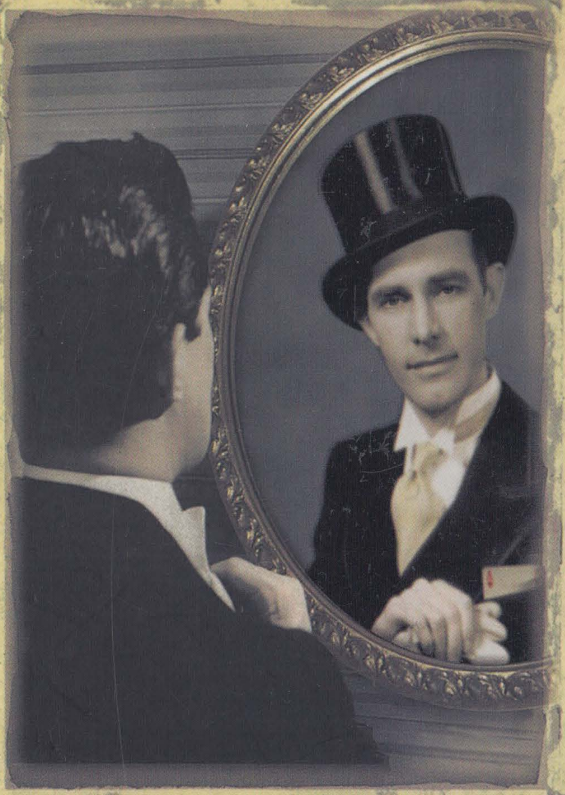

Christopher Priest

Prestij

19. Yüzyıl'da iki sahne illüzyonisti, aristokrat kökenli Rupert Angier ve işçi sınıfından gelme Alfred Borden, sert ve ölümcül bir kavgaya tutuşur; bu kavganın etkileri, ikisinin de soyundan gelenlerde yüz yıl sonra bile hissedilmektedir.

Viktorya Devri müzikhollerinin, gaz lambası ile aydınlanan kadife dünyasında çalışan iki adam, saplantılı bir gizliliğin ve doyumsuz merakın ölümcül birleşimi ile sınır tanımadan, birbirlerinin hayatlarının karanlık köşelerinde sinsice dolaşıyor.

Mücadelenin merkezinde ikisinin de sahnede sergilediği şaşırtıcı bir illüzyon numarası var. Bu numaranın sırrı çok basit ama taraflar için asıl gizem daha derinlerde yatıyor. İkisinin de saklayacakları şeyler, bir illüzyonun gerçeğinden çok öte...

"Hipnotize edici bir roman..."

The Independent

"Priest, romantik bilimkurgunun üstadı..."

The Washington Post

Christoper Priest

1970'lerde "romantik bilimkurgunun ustası" olarak ün yaptı. Aralarında The Affirmation (1981) ve Kurd Lasswitz Ödülü sahibi The Glamour'un (1984) da olduğu sekiz roman yazdı. İngiltere de kendisi gibi yazar olan eşi Leigh Kennedy'le ve ikiz çocukları Elizabeth ve Simon'la yaşayan Priest'in Prestij adlı romanı, Christopher Nolan tarafından filme alındı.

Laika Yayınları - 7
ISBN: 975-8904-07-8
1.Baskı Aralık 2006
© Cristopher Priest
© Laika Yayıncılık 2006
Bu eserin tüm hakları
Akçalı Telif Hakları Ajansı aracılığı ile satın alınmıştır.
Tanıtım amaçlı kısa yazılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

Çeviri: Koray Özbudak
Sayfa Düzeni : Onur Gözüpek

Bu kitap, Lacivert Matbaacılık tarafından basılmıştır.

Laika Yayıncılık
Kitapçılık Müzik ve Oyun Dağ. Paz. Tic. Ltd. Şti.

Şengül Hamam Sok. Keskinler İş Mrk. No: 8 /208 Cağaloğlu / İstanbul
www.laika.com.tr / laika@laika.com.tr
Tel/Faks: 0212 527 09 92

Prestij

Christopher Priest

BİRİNCİ BÖLÜM

Andrew Westley

1

Hikaye İngiltere'de, kuzeye doğru yol alan bir trende başladı ise de, kısa süre sonra aslında yüz yıldan daha uzun zaman önce başladığını anlayacaktım.

O zaman bunların hiçbirini bilmiyordum: Mesai başında, dini bir tarikatla ilgili bir haberin peşindeydim. O sabah babamdan aldığım kalın zarf kucağımda yatıyordu ve hâlâ açılmamıştı, çünkü babam anlatmak için telefon ettiğinde aklım başka yerde; yatak odasının gürültüyle çarpan kapısında ve beni terk etmekte olan kız arkadaşımdaydı. Zelda kompakt disklerimle dolu bir kutuyla yanımdan hızla geçerken 'Evet, baba,' demiştim. 'Postalayıver, bir bakayım.'

Chronicle'ın sabah baskısını okuduktan ve yemek arabasından sandviçle hazır kahve aldıktan sonra, babamın yolladığı zarfı açtım. Karton kapaklı iri bir kitap dışarı kaydı; içinde bir not ve ikiye katlanmış, kullanılmış bir zarf vardı.

Notta 'Sevgili Andy, işte sana söz ettiğim kitap. Galiba bana telefon eden kadın gönderdi. Nerede olduğunu bilip bilmediğimi sordu. Kitabın içinde geldiği zarfı da ekliyorum. Posta damgası biraz bulanık ama belki okuyabilirsin. Annen ne zaman gelip yatıya kalacağını soruyor. Gelecek hafta sonuna ne dersin? Sevgiler, Baban.' diyordu.

Sonunda babamın ettiği telefonun bir kısmını hatırladım. Bana kitabın geldiğini ve gönderen kadının bir nevi uzaktan akraba olması gerektiğini, çünkü ailem hakkında konuştuğunu söyledi. Daha dikkatli dinlemeliydim.

Gerçi kitap buradaydı işte. Adı *Sihrin Gizli Usulleri* idi ve yazarı Alfred Borden'dı. Görünüşe bakılırsa bu; iskambil hileleri, elçabukluğu, ipek eşarplarla yapılan illüzyonlar vesaire öğreten kitaplardan biriydi. İlk bakışta ilgimi çeken şey, yeni basılmış bir kitap olmasına rağmen, metnin çok daha eski bir basımın kopyası gibi görünmesiydi: tipografi, illüstrasyonlar, bölüm başlıkları ve emek harcanmış yazı tarzı akla bunu getiriyordu.

Böyle bir kitapla neden ilgilenmem gerektiğini anlayamıyordum. Sadece yazarın adı tanıdıktı; Borden... Borden, doğduğumda sahip olduğum isimdi ama sonra evlatlık verilmiştim ve beni evlat edinen ailenin adını almıştım. Şimdi adım yani tam ve yasal adım, Andrew Westley. Evlat edinildiğimi hep bilmeme rağmen Duncan ve Jillian Westley'i annem ve babam olarak görerek, ebeveyn olarak severek ve oğulları gibi davranarak büyüdüm. Tüm bunlar hâlâ geçerli. Doğal anne babam hakkında hiçbir şey hissetmiyorum. Kim olduklarını ya da beni neden evlatlık verdiklerini merak etmiyorum. Artık yetişkin olduğum için onların izini bulmak gibi bir isteğim de yok. Tüm bunlar uzak geçmişimde kaldı ve bana her zaman yersiz geldi.

Yalnız, geçmişimle ilgili bir şey var ki saplantının sınırında geziniyor.

Eminim ya da daha doğru bir deyimle neredeyse eminim ki ikiz bebeklerden biri olarak dünyaya geldim ve evlatlık verilme sırasında erkek kardeşimle ayrıldık. Bunun neden yapıldığı ya da kardeşimin şu an nerede olabileceği hakkında hiçbir fikrim yok ama hep, onun da benimle aynı zamanda evlatlık olarak verildiğini varsaydım. Onun varlığı, ben ergenliğe girerken kafamda yer etmeye başladı. Bir kitapta, bir macera romanında şans eseri rastladığım bir bölüm, birçok ikizin anlaşılmaz, psişik olarak tanımlanabilecek bir bağa sahip olduklarını anlatıyordu.

Aralarında yüzlerce kilometre olsa ya da farklı ülkelerde yaşasalar bile böyle ikizler; acı, şaşkınlık, mutluluk, bunalım gibi hisleri birbirlerine göndererek paylaşıyorlardı. Bunu okuduğum an, hayattaki birçok şeyin aniden açıklığa kavuştuğu o anlardan biriydi.

Kendimi bildim bileli, başka birinin hayatımı paylaştığı duygusunu hissettim. Çocukken bunu önemsemedim ve herkesin aynı hislere sahip olduğunu varsaydım. Büyüdükçe ve arkadaşlarımın hiçbirinin aynı şeyi yaşamadığını fark ettikçe, bu bir gizem haline geldi. Bu yüzden -her şeyi açıkladığı için- kitabı okumak büyük bir rahatlama sağladı. Bir yerlerde ikizim vardı.

Uyum hissi bazı bakımlardan belirsiz; bir korunma, hatta kollanma hissi... ama başka bakımlardan çok belirgin. Genel duygu sabit bir arka planken, daha doğrudan 'mesajlar' ara sıra geliyor. Asıl iletişim değişmez bir şekilde -sözsüz de olsa- şiddetli ve kesin bir hisle oluyor.

Örneğin bir ya da iki kez sarhoşken, kardeşimin düştüğü dehşetin, bana zarar gelebileceği korkusunun içimde büyüdüğünü hissettim. Bu olaylardan birinde, gece geç vakit eğlenceden çıkmış ve arabayı kendim kullanacakken, bana ulaşan endişe patlaması öyle şiddetliydi ki ayılmaya başladığımı hissettim! O zaman yanımda olan arkadaşlarıma bunu anlatmaya çalıştım ama gülüp geçtiler. Yine de o gece eve anlaşılmaz bir şekilde ayılmış olarak gittim. Bu, anlamadan kullandığımız psişik bir mekanizma olmalı. İkizler arasında yaygın ve pek çok kez belgelenmiş bir şey olsa da bildiğim kadarıyla kimse bunu tatmin edici bir şekilde açıklayamadı.

Bununla beraber benim durumumda fazladan bir gizem daha var.

Kardeşimin izini asla bulamamış olmam bir yana, resmi kayıtlara bakılacak olursa bırakın bir ikizi, hiçbir şekilde kardeşim olmamış. Evlat edinildiğimde sadece üç

yaşımda olsam da önceki hayatımla ilgili bölük pörçük anılarım var ve bir kardeşim olduğunu hiç hatırlamıyorum. Annem ve babam da bu konuda hiçbir şey bilmiyorlardı; beni evlat edindiklerinde kardeşim olduğunu gösteren hiçbir şey olmadığını söylediler.

Bir evlatlık olarak belli yasal haklara sahip olursunuz. Bunların içinde en önemlisi, doğal ailenizden korunmanız ki; sizinle herhangi bir yasal yoldan temasa geçemezler. Bir başka hak da yetişkin olduğunuzda, evlat edinminizin ardındaki bazı koşulları sorabilmeniz. Örneğin doğal ebeveynlerinizin adlarını ve evlatlık verilmenin gerçekleştiği mahkemenin adresini öğrenebilir ve böylece ilgili kayıtları inceleyebilirsiniz.

On sekizinci doğum günümün hemen ardından bu adımları izledim; geçmişimle ilgili mümkün olan her şeyi bulmak için can atıyordum. Evlat edindirme bürosu beni evrakların muhafaza edildiği Ealing İlçe Mahkemesi'ne gönderdi ve burada, beni babamın evlatlık verdiğini ve adının Clive Alexander Borden olduğunu öğrendim. Annemin adı Diana Ruth Borden (kızlık soyadı Ellington)'mış ama ben doğduktan kısa bir süre sonra ölmüş. Evlatlık verilmemin ardında annemin ölümü var sanıyordum ama aslında o öldükten sonra evlatlık verilmeme kadar geçen zaman iki yıldan fazlaydı ve bu süre zarfında bana babam bakmıştı. Bana konulan ilk ad Nicholas Julius Borden'dı. Evlatlık ya da değil, başka bir çocuktan söz edilmiyordu.

Daha sonra Londra'daki St. Catherine's House'da doğum kayıtlarını inceledim ama onlar da Bordenler'in tek çocuğu olduğumu doğruladılar. Yine de ikizimle kurduğum psişik bağlantı tüm bu olaylar sırasında sürdü ve sonrasında devam etti.

2

Kitap Dover Yayınları tarafından ABD'de basılmıştı ve şık görünümlü, iyi hazırlanmış, karton kapaklı bir basımdı. Kapak resmi, smokinli bir sahne sihirbazının ellerini anlamlı bir şekilde uzatıp işaret ettiği ahşap bir kabinin içinden çıkan genç bir hanımı betimliyordu. Kızın yüzünde büyüleyici bir gülümseme ve üzerinde o dönem için muhtemelen açık saçık olarak görülen bir elbise vardı.

Yazarın adının altında "Tasnif ve İzah: Lord Colderdale." yazıyordu.Kapağın en altında, kalın beyaz harflerle kitabın sloganı vardı: "Meşhur Yeminle Korunan Sırlar Kitabı".

Arka kapaktaki uzun ve tanıtım yazısı, daha ayrıntılıydı:

1905 yılında Goodwin & Andrewson tarafından oldukça sınırlı sayıda basılan bu kitap, sadece içeriği hakkında gizlilik yemini eden profesyonel sihirbazlara satılmıştır. Sıradan okurların, şu an çok nadir bulunabilen ilk basıma ulaşması neredeyse olanaksızdır.

İlk kez halka sunulan bu yeni basım aslının tıpatıp aynısıdır ve orijinal çizimlerle birlikte, kendisi de ünlü bir amatör sihirbaz olan, Britanya'nın Colderdale Kontu tarafından hazırlanan notları ve ek metni içermektedir.

Yazar, efsanevi **YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM**' ın mucidi Alfred Borden'dır. Sahne adı 'Le Professeur de la Magie' olan Borden, bu yüzyılın ilk on yılında önde gelen bir sahne illüzyonistiydi. Gençlik yıllarında John Henry Anderson tarafından teşvik edilen ve Nevil Maskelyne'in himayesi altına giren Borden; Houdini, David Devant, Chung Ling Soo ve Buatier de Kolta'ın çağdaşıydı.

Londra'da yaşıyordu ama sık sık Birleşik Devletler ve

Avrupa turnelerine çıkıyordu. Bu kitap kelimenin tam anlamıyla bir kullanma kılavuzu olmamakla birlikte, sihir yöntemleri hususundaki engin anlayışı ile hem sıradan insanlara hem de profesyonellere, dünyaya gelmiş en büyük sihirbazlardan birinin zihnine girme fırsatı veriyor.

Atalarımdan birinin sihirbaz olduğunu keşfetmiş olmama karşın konuya özel bir ilgi duymamam gülünçtü. Çoğu hokkabazlık numarasını, özellikle kart numaralarını sıkıcı bulurum. Bazen televizyonda izlediğiniz illüzyonlar etkileyici oluyor; ama yanılsamaların gerçekte nasıl elde edildiğini hiç merak etmedim. Bir keresinde birinin, sihrin sorununun, sihirbaz ne kadar korursa, sırrın o kadar bayağı çıkması olduğunu, söylediğini anımsıyorum.

Alfred Borden'ın kitabı iskambil numaralarına geniş bir bölüm ayırmıştı, bir başka bölüm de sigara ve bozuk paralarla yapılan numaraları anlatıyordu. Her birine açıklayıcı çizim ve direktifler eşlik ediyordu. Kitabın sonlarına doğru, gizli bölmeleri olan kabinler, sahte tabanlı kutular, perde arkasına gizlenmiş cihazlarla havaya kaldırılan masalar ve başka aparatları içeren sahne illüzyonları ile ilgili bir bölüm vardı. Bu sayfaların bazılarına göz attım.

Kitabın ilk yarısı resimlendirilmemişti ama yazarın yaşamına ve sihre genel bir bakışı içeriyordu. Şu sözlerle başlıyordu:

'1901 Senesi'nde yazıyorum.

'İsmim, hakiki ismim Alfred Borden. Hayat hikâyem, ömrümü saklayarak geçirdiğim sırların hikâyesi. Bu sırlar, bu anlatıda ilk ve son defa nakledilyor; mevcut tek nüsha, bu.

'1856 senesinin Mayıs ayının sekizinde, Hastings

isimli sahil kasabasında doğdum. Sağlıklı ve dinç bir çocuktum. Babam o ilçenin esnafındandı, tekerlek ve fıçı ustasıydı. Evimiz...'

Kitabın yazarının, anılarını yazmaya başladığı anı hayal ettim. Nedendir bilmem, onu gözümde uzun boylu, siyah saçlı, asık suratlı ve sakallı biri olarak canlandırdım; hafif kambur duruyor, gözünde küçük okuma gözlükleri ile dirseğinin dibindeki tek bir lambanın yarattığı ışık havuzunda çalışıyordu. Evin diğer sakinlerinin saygılı bir sessizlik içinde olduğunu, efendileri yazı yazarken onu rahat bıraktıklarını hayal ettim. Gerçeğin farklı olduğuna şüphe yok ama atalarımızın, gözümüzdeki kalıplaşmış imgesini silmek zor.

Alfred Borden'ın benimle olan akrabalık bağını merak ettim. Eğer doğrudan bir bağ var idiyse, bir başka deyişle kuzen ya da amca değil idiyse benim büyük veya büyük-büyük-büyük babamdı. 1856'da doğduysa, bu kitabı yazdığı sırada kırklı yaşlarının ortalarında olmalıydı; bu yüzden babamın babası değil, daha eski kuşaktan biri olması muhtemeldi. Giriş yazısı, ana metinle aynı tarzda yazılmıştı; kitabın nasıl ortaya çıktığına dair uzun açıklamalar içeriyordu. Kitap, Borden'ın yayınlamaya niyetli olmadığı özel not defterinden hareketle hazırlanmışa benziyordu.

Colderdale, anlatımı kayda değer şekilde genişletip netleştirmiş ve birçok numaranın tarifini eklemişti. Borden'le ilgili daha fazla bilgi yoktu ama herhalde kitabın tamamını okursam bir şeyler bulabilirdim.

Kitabın nasıl olup da bana kardeşim hakkında bir şeyler söyleyeceğini anlayamamıştım. Kardeşim, doğal aileme dair ilgi duyduğum tek konu olarak kalmıştı.

O anda, cep telefonum çalmaya başladı. Trendeki diğer yolcuların böyle şeylerden nasıl rahatsız olduklarını bildiğimden hemen yanıt verdim. Arayan, editörüm Len

Wickham'ın sekreteri Sonja'ydı. Trende olduğumdan emin olmak için Len'in arattığından şüphelendim.

"Andy, arabayla ilgili bir değişiklik oldu," dedi. "Eric Lambert frenleri tamir ettirmek için kızağa çektirdi, yani garajda."

Bana adresi verdi. Sheffield'da bir arabanın var olması ve çok yol yapmış Ford'ların sık sık arızalanması, kendi arabamı almama engel olmuştu. El altında şirket arabası varken Len masrafları kabul etmezdi.

"Amca başka bir şey söyledi mi?" dedim.

"Ne gibi?"

"Bu haberi kovalamaya devam edecek miyim?"

"Evet."

"Ajanslardan başka bir şey geldi mi?"

"Kaliforniya'daki eyalet hapishanesinden faksla teyit aldık. Franklin hâlâ mahkum."

"Peki."

Kapattık. Hazır telefon elimdeyken ailemin numarasını tuşladım ve babamla konuştum. Sheffield'a doğru gittiğimi, oradan Peak District'e arabayla geleceğimi ve onlar için sakıncası yoksa (elbette ki yoktu) gece gelip kalabileceğimi söyledim. Babamın sesi memnun geliyordu. Jillian'la birlikte hâlâ Wilmslow, Cheshire'da yaşıyorlardı ve artık Londra'da çalıştığımdan, onları görmek için gidiş gelişlerim seyrelmişti.

Kitabı aldığımı söyledim.

"Sana neden gönderildiği konusunda bir fikrin var mı?" dedi.

"En ufak bir fikrim bile yok."

"Okuyacak mısın?"

"Bana göre bir şey değil. Şöyle bir göz gezdirdim. Belki sonra bir daha bakarım."

"Andy, farkettim ki Borden diye biri yazmış."

"Evet. Kadın bu konuda bir şey söyledi mi?"

"Hayır. Sanmıyorum."

Kapattıktan sonra kitabı çantama koydum ve trenin camından geçip giden taşrayı izledim. Gökyüzü griydi. Araştırmak için gönderildiğim olaya yoğunlaşmalıydım. *Chronicle* için çalışıyordum, daha açık olmak gerekirse genel konular yazarıydım. Bu ünvan, gerçekte olduğundan çok daha büyük görünüyordu. İşin aslı, babam bir gazeteciydi ve eskiden *Chronicle'* ın kardeş gazetesi olan *Manchester Evening Post'* ta çalışmıştı. Her ne kadar işi almam onun için gurur kaynağı olduysa da benim için ipleri çektiğinden şüphelendim hep. Çok iyi bir gazeteci değilim, katıldığım eğitim programında da çok başarılı olmadım. Uzun vadedeki dertlerimden biri de, en büyük İngiliz gazetesindeki, prestijli olarak gördüğü işi neden bıraktığımı bir gün babama açıklayacak olmamdır.

O zamana kadar, istemeye istemeye devam ediyorum. İncelemek üzere yola çıktığım olayın bana verilmesi, kısmen birkaç ay önce üzerinde çalıştığım, bir grup UFO heveslisi hakkındaki başka bir haberin sonucuydu. O zamandan beri Len Wickham, yani başımdaki editör; cadı meclisleri, levitasyon, kendiliğinden yanma, ekin tarlalarındaki şekiller ve bu gibi garip konularla ilgili haberlere beni gönderdi. Fark ettim ki çoğunlukla, tam anlamıyla araştırdığınız zaman söylenecek çok fazla bir şey olmadığı ortaya çıkıyordu; zaten yazdığım haberlerin çok azı basılıyordu. Buna rağmen, Wickham bu olayları incelemem için beni göndermeye devam etti

Bu kez farklı bir nokta vardı. Wickham -biraz da eğlenerek- tarikattan birinin telefonla *Chronicle'* ın olayı haber yapıp yapmayacağını sormuş, eğer yapacaksak bizzat beni istemişti. Daha önceki haberlerimden bazılarını görmüşler; kararında bir açık sözlü şüpheciliğe sahip olduğumu ve yazılacak bir haberde bana güvenebileceklerini düşünmüşler. Buna rağmen -veya belki de bu yüzden-

bu olay da fiyasko çıkacak gibi görünüyordu.

Mesih İsa'nın Vecd Kilisesi adında Kaliforniya kökenli bir dini mezhebin cemaati, Derbyshire'da bir köyde büyük bir taşra evine yerleşmişti. Kadın üyelerden biri birkaç gün önce doğal nedenlerden ötürü ölmüştü. Bakıcısı ve kızı yanındaydı. Kadın felçli bir halde, ölüm döşeğinde yatarken odaya bir adam girmişti. Adam yatağın yanında durmuş ve elleriyle sakinleştirici hareketler yapmıştı. Kadın kısa süre sonra ölmüş, adam da diğer ikisiyle konuşmadan hemen odadan çıkmıştı. Daha sonra onu gören olmamıştı. Kadının kızı ve orada bulunduğu sırada odaya giren iki tarikat üyesi, adamın tarikatın kurucusu olduğun görmüşlerdi. Adamın adı Peder Patrick Franklin'di ve tarikat, onun iki yerde birden bulunabildiği iddiaları nedeni ile kurulmuştu.

Olay, iki nedenden ötürü haber değeri taşıyordu. Franklin'in iki yerde birden bulunmasına tarikat üyesi olmayan birileri (bunlardan biri yerel üne sahip, meslek sahibi bir kadındı) tarafından ilk kez tanık olunuyordu. Diğer neden ise, söz konusu gün, Franklin'in nerede olduğunun kesin olarak saptanabilmesiydi: Kaliforniya Eyalet Hapishanesi'nde mahkum olduğu biliniyordu ve Sonja telefonda Franklin'in hâlâ orada olduğunu doğrulamıştı.

3

Topluluk, Caldlow köyünün Peak kazasının eteklerine yerleşmişti. Köy bir zamanlar madencilik merkeziyken şimdi günübirlik turistlere bel bağlamıştı. Köyün meydanında Ulusal Vakıf'a ait bir dükkan, atla gezi kulübü, birkaç hediyelik eşya dükkanı ve bir otel vardı. Vadiden geçerken serin bir yağmur yağıyor, iki yandaki kayalık

tepeleri perdeliyordu.

Bir fincan çay içmek için köyde durdum. Oranın yerlileriyle Vecd Kilisesi hakkında konuşabilirim diye düşünüyordum ama kafede benden başka kimse yoktu ve tezgahın arkasındaki kadın her gün arabayla Chesterfield'dan geldiğini söyledi.

Orada oturup, yola devam etmeden önce bir şeyler yeme fırsatı bulup bulamayacağımı merak ediyordum ki kardeşim beklenmedik bir şekilde benimle bağlantı kurdu. Bu duygu o kadar belirgin ve acildi ki bir an odada birinin bana seslendiğini sanıp şaşkınlıkla kafamı çevirdim. Gözlerimi kapadım, kafamı eğdim ve daha fazlasını duymaya çalıştım.

Tek bir söz yoktu. Açık seçik hiçbir şey... Cevap verebileceğim, yazabileceğim ya da söze dökebileceğim hiçbir şey yoktu. Ama bu; beklentiyi, mutluluğu, heyecanı, memnuniyeti ve cesareti daha da arttırdı.

Yanıt vermeye çalıştım; bunun nedeni ne? Neden sevinçle karşılanıyorum? Beni ne yapmaya yöneltiyorsun? Bu dini cemaatle ilgili bir şey mi?

Bu deneyimlerin asla diyaloğa dönüşmediğini, sorduğum soruların herhangi bir yanıt almayacağını bilerek bekledim. Ama başka bir sinyal yollayacağını umuyordum. Benimle kurduğu bağlantının, onunla iletişim kurmamı sağlama yolu olabileceğini düşünerek zihnimle ona ulaşmaya çalıştım; ama bu anlamda onun izini bile hissedemiyordum.

Yüzümdeki ifade, karman çorman hislerimi açığa vurmuş olmalıydı; tezgahın arkasındaki kadın bana merak içinde bakıyordu. Çayımın geri kalanını bir dikişte içtim, fincanı ve tabağı tezgaha götürdüm, kibarca gülümsedim ve arabaya koşturdum. Oturduktan ve kapıyı çarparak kapattıktan sonra, kardeşimden ikinci mesaj geldi. İlkiyle aynıydı, bir an önce gelip yanında olmamı istiyordu.

Kelimelere dökmek hâlâ olanaksızdı.

4

Vecd Kilisesi'ne anayoldan çıkan ve sonunda dökme demirden, çift kanatlı bir kapı ve bekçi kulübesi olan dik bir yolla giriliyordu. Yan tarafta yine kapalı olan ve üzerinde 'özel' yazan bir kapı vardı. İki giriş aralarında fazladan bir boşluk oluşturmuştu; ben de arabamı oraya park edip bekçi kulübesine doğru yürüdüm. Ahşap saçağın altında, duvara modern bir zil takılmıştı ve zilin altında lazer yazıcıyla çıktı alınmış bir not vardı:

MESİH İSA'NIN VECD KİLİSESİ SİZE HOŞGELDİNİZ DİYOR
RANDEVUSUZ ZİYARETÇİ KABUL EDİLMEZ
RANDEVU İÇİN CALDLOW 393960'I ARAYIN
SATICILAR VE BAŞKALARI ZİLE İKİ KERE BASIN
İSA SİZİ SEVİYOR

Zile iki kez basmam duyulabilir bir etki yaratmadı.

Yarı kapalı bir kapta birkaç broşür, onların altında da duvara sımsıkı vidalanmış, tepesinde bozuk para deliği olan, kilitli, metal bir kutu vardı. Broşürlerden birini aldım, kutuya elli peni attım sonra da arabaya geri gittim ve sırtımı dayayıp broşürü okudum. Ön sayfada tarikatın tarihçesi ve Peder Franklin'in bir fotoğrafı vardı. Kalan üç sayfada İncil'den seçilmiş ayetler bulunuyordu

Kapıya yeniden baktığımda uzaktan kumandayla sessizce açıldıklarını gördüm. Arabaya binip meyilli ve çakıllı yolda gitmeye başladım. Tepeye çıktıkça yol kıvrıldı; bir kenarda alçak bir tümseğin üzerinde bir çimenlik vardı. Aralıklı olarak dikilmiş süs ağaçları ve çalılıklar, sisli yağmurun oluşturduğu perdenin ardında eğiliyor-

lardı. Aşağı tarafta koyu yapraklı açelya kümeleri vardı. Uzaklaşırken dikiz aynasından kapıların kapandığını fark ettim. Ana ev kısa süre sonra görüş alanına girdi: dört ya da beş katlı, siyah taştan bir damı ve koyu kahverengi tuğladan yapılma, yekpare görünümlü duvarları olan; devasa ve itici bir binaydı. Pencereler uzun ve dardı; yağmurlu göğü yansıtıyorlardı. Mekan bende soğuk, karamsar duygu uyandırdı; yine de arabayı, yolun park yeri olarak düzenlenmiş kısmına doğru sürerken, acele etmemi isteyen kardeşimin varlığını bir kez daha hissettim.

Gördüğüm **ZİYARETÇİLER BU TARAFTAN** işaretini izleyerek çakıllı bir patikadan evin ana duvarına geldim. Kalın sarmaşıklardan damlayan sulardan kaçınarak kapıyı iterek açtım. Eski ahşap ve toz kokusunun sindiği, bana gittiğim okuldaki aşağı koridoru anımsatan dar bir koridora çıktım. Bu bina da aynı kurumsal hisse sahipti ama okulumun aksine sessizliğe gömülmüştü.

Danışma yazan bir kapı gördüm ve çaldım. Yanıt gelmeyince kafamı kapıdan içeri soktum ama oda boştu. Eski görünümlü iki metal masadan birinin üzerine bir bilgisayar kondurulmuştu.

Ayak sesleri duyduğumda koridora döndüm. Birkaç saniye sonra merdivenlerin başında zayıf, orta yaşlı bir kadın belirdi. Birkaç zarflı dosya taşıyordu. Ayakları halısız, ahşap zeminde gürültü çıkarıyordu. Beni gördüğünde sorgular gibi baktı.

"Bayan Holloway'i arıyorum," dedim. "Siz misiniz?"

"Evet, benim. Nasıl yardım edebilirim?"

Beklediğim Amerikan aksanından eser yoktu.

"Adım Andrew Westley, *Chronicle*' dan geliyorum." Basın kartımı gösterdim ama lüfteder gibi baktı. "Peder Franklin hakkında birkaç soru sorabilir miyim?"

"Peder Franklin şu an Kaliforniya'da."

"Benim de inancım o yönde ama geçen haftaki olay..."

"Hangisini kastediyorsunuz?" dedi Mrs Holloway.

"Anladığım kadarıyla Peder Franklin burada görülmüş."

Yavaşça kafasını salladı. Sırtı ofise açılan kapıya dönük duruyordu.

"Herhalde bir şeyleri yanlış anlamışsınız, Bay Westley."

"Peder Franklin buradayken onu gördünüz mü" dedim.

"Ne gördüm, ne de buradaydı." Yolumu tıkamaya başlamıştı; bu, beklediğim en son şeydi. "Basın Büromuzla temas kurdunuz mu?"

"Burada mı?"

"Londra'da bir büromuz var. Tüm basın görüşmeleri onlar aracılığıyla ayarlanır."

"Buraya gelmem söylendi."

"Basın Büromuzdan mı?"

"Hayır... Anladığım kadarıyla Peder Franklin göründükten sonra *Chronicle'* a istek gelmiş. Bunu inkar mı ediyorsunuz?"

"İstek gönderilip gönderilmediğini mi kastediyorsunuz? Buradan kimse gazetenizle temasa geçmedi. Peder Franklin'in görünmesini inkar mı ediyorum diye soruyorsanız, cevabım evet."

Birbirimize baktık. Ona olan kızgınlığımla kendime sinirlenmem arasında kalakalmıştım. Ne zaman pürüz çıksa, deneyimsizliğimi ve isteksizliğimi suçluyordum. Gazetedeki diğer muhabirler Bayan Holloway gibileriyle nasıl baş edeceklerini hep biliyor gibiydiler.

"Yetkili biriyle görüşebilir miyim?" dedim.

"İdari işlerin başında ben varım. Diğer herkes öğretimle ilgili."

Pes etmek üzereydim ama "Adım size bir şey ifade ediyor mu?" dedim.

"Etmeli mi?"

"Biri özellikle benim gelmemi istemiş."

"Öyle bir istek Basın Bürosundan gelirdi, buradan değil."

"Bekleyin," dedim.

Arabaya dönüp önceki gün Wickham'ın verdiği notları aldım. Bayan Holloway, döndüğümde hâlâ merdivenlerin altında duruyordu ama dosyalarını bir yere bırakmıştı.Wickham'a gönderilen sayfayı çıkarırken yanında durdum. Bir faks mesajıydı. "*Chronicle* Genel Konular Editörü Bay L. Wickham'ın dikkatine. İstediğiniz gerekli detaylar aşağıda yazılıdır: Mesih İsa'nın Vecd Kilisesi, Caldlow, Derbyshire. Caldlow köyünün yarım mil dışında, kuzeye doğru, A623 üzerinde. Ana kapıda ya da arazide park edilir. İdareci Bayan Holloway, muhabiriniz Bay Andrew Westley'e bilgi verecektir. K. Angier."

Bayan Holloway "Bunun bizimle ilgisi yok," dedi. "Üzgünüm."

"K. Angier kim?" dedim. "Bay? Bayan?"

"*Bayan* Angier, bu binanın doğu tarafındaki özel kanatta oturur ve kiliseyle bağlantısı yoktur. Teşekkür ederim."

Elini dirseğime koymuştu ve beni kibarca kapıya doğru götürüyordu. Çakıllı patikadan devam edince özel kanada girişin olduğu kapıya varacağımı söyledi.

"Yanlış anlamadan dolayı özür dilerim. Nasıl olduğunu bilmiyorum" dedim.

"Kiliseyle ilgili bilgi istiyorsanız, Basın Büromuzla konuşursanız çok sevinirim. Onların işi bu."

"Evet, peki." Yağmur öncekinden daha şiddetli yağıyordu, yanıma pardösü almamıştım. "Bir şey daha sorabilir miyim? Şu anda herkes dışarıda mı?" dedim."Hayır, mevcudumuz tam. Bu hafta eğitimde iki yüzden fazla kişi var."

"Bomboş gibi bir hava var."

"Vecde sessizlikle eren bir grubuz. Gündüz saatlerinde konuşmaya izni olan tek kişi benim. İyi günler dilerim."

Binaya geri döndü.

5

İncelemem için gönderildiğim haberin geçersiz olduğu açıklık kazandığından ofisi geri aramaya karar verdim. Damlatan sarmaşığın altında durup vadiye yağan sık yağmuru izlerken, içimde kötü bir hisle Len Wickham'ın direkt hattını aradım. Biraz gecikmeden sonra yanıt verdi. Olanları anlattım.

"Haberi verenle görüştün mü?" dedi. "Angier diye biri."

"Şu an mekanın dışındayım," dedim ve burada olanları anladığım kadarıyla anlattım. "Bence haber falan yok. Bence komşular arasında anlaşmazlık var. Bilirsiniz, şundan bundan şikayet ederler." Konuşurken ama sesten değil, diye düşündüm.

Uzun bir sessizlik oldu.

Sonra Len Wickham, "Komşuyla görüş ve bir şey varsa beni geri ara. Yoksa, bu akşam Londra'ya dön" dedi.

"Bugün Cuma," dedim. "Bu gece ailemi ziyaret ederim demiştim."

Wickham telefonu kapatarak yanıt verdi.

6

Kanadın ana kapısında beni karşılayan orta yaşının sonlarında kadına "Bayan Angier" diye hitap ettim ama o

sadece adımı aldı, basın kartımı dikkatle inceledi sonra da beni yan odalardan birine alıp, beklememi söyledi. Hint işi halılarla, antika sandalyelerle ve cilalı bir masayla sade ama çekici bir şekilde döşenmiş olan odanın azameti, yolculuğun kırış kırış ve yağmurun sırıl sıklam ettiği kıyafetimin içinde kendimi pejmürde hissetmeme yol açtı. Kadın beş dakika sonra geri döndü.

"Leydi Katherine sizi şimdi görecek," dedi.

Kadın beni üst kata, vadi zemininin karşısında o an belli belirsiz görünen kayalık bir bayıra bakan geniş ve güzel bir oturma odasına çıkardı.

Genç bir kadın kütüklerin alev ve duman çıkardığı bir şöminenin yanı başında duruyordu. Ona doğru gittiğimde merhabalaşmak için elini uzattı. Soylular sınıfının bir üyesini ziyaret ettiğimi öğrenmek beni hazırlıksız yakalamıştı ama kadının tavrı samimiydi. Fiziksel görünümündeki birkaç özellik beni etkilemişti. Uzun boylu, siyah saçlıydı ve güçlü çeneli geniş bir yüzü vardı. Saçı, yüzünün keskin hatlarını yumuşatacak şekilde taranmıştı. Gözleri büyüktü. Yüzünde sinirli bir dikkat vardı, sanki söyleyebileceğim ya da düşünebileceğim şeyler onu endişelendiriyordu.

Beni resmi bir şekilde karşıladı ama diğer kadın odayı terk eder etmez tavrı değişti. Kendisini Katherine değil Kate Angier olarak tanıttı ve kendisinin de çok nadir olarak kullandığı ünvanı boş vermemi söyledi. Benim Andrew Westley olup olmadığımı sordu. Olduğumu söyledim.

"Herhalde evin ana bölümüne gittiniz?"

"Vecd Kilisesi mi? Anca kapıdan içeri girebildim."

"Benim hatam. Onlara gelebileceğinizi söyledim ama Bayan Holloway bundan çok hoşnut kalmadı."

"Gazeteye mesajı yollayan sizdiniz herhalde?"

"Sizinle görüşmek istedim."

"İşte geldim. Beni nereden tanıyorsunuz sahi?"

"Söylemeyi düşünüyorum. Ama henüz öğle yemeği yemedim. Ya siz?"

Daha önce köyde durduğumu ama kahvaltıdan beri bir şey yemediğimi söyledim. Onu aşağı, zemin kata kadar izledim. Bana kapıyı açan ve Leydi Katherine'in Bayan Makin diye seslendiği kadın soğuk et ve peynirden oluşan sade bir yemek hazırlıyordu. Otururken, Kate Angier'a boş bir hikaye için neden beni Londra'dan buralara kadar getirdiğini sordum.

"Bence boş bir hikaye değil," dedi.

"Bu akşam bir haber yazmam gerekiyor."

"Şey, bu biraz zor olabilir. Et yer misiniz? Bay Westley?"

Soğuk et tabağını bana uzattı. Yemek boyunca yaptığımız kibar sohbette bana gazete, kariyerim, nerede oturduğum gibi konuları sordu. Ünvanının hâlâ farkındaydım ve bunun ağırlığını hissediyordum ama konuştukça rahatladım. Belirsiz, neredeyse ürkek bir tavrı vardı ve ben konuşurken gözlerini sık sık benden kaçırıp sonra tekrar üzerime dikiyordu. Bunun, göründüğünün aksine söylediklerimle ilgilenmediğinden değil, davranış şeklinden ileri geldiğini varsaydım. Masadaki bir şeyi almak için her uzanışında ellerinin titrediğini fark ettim. Sonunda kendisi hakkında sorular sormaya hazır hissettiğimde, içinde bulunduğumuz evin üç yüz yıldan fazla bir süredir ailesine ait olduğunu söyledi. Vadideki toprakların büyük bölümü malikaneye aitti ve çiftliklerin birkaçı kiraya verilmişti. Babası bir düktü ama yurtdışında yaşıyordu. Annesi ölmüştü ve tek yakın akrabası olan ablası evlenmiş, eşi ve çocuklarıyla Bristol'de oturuyordu.

İkinci Dünya Savaşı'nın başlangıcına dek evde aile ve hizmetkarlar yaşamıştı. Sonra Savunma Bakanlığı binanın büyük bölümüne el koymuş ve Kraliyet Ordusu Nakil

Komutanlığı için bölgesel karargâh olarak kullanılmıştı. Bu noktada aile, evin en sevdikleri bölümüne, doğu kanadına taşınmıştı. Kraliyet Ordusu savaştan sonra orayı bıraktığında ev Derbyshire İl Meclisi tarafından alınarak ofis yapılmış ve -Kate'in deyimiyle- şimdiki kiracılar 1980'de gelmişti. Kate, duyduklarından dolayı ebeveynlerinin başlangıçta Amerikalı bir dini mezhebin gelişinden endişe duyduklarını ama şu ana kadar ailenin paraya ihtiyaç duyduğunu ve sonucun iyi olduğunu söyledi. Kilise öğretilerini sessizce yürütüyordu, üyeleri kibar ve hoş insanlardı, hem bugünlerde ne o ne de köylüler onların ne yaptıklarıyla ilgileniyordu

Konuşmanın bu noktasında yemeğimiz bitmişti ve Bayan Makin bize kahve getirmişti. "Anladığım kadarıyla beni buraya getiren, iki yerde birden bulunan rahiple ilgili hikaye yalandı?"

"Hem evet hem hayır. Tarikat, öğretilerini liderlerinin sözlerine dayandırdığını gizlemiyor. Peder Franklin damgalı biri, iki yerde birden bulunduğu da iddia ediliyor ama bu hiçbir zaman bağımsız tanıklarca görülmemiş, en azından kontrollü koşullarda değil."

"Peki bu doğru mu?"

"Emin değilim. Bu kez orada köyden bir doktor da vardı ve nedense bir tabloid gazetesine bir şeyler anlatmış; gazete de hikayeyi basitleştirip yayınladı. Geçen gün köydeyken duydum. Nasıl doğru olabilir ki; liderleri Amerika'da hapiste, değil mi?"

"Ama olay gerçekten olduysa, hapiste olması işi daha da ilginç hale getiriyor."

"Bence sahtekârlık ihtimalini daha da arttırıyor. Doktor Ellis adamın neye benzediğini nereden bilecek? Sadece kilise üyelerinden birinin sözüne bakılıyor."

"Gerçek bir hikâye demiştiniz."

"Sizinle görüşmek istediğimi söyledim. Hem adamın

iki yerde birden bulunması, inanılacak şey mi?.."

İnsanların, diğerlerinin eğlenceli bulacaklarını düşündükleri bir şey söyledikleri zaman güldükleri gibi güldü. Neden söz ettiği hakkında en ufak fikrim yoktu." Gazeteye telefon edemez miydiniz?" dedim. "Ya da bana mektup yazsaydınız?"

"Evet yapabilirdim... ama sandığım kişi olduğunuzdan emin değildim. Önce sizinle tanışmak istedim."

"İki yerde birden bulunan bir yobazın benimle ne ilgisi olduğunu düşündünüz, anlamıyorum."

"Sadece rastlantı. Anlarsınız ya, illüzyonla ilgili şüpheler falan." Tekrar, gözlerinde beklentiyle bana baktı.

"Kim olduğumu sanıyordunuz?"

"Clive Borden'ın oğlu. Bu doğru, değil mi?"

Bakışlarını bakışlarımda tutmaya çalıştı ama gözlerini, karşı koyamayarak tekrar kaçırdı. Başka hiçbir neden yokken ürkek, kaçamak tavrı aramızda gerilim yaratmıştı. Yemekten kalanlar aramızdaki masada duruyordu.

"Clive Borden adında biri biyolojik babamdı," dedim. "Ama üç yaşındayken evlatlık verildim."

"Tamam işte. Yanılmamışım. Bundan yıllar önce bir kez karşılaştık. İkimiz de çocuktuk. O zaman adın Nicky'di."

"Hatırlamıyorum," dedim. "Daha bebektim herhalde. Nerede oldu bu karşılaşma?"

"Burada, bu evde. Gerçekten hatırlamıyor musunuz?"

"Hem de hiç."

"O yaşlardan kalan başka anınız var mı?" diye sordu.

"Bölük pörçük. Ama hiçbiri burasıyla ilgili değil. Burası bir çocuğun üzerinde iz bırakacak türden bir yer, değil mi?"

"Pekala. Bunu ilk siz söylemiyorsunuz. Kız kardeşim... bu evden nefret ediyordu ve taşınmak için can atardı." Arkasına, bir tezgahın üzerinde duran zile uzandı ve onu

iki kez çaldı. "Yemekten sonra genellikle bir şey içerim. Bana katılır mısınız?"

"Evet, teşekkür ederim."

Az sonra Bayan Makin belirdi ve Leydi Katherine ayağa kalktı.

"Bay Westley ve ben bu öğleden sonrasını misafir odasında geçireceğiz, Bayan Makin."

Geniş merdivenlerden çıkarken ondan kaçma, bu evden uzaklaşma dürtüsüne kapıldım. Hakkımda benden daha fazlasını biliyordu ama bu bilgi, hayatımın ilgi duymadığım bir bölümüne aitti. Bugün, istesem de istemesem de yeniden bir Borden olacaktım besbelli. Önce onun yazdığı kitap, şimdi de bu. Hepsi birbirine bağlıydı ama Kate'in merakını hissediyordum, kendiminkini değil. Bana sırtını dönen bir adamı, bir aileyi neden merak etmeliydim ki?

Beni, onunla ilk karşılaştığım odaya götürdü ve kapıyı kararlı bir tavırla kapadı. Sanki kaçmak istediğimi hissetmişti ve beni elinden geldiği kadar uzun süre tutmaya çalışıyordu. Üzerinde birkaç şişe, bardak ve bir kova buzun olduğu gümüş bir tepsi, birkaç rahat koltuk ve uzun bir kanepenin arasına konulmuş alçak bir sehpanın üzerinde duruyordu. Bardaklardan birinde muhtemelen Bayan Makin'in hazırladığı, bol miktarda içki vardı. Kate eliyle oturmamı işaret etti, sonra sordu, "Ne içersiniz?"

Aslında bir bardak bira isterdim ama tepside sadece sert içkiler vardı. "Siz ne içerseniz ondan alırım," dedim.

"Viski Soda. Siz de ister misiniz?"

İstediğimi söyledim ve içkiyi hazırlarken onu izledim. Kanepeye oturduğunda bacaklarını altına aldı ve bardağın yarısını bir dikişte içti.

"Ne kadar kalabilirsiniz?" dedi.

"Belki sadece bunu bitirene kadar."

"Sizinle konuşmak istediğim bir sürü şey var. Size

sormak istediğim de..."

"Neden?"

"Biz çocukken olan şey yüzünden."

"Size pek bir yardımımın dokunacağını sanmam," dedim. Artık gözü fazla seğirmiyordu; tarafsız bir gözle baktığımda yaklaşık ben yaşlarda, çirkinlikten uzak bir kadın olduğunu giderek fark etmeye başlamıştım. İçmeyi sevdiği ve etkilerine alışık olduğu belliydi. Sadece bu bile bir ortak noktamız olduğunu hissettirdi bana; çoğu hafta sonunu arkadaşlarımla içerek geçirirdim. Gözleri beni endişelendirmeye devam ediyordu gerçi, sürekli bana bakıyor, sonra gözlerini kaçırıyor, sonra yeniden bana bakıyor; arkamda biri olduğu ve odanın göremediğim yerlerinde dolaştığı hissine kapılmama yol açıyordu.

"Tek kelimelik bir yanıt zamandan tasarruf etmemizi sağlardı," dedi.

"Tamam."

"İkiz kardeşiniz var mı? Ya da siz çok küçükken ölen bir ikiziniz var mıydı?"

Sarsılmış bir tepki vermekten kendimi alamadım. Daha fazla dökmemek için bardağımı sehpaya koydum ve bacaklarıma dökülen içkiyi sildim.

"Bunu neden soruyorsunuz?" dedim.

"Var mı? Var mıydı?"

"Bilmiyorum. Vardı diye düşünüyorum ama onu bulmayı başaramadım. Yani... emin değilim."

"Galiba beklediğim yanıtı verdiniz," dedi. "Ama umduğum yanıtı değil."

7

"Eğer bu Borden ailesiyle ilgili bir şeyse, onlar hakkında hiç bir şey bilmediğimi söyleyebilirim. Bunun

farkında mısınız?" dedim.

"Evet, ama *siz* bir Borden'sınız."

"Öyleydim ama bu bana bir şey ifade etmiyor." Bir anda bu genç kadının aralıksız devam eden kuşaklarla üç yüz yıl öncesine giden ailesine göz attım; isim aynı, ev aynı, her şey aynı. Benim aile kökenim ise üç yaşına uzanıyordu. "Evlatlık olmanın ne demek olduğunu anlayabileceğinizi sanmıyorum. Küçücük bir çocuktum, bir bebektim ve babam beni hayatından çıkarıp attı. Hayatımın geri kalanını buna üzülerek geçirseydim, başka bir şey yapmaya zaman bulamazdım. Bu konuyu uzun zaman önce kapattım çünkü öyle yapmam gerekiyordu. Artık yeni bir ailem var."

"Kardeşiniz hâlâ bir Borden ama."

Kardeşimden her söz ettiğinde bir suçluluk, endişe ve merak sancısının saplandığını hissettim. Sanki kardeşimi, savunmamı geçmek için kullanıyordu. Kardeşimin varlığı, hayatım boyunca gizli gizli emin olduğum bir şeydi; tamamen kendime sakladığım bir parçamdı. Ama şimdi, bu yabancı sanki onu tanıyormuş gibi konuşuyordu.

"Neden onunla ilgileniyorsunuz?" dedim.

"Beni ilk duyduğunuzda, adımı gördüğünüzde, size bir şey ifade etti mi?"

"Hayır."

"Rupert Angier'ı duydunuz mu hiç?"

"Hayır."

"Peki ya illüzyonist Muhteşem Danton'u?"

"Hayır. Eski ailemin ilgi duyduğum tek yanı, onlar sayesinde bir gün ikiz kardeşimin izini bulabilecek olma olasılığı."

Konuşurken viskisinden sık aralıklarla yudumlar alıyordu, bardak boştu artık. Bir içki daha hazırlamak ve bardağıma biraz daha doldurmak için öne eğildi. Daha sonra araba kullanacağımı bildiğimden, tamamen doldu-

ramadan bardağımı geri çektim.

"Bence kardeşinizin kaderi, yüz yıl önce olan bir şeyle bağlantılı. Atalarımdan biri, Rupert Angier'dı. Onu hiç duymadığınızı söylediniz; duymanız için neden de yok gerçi ama o, geçen yüzyılın sonunda yaşamış bir sahne sihirbazıydı. Muhteşem Danton adıyla çalışıyordu. O günlerde tüm sihirbazlar gösterişli sahne adları kullanırlardı. O, bir dizi vahşi saldırının kurbanıydı. Saldırıyı yapan kişi, yine bir illüzyonist olan Alfred Borden diye biriydi; sizin büyük-büyük babanızdı. Bu konuda hiçbir şey bilmiyor musunuz?"

"Sadece kitabı biliyorum. Galiba siz göndermişsiniz."

Başıyla onayladı. "Aralarında bir mücadele vardı ve bu yıllarca sürdü. Genellikle birbirlerinin sahne gösterilerine müdahale ederek, sürekli birbirlerine saldırıyorlardı. Bu kavganın öyküsü Borden'ın kitabında var. En azından kendi tarafından anlatılan kısmı. Daha okumadınız mı?"

"Bu sabah postayla geldi. Pek de fırsatım..."

"Olanları öğrenmek ilginizi çeker diye düşünmüştüm."

Tekrar düşünmeye başlamıştım; neden Borden'lar konusuna devam edeyim ki? Çok uzak geçmişte kaldılar, onlar hakkında çok az şey biliyorum. Kendisinin ilgi duyduğu bir şeyden söz ediyordu, benim değil. Ona karşı nazik olmam, onu dinlemem gerektiğini hissettim ama içimde yatan direnci; reddedilen bir çocuğun kurduğu, bilinçaltındaki savunma mekanizmasını asla bilemezdi. Yeni aileme uyum sağlamak için eskiye dair bildiğim her şeyi atmam gerekmişti. Onu buna inandırmak için kaç kere söylemem gerekiyordu?

Bana bir şey göstermek istediğini söyleyerek kadehini sehpaya koydu ve oturduğum yerin tam arkasındaki duvara dayanmış bir masaya gitti. Alt çekmecelerden birine

ulaşmak için eğildiğinde elbisesi boyun kısmından sarktı ve gözüme bir şey çarptı: ince, beyaz bir askı, ipek bir sutyenin bir bölümü ve içinde yuvalanmış göğsün üst kıvrımı. Çekmeceye ulaşmak için kolunu uzatabileceği şekilde döndü ve belinin narin kıvrımını, elbisesinin ince kumaşının altından belli olan sutyen askılarını, sonra da yüzüne düşen saçlarını gördüm. Beni, hakkında hiçbir şey bilmediğim bir şeye bulaştırmaya çalışıyordu; bense kaba bir şekilde onu süzüyor, onunla sevişmenin neye benzeyeceğini düşünüyordum. Saygıdeğer bir hanımefendiyle seks yapmak; ofisteki muhabirlerin yapacağı türden, yarı-komik bir şakaydı bu. Kendi hayatım, iyi kötü, geçmişteki sihirbazlar hakkındaki tüm bu şeylerden daha ilginç ve sorunluydu. Bana Londra'da kiminle oturduğumu değil, Londra'nın neresinde oturduğumu sordu; bu yüzden ona Zelda'dan söz etmedim. Kırpılmış saçları, burnundaki hızma, perçinli botları ve rüya gibi enfes vücuduyla insanı deliye döndüren Zelda; üç gece önce bana açık bir ilişki istediğini söyleyip gecenin on bir buçuğunda bir sürü kitabımla albümümü alıp beni terk eden Zelda. Bu saygıdeğer hanımefendiye Zelda'dan söz etmek istedim; ne diyeceğiyle ilgilendiğimden değil, Zelda benim için gerçek olduğundan. Sizce Zelda'yı nasıl geri alabilirim? Ya da, babamı reddediyor durumuna düşmeden gazetedeki işimden nasıl sıyrılabilirim? Ya da, Zelda benim yanımdan taşınırsa nerede oturacağım; çünkü orası Zelda'nın ailesinin dairesi? İşim olmazsa nasıl yaşayacağım? Ve kardeşim gerçekse, nerede ve onu nasıl bulacağım?

Bu sorulardan herhangi biri adlarını hiç duymadığım büyük-büyük babalar arasındaki kavgadan daha çok ilgimi çekiyordu. Gerçi onlardan biri bir kitap yazmıştı. Belki bunu dinlemek ilginç olurdu.

Kate sesi çekmecenin içine ulaşma çabalarından

boğuk, "Bunları ne zamandır çıkarmamıştım," dedi. Birkaç fotoğraf albümü çıkarmıştı. O derin çekmecenin arkalarına uzanırken, albümleri yere yığmıştı. "İşte buradayız."

Elinde eski ve solmuş görünen, farklı boylarda kağıtlardan oluşan düzensiz bir yığın vardı. Kağıtları kanepenin üzerine serdi ve onları karıştırmadan önce kadehini aldı."Büyük-büyük babam saplantı derecesinde düzenli bir adammış," dedi. "Her şeyi saklamakla kalmamış; üzerlerini etiketlemiş, listeler hazırlamış, belli şeyleri tutmak için özel dolaplar yaptırmış. Ben büyürken annem babam "Büyükbabanın eşyaları" derlerdi. Hiç dokunmazdık, bakmamıza bile izin yoktu. Ama Rosalie'yle ben bazı eşyalarını araştırmadan edemezdik. Rosalie evlendiğinde ve ben burada yalnız kaldığımda, hepsini elden geçirip düzene koydum. Bazı aparatları ve kostümleri satmayı başardım, güzel de para aldım. Bu tiyatro ilanlarını eskiden onun çalıştığı odada buldum."

Konuşurken sürekli ilanlara bakıyordu. Bana dağılmak üzere olan, sararmış bir kağıt uzattı. Sayısız kez katlanıp açılmıştı; kat yerleri yıpranmış ve ayrılmak üzereydi. İlan, Stoke Newington, Evering Yolu'ndaki Empress Tiyatrosu'na aitti. Gösteri yapanların listesinin üzerinde, 14 Nisan'dan 21 Nisan'a kadar öğleden sonraları ve akşamları yapılacak, sınırlı sayıda gösteriler duyuruluyordu ("Daha fazlası için gazete ilanlarına bakınız"). İlanın en üstünde, Dennis O'Canaghan diye İrlandalı bir tenorun adı yazılmıştı ("Kalbinizi İrlanda'nın Şevkiyle Doldurun"). Diğer gösteriler arasında McKee Kız Kardeşler ("Güzeller Güzeli Üç Şantöz"), Sammy Renaldo ("Gıdıklandınız mı Majesteleri?"), Robert ve Roberta Franks ("Fevkalade Ezber Kabiliyeti") vardı. Kate bana doğru eğilip işaret parmağıyla ilanın ortalarındaki Muhteşem Danton'u gösterdi ("Dünyanın En Muhteşem İllüzyo-

nisti")

"Bu, gerçekten muhteşem olmadan önceymiş," dedi. "Hayatının büyük bölümünü eli darda geçirmiş ve ölmeden sadece birkaç yıl önce meşhur olmuş. Bu ilan 1881 yılına, işlerinin iyi gitmeye başladığı ilk günlere ait."

"Bunlar ne demek?" diye sordum, ilanın kenarına mürekkepli kalemle düzgün şekilde yazılmış numaraları göstererek. İlanın arkasına daha fazla numara yazılmıştı.

"Bu, Muhteşem Danton'un Saplantılı Dosyalama Sistemi," dedi. Kanepeden uzaklaştı ve resmiyetten uzak bir tavırla koltuğumun yanında, halının üzerine diz çöktü. Elimdeki ilana bakabilmek için bana doğru eğilerek, "tümüyle çözemedim ama ilk numara işi gösteriyor. Buralarda çıktığı her gösteriyi yazdığı bir defter olacak. Onun altında kaç gösteriye çıktığı, kaçının matine ve kaçının suare olduğu yazıyor. Listedeki geri kalan numaralar, yaptığı numaraların listesi ve yine çalışma odasında yapabildiği tüm numaraların tariflerini içeren bir düzine civarında defteri varmış. Defterlerin bir iki tanesi hâlâ bende; Stoke Newington'da yaptığı numaraların bazılarına bakabilirsiniz. Ama işler göründüğü kadar basit değil çünkü numaraların çoğu, birbirinin çeşitlemesi; onlarda da referanslar var. Şuradaki numaraya bakın, "10g". Bence bu aldığı ücretmiş: on gine.

"İyi para mıymış?"

"Bir gecede kazandığı para buysa mükemmelmiş. Ama büyük olasılıkla bir haftalıktır, yani ortalama. O kadar büyük bir tiyatro olduğunu sanmam."

Ben diğer ilanlardan oluşan yığını alırken, her birinde benzer numaralar yazılı olduğunu söyledi.

"Bütün alet edevatını da etiketlemiş," dedi. "İnsan içine çıkıp geçimini sağlayacak zamanı nereden bulduğunu merak ediyorum bazen! Bodrumu temizlerken rastladığım tüm cihazların ayırt edici bir numarası vardı ve her

biri koca bir fihristte yer almıştı; hepsi de başka kitaplara gönderme yapan notlar taşıyordu."

"Belki bu işlere bakan başka biri vardı."

"Hayır, hepsinin el yazısı aynı."

"Ne zaman öldü?" dedim.

"Garip ama bu konu şaibeli aslında. Gazeteler 1903'te öldüğünü yazıyor; *The Times*'da ölüm ilanı da çıkmış ama köyde, ertesi yıl hâlâ sağ olduğunu anlatan insanlar var. Bana garip gelen şu ki gazete kupürlerini tuttuğu defterde ölüm ilanına rastladım; diğer her şey gibi etiketlenmiş ve listelenmişti."

"Bunun nasıl olduğunu açıklayabiliyor musunuz?"

"Hayır. Alfred Borden kitabında bundan söz ediyor. Orada öğrendim, sonra da aralarında ne olduğunu bulmaya çalıştım."

"Elinizde başka eşyaları da var mı?"

Kate defterlere uzanırken ben de daha önce hiç denemediğim ve hoşuma gittiğini keşfettiğim Amerikan viskisinden bir kadeh daha doldurdum. Kate'in yerde, bacaklarımın dibinde olması, konuşurken bana bakmak için başını yukarı kaldırması, bana doğru eğilerek elbisesinin içine doğru küçük bakışlara izin vermesi ve muhtemelen bunun farkında olması da hoşuma gitmişti. Orada olmak, ne olup bittiğini tam olarak anlayamamak, sihirbazlardan ve çocukluktaki buluşmalardan söz etmek, olmam gerektiği halde işte olmamak, planladığım gibi ailemi görmek için yola çıkmamak biraz kafa karıştırıcıydı.

Zihnimin kardeşimle meşgul kısmında, daha önce ondan geldiğini bildiğim hiçbir şeye benzemeyen bir memnuniyet hissettim. Beni kalmaya zorluyordu.

Dışarıda soğuk öğleden sonra göğü kararıyordu ve Pennine yağmuru yağmayı sürdürüyordu. Pencereden inatla soğuk hava geliyordu. Kate ateşe bir odun daha attı.

İKİNCİ BÖLÜM
Alfred Borden

1

1901 senesinde yazıyorum.

İsmim, hakiki ismim, Alfred Borden. Hayat hikâyem, ömrümü beraber geçirdiğim sırların hikâyesi. Bu sırlar, bu anlatıda ilk ve son defa nakledilivor; mevcut tek nüsha, bu.

1856 senesinin Mayıs ayının sekizinde, Hastings isimli sahil kasabasında doğdum. Sağlıklı ve kuvvetli bir çocuktum. Babam o ilçenin esnafındandı, tekerlek ve fıçı ustasıydı. Manor Yolu 105 numaradaki evimiz, Hastings'in içinde kalan birkaç tepeden birinin kenarına yapılmış uzun, kıvrılan bir sekideydi. Evin arkasında, yaz aylarında koyunların ve sığırların otladığı dik ve gözden ırak bir vadi vardı; önünde ise denizle aramızda duran, üzerinde bir sürü evin sıralandığı tepe yükseliyordu. Babam mesleğini bu evlerden ve çiftliklerle, dükkânlardan almıştı.

Evimiz, yoldaki diğer evlerden daha büyük ve daha yüksekti çünkü araziye ve arkadaki kulübelere açılan geçidin üzerine kurulmuştu. Odam evin sokağa bakan tarafında, tam geçidin üzerindeydi. Açık havayla aramda sadece ahşap döşeme ve ince bağdadi kaplama olduğundan, oda senenin her günü gürültülüydü ve kış aylarında şiddetli bir soğuğa sahipti. Bu odada yavaş yavaş büyüyüp bugün olduğum adam haline geldim. Bu adam; Le Professeur de la Magie, yani ben, bir illüzyon üstadıyım.

2

Ne kadar erken olsa da duraklama vaktidir; çünkü bu

anlatı, otobiyografi yazarlarının her zamanki alışkanlıklarına uygun şekilde, hayatım hakkında değil; daha önce dediğim gibi, hayatımdaki sırlar hakkında. Gizlilik, işimin ayrılmaz bir parçası. Önce bu hikâyenin yazılış yöntemini değerlendirip tarif edeyim. Sırlarımı anlatmak gibi bir hareket pekala kendime ihanet olarak yorumlanabilir, gel gelelim ben bir illüzyonistim ve görmenizi istediğim şeyi gösterebilirim. İşin içinde bir şaşırtmaca olduğu muhakkak.

Bu sebepledir ki yakından ilgili bu iki konuyu en baştan izah etmek adil olacaktır... Gizlilik ve gizlilikten zevk alma.

İşte bir örnek.

Mesleğimin tatbiki sırasında neredeyse istisnasız bir an gelir ki el hünerlerini gösteren kişi duraklar görünür. Sahnenin önündeki ramp ışıklarına doğru ilerler ve onların aydınlığında doğrudan izleyiciyle yüzleşir. Şöyle der, ya da gösterisi sessizse şöyle der görünür, "Ellerime bakın. Onlarda saklı bir şey yok." Sonra ellerini görmeleri için seyircilere uzatır, avuçlarını açıp gösterir, aralarında gizlice tuttuğu bir şey olmadığını ispat etmek için parmaklarını aralar. Bu şekilde tuttuğu ellerini döndürerek arkalarını izleyiciye gösterir ve ellerinin hakikaten de mümkün olabileceği kadar boş olduğu fikrini pekiştirmiş olur. Meseleyi şüphe kırıntılarından arındırmak için sihirbaz muhtemelen hafifçe ceketinin yenleriyle oynayacak, onları bir iki santim sıvayarak bileklerini ortaya çıkaracak, orada da hiçbir şey saklamadığını gösterecektir. Sonra numarasını yapar ve bu esnada, ellerinin boş olduğuna dair çürütülemez delilleri sunduktan saniyeler sonra elinden bir şey çıkarır: bir yelpaze, canlı bir güvercin veya tavşan, bir demet kağıttan çiçek, hâttâ bazen yanan bir fitil. Bu bir çelişkidir, imkânsız bir şeydir! Seyirciler bu muamma karşısında şaşkına döner ve alkışlar yankılanır.

Tüm bunlar nasıl olabilir?

Sihirbaz ve seyirci, Razı Sihirbazlık Anlaşması adını verdiğim bir anlaşmaya varmışlardır. Bunu bu şekilde dile getirmezler ve seyirciler böyle bir anlaşmanın varlığının zor bela farkındadır ama olan budur.

Gösteriyi yapan kişi büyücü değildir elbette; büyücü rolünü oynayan ve izleyicinin, karanlık güçlerle temasta olduğuna -kısa bir süre için bile olsa- inanmasını dileyen biridir. Bu esnada izleyici, gördüklerinin gerçek büyücülük olmadığını bilir ama bu bilgiyi göz ardı ederek gösteriyi yapanın dileğine razı gelir. Gösteriyi yapan kişi illüzyonu koruma konusunda ne kadar becerikliyse, üzerine kondurulan bu yalancı büyücülük yaftası o kadar gerçekçi olur.

Görünenin aksine boş *olamayacaklarını* açığa çıkarmadan önce ellerin boş olduğunu göstermek, anlaşmanın bir parçasıdır. Örneğin, alışılmış sosyal ilişkilerde, kişi ellerinin boş olduğunu gösterme ihtiyacını ne sıklıkta duyar? Ve şunu düşünün: sihirbaz ilk başta bunu yapmanın imkânsız olduğunu izleyiciye ima etmeden çiçeklerle dolu bir vazo ortaya çıkarsaydı, bu bir numara gibi görün müydü? Kimse alkışlar mıydı?

Bu, benim kullandığım yöntemi gösteriyor.

Yazdığım bu kelimelerle Razı Gelme Anlaşması'nı belirleyeyim ki insanlar okuyacakları şeylerin gerçek değil, görünüşte büyücülük olduğunu idrak etsinler

İlk evvel, bir anlamda size ellerimi göstereyim; avuçlarım dışarıda, parmaklarım açık. Ve şöyle diyeyim (ve bunu aklınızda tutun): "Bu defterde hayatımı ve çalışmalarımı anlatan her bir sözcük doğrudur, dürüstlükle yazılmıştır ve en ince ayrıntısına kadar gerçektir."

Şimdi arkalarını görebilesiniz diye ellerimi çeviriyorum ve size diyorum ki: "Burada yazılanların çoğu, tarafsız kayıtlarla çelişebilir. Kariyerim gazete arşivlerinde

izlenmiştir ve ismim biyografik referans kitaplarında mevcuttur."

Son olarak ceketimin kollarını sıyırıp bileklerimi ortaya çıkarıyor ve size şöyle diyorum: "Hem zaten, sadece benden, belki birinci derece akrabalarımdan ve asla karşılaşmayacağım gelecek neslin mensuplarından başka kimse okumayacakken, olayları yanlış anlatmak bana ne kazandırır ki?

Gerçekten, ne kazandırır?

Ama ellerimin boş olduğunu gösterdiğim için artık sadece bir illüzyonun gelmesini beklemeyeceksiniz; ona ortaklık da edeceksiniz!

Hayatım dediğim aldatmacaya tek bir yalan bile yazmadan çoktan başladım. Yalan bu sözcüklerin, hatta daha ilk kelimelerin içinde saklı. Bu yalan, bundan sonra anlatılacak olan her şeyin dokusunda var ama hiçbir yerde görünmeyecek.

Doğruluktan, tarafsız kayıtlardan ve niyetlerden bahsederek sizi yanlış yönlendirdim. Ellerimin boş olduğunu gösterirken önemli bilgiler verdim ve şu anda o bilgileri yanlış yerde arıyorsunuz

Tüm sahne sihirbazlarının gayet iyi bildiği gibi bazıları buna çok şaşıracak, bazıları aldatılmaktan duydukları memnuniyetsizliği ifade edecek, bazıları sırrı çözdüklerini iddia edecek ve bazıları, yani mutlu çoğunluk, illüzyonun gerçek olduğunu kabul ederek sihrin zevkini çıkaracak ve eğlenecek.

Ama sırra takılıp kalan ve kafa yorup çözüme bir adım bile yaklaşamayan bir ya da iki kişi daima olacak.

3

Hayat hikâyeme devam etmeden önce, kullandığım

yöntemi anlatan bir anektod daha.

Ben daha gençken, konser salonlarında Uzakdoğu Büyüsü gösterileri modaydı. Bu gösterilerin çoğu makyaj ve kıyafetle Çinlilere benzetilmiş Avrupalı ya da Amerikalı illüzyonistler tarafından yapılıyordu ama gösteri yapmak için Avrupa'ya gelen bir iki Çinli sihirbaz vardı. Bunlardan biri, muhtemelen en büyüğü, Chi Linqua adlı, Şanghay'dan gelen ve sahnede Ching Ling Foo ismiyle tanınan bir adamdı.

Ching'in gösterisini sadece bir kere, Leicester Meydanı'ndaki Adelphi Tiyatrosu'nda birkaç yıl önce izledim. Gösteriden sonra kulis kapısına gidip kartvizitimi gönderdim ve Ching nezaket göstererek beni bekletmeden soyunma odasına davet etti. Gösterisinden söz etmiyordu; ama gözlerim yanındaki sehpanın üzerinde duran, sahnede kullandığı en ünlü eşyaya takıldı: gösterisinin muhteşem finalinde yoktan var ettiği; büyük, cam bir akvaryum. Beni, akvaryumu incelemeye davet etti. Akvaryum her yönüyle sıradandı. Ağzına kadar suyla doluydu; içinde en az bir düzine süs balığı vardı ve hepsi canlıydı. Kaldırmaya çalıştım çünkü yoktan var edilmesinin sırrını biliyordum ama ağırlığı karşısında hayrete düştüm.

Ching çabaladığımı gördü ama hiçbir şey söylemedi. Bariz bir şekilde, sırrını bilip bilmediğimden emin değildi ve onu açığa çıkaracak bir şey söylemek istemiyordu; bir meslektaşına bile. Sırrı *bilmediğimi* nasıl belli edeceğimi bilmediğimden ben de sessizliğimi korudum. Onun yanında kaldığım on beş dakika boyunca oturur vaziyette, ona yaptığım iltifatları kibarca kabul etti. Odaya girdiğimde sahne kıyafetlerini değiştirmişti. Siyah bir pantolon ve çizgili mavi bir gömlek giymişti ama makyajı duruyordu. Gitmek için ayağa kalktığımda, aynanın yanındaki sandalyesinden kalktı ve kapıya kadar bana eşlik etti. Ka-

fası eğikti, kolları iki yana düşmüştü ve bacaklarında büyük bir ağrı varmış gibi, güçlükle yürüyordu.

Şimdi, yıllar geçtiği ve Ching öldüğü için, korumak için gösterdiği özenin ne derece bir saplantıya vardığını o gece görme ayrıcalığına eriştiğim sırrı açıklayabilirim.Meşhur balık akvaryumu, ani ve gizemli ortaya çıkışa hazır bir şekilde, tüm gösteri boyunca yanındaydı. Varlığı izleyiciden beceriyle saklanmıştı. *Ching akvaryumu dökümlü cübbesinin altında taşıyordu.* Dizlerinin arasına sıkıştırıyor ve finaldeki olay yaratan ve görünüşte mucizevi ortaya çıkış için hazır tutuyordu. Bir an mantıklı düşünmek bile gizemi çözmeye yeterdi ama izleyiciler arasından kimse hileyi tahmin bile edemezdi.

Ama mantık büyülü bir şekilde kendiyle çelişiyordu! Ağır akvaryumun saklanmasının mümkün olduğu tek yer cübbenin altıydı ama bu mantıken imkânsızdı. Ching Ling Foo'nun fiziksel olarak zayıf olduğu, gösterisi boyunca güçlükle hareket ettiği barizdi. Gösterinin sonunda selam vermek için eğildiğinde asistanından destek alıyor ve sahneden refakatçiyle, aksayarak çıkıyordu.

Gerçek tamamen farklıydı. Ching fiziksel açıdan çok güçlü, sağlıklı biriydi ve akvaryumu taşıyacak kadar kuvvetliydi. Her ne olursa olsun, akvaryumun boyu ve şekli, yürürken ördek gibi topallamasına neden oluyordu. Bu, yürüyüşü dikkat çektiğinden tehdit oluşturuyordu; bu yüzden sırrı korumak için hayatı boyunca topalladı. Sırrının açığa çıkacağı korkusu ile evde ya da sokakta, gece ya da gündüz, asla normal yürümedi. Büyücü rolüne soyunan kişinin tabiatı böyledir.

İzleyiciler, sihirbazın illüzyonlarını yıllarca çalışacağını ve her gösteriyi özenle prova edeceğini bilirler; ama sihirbazın aldatma isteğinin vardığı noktanın, tabiat kanunlarına karşı gelir görünmenin, nasıl hayatının her anını etkileyen bir saplantıya dönüştüğünün pek az kişi

farkındadır.

Ching Ling Foo bu saplantılı aldatmacaya sahipti. Bu anekdotu okuduğunuza göre, haklı olarak benim de böyle bir aldatmacam olduğunu farz edebilirsiniz. Aldatmacam hayatımı yönetiyor, verdiğim her kararı etkiliyor, her hareketimi yönlendiriyor. Şimdi bile, anılarımı yazmaya başlarken, neyi yazıp ne yazamayacağımı denetliyor. Yöntemimi elleri boş göstermeye benzettim ama aslında anlatılan her şey, sağlıklı birinin topallamasına benziyor.

4

İşyeri para kazandırdığı için ailemin maddi gücü beni Doğu Bourne Caddesi'nde, Bayan Pelham'ın işlettiği, ortaçağdan kalma çarşı duvarı yıkıntılarının yanında ve limana yakın bir okul olan Pelham Skolastik Akademisi'ne göndermeye yetti. Orada, sahili ve tüm liman çevresine sinmiş, gitmek bilmez çürümüş balık kokusu ve martıların sürekli ama anlamlı çığlıkları arasında okuma, yazma ve aritmetiğin yanında az miktarda Tarih, Coğrafya ve korkunç Fransız Dili'ni öğrendim. Tüm bunlar ileriki hayatımda bana faydalı oldular ama Fransızca öğrenmek için giriştiğim mücadele boşa çıkmasına rağmen ne gariptir ki sahnedeki kişiliğim bir Fransız Profesör'dü.

Okula giderken ve dönerken yolum, evimizin en yakınındaki West Hill'den geçiyordu. Yolun çoğu, Hastings'in boş arazilerini kaplamış kokulu ılgın otlarının arasındaki dik ve dar patikalardan geçiyordu. Hastings o zamanlar bir gelişme dönemi içindeydi; yazın gelen ziyaretçileri ağırlamak için sayısız ev ve oteller inşa ediliyordu. Bunların pek azını gördüm çünkü okul şehrin eski kısmındaydı. Tatil yöresi ise eskiden kayalık olan ve ben çocukken bir gün daha uzun bir sahil gezisine imkân

sağlamak için büyüleyici bir şekilde havaya uçurulan White Rock'taydı. Tüm bunlara rağmen, Hastings'in eski mi eski merkezinde hayat yüzlerce yıldır olduğu gibi devam ediyordu. Babam hakkında iyi ve kötü pek çok şey anlatabilirim ama kendi hikâyeme yoğunlaşmak adına sadece en iyilerini anlatmakla yetineceğim. Onu severdim; sayesinde şöhret ve servet kazandığım kabin yapım tekniklerinin çoğunu ondan öğrendim. Babamın çok çalışan, dürüst, aklı başında, zeki ve kendine göre cömert olduğunu söyleyebilirim. Çalışanlarına karşı adildi. Tanrıdan korkan ve kiliseye giden biri olmadığı için ailesini, hiçbir hareketi ya da hareketsizliği ile başkalarına zarar vermeyeceği, yumuşak huylu bir laiklik içinde yetiştirmişti. Muhteşem bir kabin imalatçısıydı ve iyi bir tekerlek ustasıydı. Eninde sonunda anladım ki ailemizin katlanmak zorunda kaldığı duygusal patlamalar ne olursa olsun, öfkesi ne olduklarından asla emin olamadığım iç sürtüşmelerden kaynaklanıyordu. En kötü anlarının hiçbir zaman hedefi olmadıysam da babamdan biraz korkarak ama onu çok severek büyüdüm.

Annemin adı Betsy May Borden'dı (kızlık soyadı Robertson'dı), babamın adı da Joseph Andrew Borden'dı. Kızlı erkekli yedi kardeşim vardı ama bebek ölümleri yüzünden sadece beşini tanımıştım. Ne en büyük ne de en küçük çocuktum. Annemin de babamın da en sevdiği çocukları değildim. Kardeşlerimin -hepsiyle olmasa da- çoğuyla uyum içinde büyüdüm.

On iki yaşımdayken okuldan alınıp babamın işyerinde tekerlek ustasına çırak olarak verildim. Hem büyüklerle diğer çocuklarla olduğundan daha fazla zaman geçirmem hem de kendi geleceğimin gözümde netleşmeye başlaması açısından, burada yetişkin hayatım başladı. İki etken çok önemliydi.

İlki, basitçe, odunun işlenmesiydi. Görüntüsü ve

kokusuyla büyümüştüm; ikisine de aşinaydım. Odunu elinize almanın, yarmanın ya da testereyle kesmenin nasıl bir *his* olduğu konusunda en ufak fikrim yoktu. Odunu bir amaç doğrultusunda ilk elime aldığım andan itibaren ona saygı duymaya başladım ve onunla neler yapılabileceğinin farkına vardım. Doğru şekilde bekletildiğinde ve doğal dokusundan yararlanılacak şekilde yontulduğunda, odun güzel, güçlü, hafif ve esnek olur. Hemen hemen her şekilde kesilebilir; hemen hemen her malzemeye işlenebilir ve yapıştırılabilir. Odunu boyayabilirsiniz, vernikleyebilirsiniz, ağartabilirsiniz, eğip bükebilirsiniz. Aynı anda hem sıra dışı hem de sıradandır. Bu yüzden odundan yapılma bir şey somut bir normallik hissi verir ve zor fark edilir.

Kısacası, illüzyonist için ideal malzemedir.

Atölyede, mal sahibinin oğlu olarak imtiyazlı muamele görmedim. İşi öğrenmem için, ilk günümde atölyedeki en zor işe verildim... Bir başka çırakla birlikte bıçkı hendeğinde çalışmaya koyulduk. Burada geçirdiğimiz on iki saat (her gün sabah altıda başlayıp akşam sekizde bitiriyorduk; sadece üç kısa yemek paydosumuz vardı) vücudumu, aklıma gelen hiçbir işin yapamayacağı kadar sertleştirdi ve bana ağır kütük yığınlarından korkmayı ve onlara saygı duymayı öğretti. Birkaç ay devam eden bu başlangıçtan sonra, tekerlek çemberleri ve kasnakları için odunu kesme, işleme ve yumuşatma gibi, bedensel açıdan daha az yorucu ama daha ince işlere yöneldim. Burada babam için çalışan tekerlek ustaları ve diğer kişilerle devamlı temas halinde bulunmaya ve benim gibi çırakları daha az görmeye başladım.

Okulu terk ettikten yaklaşık bir yıl sonra bir sabah, atölyenin birkaç yıl önce bir fırtınada hasar gören duvarının, ne zamandır gereken tamirini ve boyanmasını halletmek için Robert Noonan adlı bir sözleşmeli işçi

geldi. Noonan'la birlikte, gelecekteki hayatımın yönünü belirleyen ikinci büyük etki de gelmiş oldu.

İşlerimle meşgul olan ben, onu zor bela fark edebildim. Ama öğle yemeği molası verdiğimizde, Noonan gelip yemek yediğimiz tahta masaya, yanımıza oturdu. Bir deste iskambil kâğıdı çıkardı ve içimizden "kızı bulmak" isteyen olup olmadığını sordu. Yaşlılardan bazıları ona laf attılar ve diğerlerini ikaz etmeye çalıştılar ama birkaçımız kalıp izledik. Ufak miktarda para el değiştirmeye başladı; benimse bırakın fazlayı, harcayacak beş param bile yoktu. Ama işçilerin bir iki tanesi birkaç kuruşu riske atmak istiyordu.

Noonan'ın kartları yumuşak, doğal bir şekilde yönetmesi beni büyülemişti. Çok hızlıydı! Çok becerikliydi! Yumuşak bir sesle ve ikna edici bir şekilde konuşuyordu; yüzlerini gösterdiği üç iskambil kartını çabuk ve akıcı bir hareketle önündeki küçük kutunun üzerine koyuyor, durup hangisinin *kız* olduğunu bulmamız için bize meydan okumadan önce uzun parmaklarıyla hareket ettiriyordu. İşçilerin gözleri benimkilerden daha yavaş işliyordu; kâğıdı benden daha az ve daha seyrek fark ettiler (yine de, doğrudan çok yanlış tahmin ettim).

Sonradan, Noonan'a "Nasıl yapıyorsun? Bana da gösterir misin," dedim.

İlk önce boş işlerle uğraşmaktan bahsedip beni başından savmaya çalıştı ama ben ısrar ettim. "Nasıl yaptığını bilmek istiyorum," diye bağırdım. "Kız üç kartın ortasında oluyor ama kartları sadece iki kere oynatıyorsun ve düşündüğüm yerde olmuyor! Sırrı ne?"

Bir öğle yemeğinde, diğer işçileri söğüşlemeye çalışmak yerine beni bir köşeye çekip üç kâğıdı, elin gözü aldatacağı şekilde nasıl yöneteceğimi gösterdi. Kız ve başka bir kart sol elin baş ve işaret parmakları arasında üst üste hafifçe tutuluyordu; üçüncü kart sağ elde tutulu-

yordu. Kartları yere koyarken ellerini çapraz hareket ettiriyor, parmaklarını yüzeye dokunduruyor ve bir an duralayarak Kız'ın ilk önce konulduğunu ima ediyordu. Aslında, neredeyse istisnasız bir şekilde diğer kartlardan biri sessizce kaydırılarak Kız'dan önce konuluyordu. Gerçek adı Üç Kâğıt Monte olan, klasik bir numara.

Bunun ardındaki fikri anladığımda, Noonan birkaç farklı teknik daha gösterdi. Kartın avuçta nasıl saklanacağını; destenin, düzeni bozulmayacak şekilde nasıl karıştırılır gibi yapılacağını; seçilmiş bir kartın en alta ya da en üste gelecek şekilde nasıl kesileceğini; birinin yelpaze şeklinde açılmış bir desteden belli bir kartı seçmesinin nasıl sağlanacağını öğretti. Tüm bunları gelişigüzel bir şekilde geçti; göstermekten çok gösteriş yapıyordu. Kendinden geçmiş bir şekilde, her şeyi dikkatle aldığımı muhtemelen fark etmiyordu. Göstermeyi bitirdiğinde, Kız'la sahte dağıtma tekniğini denedim ama kartlar etrafa saçıldı. Bir daha denedim. Sonra bir daha. Tekrar tekrar, Noonan ilgisini kaybedip uzaklaştıktan sonra bile. İlk günün sonunda, odamda tek başıma Üç Kâğıt Monte'nin ustası olmuştum ve bir an gördüğüm öteki teknikleri çalışmaya başlamıştım.

Bir gün, boya işi tamamlandığında Noonan iş yerinden ve hayatımdan çıktı. Onu bir daha görmedim. Arkasında etki altında kalmaya müsait, dürtü esiri bir ergen bıraktı. Kütüphaneden ödünç aldığım bir kitaptan adının Gözbağcılık olduğunu öğrendiğim bu sanatın ustası olana kadar dinlenmemeye niyetliydim.

Gözbağcılık, el çabukluğu, sihirbazlık, hayatımın baskın merakı oldu.

5

Sonraki üç yıl, hayatımda bunlara paralel gelişmelere

tanık oldu. İlk olarak, hızla erkekliğe doğru giden bir ergendim. İkinci olarak, babam ahşap işçiliğinde hatırı sayılır bir kabiliyete sahip olduğumu ve tekerlek yapımında gereken nispeten kaba özelliklere sahip olmadığımı çabucak fark etmişti. Son olarak, ellerimle sihir yapmayı öğreniyordum.

Hayatımdaki bu üç bölüm, bir ipin lifleri gibi birbirlerinin çevresine örülmüşlerdi. Babam da ben de geçinmek zorundaydık; o yüzden iş yerinde yaptığım işin çoğunu mesleğin ana kısmı olan variller, dingiller ve tekerlekler oluşturuyordu. Ama müsait olduğunda, babam ya da ustalarından biri bana kabin yapımının inceliklerini öğretiyordu. Babam bana bu meslekte bir gelecek planlamıştı. Düşündüğü kadar yetenekli olduğumu kanıtlarsam, çıraklığıma son verip bana bir mobilyacı dükkânı açacak ve istediğim gibi geliştirmeme izin verecekti. Sonunda atölyeden emekli olduğunda bana katılacaktı. Bu noktada, hayatındaki huzursuzluklardan bazıları gözlerimin önüne serildi. Marangozluk becerim, kendi gençliğinde sahip olduğu hırsların hatıralarını canlandırmıştı.

Bu arada, gerçek olarak gördüğüm diğer becerim hızla gelişiyordu. Bulabildiğim tüm müsait vakti, sihirbazlık sanatının alıştırmalarına adamıştım. Özellikle de, bilinen tüm iskambil kâğıdı numaralarını öğrenmeye ve onlara hakim olmaya çalışıyordum. En karmaşık senfoninin temelinde tek bir nota olması gibi, sihrin temelinde de el çabukluğunun olduğu görüşündeydim. Konu üzerine kaynak bulmak zordu ama sihir üzerine kitaplar mevcut ve gayretli bir araştırma sonucu bulunabilir. Her gece, çatıdaki soğuk odamda, bir boy aynasının önünde durup avucuma kart saklama, kart zorlama, karma, yayma, dağıtma ve yelpaze şeklinde açma; kesmenin ve keser gibi yapmanın değişik yollarını keşfetme alıştırmaları yaptım. İzleyicilerin günlük hayattaki tecrübeleri saye-

sinde hislerini şaşırtmaya dayanan yanlış yönlendirme sanatını öğrendim.... Çökemeyecek kadar sert görünen kuş kafesi, kol yenine saklanmayacak kadar büyük görünen top, asla eğilip bükülmeyecek kadar sağlam çelikten yapılma kılıç... Çabucak gözbağcılığı numaralarından oluşan bir repertuar oluşturdum ve her birini doğru yapana kadar kendimi verdim, sonra ustalaşana kadar kendimi yeniden verdim, sonra da mükemmel yaptığımdan emin olana kadar bir kez daha kendimi verdim. Alıştırma yapmayı hiç kesmedim.

Ellerimin gücü ve çevikliği, anahtardı.

Şimdi, kısa bir süre yazmaya ara verip ellerime bakıyorum. Onları önümde tutmak için kalemimi bırakıyorum. Işığın altında onları bilekten çeviriyor ve her gün gördüğümden farklı bir gözle, bir yabancının gözüyle görmeye çalışıyorum. Sekiz uzun ince parmağı, iki güçlü başparmağı, belli bir uzunlukta kesilmiş tırnakları olan eller; ne bir sanatçının, ne bir işçinin, ne de bir cerrahın; sihirbaza dönüşmüş bir marangozun elleri. Onları çevirip avuçlarıma baktığımda solgun, neredeyse şeffaf bir ten görüyorum; parmak eklemlerinin aralarında nasır tutmuş, koyu renk bölgeler var. Başparmakların uçları yuvarlak; kaslarımı gerdiğimde avuçlarımda sert çıkıntılar oluşuyor. Şimdi ellerimi çeviriyorum ve tekrar üzerinde sarı tüyler olan narin teni görüyorum. Kadınlar ellerime merakla yaklaşıyor ve bir iki tanesi onları sevdiğini söylüyor.

Her gün, şu olgunluk çağımda bile, ellerimle alıştırmalar yapıyorum. Lastik bir tenis topunu parçalayacak kadar güçlüler. Parmaklarımla demir çivileri bükebilirim; avuç içimle sert ahşaba vurursam, ahşap yarılır. Ancak aynı el; diğer parmaklar edevat kullanırken, karatahtaya yazı yazarken ya da izleyicilerin arasından gelen bir gönüllünün kolunu tutarken bir meteliği orta ve yüzük par-

makları arasında dengede tutabilir ve çevik bir hareketle kaydırıp sihirli bir şekilde ortaya çıkmış gibi görünmesini sağlayabilir. Sol elimde, gençliğimde ellerimin gerçek değerini anladığım bir zamandan hatıra, küçük bir yara izi var. Bir deste kâğıtla, bozuk parayla, ince ipek bir eşarpla ya da yavaş yavaş biriktirdiğim sihirbazlık gereçleriyle alıştırma yaptığım her sefer, insan eli denen narin enstrümanın ne kadar güzel, güçlü ve duyarlı olduğunun farkına varıyordum. Ama marangozluk ellerime sert davranmıştı; bu, bir sabah atölyede keşfettiğim nahoş bir gerçekti. Bir tekerlek çemberine şekil verirken bir anlık dikkat dağılması sonucu keskiyle yapılan özensiz bir hareketle sol elimde derin bir kesik açtım. Orada inanmaz bir halde durduğumu hatırlıyorum; parmaklarım birer pençe gibi gerilmişti. Koyu kırmızı kan yarıkta birikip bileğimden ve kolumdan aşağı akıyordu. O gün birlikte çalıştığım daha eski işçiler böyle yaralarla baş etmeye alışmışlardı ve ne yapmaları gerektiğini biliyorlardı; çabucak bir turnike uyguladılar ve hastaneye gitmek için bir araba hazırladılar. Ondan sonraki iki hafta boyunca elim sargılı dolaştım. Mesele ne kan, ne acı, ne de rahatsızlıktı; mesele kesiğin kendi iyileşse bile elimin nihai, yıkıcı bir şekilde yaralanmış olduğunu, bir daha hareket edemeyeceğini öğrenme korkusuydu. Sonunda kalıcı bir hasarın olmadığı anlaşıldı. Elimin cansız olduğu ve kullanırken garip bir his verdiği cesaret kırıcı bir dönemden sonra tendonlar ve kaslar sonunda rahatladı, kesik iyileşip düzgünce birleşti ve iki ay içinde normale döndüm.

Bunu bir ikaz olarak aldım. Gözbağcılığım o zamanlar sadece bir uğraştı. Kimse için, -Robert Noonan'ın yaptığı gibi- birlikte çalıştığım adamlar için bile gösteri yapmamıştım. Yaptığım sihir, boy aynasının önünde pantomim olarak yapılan bir alıştırmaydı. Ama çok şey isteyen bir

uğraş, bir tutku, hatta, evet, bir saplantının başlangıcıydı. Bir yaralanmanın bunu tehlikeye atmasına izin veremezdim!

Böylece bu yaralı el, hayatımdaki önceliği anlamamı sağlayarak bir başka dönüm noktası teşkil etti. Kaza olmadan önce cazip bir eğlenceye sahip, acemi bir tekerlekçiydim; ancak kaza sonrası, hiçbir şeyin önünde durmasına izin vermeyecek genç bir sihirbaz olup çıktım. Ne kadar önemsiz görünürse görünsünler, bir kartı avuç içine saklamak, keçe kaplı bir torbaya gizlenmiş bilardo topunu beceriyle almak ya da önceden hazırlanmış bir portakalın içine izleyiciden ödünç alınmış beş pound'luk bir banknotu gizlice sokmak, bir tahsildarın arabası için tekerlek yaparken elimi yaralamaktan daha önemliydi.

6

Bundan bana hiç bahsetmedim! Bu da ne? Ne kadarı anlatıldı? Bilene kadar daha fazlasını yazmamalıyım!

7

Yani, şimdi konuştuğumuza göre, devam etmem konusunda anlaşmaya varıldı mı? Bu anlayış doğrultusunda, uygun gördüğümü yazabilir, uygun gördüğümü ekleyebilirim. Hemfikir olmayacağım hiçbir şey tasarlamadım, sadece ben okumadan önce daha fazlasını yazmayı planladım. Eğer beni aldattığımı düşündüysem özür dilerim, kötü niyetim yoktu.

8

Bunu defalarca okudum & galiba nereye varmak istediğimi anlıyorum. Sadece şaşkınlık, verdiğim tepkiye sebep oldu. Şimdi salim kafayla, şu ana kadar yazılanları kabul edilir buluyorum.

Ama çok şey eksik! Bence şimdi John Henry Anderson'la tanışmamı yazmalıyım çünkü onun vasıtasıyla Maskelynelerle tanıştım. Doğrudan bu konuya geçmemem için özel bir sebep yoktur herhalde?

Bunu ya şimdi yapmalıyım ya da bulmam için bir not bırakmalıyım. Benimle daha sık fikir teatisinde bulunmalıyım!

Hiçbir şekilde şunları dışarıda bırakmamalıyım:

1. Angier'ın ne yaptığını keşfetmem & bu konuda ne yaptığım?
2. Olive Wenscombe (benim hatam değil, NB).
3. Peki ya Sarah? Çocuklar?

Antlaşma oraya bile gidiyor, değil mi? -Bunu böyle yorumluyorum. Öyleyse, ya bir sürü şeyi hariç tutmalı ya da çok daha fazlasını dahil etmeliyim.

Ne kadar çok şey yazdığımı keşfetmiş olmak beni şaşırttı.

9

1872 yılında, ben on altı yaşındayken, John Henry Anderson, Gezgin Sihirbazlık Gösterisi'ni Hastings'e getirdi ve Queens Yolu'ndaki Gaiety Tiyatrosu'nda bir hafta kaldı. Salonun param yettiğince en önünden koltuklar alarak her gece gösteriye gittim. Anderson'ın tek bir gösterisini bile kaçırmak uygunsuz kaçardı.

Sadece gezici bir gösterisi olan, o zamanın en önde gelen sahne illüzyonisti ve sayısız şaşırtıcı yeni numaranın mucidi olmakla kalmamış; genç sihirbazları teşvik etmek ve onlara yardım elini uzatmak konusunda ün salmıştı.

Bay Anderson her gece, sihir dünyasında **MODERN KABİN İLLÜZYONU** olarak bilinen belli bir numara sergilerdi. Bu numarada sahneye izleyicilerin arasından küçük bir gönüllü heyeti çağırırdı. Bu adamlar (daima adamlardan seçilirlerdi) kimsenin yerdeki bir kapaktan giremeyeceği kadar yüksekte, tekerlekler üzerine bindirilmiş, ahşaptan yapılma uzun bir kabini çekerek sahneye çıkarırlardı. Heyet üyeleri, boş olduğuna kanaat getirene kadar kabinin içini dışını incelemeye, izleyicilerin her yanını görmeleri için kabini çevirmeye, hatta aralarından birini içeri sokup başka kimsenin saklanmış olamayacağını ispatlamaya davet edilirlerdi. Sonra kapıyı kilitleyip asma kilitlerle iyice güçlendirmeye yardım ederlerdi. Heyet sahnede kalırken Bay Anderson izleyiciler için kabini bir kez daha çevirir ve sımsıkı kilitlendiği konusunda tatmin olmalarını sağlardı; sonra da hızlı hareketlerle asma kilitleri söker, kapıyı hışımla açar ve dışarı kat kat kıyafeti ve büyük şapkasıyla genç ve güzel bir asistan çıkarırdı.

Bay Anderson her gece gönüllü çağırdığında hevesle ayağa kalkıp seçilmeyi bekledim. Her gece beni es geçti. Seçilmeyi o kadar istiyordum ki! Sahne ışıklarının altında, izleyicinin önünde olmanın neye benzediğini öğrenmek istiyordum. İllüzyonu sergilerken Bay Anderson'a yakın olmak istiyordum. Ve inşa ettiği kabine yakından bakabilmek için resmen can atıyordum. Modern Kabin'in sırrını biliyordum tabii... çünkü o zamanki tüm illüzyon numaralarının çalışma prensiplerini öğrenmiş ya da kendi kendime çözmüştüm ama zirvedeki bir sihirbazın kabinini yakından görmek, onu incelemek için altın bir fırsattı. Bu illüzyonun sırrı, kabinin yapımındaydı.

Heyhat, böyle bir fırsat doğmadı.

Kısa sezonun son gösterisinden sonra cesaretimi toplayıp kulis kapısına gittim; Bay Anderson'ı tiyatrodan çıkarken yakalamak istiyordum. Orada duralı bir dakikadan fazla bir süre geçmemişti ki kapıcı ufak bölmesinden çıktı ve bana doğru yürüdü. Kafası yana eğilmişti, merakla bana bakıyordu.

"Afedersiniz, efendim," dedi. "Ama Bay Anderson buraya gelirseniz sizi soyunma odasında ona katılmanız için davet etmem konusunda talimat verdi."

Söylemeye gerek var mı, aklım başımdan gitmişti!

"Beni kastettiğine emin misiniz?" diye sordum.

"Evet, efendim. Kesinlikle eminim."

Hâlâ kafası karışmış ama ziyadesiyle memnun ve heyecanlı bir halde kapıcının talimatlarını izleyerek dar koridor ve merdivenlerden geçtim ve yıldızın soyunma odasını buldum. İçeride...

İçeride, Bay Anderson'la kısa, heyecan verici bir görüşme yaşandı. Ayrıntıları burada verme fikri beni iğrendiriyor; kısmen çok zaman önce olup bittiği ve pek çok şeyi unuttuğum için, kısmen de toyluktan ileri gelen coşkunun yarattığı utancı unutturacak kadar uzun zaman geçmediği için. Ön koltuklardan gösterisini izleyerek geçirdiğim bir hafta beni onun harikulade bir sanatçı, konuşma ve sunumda yetenekli ve illüzyonların tatbikinde kusursuz olduğuna ikna etmişti. Onunla karşılaştığımda neredeyse nutkum tutulmuştu ama ağzımı açtığımda bir övgü ve heyecan selinin aktığını gördüm.

Tüm bunlara rağmen, iki ilginç konu konuşuldu.

İlki, neden beni izleyicilerin arasından seçmediğiydi. Açılış gösterisinde ayağa ilk fırlayan kişi olduğum için neredeyse beni seçeceğini ama bir şeyin fikrini değiştirmesine sebep olduğunu anlattı. Sonra, diğer gösterilerde de gördüğünde benim bir meslektaş olduğumu anladı-

ğını (böyle bir tanımlama karşısında kalbim öyle bir neşeyle çarptı ki) ve beni gösteriye katma konusunda temkinli davrandığını söyledi. Art niyetim olup olmadığını bilmesinin hiçbir yolu yoktu. Pek çok sihirbaz, özellikle de yükselişteki gençler, daha oturmuş meslektaşlarından fikir çalmaya teşebbüs edebiliyorlardı. Böylece Bay Anderson'ın ihtiyatının nedenini anladım. Buna rağmen, bana gösterdiği güvensizlik için benden özür diledi.

İkinci konu ilkinin ardından geldi; kariyerimin başında olduğumu fark etmişti.. Bu düşünceyle Londra'daki St. George's Hall'a sunulmak üzere kısa bir takdim mektubu yazmıştı. Orada bizzat Bay Nevil Maskelyne'le tanışacaktım.

Bu noktada heyecan baskın çıktı ve toyluğun verdiği coşku, hatırlaması acı veren bir hal aldı.

Bay Anderson'la heyecan verici karşılaşmamdan altı ay kadar sonra Londra'da Bay Maskelyne'e gittim. Profesyonel sihirbazlık kariyerim gerçek anlamda bundan sonra başladı. Bay Anderson'la ve onun vasıtasıyla Bay Maskelyne'le tanışmam en yalın haliyle böyle oldu. Tüm bunları ya da hünerimi mükemmelleştirirken ve başarılı bir sahne gösterisi hazırlarken takip ettiğim adımların -bu hikâyenin ana konusunda yeri olmadıkça- tek tek üzerinde durmaya niyetli değilim. Sanatımı sergileyerek öğrendiğim ve tasarladığım kadar iyi sergileyemediğim uzun bir dönem var. Ömrümün bu kısmı beni fazla ilgilendirmiyor.

Bay Anderson'la karşılaşmamda konuyla ilgili bir nokta var. Antlaşma'm şimdiki halini almadan önce ondan ve Bay Maskelyne'den başka önemli sihirbazla karşılaşmamıştım; bu yüzden gösterimin sırrını bilen meslektaşlarım sadece onlardı. Bay Anderson, üzülerek söylüyorum, artık aramızda değil. Ama Maskelyne Ailesi, özel-

likle Bay Nevil Maskelyne sihir camiasında hâlâ faal. Onların sessiz kalacağına güvenebileceğimi biliyorum; hakikaten, güvenebilirim. Sırlarımın bazen tehlikeye düşmesi, Bay Maskelyne'i sorumlu tutacağım bir şey değil. Hayır, aslında, suçluyu gayet iyi tanıyorum.

Şimdi, sözüm kesilmeden önce niyetlendiğim gibi, bu hikâyenin ana konusuna döneceğim.

10

Birkaç yıl önce, bir sihirbazın (galiba Bay David Devant'tı) şöyle dediği rivayet edildi: "Sihirbazlar sırlarını büyük ve önemli oldukları için değil, çok küçük ve yavan oldukları için korurlar. Sahnede yaratılan harikulade etkiler genellikle öyle saçma bir sırrın eseridir ki sihirbaz nasıl yapıldığını açıklamaktan utanır."

İşte, özetle, sahne sihirbazının paradoksu.

Sırrı açıklanırsa numaranın "tadının kaçacağı" gerçeği pek çok kişi tarafından; sadece sihirbazlar değil, eğlendirdikleri seyirciler tarafından da anlaşılır. Çoğu kişi gösterinin yarattığı gizem hissinden zevk alır ve tanık olduğu şeyi ne kadar merak ederse etsin, bu hissi bozmak istemez.

Sihirbaz doğal olarak hayatını kazandığı sırlarını korumak ister ve bu da pek çok kişi tarafından kabul görür. Ancak sihirbaz, kendi gizliliğinin kurbanı olur. Bir numara ne kadar uzun zaman repertuarının bir parçası olarak kalırsa ve ne kadar başarıyla sergilerse -ki bunun ölçüsü aldattığı insan sayısıdır- sırrını korumak o kadar önemli olur.

Etki büyür. Bir sürü seyirci tarafından izlenir; başka sihirbazlar kopyalar ya da uyarlar; sihirbazın kendisi, gelişmesine izin verir ve böylece sunumu yıllar içinde

değişir; böylece numara daha karmaşık ya da açıklaması imkânsız görünür. Tüm bunlar olurken sır korunur ama küçük ve yavan kalır. Etki büyüdükçe, sırrın önemsizliği sihirbazın itibarını daha da tehdit eder hale gelir. Gizlilik saplantı olur.

Gelelim gerçek konuya.

Ömrümü, sırrımı topallıyor görünerek korumakla geçirdim (Ching Ling Foo'yu ima ediyorum tabii; mecazi konuşuyorum). Sahnede gösteri yapmanın altın cazibesini kaybettiği bir yaşa ve samimi olmak gerekirse, servete eriştim. Bu sebeple, pek az kişinin bildiği, daha da azının umursadığı bir sırrı korumak için ömrümün kalanını mecazi anlamda topallayarak mı geçirmeliyim? Bence hayır; ben de nihayet hayat boyu sürdürdüğüm bir alışkanlığı değiştirip **YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM** hakkında yazmaya karar verdim. Bu, beni şöhrete kavuşturan ve pek çok kişi tarafından uluslarası sahnelerde sergilenmiş en büyük sihirbazlık gösterisi olarak kabul edilen illüzyonun adı.

Yazmak istediğim, öncelikle: Seyircilerin gördüğü şeyin kısa bir tarifi.

Sonra, ikinci olarak: Ardındaki sırrın izahı!

Bu yazılanların amacı bu. Şimdi, anlaşmaya varıldığı gibi, kalemimi bırakıyorum.

11

Üç haftadır bu kitabı yazmaktan kaçındım. Sebebini söylememe gerek yok; sebebinin bana söylenmesine gerek yok. **YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM**'ın sırrını açıklamak sadece bana düşmez & buna bir son vermeli. Nasıl bir delilik bulaştı bana?

Bu sır yıllarca bana gayet iyi hizmet etti & gözetle-

yerek yapılan sayısız saldırıya direndi. Hayatımın büyük kısmını onu koruyarak geçirdim. Bu bile Antlaşma için yeterli sebep değil mi?

Ama şimdi, böyle sırlar önemsizmiş gibi bunları yazıyorum. Önemsiz! Hayatımı *önemsiz* bir sırra mı adadım?

Sessiz geçen üç haftamın ilk ikisi, hayatım boyunca yaptığım iş üzerine bu can sıkıcı düşüncelerle su gibi akıp gitti.

Bu kitap, günlük, hikâye -nasıl adlandırmalıyım?- daha önce de belirttiğim gibi, Antlaşma'mın bir ürünü. Bunu enine boyuna düşündüm mü?

Antlaşma uyarınca, bir beyanda bulunduğumda,

düşüncesizce ya da zayıf bir anda sarfedilmiş bile olsa, kelimeleri kendim söylemişim gibi sorumluluğu daima üstlenirim. Tıpkı roller değiştiğinde benim yapacağım gibi; en azından hep öyle farz ettim. Bu amaç, hareket ve söz birliği, Antlaşma için hayati önem taşıyor.

Bu sebepledir ki geri dönmem & sırrımı açıklamaya söz verdiğim yukarıdaki satırları silmem için ısrar ediyorum (Aynı sebepten ötürü şu an yazdığım satırları daha sonra silemem).

Mamafih sırrım açığa vurulmamalı & bu bir daha asla düşünülmemeli. Bir süre daha topallamalıyım.

Rupert Angier'ın hâlâ yaşadığı gerçeğini gözardı ediyorum! Bazen onu aklımdan uzaklaştırıyorum, onun & yaptıklarının üzerine isteyerek unutkanlık perdesi çekiyorum ama o sefil herif nefes almaya devam ediyor. O hayatta oldukça, sırrım tehlikede.

Kendi **YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM** versiyonunu hâlâ sergilediğini & gösteride sahne ışıklarının arasında izleyicinin görmek üzere olduğu şeye dair "sık sık kopyalandığı ama asla daha iyisinin yapılamadığı" şeklindeki o nahoş yorumu yaptığını duyuyorum. Bu haberler içimi sızlatıyor & camiadakilerin anlattıkları canımı daha da

sıkıyor. Angier yeni bir naklolma yöntemi bulmuş & dediklerine göre gösteri güzel görünüyormuş. En büyük kusuru ise, etkinin yavaş olmasıymış. Ne derse desin, numarayı hâlâ benim kadar çabuk yapamıyor! Benim gerçek olduğumu bilmek onu nasıl yakıyordur!

Antlaşma'ya sadık kalınmalı! Açıklama yok!

12

Angier hikâyeye dahil olduğuna göre bana çıkardığı ilk meseleyi anlatacak ve mücadelemizin nasıl başladığını ayrıntılarıyla aktaracağım. Kısa süre sonra kavgayı benim başlattığım belli olacak ve bu sorumluluğu reddetmiyorum.

Bununla beraber, en yüce prensipler olarak kabul ettiğim şeylere bağlı kalmakla yolumdan sapmıştım ve yaptığımın farkına varınca durumu telafi etmeye çalıştım. Her şey şöyle başladı:

Profesyonel sihirbazlığın sınırındaki birkaç kişi, gözbağcılığı saf ve varlıklı kimseleri kandırmanın kolay bir yolu olarak görürler. Bildik sihirbazlarla aynı cihaz ve aparatları kullanırlar ama yarattıkları etkiler "gerçekmiş" gibi davranırlar.

Bunun, sahne sihirbazının büyücü rolü yapmasından bir parçacık farklı olduğu görülebilir. Bu bir parçacık fark, can alıcıdır.

Örneğin, bazen gösterimi **BİRLEŞEN ÇİN HALKALARI** adı verilen bir illüzyonla açarım. Aydınlatılmış bir sahnenin ortasında durup halkaları öylesine tutarak başlarım. Halkalarla ne yapacağımdan bahsetmem. Seyirci parlak madenden yapılmış on tane büyük ve ayrı halka görür (ya da gördüğünü sanır veya gördüğünü sanması için kendisine izin verir). Seyircilerden birkaç gönüllünün halkaları

ellerine almalarına ve muayene etmelerine izin veririm. Bu gönüllüler oradaki herkes adına halkaların yekpare, eklemsiz ve aralıksız olduğunu görürler. Sonra ben halkaları geri alırım ve herkesin şaşkın bakışları arasında bir anda hepsini birleştirerek zincir haline getirir ve görülmesi için yukarı kaldırırım. Bir gönüllünün elinin dokunduğu noktada halkaları birleştirir ve ayırırım. Bazı halkaları birleştirerek şekiller ve figürler elde eder, sonra da çabucak ayırıp bir kolumdan ya da boynumdan geçiririm. Numaranın sonunda, bir kez daha birbirinden ayrı on tane yekpare halka tuttuğum görülür (ya da görüldüğü sanılır, vesaire).

Bu nasıl yapılmakta? Gerçek cevap, böyle bir numaranın ancak yıllar süren alıştırmalardan sonra yapılabileceği. Elbette ki bir sırrı var ve **BİRLEŞEN ÇİN HALKALARI** hâlâ yaygın olarak sergilenen bir gösteri olduğundan, bu sırrı öylesine açıklayamam. Bu hile, bu illüzyon mucizevi görünen sırrıyla değil; beceri, gösteriş ve sergilenişindeki şovmenlikle değerlendirilir.

Şimdi de bir başka sihirbazı alalım. Aynı illüzyonu sergilemekte, aynı sırrı kullanmakta ama halkaları büyücülük marifetiyle birleştirip ayırdığını yüksek sesle iddia etmekte. Gösterisi farklı değerlendirilmez mi? Becerikli yerine gizemli ve kudretli görünür. Basit bir gösteri sanatçısı değil, tabiat kanunlarına karşı gelen bir mucize yaratıcısı olur.

Eğer ben ya da bir başka profesyonel sihirbaz orada olsak, seyirciye şöyle deriz: "Bu sadece bir numara! Halkalar göründükleri gibi değil. Gördüğünüzü sandığınız şeyi görmediniz."

Buna karşılık mucize yaratıcısı (sahte bir şekilde) şöyle cevap verir: "Seyirciye biraz önce gösterdiğim şey, doğaüstü bir şeydir. Bunun sadece bir hokkabazlık numarası olduğunu iddia ediyorsanız, nasıl yapıldığını açıklayın

rica ederim."

Ve burada cevap veremem. Mesleki onur elimi kolumu bağladığı için, bir numaranın çalışma prensibini açıklayamam.

Böylece mucize, mucize olarak kalır.

Gösteri yapmaya ilk başladığım sıralarda ruhani etkilere, veya "ispritizma"ya rağbet vardı. Bu belirtilerden bazıları açık şekilde tiyatro sahnesinde; bazıları stüdyolarda veya müstakil evlerde sergileniyordu. Hepsinin özellikleri ortaktı. Yakınlarını kaybedenlere ya da yaşlılara, ölümden sonra hayat olduğuna dair umut verme iddiasındaydılar. Bu rahatlamanın peşinde, büyük miktarda para el değiştiriyordu.

Profesyonel sihirbazın bakış açısından, ispritizmanın iki mühim özelliği var. İlki, standart sihirbazlık teknikleri kullanılır. İkincisi, failler istisnasız şekilde etkilerin doğaüstü kaynaklardan geldiğini iddia ederler. Bir başka deyişle, mucizevi "güçler" konusunda yalan iddialarda bulunurlar.

Beni de öfkelendiren buydu. İsmine layık herhangi bir sahne illüzyonisti bu numaraları yaratabileceği için onlara öteki hayatın varlığını, ruhların dolaştığını, ölülerin konuştuğunu vesaire "ispatlayan" normal ötesi fenomen adı verilmesi en hafif tabirle sinir bozucuydu. Ancak bunun bir yalan olduğunu kanıtlamak güçtü.

1874'te John Henry Anderson'ın hocalığı ve Nevil Maskelyne'in himayesi altında Londra'ya geldim. Başkentin dört bir yanında bulunan tiyatrolarda ve konser salonlarında iş bulmaya çalıştım. O günlerde sahne sihirbazlığına talep vardı ama Londra zeki sihirbazlarla doluydu ve o çevreye girmek kolay değildi. Bulabildiğim işi yaparak o dünyada alçakgönüllü bir yer edinmeye muvaffak oldum; sihrim beğeniliyor olsa da şöhrete ulaşmam yavaş oldu. **YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM** hayata

geçmekten çok uzak olsa da o büyük illüzyonu daha babamın Hastings'deki atölyesinde çekiçleyip yontarken tasarlamaya başlamıştım.

O zamanlar ruhçu sihirbazlar gazetelere ve aylık neşriyata verdikleri ilanlarla hizmetlerini duyururlardı. Bazılarının yaptıkları epey tartışma yaratmıştı. İspritizma halka sahnede görebileceklerinden daha heyecan verici, güçlü ve *etkili* olarak sunuluyordu. Eğer biri genç bir kadını transa sokmayı ve havada durdurmayı başaracak kadar yetenekliyse, diye tartışılıyordu, neden bu beceriyi daha kullanışlı bir alana yönlendirip ölülerle konuşmasındı? Hakikaten, neden?

13

Rupert Angier'ın ismine aşinaydım. Kuzey Londra'daki bir adresten, sihirbazlara özel iki üç derginin mektup sayfalarına, fikirlerini belirten uzun yazılar yazmıştı. Amacı, ketum tarzları ve nazik gelenekleri ile 'eski devrin yorgun fosilleri' olarak tanımladığı eski sihirbazlar "müessesini" aşağılamaktı. Ben bu geleneklere bağlı çalışıyor idiysem de Angier'ın yarattığı çeşitli münakaşalara dahil olmadım; ama tanıdığım bazı sihirbazlar kışkırtmalara kapıldılar.

Tipik bir örnek vermek gerekirse, Angier'ın teorilerinden birine göre, sihirbaz iddia ettiği kadar becerikliyse, "çepeçevre" sihir yapmaya hazır olabilmeliydi. Bunun anlamı, sihirbazın her yandan seyirciler tarafından kuşatılmış olmasıydı. Böylece arka plana, seyirciyi dışlayan sahne kemerine bağlı olmayan illüzyonlar yaratmak zorunda kalırdı. Seçkin meslektaşlarımdan biri cevap yazarak, sihirbaz ne kadar iyi hazırlanırsa hazırlansın seyircilerin bir kısmının numaranın işleyişini göreceğini

kibarca belirtti. Angier'ın cevabı, karşısındakiyle alay etmek oldu. Öncelikle, illüzyonun her açıdan görülebilmesinin sihrin etkisini arttıracağını söyledi. İkinci olarak, böyle bir şey mümkün olmaz ve seyircilerin küçük bir kısmının sırrı görmesi gerekiyor idiyse, *önemi yoktu!* Beş yüz kişinin ağzı açık kalacaksa, diyordu, beş kişinin sırrı görmesi mühim değildi.

Böyle teoriler, profesyonellerin çoğunluğu tarafından neredeyse kafirlikle bir tutulur; -Angier'ın ima ettiği gibisırlarına tabu gözüyle baktıklarından değil, Angier'ın sihre bakışının radikal ve bu kadar uzun süredir üzerine titrenen gelenekleri hiç sayar olduğundan.

Rupert Angier böylece planladığı gibi olmasa da ün salmaya başlamıştı. Angier'ın nadiren de olsa halk önünde gösteri yapması karşısında düştükleri yapmacık şaşkınlığa sık sık şahit olduğum meslektaşları, onun dahiyane ve yaratıcılığı şüphe götürmeyen sihirbazlığını takdir etme olgunluğunu gösteremiyorlardı.

Dediğim gibi, ben dahil olmadım; beni ilgilendirmiyordu. Yine de, kader kısa süre sonra duruma müdahale etti.

Londra'da yaşayan halalarımdan biri dul kalmış ve o üzüntüyle bir ruhçuya gitmek istemişti. Evinde bir seans düzenlemişti. Bunu annemin düzenli olarak yazdığı mektupların birinden öğrenmiştim. Annem bunu aile içi dedikodu olarak anlatmıştı ama mesleki merakım bir anda ayaklandı. Derhal halamla temas kurdum, rahmetli eşi için taziyelerimi sundum ve huzuru arayışında ona yardım etmeye gönüllü oldum.

O gün geldiğinde neyse ki halam beni önceden yemeğe davet etmişti; ruhçu beklediğimizden en az bir saat önce geldi. Bu ev ahalisini telaşa sürükledi. Bence bu onun yöntemiydi. Böylece seansın yapılacağı odada önceden hazırlık yapabiliyordu. O ve bir kadın bir erkek

iki asistanı, siyah perdelerle odayı karartttılar, istenmeyen mobilyaları kenara çekerken kendi getirdiklerini yerleştirdiler, halıyı kaldırdılar ve alışılmış sahne sihirbazlığının sergileyeceklerine ikna olmamı sağlayan, ahşap bir kabin getirdiler. Bu hazırlıklar yapılırken ses çıkarmadan ama dikkatle izleyerek geride kaldım. Ruhçunun ilgisini bir anda çekmek istemiyordum çünkü beni tanıyabilirdi. Bir önceki hafta sergilediğim sahne gösterisi, gazetelerde bir iki iyi eleştiri almıştı.

Ruhçu ben yaşlarda, ince yapılı, siyah saçlı, dar alınlıydı. Tedbirli bir görüntüsü vardı; sanki avına saldırmak üzere olan bir hayvandı. Elleriyle çabuk ve kesin hareketler yapıyordu; uzun süredir alıştırma yapan bir sihirbaza delalet. Onunla çalışan genç kadının ince, çevik bir bedeni (fiziği sebebiyle illüzyonlarda yer aldığını farz etmiştim, yanılmışım) ve güçlü, çekici bir yüzü vardı. Koyu ve mütevazı bir kıyafet giymişti, nadiren konuşuyordu. Reşit olalı çok olmadığı belli olan iri yarı bir delikanlı olan diğer asistanın salkım saçak saçları ve nemrut bir ifadesi vardı. Ağır mobilyaları taşırken söylenip durdu.

Halamın diğer misafirleri vardığında (sekiz dokuz arkadaşını daha çağırmıştı; muhtemelen ücreti hafifletmeye çalışıyordu) ruhçu hazırlıklarını tamamlamış, asistanlarıyla birlikte odada oturmuş sabırla vaktin gelmesini bekliyordu. Bu sebeple cihazlarını inceleme fırsatı bulamadım.

Kasıtlı ve atmosfer yaratma amaçlı duraklamalarla beraber bir saatten fazla süren ve üç illüzyona bölünen hadise; kaygı, heyecan ve tesir altında kalma halleri yaratmak için özenle hazırlanmıştı.

Ruhçu ilk evvel dramatik bir vücuda gelme içeren bir masa oynatma illüzyonu sergiledi. Masa kendi etrafında dönmeye başladı, sonra korkutucu biçimde şaha kalka-

rak üstündekilerin çoğunun yere dökülmesine sebep oldu. Bundan sonra katılanlar heyecanla titriyorlardı ve peşinden gelecek her şeye hazır haldeydiler. Peşinden, ruhçu kadın yardakçısının yardımıyla görünüşte trans haline geçti. Asistanları medyumun gözlerini, ağzını, ellerini ve ayaklarını bağlayıp kabine yerleştirdiler. Kısa süre sonra, gürültülü, ürkütücü ve izah edilemez normal ötesi etki baş gösterdi: tuhaf ışıklar yanıp sönmeye başladı, trompet, zil ve kastanyet sesleri duyuldu, kabinin merkezinden tüyler ürperten, gizemli bir ışıkla aydınlanan "ektoplazmik madde" kendi başına çıkıp havada süzüldü. Kabinden çıkarılıp bağları çözülen (kabin açıldığında, girdiğinde olduğu gibi sıkı sıkı bağlıydı) ve mucizevi bir şekilde trans halinden çıkmış olan ruhçu asıl işe koyuldu. Ruhlar dünyasına "geçişin" tehlikeleri hakkında kısa ama renkli bir konuşmadan ve girilen tehlikenin sonuca değeceğini ima ettikten sonra, tekrar trans haline geçti ve öte tarafla temas kurdu. Fazla süre geçmeden, odada toplanan insanların merhum yakınlarının ruhlarını tespit etmeye ve bir gruptan diğerine rahatlatıcı mesajlar iletmeye başladı.

14

Genç ruhçu bunu nasıl başarmıştı?

Önceden dediğim gibi, meslek ahlâkı bana mani oluyor. O zaman yapamayacağım gibi, şimdi de düpedüz sihirbazlık hilelerinden başka bir şey olmayan sırların ancak yüzeysel hatlarını anlatabilirim.

Oynayan masa aslında bir sihirbazlık numarası bile değil (ama bu vakada olduğu gibi, öyle sunulabilir). Bu çok az bilinen bir fizik olayıdır. On veya bir düzine kişi yuvarlak bir tahta masa etrafına toplanıp avuçlarını

bastırırlarsa ve kendilerine masanın dönmeye başlayacağı söylenirse, bunun gerçekleşmesi en fazla bir iki dakika alır! Hareket bir defa hissedildi mi, masa neredeyse istisnasız bir şekilde bir yana doğru eğilir. Hünerli bir şekilde yerleştirilen bir masa, masanın dengesini çarpıcı bir şekilde bozacak, şahlanmasına ve yere düşmesine sebep olur. Şansın da yardımıyla, beraberinde birkaç misafiri de götürecek, şaşkınlık ve heyecan yaratacak ama fiziksel hasara yol açmayacaktır.

.Halamda kullanılan masanın, ruhçunun kendi eşyalarından biri olduğunu vurgulamam gereksiz. İmal edilirken, dört tahta ayağının, merkezdeki sütuna bir ayak girecek şekilde bağlanması sağlanmış.

Kabindeki tuhaf olaylar hakkında ancak şunlar söylenebilir: Becerikli bir sihirbaz, karşı konulamaz gibi görünen bağlardan kolayca kurtulabilir; hele hele ipler iki asistanı tarafından bağlanmışsa. Kabine girdikten sonra, diğer normal üstü etkileri yaratmak için serbest kalmak birkaç saniye sürer.

Toplantının ana amacını teşkil eden "psişik" temaslara gelince, burada da standart her iyi sihirbazın kullanabileceği zorlama ve ikame teknikleri devreye girer.

15

Halamın evine şahsi merakımı gidermek için gitmiş ama onun yerine -sonunda pişmanlık ve utanç duyacağım- haklı bir hiddete kapılmıştım. Standart sahne illüzyonları, tesire ve incinmeye açık insanları dolandırma işine alet ediliyordu. Sevgili kocasından rahatlatıcı sözler işittiğine inanan halam, öyle bir üzüntüye boğuldu ki derhal odasına çekildi. Diğer misafirlerin birkaçı da duy-

duklarından aynı derecede etkilenmişlerdi. Ama ben, sadece ben, tüm bunların bir dalavere olduğunu biliyordum.

Başka kimseye zarar vermeden ruhçunun bir şarlatan olduğunu meydana çıkarmam gerektiğine ve bunu yapabileceğime dair bir coşku hissettim. Onunla o an orada yüzleşmeye can atıyordum ama illüzyonlarını sergilerken sahip olduğu kendine güven beni biraz korkutmuştu. O ve bayan asistanı edevatı toplarken, dağınık saçlı delikanlıyla konuştum ve ruhçunun kartvizitini aldım

Mesleki hayatım boyunca yakamdan düşmeyecek adamın ismini ve tarzını böyle öğrendim:

Rupert Angier
Durugörü, Medyumluk, Ruh Çağırma
Sırlarınız Emniyette
45 Idmiston Villas, Londra N

Gençtim, tecrübesizdim, yüce prensipler olarak gördüğüm şeylerin peşinden koşuyordum ve tüm bunlar, maalesef bulunduğum konumun çelişkisine karşı gözlerimi kör etmişti. Bay Angier'ı yakalamaya, foyasını meydana çıkarmaya niyetliydim. Kısa süre sonra, buraya yazmaya gerek duymadığım yöntemlerle, sonraki seansının nerede olacağını öğrendim.

Bir kez daha Londra banliyösünde müstakil bir evde toplanılacaktı. Bu kez -annenin ani ölümüyle sarsılan- aileyle bağlantım yapmacıktı. Bir gün önce eve gelip kendimi Angier'ın yardımcısı olarak tanıtmış ve varlığımı bizzat "medyumun" şart koştuğunu söylemiştim. Yüzlerinden belli olan kederleri içinde, ses etmediler bile.

Ertesi gün randevudan çok önce evin bulunduğu sokakta olmaya özen gösterdim; böylece Angier'ın halamın evine erken gelmesinin bir kaza değil, aksine, hazır-

lıkların bir gerekli bir parçası olduğunu teyit etmek istiyordum. O ve asistanları ıvır zıvırlarını bir arabadan indirip eve taşırken gizlice onları izledim. Sonunda bir saat sonra, önceden tespit edilen saate yakın bir vakitte eve geldiğimde, oda hazırlanmış ve yarı karanlık haldeydi

Seans, öncekinde olduğu gibi, masa oynatma numarasıyla başladı. Şansıma, başlamaya hazırlanan Angier'a çok yakın duruyordum.

"Sizi tanıyor muyum, bayım?" dedi yavaşça ve suçlar bir tonda.

"Alttan almaya çalışarak, "Sanmıyorum," diye cevap verdim.

"Bu toplantılar sizin için alışkanlık galiba?"

"Sizin için olduğundan daha fazla değil, efendim," dedim olabildiğince kısa keserek.

Sinirli bir bakışla cevap verdi ama herkes onu bekliyordu ve başlamaktan başka seçeneği yoktu. Galiba o anda onun foyasını meydana çıkarmak için geldiğimi anlamıştı ama hakkını vermek gerek; gösterisini daha önceki kadar başarılı sergiledi.

Zamanım vardı. Masanın sırrını açığa çıkarmak anlamsız olurdu. Ama kabinin içinden maddeleştirmelere başladığında, koşup kabin kapısını açmak için can attım. Hiç şüphe yok ki içeride ellerinin onu bağlaması gereken iplerden kurtulduğunu ve trompetin dudaklarında, kastanyetlerin parmaklarında olduğunu görürdük. Ama elimi oynamadım. Duygusal gerilimin en yüksek raddede olduğu, sözümona ruh mesajlarının gönderildiği anı beklemeye karar verdim. Angier bunu, top haline getirdiği küçük kâğıt parçalarıyla yapıyordu. Aileler daha önceden isimler, nesneler, aile sırlar vesaireyi bu parçalara yazıyor ve Angier bu küçük topları alnına götürerek "ruh" mesajlarını okuyormuş gibi yapıyordu

Daha yeni başlamıştım ki fırsatı değerlendirdim.

Masadan uzaklaşıp elele tutuşarak meydana gelen sözümona psişik alanı bozdum ve en yakındaki pencereden perdeyi indirdim. Günışığı içeri doldu.

Angier "Ne oluyor..?" dedi.

"Bayanlar baylar!" diye haykırdım. "Bu adam bir sahtekâr!"

"Oturun, bayım!" Erkek asistan üzerime yürüyordu.

"Size gözbağcılık yapıyor!" dedim. "Masanın altında sakladığı eline bakın! Size ilettiği mesajların sırrı orada!"

Delikanlı omuzlarımı tutarken Angier'ın suçlu bir tavırla ve çabucak hareket ederek elinde tuttuğu kâğıt parçasını sakladığını gördüm. Ailenin babası, yüzü öfke ve kederle çarpılmış bir halde bana bağırmaya başladı. Önce çocuklardan biri, sonra diğerleri ağlamaya başladılar.

Ben kurtulmaya çalışırken en büyük oğulları sızlanarak, "Annem nerede? Buradaydı! Buradaydı!" dedi.

"Bu adam bir şarlatan, bir yalancı ve düzenbaz!" diye bağırdım.

Bu esnada neredeyse kapıya gelmiştim; geri geri kapıya doğru itiliyordum. Genç kadın asistanın güneşliği yeniden kapatmak için pencereye yöneldiğini gördüm. İnanılmaz dirsek darbeleriyle geçici olarak bana saldıran asistandan kurtuldum ve odanın öteki ucundaki kadının üzerine atıldım. Omuzlarından tutup sertçe bir kenara fırlattım. Yere yuvarlandı.

"Ölülerle konuşamaz!" diye haykırdım. "Anneniz burada değildi zaten!"

Odada kıyamet kopuyordu.

"Tut onu!" Angier'ın sesi patırtının üzerine çıkmıştı. Erkek asistan beni ikinci kez yakalayıp döndürdü. Odanın içini görüyordum. Genç kadın hâlâ düştüğü yerdeydi ve bana bakıyordu; yüzü düşmanlıkla çarpılmıştı. Angier masanın yanında ayakta duruyordu ve sakin

görünüyordu. Doğrudan bana bakıyordu

"Sizi tanıyorum, beyefendi," dedi. "Allahın belası isminizi bile biliyorum. Şu andan itibaren kariyerinizi dikkatle takip edeceğim." Asistanına döndü: "Çıkar onu buradan!"

Saniyeler sonra, sere serpe sokağa uzanmıştım. Gururumu mümkün mertebe toplayarak ve yoldan geçenlerin şaşkın bakışlarını kaale almayarak giysilerimi düzelttim ve çabucak uzaklaştım. .

Sonraki birkaç gün boyunca, davamın haklılığıyla avundum. Aile dolandırılıyordu. Sihirbazlık yetenekleri kötü emellere alet ediliyordu. Sonra, kaçınılmaz olarak, şüphe içimi kemirmeye başladı.

Angier'ın müşterilerinin, ne yolla olursa olsun, seansta elde ettikleri rahatlık hakiki görünüyordu. Birkaç dakikalığına da olsa kaybettikleri annelerinin, öte taraftan kendilerine teselli mesajları gönderdiğine inanan o çocukların yüzlerini hatırladım. Yüzlerindeki masum ifadeyi, tebessümlerini, birbirlerine mutlu mutlu bakmalarını görmüştüm.

Bir sihirbazın müzikholdeki seyircilere verdiği hoş şaşkınlık hissinden çok mu farklıydı bu? Hakikaten, aksine, daha fazlası değil miydi? Bunun karşılığında ödeme beklemek, bir müzikhol gösterisi karşılığı para istemekten daha mı ayıptı?

Vicdanımın gömüldüğü suçluluk hissinin derinlikleri, harekete geçmemi gerektirene kadar pişmanlıkla dolu bir ay geçirdim. Angier'a bir pusula yazıp beni affetmesini istedim ve kayıtız şartsız özür diledim

Cevabı derhal geldi. Mektubumu parçalara ayırıp geri göndermişti. Kendi yazdığı pusulada alay edercesine meydan okuyor, sahip olduğum daha üstün sihirle kağıdı eski haline getirmemi söylüyordu.

İki gece sonra, Lewisham Empire'da gösteri yaparken

balkonun en ön sırasında ayağa kalktı ve herkesin duyabileceği şekilde "Asistanı, kabinin sol tarafındaki perdenin ardında saklanıyor!" diye bağırdı.

Tabii ki doğruydu. Perdeyi indirip gösteriyi iptal etmekten başka tek seçeneğim numarayı sürdürmek, asistanımı mümkün mertebe teatral bir havayla ortaya çıkarmak ve cılız alkışlar karşısında yitip gitmekti. Balkonun ön sırasının ortasındaki boş koltuk, eksik bir diş gibi göze batıyordu.

Senelerce süren husumet böyle başladı.

Kavgayı başlatmamı toyluğa ve tecrübesizliğe, yanlış yönlendirilmiş meslek aşkına, dünya halinden haberdar olmamaya veriyorum. Angier suçun bir kısmını üstlenmeli. Her ne kadar çabuk olmadıysam da içtenlikle özür dilemiştim ama o kötü niyetle reddetti. Ama o zamanlar Angier de gençti. Geriye dönüp o günleri düşünmek zor. Aramızdaki husumet çok uzun sürdü ve çok farklı şekillere büründü

İlk başta hem doğru hem yanlış yaptıysam, Angier de husumeti canlı tuttuğu için suçludur. Kimbilir kaç defa, her şeyden bıkıp hayatıma ve mesleğime devam etmeye çalıştım ve yeni bir saldırıyla karşı karşıya kaldım. Angier sık sık sihirbazlık teçhizatımı sabote edecek bir yol buluyordu. Böylece sahnede teşebbüs ettiğim bir oyun alttan alta ters gidiyordu. Bir gece kırmızı şaraba çevirmek istediğim su, su olarak kaldı; başka bir sefer opera şapkasından ipe dizili bayraklar çekerken sadece ip çıktı; başka bir gösteride havaya yükselmesi gereken bayan asistan kımıldamadan, ölü gibi yatakta kalıverdi. Bir diğer hadisede tiyatronun önünde gösterimi duyuran afişler "kullandığı kılıç sahte", "seçeceğiniz kart Maça Kızı", "ayna oyununda sol eline bakın" vesaire gibi cümlelerle tahrif edildi. Seyirciler içeri girerken tüm bu yazılar gayet iyi okunuyordu.Herhalde bu saldırılar eşek şakası olarak

görmezden gelinebilirdi ama Angier'ın de gayet iyi bildiği gibi, sihirbazlık itibarımı zedeleyebilirlerdi de.

Bunların ardında onun olduğunu nereden biliyordum? Eh, bazılarında kendisinin yaptığını alenen belli etti. Eğer numaralarımdan biri sabote edilmişse, işler ters gitmeye başlar başlamaz ayağa fırlayıp beni sıkıştırmak için oditoryumda oluyordu. Ama daha önemlisi, bu saldırıların failinin sihre yaklaşımının tıpa tıp Angier'ınkine benzemesiydi. Bilhassa sihirbazın sırrıyla; "püf noktası" dediğimiz şeyle ilgileniyordu. Eğer numara sihirbazın masasının arkasında gizli bir rafa dayanıyorsa, ne şekilde kullanıldığı değil, sadece rafın kendisi Angier'ın ilgi odağı oluyordu. Aramızdaki sürtüşmeye ne sebep olursa olsun, çekişmemizin merkezinde Angier'ın sihirbazlık tekniklerine temelde hatalı ve sınırlı bakışı vardı. Sihrin mucizesi teknik sırrında değil, tatbikindeki beceridedir

Bu sebeple **YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM**, halk içinde hiç saldırmadığı illüzyonlarımdan biriydi. Onun anlayışının ötesindeydi. Nasıl yapıldığını anlayamıyordu; kısmen sırrını sakladığım için; ama en çok, onu sergileme tarzımdan ötürü.

16

İllüzyon üç aşamadan oluşur.

Yapılmaya teşebbüs edilen şeyin sezdirildiği, ima edildiği ya da açıklandığı ilk kademe, tertibat adını alır. Bu aşamada teçhizat görünür. Bazen seyircilerin arasından seçilen gönüllüler hazırlığa iştirak ederler. Numara hazırlanırken, sihirbaz yanlış yönlendirme adına mümkün olan her şeyi yapar

Gösteri, sihirbazın ömrü boyunca yaptığı alıştırmaların ve gösteri sanatçısı olarak sahip olduğu doğal kabili-

yetin bir araya geldiği ve sihrin sergilendiği kısımdır.

Üçüncü kademe bazen etki ya da prestij adını alır ve sihrin ürününü teşkil eder. Eğer şapkadan tavşan çıkarılmışsa, numara sergilenmeden önce görünüşte var olmayan tavşan, o numaranın prestijidir denebilir.

YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM, seyircilerin, eleştirmenlerin ve meslektaşlarımın merakını tertibat ve gösteri ile cezbetmesi; gösteriyi yapan kişi, yani benim içinse prestijin mühim olması açısından illüzyonlar arasında alışılmadık bir yere sahip.

İllüzyonların kendi aralarında ayrıldığı farklı kategoriler veya tipler -zihinsel illüzyonun teşkil ettiği özel alanı saymazsak- sadece altı tanedir. Gelmiş geçmiş tüm numaralar, aşağıdaki kategorilerden birine veya daha fazlasına dahil olur.

1. *Meydana Getirme*: Birinin veya bir şeyin sihirli bir şekilde yoktan var edilmesi,
2. *Kaybolma*: Birinin veya bir şeyin sihirli bir şekilde yokluğa karışması,
3. *Dönüşüm*: Bir şeyin görünüşte başka bir şeye dönüşmesi,
4. *Nakil*: İki veya daha fazla nesnenin görünüşte yer değiştirmesi,
5. *Tabiat Kanunlarına Karşı Gelme*: Örneğin, görünüşte yerçekimini yenme, katı bir nesnenin bir diğerinin içinden geçmesi, bulunduramayacak kadar küçük görünen bir kaynaktan çok sayıda nesne veya kişi çıkması ve
6. *Gizli İtki Gücü*: Nesnelerin görünüşte kendi iradeleriyle hareket etmeleri; örneğin seçilen bir iskambil kâğıdının gizemli bir şekilde hareket ederek desteden sıyrılması.

YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM'ın tam anlamıyla sıradanlıktan

uzak olduğunu tekrarlayayım. Çünkü yukarıdaki kategorilerin en az dördünü kullanmakta. Çoğu sahne illüzyonu sadece bir veya iki tanesine dayanır. Bir keresinde, Avrupa'da bu kategorilerin beşini kullanan karmaşık bir oyun izlemiştim.

Son olarak, sihirbazlık teknikleri.

Sihirbazların kullandığı bu yöntemler, diğer unsurlar kadar kolay sınıflandırılamaz çünkü teknik söz konusu olduğunda, iyi bir sihirbaz hiçbir şeyi küçük görmez. Sihirbazlık tekniği, bir nesneyi seyircilerin göremeyeceği şekilde başka bir nesnenin arkasına koymak kadar basit olabileceği gibi, tiyatronun önceden hazırlanmasını ve yardımcılarla yardakçılardan oluşan bir ekiple danışıklı dövüş gerektirecek kadar karmaşık da olabilir. Sihirbaz geleneksel teknik yelpazesinden seçim yapabilir. Bir ya da daha fazla kartın seçilmeye zorlanacağı şekilde "hileli" oyun kâğıtları; gösteri için gereken pek çok hilenin fark edilmeden yapılmasın sağlayan, arka plandaki göz alıcı perde; seyircilerin doğru düzgün göremediği, siyaha boyanmış masa ya da tezgâh; mankenler, dublörler, yardakçılar, ikame ve paravanlar. Yaratıcı bir sihirbaz, yeniliklere açık olmalı. Ortaya çıkan her cihaz, oyuncak veya icat şu düşünceyi harekete geçirmelidir: "Bunu kullanarak yeni bir numara yapabilir miyim?" Böylece, yakın geçmişte pistonlu motor, telefon, elektrik ve Dr. Warble'ın, akıllarda kalan bir etki bırakan duman bombası oyuncağı gibi şeyleri kullanan yeni numaralar gördük. Sihir, sihirbazlar için bir muamma değildir. Seyircileri afallatan şey, diğer profesyoneller için basit bir teknik bilmecedir. Yeni ve yaratıcı bir illüzyon ortaya çıktıysa, öteki sihirbazlar tarafından kopyalanması an meselesidir. İster gizli bir bölme, ister beceriyle yerleştirilmiş bir ayna ya da seyircilerin arasına karışmış "gönüllü" bir yardımcı, isterse seyircilerin dikkatini dağıtmaya

dayalı basit bir şey olsun, tüm illüzyon numaraları açıklanabilir.

Şimdi hiçbir şey saklamadığımı görmeniz için parmaklarımı aralayarak ellerimi size uzatıyorum ve diyorum ki: YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM'ı da diğer tüm illüzyonlar gibi açıklamak mümkün. Ama emniyetle korunmuş basit bir sırrın, yıllar boyu süren alıştırmaların, seyirinin dikkatini başka tarafa çekmenin ve geleneksel sihirbazlık tekniklerinin birleşimi sayesinde bu numara, gösterimin ve kariyerimin mihenk taşı oldu. Sırrına ermek için Angier'ın tüm çabalarına, yakında nakledeceğim gibi, karşı koydu.

17

Sarah ve çocuklarla birlikte güney sahili boyunca kısa bir tatile çıktım & defteri yanıma aldım.

Orada en son bulunduğumdan beri seneler geçtiği için önce Hastings'e gittik ama fazla kalmadık. Muhitin içine girdiği çöküş, korkarım ki geri dönüşü olmayan bir dönem. Babamın ölümünde satılan atölyesi, yeniden satılmış. Artık bir fırın. Evin arkasındaki vadide bir sürü ev inşa edilmiş ve yakında Ashford'a giden bir demiryolu geçecek

Hastings'den sonra Bexhill'e gittik. Sonra da Eastbourne'a. Sonra Brighton'a. Sonra Bognor'a.

Defterdeki ilk yorumum, benim Angier'ı küçük düşürmeye çalıştığım ve karşılığında küçük düşenin ben olduğumdu. Netice itibarıyla çok önemli olmayan bu ayrıntı dışında, bence anlattıklarım her ayrıntısıyla gerçeği yansıtıyor.

Sır hakkında çok fazla yorum yapıyorum & böylece fazla kıymet veriyorum. Çoğu sihirbazlık sırrının aslında

ne kadar yavan olduğunu vurguladıktan sonra bu, bana çok garip geliyor.

Sırrımın önemsiz olduğunu düşünmüyorum. Yazdıklarıma rağmen, görünüşe bakılırsa Angier'ın yaptığı gibi kolayca tahmin edilebilir. Başkaları da muhtemelen tahmin etmiştir.

Bu hikâyeyi okuyan herhangi biri, muhtemelen kendi başına sırrı çözecektir.

Tahmin edilemeyen şey, bu sırrın hayatıma yaptığı *etki.* Ona cevabı vermezsem Angier'ın tüm gizi asla çözemeyecek olmasının sebebi bu. Hayatımı, sırrı korumak üzerine şekillendireceğimi hiç düşünmez. Mühim olan da bu.

Nasıl yazıldığını denetlemeye devam edebildiğim müddetçe, illüzyonun seyircilere nasıl göründüğünü anlatmaya geçebilirim.

18

YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM, görünüşü yıllar içinde değimiş ama yöntemi hep aynı kalmış olan bir illüzyon.

Gösteride devamlı olarak iki kabin, iki kutu, iki masa veya iki sıra vardır. Bir tanesi sahnenin alt kısmına yerleştirilir; diğeri sahnenin üst kısmındadır. Tam yerleri çok önemli değildir; sahnenin büyüklüğüne ve şekline göre bir tiyatrodan diğerine değişiklik gösterebilir. Yerleştirilmelerindeki tek önemli husus, iki parçanın da birbirlerinden açıkça ve mesafeli olarak ayrılmış olmalarıdır. Cihaz baştan sona kadar aydınlatılır ve tamamen izleyicinin görüş alanındadır.

Numaranın kapalı kabinleri kullandığım, en eski ve en sade versiyonunu anlatacağım. O zamanlar bu illüzyona **YER DEĞİŞTİREN ADAM** diyordum.

Şimdi olduğu gibi o zaman da gösterim bu illüzyonla

sona eriyordu; o zamandan beri sadece ayrıntılar değişti. O sebeple bu eski versiyonu şu anki gösterimdeymiş gibi anlatacağım.

İki kabin de dekorcular, yardımcılar veya bazı durumlarda seyircilerin arasından gelen gönüllüler tarafından sahneye getirilir ve ikisinin de boş olduğu gösterilir. Gönüllüler kabinlere girmekte, sadece kapıları değil menteşeli arka duvarları da açmakta ve alttaki tekerlekli alana bakmakta serbesttirler.

Kabinler itilerek yerlerine götürülür ve kapatılır.

İki yerde birden bulunma isteğiyle ilgili (Fransız aksanıyla yaptığım) kısa ve nükteli bir giriş konuşmasından sonra iki kabinden yakında olanına, ilkine gider ve kapıyı açarım...

Tabii ki hâlâ boştur. Edevat masamdan büyük, parlak renkli bir şişme top alırım ve nasıl gayretle hareket ettiğini göstermek için bir iki kez zıplatırım. İlk kabine girerken o an için kapıyı açık bırakırım.

Topu ikinci kabine doğru zıplatırım.

İçeriden, ilk kabinin kapısını *çarparak kapatırım.*

İçeriden, ikinci kabinin kapısını *hızla açar* ve dışarı çıkarım. Üzerime doğru zıplayarak gelen topu tutarım.

Top ellerime gelirken, ilk kabin çöker; kapısı ve üç duvarı, boş olduğunu göstermek için çarpıcı bir şekilde katlanarak kapanır.

Topu tutarak ramp ışıklarına doğru yürür ve alkışları kabul ederim.

19

Asrın son yıllarına kadar hayatımın ve kariyerimin nasıl geliştiğini kısaca tekrarlayayım.

On sekiz yaşıma geldiğimde evden ayrıldım ve müzik-

hollerde sihirbaz olarak çalışmaya başladım. Mamafih iş bulmak -Bay Maskelyne'in yardımıyla bile- zordu ve birkaç sene boyunca ne şöhret, ne servet, ne de afişlerde bir yer edinebildim. Sahnede yaptığım işlerin çoğu, başka sihirbazlara gösterilerinde asistanlık yapmaktı ama uzun bir müddet kabinler ve başka sihirbazlık gereçleri tasarlayarak kira masrafını karşıladım. Babamın kabin imalatı konusunda verdiği eğitim işime yaramıştı. Sahne illüzyonları hususunda güvenilir bir mucit ve *ingénieur* olarak ün saldım

1879'da annem öldü, bir sene sonra onu babam takip etti.

1880'lerin sonunda, otuzlu yaşlarımın başındayken, kendi gösterimi hazırladım ve sahne adı olarak Le Professeur de Magie'yi aldım. YER DEĞİŞTİREN ADAM'I ilk halleriyle düzenli olarak sergiledim.

İllüzyonun işleyişinde hiç mesele çıkmamasına rağmen, uzun müddet sahne efektleri hususunda memnuniyetsizlik yaşadım. Kapalı kabinler, seyircilerin tehlike ve imkânsızlık beklentilerini arttırmakta yetersiz kalıyordu sanki. Sahne sihirbazlığında böyle kabinler basmakalıptır. Git gide illüzyonu süslemeye başladım; önce içine zar zor sığacağım kutular, sonra kapanır kanatları olan katlanır masalar ve son olarak, "açık" sihirbazlığa yönelik, sihirbazlık çevrelerinde takdir toplayan cesur bir hamleyle, tüm seyircilerin nakil anına kadar vücudumu görebilecekleri düz sıralar kullandım.

1892'de ise aradığım fikri buldum. Bu, dolaylı yoldan gerçekleşti ve ektiği tohumun yeşermesi uzun sürdü.

Nikola Tesla adında bir Balkan mucit, Şubat ayında Londra'ya gelip elektrik alanında öncülüğünü yaptığı yeni etkileri tanıttı. Hırvat ya da Sırp kökenli ve söylenene göre yabancı olduğuna imkân tanımayan bir aksana sahip biri olan Tesla, bilim camiasına uzmanlık alanıyla

ilgili konferanslar verecekti. Londra'da sık sık gerçekleşen böyle olaylara normalde dikkat bile etmezdim. Yalnız bu sefer, Bay Tesla'nın ABD'de olay yaratan bir şahsiyet olduğu ve elektriğin tabiatı ve tatbiki hususunda bilimsel tartışmalar yarattığı biliniyordu ve bu sebeple gazeteler ona geniş yer ayırdı. Fikrimi bu haberlerden yola çıkarak meydana getirdim.

Kısmen **YER DEĞİŞTİREN ADAM**'ın etkisini vurgulamak, kısmen de işleyişini maskelemek için görkemli bir sahne efektine ihtiyaç duyuyordum. Gazete haberlerinden, Bay Tesla'nın zararsız patlamalar ve kıvılcımlar meydana getiren ve yanıklara sebep olmayan yüksek voltajlar üretebildiğini öğrendim.

Bay Tesla, Birleşik Devletler'e döndükten sonra, yarattığı tesir arkasında kaldı. Kısa süre sonra, Londra ve başka şehirler maddi gücü olanlara az miktarda elektrik tedarik etmeye başladı. Devrim yaratan yapısı sayesinde elektrik, sık sık haberlere konu oluyordu; şu işte kullanıldı, bu meseleyi çözdü vesaire... Bir müddet sonra, Angier'ın **YER DEĞİŞTİREN ADAM**'ın bir taklidini hazırladığını duyduğumda, illüzyonu bir kez daha geliştirmem gerektiğini düşünmeye başladım. Fazla zorluk çekmeden farkına vardım ki ihtiyaç duyduğum şeyleri elektrikle karşılayabilirdim; Londra'daki bilimsel konularda satış yapan yerlerin gözden uzak stoklarının peşine düştüm. *Ingénieur*'um Tommy Elbourne'un yardımıyla, sonunda **YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM** için sahne teçhizatı inşa etmeyi başardım. Sonraki yıllarda eklemelere ve geliştirmelere devam edecektim ama 1896'da yeni efekt sahne gösterime tamamen dahil olmuş; takdir, şıngırdayan para kasaları ve sırrımı çözmek için ileri sürülen teorilerden oluşan bir gürültü yaratmıştı. Hazırladığım illüzyon, elektriğin yarattığı kör edici bir parıltıyla işliyordu.

20

Biraz geriye döneceğim. 1891 Ekimi'nde, Aldgate'te Selamet Ordusu'na ait bir misafirhanede düzenlenen hayır gösterisine katıldığımda tanıştığım Sarah Henderson'la evlendim. Gönüllü hayırseverlerden biriydi ve gösteriye ara verildiğinde çay içerken samimi bir şekilde yanımda oturdu. Kart oyunlarım onu eğlendirmişti; bana takılırcasına meydan okuyarak yalnızken kendisine birkaç tane daha yapmamı istedi. Genç ve güzel olduğu için dediğini yaptım ve gözlerindeki şaşkınlıktan büyük zevk aldım.

Mamafih, bu ona sihirbazlık yaptığım ilk sefer olmakla birlikte, son seferdi de. Gözbağcılık becerimin, birbirimize karşı beslediğimiz hislerle ilgisi kalmadı. Tanıştıktan kısa süre sonra birlikte yürüyüşe çıkan arkadaşlar olduk; birbirimize aşık olduğumuzu itiraf etmemiz de uzun sürmedi. Sarah'ın tiyatro veya müzikhol geçmişi yoktu; aslında soylu bir genç kadındı. Babasının onu mirasından mahrum bırakmakla tehdit etmesine ve sonunda bunu yapmasına rağmen bana sadık kalması, bana olan sevgisinin delilidir.Evlendikten sonra Londra'nın Baywater muhitinde oda kiraladık ama başarının tebessümünü görmem için fazla beklememize gerek kalmadı. 1893'te St. Johns Wood'da hâlâ oturduğumuz evi aldık. Aynı sene ikizlerimiz, Graham ve Helena doğdu.

Mesleki hayatımı ailemden uzak tuttum hep. Anlattığım dönem boyunca, mesleki alıştırmalarımı Elgin Caddesi'ndeki büro ve atölyemde yaptım; turne gösterilerinde yurtdışına veya İngiltere'nin uzak kesimlerine gittiğimde Sarah'ı yanımda götürmedim. Londra'da

çalışırken veya gösteriler arasında, sessizlik ve huzur içinde evde, onunla oturdum.

Huzurlu aile hayatımı vurgulamamın sebebi, kısa süre sonra vuku bulan hadisedir.

Devam edeyim mi?

21

Bence etmeliyim; evet. Galiba burada neyi kast-ettiğimi biliyorum.

22

Tiyatro dergilerine yeni bir asistan ilanı vermiştim çünkü o zamanki genç asistanım, Georgina Harris evlenmeyi düşünüyordu. Kadroya yeni birinin katılmasının yaratacağı kargaşa -hele sahne asistanı kadar önemli biriyse- beni hep korkutmuştur. Olive Wenscombe bana yazıp mülakat talep ettiğinde, ilk anda uygun gelmedi ve mektubu bir müddet cevapsız kaldı.

Mektubunda yirmi altı yaşında olduğunu yazıyordu; bu, tercih ettiğimden biraz daha yaşlıydı. Mektubun devamında kendisinin eğitimli bir *danseuse* olduğunu ve sihirbaz asistanlığına geçtiğini söylüyordu. Çoğu illüzyonist, zinde ve esnek vücutları sebebiyle dansçıları işe alır ama ben, sadece teklif edildiği için geçmişte işi kabul edenler yerine belli sihirbazlık tecrübesi olan genç kadınları tercih etmişimdir hep. Bununla beraber, Olive Wenscombe'un mektubu, iyi bir asistan bulmanın zor olduğu bir vakitte geldi ve ben sonunda onunla görüşmeyi kabul ettim

Sihirbaz asistanı olmak herkesin harcı değildir. Genç bir kadın belli fiziksel özelliklere sahip olmalıdır. Elbette ki genç olmalıdır; eğer doğal bir güzelliği yoksa makyajla

güzel görünecek, hoş yüz hatlarına sahip olmalıdır. Bunlara ilaveten ince, kıvrak ve güçlü bir vücudu olmalıdır. Dar alanlarda -çoğu zaman birkaç dakika- ayakta durmaya, çömelmeye, diz çökmeye veya yatmaya razı gelmeli ve çıktığında tamamen rahat, hapsolduğu zamanın izlerini taşımayan bir görünüm sergilemelidir. Hepsinden önemlisi, işvereninin illüzyonları gerçekleştirmek adına bulunduğu alışılmadık taleplere ve ileri sürdüğü tuhaf şartlara katlanmaya razı gelmelidir.

Olive Wenscombe'la mülakat, hep olduğu gibi, Elgin Caddesi'ndeki atölyemde yapıldı. Orada, açık kabinler, aynalı küpler ve perdeli girintilerle, mesleğimin pek çok sırrı göz önünde duruyordu. Her ne kadar çalışanlarımdan kimseye -işin kendilerine düşen kısmında bilgi çok önemli değilse- bir numaranın tam olarak nasıl yapıldığını asla göstermediysem de tüm numaraların mantıklı bir izahı olduğunu ve ne yaptığımı bildiğimi anlamalarını istiyordum. Bazı sahne illüzyonları ve benim sergilediklerimden birkaçı bıçaklar, kılıçlar, hatta ateşli silahlar kullanılarak yapılıyordu ve koltuklardan tehlikeli gibi görünüyordu. Bilhassa **YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM**, elektrik patlamaları ve karbon bulutlarıyla, her gösteride en öndeki altı sıranın ödünü patlatıyordu! Ama benim için çalışan kimsenin kendini tehlikede hissetmesini istemezdim.

Sırrını titizlikle koruduğum tek illüzyon, **YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM**'dı ve onu, illüzyon başlamadan bir an öncesine kadar sahneyi paylaştığım kadından bile saklıyordum.

Bu yazdıklarımdan, tamamen yalnız çalışmadığım açıkça anlaşılmış olmalı. Hiçbir modern illüzyonist yalnız çalışmaz. Sahne asistanlarıma ilaveten, yeri doldurulamaz *ingénieur*'üm Thomas Elbourne ve cihazların imalatında ve bakımında ona yardım eden iki zanaatkâr vardı. Thomas neredeyse en başından beri

benimle çalışıyordu. Benim için çalışmadan önce, Egyptian Hall'da, Maskelyne'in yanındaydı

(Thomas Elbourne en sıkı korunan sırrımı biliyordu; bilmek zorundaydı. Ama ona güveniyordum; güvenmek zorundaydım. Bunu, ona olan inancımın saflığını ifade edebilmek için mümkün olduğunca sade bir şekilde söylüyorum. Thomas ömrü boyunca sihirbazlarla çalışmıştı ve hiçbir şey onu şaşırtamazdı. Bugün sihir hakkında bildiğim şeylerin büyük çoğunluğunu -şu ya da bu şekilde- ondan öğrendim. Yine de onunla çalıştığım yıllar boyunca (birkaç yıl önce emekli oldu) başka bir sihirbazın sırrını ne bana ne de başkasına, bir kere bile açık etmedi. Ona olan güvenimi sorgulamak, akli dengemi sorgulamak olur. Thomas Tottenhamlı bir Londralı'ydı; evli ve çocuksuz biriydi. Benden epey yaşlıydı ama kaç yaş büyük olduğunu hiç öğrenmedim. (Olive Wenscombe benimle çalışmaya başladığında, Thomas herhalde altmışlı yaşlarının ortalarında ya da sonlarındaydı.)

Olive Wenscombe neredeyse gelir gelmez onu işe almaya karar verdim. Ne uzun ne de yapılıydı ama çekici ve ince bir vücuda sahipti. Yürürken veya dururken başını dik tutuyordu; yüz hatları belirgin ve güzeldi. Amerika'da doğmuştu; Doğu Yakası olarak tarif ettiği bir aksanı vardı. Birkaç yıldır Londra'da yaşıyor ve çalışıyordu. Onu mümkün olduğu kadar gayriresmi bir şekilde Thomas Elbourne'la ve Georgina Harris'le tanıştırdım, sonra da yanında getirdiği referansları görmek istedim. Birinin iş başvurusunu değerlendirirken genellikle referanlara büyük önem veririm çünkü çalışmalarını bildiğim bir sihirbazın tavsiyesi, adayın işi almasını neredeyse garanti eder. Olive böyle iki referans getirmişti; bir tanesi Sussex ve Hampshire'deki tatil yörelerinde çalışan, adını bilmediğim birinden geliyordu; ancak diğeri yaşayan en

büyük sihirbazlardan birinden, Joseph Buatier de Kolta'dandı. Kabul etmeliyim ki etkilenmiştim. Kolta'nın mektubunu sessizce Thomas Elbourne'a uzattım ve yüzündeki ifadeyi izledim.

"Monsieur de Kolta'yla ne kadar çalıştınız?", diye sordum.

"Sadece beş ay," dedi. "Avrupa'da bir turne için işe alınmıştım ve turne bitiminde beni bıraktı."

"Anlıyorum."

Bundan sonra, onu işe almak formaliteden ibaretti ama yine de onu her zamanki testlere tabi tutmam gerektiğini hissettim. Gerorgina bunun için gelmişti; hiçbir asistan adayını, Olive Wenscombe kadar tecrübeli de olsa, becerilerini göstermek için refakatçi olmadan tehlikeye atmak doğru olmazdı.

"Yanınızda prova kostümü getirdiniz mi?" dedim.

"Evet efendim, getirdim."

"O halde rica etsem..."

Birkaç dakika sonra, Olive Wenscombe vücudunu saran bir kıyafet giymiş bir halde Thomas Elbourne tarafından kabinlerimizden birkaçına götürüldü ve bir tanesinin içine yerleşmesi söylendi. Boş görünen bir kabinden canlı, sağlıklı bir genç kadının çıkması, sihirbazlığın geleneksel oyunlarından biridir. Etkiyi gerçekleştirmek için, asistan gizli bir bölmenin içine yerleşmelidir; bu bölme ne kadar küçük olursa, illüzyonun yarattığı şaşkınlık o kadar büyük olur. Dikkatle seçilmiş, kat kat ve kumaşa dikilmiş ışıltılı kurdeleleri olan; sahne ışığını toplayıp yansıtacak canlı renklere sahip bir kostüm, muammayı güçlendirir.Olive'in gizli bölme ve panellere alışık olduğu aşikârdı. Thomas onu önce Tahtırevan'a götürdü (o zaman bile nadiren kullanıyorduk çünkü numara çok bilinir olmuştu) ve Olive gizli bölmenin yerini hemen bulup doğru şekilde içine girdi.

Thomas'la benim ondan bir sonraki isteğimiz **GÖSTERİŞ DÜNYASI** olarak bilinen, genç bir kadının görünüşte bir aynadan geçtiği illüzyonu denemesi oldu. Bu, sergilemesi zor bir illüzyon olmamakla birlikte, kızın çevik ve hareketlerinde çabuk olmasını gerektirir. Her ne kadar Olive daha önce bu numarada yer almadığını söylediyse de işleyişi gösterdikten sonra, hatırı sayılır bir hızla geçebildiğini ispatladı

Geriye sadece cüssesini denemek kalmıştı; gerçi o anda, çok büyük gelirse Thomas'la beraber cihazların bazılarını yeniden yapabiliriz diye düşünmeye başlamıştık. Endişelenmemize gerek kalmamıştı. Thomas Olive'i, **BAŞI KESİLEN PRENSES** adlı (çoğu asistanın diline düşecek kadar zorlu ve birkaç dakika boyunca rahatsız şekilde hareketsiz durmayı gerektiren) illüzyonda kullanılan kabine yerleştirdi ama kız sorun yaşamadan girip çıktı ve gerektiği kadar içeride kalmaktan sıkıntı duymayacağını söyledi

Sözün özü, Olive Wenscombe bütün bildik testler sonunda gayet uygun olduğunu ispatladı ve bu sınav neticeye ulaştığı alışılmış ücretle işe alındı. Bir hafta içinde repertuvarımdaki illüzyonlarda yer alması için onu eğittim. Bu esnada, Georgina aşığıyla evlenmek için gitti ve Olive tam zamanlı asistanım olarak onun yerini aldı.

23

Yazıya dökünce ne kadar temiz, ne kadar sakin & profesyonel görünüyor! Olive'in "resmi" versiyonunu yazdığıma göre, Antlaşma'mız uyarınca silinemez gerçeği; bana en çok şey ifade eden kişilerden şimdiye dek sakladığım hakikati ekleyeyim. Olive beni neredeyse aptal yerine koydu & hadisenin gerçek hali yazılmalı.

Georgina mülakat sırasında orada değildi. Ben de yoktum. Tommy Elbourne oradaydı ama her zamanki gibi göz önünden çekilmişti. Olive & ben atölyemde yapayalnızdık

Olive'e kostümü sordum & bana getirmediğini söyledi. Bunu söylerken gözlerimin içine baktı & ben bunun ne anlama geldiğini & *Olive'* in bununla ne kastettiğini düşünürken uzun bir sessizlik oldu. İş için başvuran hiçbir genç kadın, ölçülüp biçilmeden veya bir şekilde denemeye tabi tutulmadan işe alınmazdı. Adaylar prova kostümü getirirlerdi.

Eh, görünüşe bakılırsa Olive kıyafet getirmemişti. Sonra dedi ki "Kostüme gerek yok, tatlım."

"Burada kıyafet verebilecek bir yardımcı yok, hayatım," dedim.

"Buna katlanabileceğini tahmin ediyorum!" dedi.

Çabucak elbisesini çıkardı & altına giydikleri, kadınların soyunma odasına mahsustu; açık saçık, uygunsuz ve kazalara müsait çamaşırlarla kalmıştı. Onu **TAHTIREVAN**'a götürdüm; ne olduğunu & nereye saklanacağını bildiği belliydi ama yine de içeri girmesi için yardım etmemi istedi. Bunun için yarı çıplak vücudunu çok yakınımda tutmam gerekiyordu! Aynısı ona **GÖSTERİŞ DÜNYASI**'nın işleyişini anlatırken oldu. kapandan geçerken ayağı takılmış gibi yaptı & kollarıma düştü. Mülakatın geri kalanı, atölyenin arka tarafındaki kanepede gerçekleşti. Tommy Elbourne ikimize de fark ettirmeden, sessizce çıkıp gitti; sonrasında orada değildi.

Kalan kısım esasen doğru. Onu işe aldım & o, varlığına gerek duyduğum tüm illüzyonları öğrendi

24

Gösterim daima **BİRLEŞEN ÇİN HALKALARI**'yla açılır. Tatbi-

ki zevkli bir oyundur ve seyirciler daha önce görmüş olsalar bile izlemeye bayılırlar. Halkalar sahne ışığında parıldar, birbirlerine değerken metallere özgü bir sesle çınlar; Sihirbazın ellerinin ve kollarının ritmik hareketleri, halkaların zarifçe birleşip ayrılması seyircileri sanki ipnotize eder. Gösteriyi yapan kişinin iki adım ötesinde olmadıkça ve halkaları elinden kapmadıkça, oyunun hilesini görmek neredeyse imkânsızdır. Daima etkilemeyi, daima o çarpıcı muamma ve mucize hissini yaratmayı başarır.

Bunu başardıktan sonra, sahnenin arka kısmında duran MODERN KABİN'e geçerim. Ramp ışıklarından bir iki metre uzakta kabini döndürerek iki tarafını ve arkasını gösteririm. Arkasına geçtiğimin görüldüğünden emin olurum; böylece seyirciler sahne zeminiyle kabinin tabanı arasındaki boşluktan ayaklarımı görebilirler. Kabinin arkasında kimse olmadığını görmüşler ve altında kimsenin saklanmayacağı hususunda ikna olmuşlardır. Kapıyı açıp içeriyi gösterdiğimde ve içine girip arka duvarı paneli yerinde tutan mandalı açtığımda, seyirciler kabinin içinden arkasını görebilirler. Benim de kabinin içinden arka tarafa geçtiğimi ve arka duvarı tekrar kapattığımı görürler. Kapı açık kalır; ben görünüşte arka tarafta meşgulken, seyirciler kabinin içine daha dikkatli fırsatı bulurlar. Görülecek hiçbir şey yoktur, kabin bomboştur; bomboş olmalıdır. Sonra çabucak, ön kapıyı çarparak kapatırım, tekerleri üzerinde döndürürüm ve kapıyı açarım. İçeride, canlı, güzel, gösterişli bir kıyafet içinde, gülümseyen ve el sallayan, dar kabini dolduran genç bir kadın vardır. Dışarı çıkar, şiddetli alkışlar eşliğinde selam verir ve sahneyi terk eder.

Thomas Elbourne, iterek sahne kenarına götürdüğüm kabini sessizce alır.

Sonraki numaraya geçilir. Bu daha az görkemlidir ama

seyircilerin arasından iki ya da üç kişinin dahil olmasını gerektirir. Tüm sihirbazlık gösterileri, bir deste kâğıdın kullanıldığı birkaç dakika içerir. Sihirbaz el çabukluğu hususundaki becerisini gösterir; aksi halde meslekdaşları tarafından, bütün işi yapan makineleri çalıştıran bir operatör olarak görülme tehlikesini göze almalıdır. Ramp ışıklarına doğru yürürken, perde arkamdan kapanır. Bunun sebebi iskambil hileleri için kısmen kapalı, samimi bir hava yaratmaktır ama ana sebep, Thomas'ın perdenin arkasında **YENİ TER DEĞİŞTİREN ADAM**'ı hazırlamasına imkân tanımaktır.

Kart oyunları bittiğinde, sessiz konsantrasyon hissini dağıtmam gerekir; o yüzden hemen bir dizi renkli yoktan var etme numarasına geçerim. Bayraklar, kurdeleri yelpazeler, balonlar ve ipek eşarplar dur durak bilmeden ellerimden, kollarımdan ve ceplerimden çıkarak her yanımda cafcaflı ve karmaşık bir manzara teşkil eder. Bayan asistanım sahneye, arkama gelir; görünürde ortaya çıkanları toplamaktadır ama aslında sıkıştırılmış malzemeleri ortaya çıkarmam için vermeye devam eder. Sonunda, parlak renkli kâğıtlar ve kumaşlar bileklerime kadar gelir. Alkışları kabul ederim

Seyirciler alkışlamaya devam ederken perde açılır ve loşlukta **YER DEĞİŞTİREN ADAM** için kullandığım aparat görünür. Asistanlarım çabucak sahneye gelip renkli kumaşları toplarlar.

Ramp ışıklarına dönerim, Fransız aksanlı, kusurlu İngilizcemle seyircilere hitap ederim. Sergilemek üzere olduğum gösterinin, ancak elektriğin keşfinden sonra mümkün hale geldiğini izah ederim. Gösteri, gücünü yeryüzünün derinliklerinden almaktadır. İşin içinde benim bile tam anlamıyla idrak edemediğim, hayal edilemeyecek güçler vardır. Gerçek bir mucizeye; atalarımın idam sehpasından kaçınmak için zar atmaları gibi, ölüm

kalım tehlikesi taşıyan bir hadiseye şahitlik etmek üzere olduklarını anlatırım.

Ben konuşurken sahne ışıkları aydınlanır ve cilalanmış metal destekleri, altın tel sarmallarını, parıldayan cam küreleri gösterir. Cihaz başlı başına bir güzellik abidesi; ancak bu, elektrik akımının sahip olduğu ölümcül gücü şimdiye kadar herkesin duyması sayesinde, tehlikeli bir güzellik. Gazeteler, pek çok şehirde mevcut olan bu yeni gücün sebep olduğu ölüm va yanıklarla ilgili haberleri herkese duyurmakta.

YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM'ın cihazı, seyircilere bu korkunç haberleri hatırlatacak şekilde tasarlandı. Cihazın üzerindeki akkor elektrik lambalarının bazıları, ben konuşurken yanmaya başlar. Bir tarafta, içinde elektriğin heyecan verici bir şekilde cızırdayıp çatırdadığı büyük, cam bir küre vardır. Seyircinin görebildiği kadarıyla cihazın ana kısmı, sahne zemininden bir metre yükseklikte duran, ahşap bir sıradır. Seyirciler sıranın arkasını, etrafını, altını görebilirler. Bir uçta, elektrikle aydınlatılan cam bölmenin yanında; açık uçları tehlike arzeden, sarkmış tellerle yükseğe tutturulmuş küçük bir platform vardır. Platformun üzerinde, akkor lambaların birçoğunun yerleştirildiği bir kubbe bulunmaktadır. Diğer uçta, parlayan daha küçük lambaların dairesel şekilde dizildiği, metal bir koni vardır. Bu, çeşitli yönlere dönmesini sağlayan bir cihazın üzerine yerleştirilmiştir. Ana kısmın her yanında, çıplak uçların durduğu küçük çukurlar ve raflar vardır. Tüm cihaz, içinde muazzam bir enerji saklıymışçasına, gürültülü bir uğultu çıkarır. Seyircilere, içlerinden bazılarını cihazı incelemek üzere sahneye çağıracağımı ama tehlikenin çok büyük olduğunu anlatırım. Daha önce meydana gelmiş kazaları ima ederim. Onun yerine, makinenin içinde bulunan gücü göstermek için bir iki basit şey yapacağımı

söylerim. İki çıplak tel arasına biraz magnezyum tozu dökerim ve ortaya çıkan parlak ışık, sahneye en yakın oturan seyircileri bir anlığına kör eder! Çıkan duman yükselirken bir kâğıt parçası alıp cihazın yarı saklı kısmına bırakırım; kâğıt bir anda alev alır ve onun da dumanı dramatik bir şekilde yükselir. Uğultu artar. Cihaz sanki canlıdır; içindeki korkutucu enerjiyi zor bela zaptedebiliyordur.

Bayan asistanım sahnenin solundan tekerlekli bir kabinle girer. Kabin ağır ahşaptan yapılmıştır ama tekerler üzerinde olduğundan, her yandan görülebilmesi için döndürebilir. Sonra ön ve yan kısımları indirip boş kabinin boş olduğunu gösterir.

Seyircilere hüzünlü bir bakış fırlatırım, sonra da kıza işaret ederim. Asistanım bana koyu kahverengi renkli, deriden yapılmışa benzeyen bir çift eldiven getirir. Bunları elime geçirirken, asistanım beni cihazın arkasına götürür. Seyirciler vücudumun büyük kısmını hâlâ görebilirler ve gizli aynalar veya paravanlar olmadığına ikna olurlar. Eldivenli ellerimi platform yüzeyine doğru indirirken, gerilim artar ve parlak bir elektrik boşalması daha olur. Şok geçirmiş gibi, geri çekilirim.

Kız, biraz sinerek, cihazdan uzaklaşır. Anlattıklarıma ara verip, kendi emniyeti için sahneden çıkmasını söylerim Başlangıçta direnir, sonra da memnuniyetle sahne kenarına doğru koşar.

Kumanda konisine uzanıp kalın eldivenli ellerimle tutarak, ucu kabini gösterene dek dikkatle hareket ettiririm

İllüzyon nihayete ermek üzeredir. Orkestra bölümünden davul sesi gelir. İki elimi de bir kez daha platforma koyarım; kalan lambaların hepsi sihirli bir şekilde yanarlar. Sinsi uğuldama kuvvetlenir. Önce platforma oturup bacaklarımı uzatırım, sonra da korkunç elektrik gücünün delilleriyle kuşatılmış halde, tümüyle uzanırım.

Kollarımı kaldırıp eldivenlerin önce birini, sonra diğerini çıkarırım. Kollarımı indirirken ellerimi platform seviyesinin altına sarkıtırım. Seyircilerin görebildiği elim umursamaz bir şekilde, birkaç saniye önce bir kâğıt parçasının alev aldığı kısma iner. Parlak, kör edici bir ışık patlaması olur ve cihazın tüm lambaları karanlığa gömülür.

Aynı anda... platformun üzerinden kaybolurum.

Kabin hızla açılır; içeride çömelmiş olduğum görülür.

Yavaşça dışarı yuvarlanıp zemine yığılırım. Sahne ışıkları üzerime yağar. Giderek kendime gelirim. Ayağa kalkarım. Işıkların parlaklığı karşısında gözlerimi kırparım. Seyircilere bakarım. Nerede olduğumu vurgularcasına yukarıdaki platforma doğru, nereye vardığımı ifade edercesine tam arkamdaki kabine doğru dönerim.

Selam veririm.

Seyirciler değişime uğradığımı görmüşlerdir. Gözlerinin önünde, elektriğin gücüyle sahnenin bir yerinden başka bir yerine fırlatılmışımdır. Beş metre mesafeye. On metre, yirmi metre, sahnenin büyüklüğü ne kadarına izin veriyorsa.

Bir anda nakledilen bir insan. Bir mucize, imkânsız bir durum, bir illüzyon.Asistanım sahneye döner. Elini tutarken gülümser, salon alkıştan yıkılırken selam veririm. Perde önümden kapanır.

25

Bundan daha fazlasını anlatmazsam, bu kadarı kabul edilebilir. Bir daha müdahale etmeyeceğim. Sonuna kadar yazmaya devam edebilirim.

26

St. Johns Wood'daki evimin birkaç mil kuzeyinde

bulunan Hornsey'deki dairemde sürdüğüm hayatın pek çok eksiği vardı. Daireyi ben seçmiştim; sessiz bir kenar mahalledeki bir apartmanın on dairesinden biriydi. Sıradanlığı, istediğim mahremiyeti sağlayacağa benziyordu. Sade, asrın ortalarında inşa edilmiş bir binanın ikinci katının arka tarafında, köşelerden birindeydi. Pencereleri binayı kuşatan bahçeye bakıyordu; daireye tek giriş, merdivenlere açılan bir kapıdandı.

Daireyi tuttuktan sonra, bu seçimimden pişmanlık duymaya başladım. Diğer kiracıların çoğu, kıt kanaat geçinen alt-orta sınıfa mensup ailelerdi; oturduğum kattaki diğer dairelerin hepsinde çocuklar vardı ve ev işlerini görmek için gidip gelenler çok oluyordu. Özellikle bu büyüklükte bir dairede tek başıma kalmamın komşularımın merakını uyandırdığı aşikârdı. Sohbetlere dahil olmak istemediğimi fazlasıyla belli ettiysem de, bazılarından kaçış yoktu. Kısa süre sonra, hakkımda ürettikleri teorilere maruz kaldığımı hissettim. Başka bir adrese taşınmam gerektiğini biliyordum ama daireyi ilk tuttuğumda, gösteriler arasında sürekli kalabileceğim bir yere ihtiyacım vardı; hem taşınacağım başka bir yer de de merak uyandırmayacağımın garantisi yoktu. Kibar bir kendi halindelik takınmaya ve sessizce gidip gelmeye karar verdim. Ne komşularımla fazla içli dışlı olacak, ne de fazla gizli kapaklı hareket edecektim. Sonunda galiba onlara sıkıcı gelmeye başladım. İngilizlerin ekzantrik tiplere karşı geleneksel bir hoşgörüsü vardır. Gece geç vakit gelmem; hizmetçiler olmadan, yalnız yaşamam, geçimimi nasıl sağladığımın belli olmaması eninde sonunda zararsız ve tanıdık gelmeye başladı.

Hepsi bir yana, ilk taşındığımda apartman hayatını uzun süre kabul edilmez buldum. Daireyi mobilyasız kiralamıştım ve gelirimin büyük kısmını StJohns

Wood'daki aile evine akıttığım için başlangıçta sadece ucuz ve rahatsız mobilyalar alabildim. Sobayla ısınıyordum; odunu aşağıdaki avludan taşımak gerektiriyordu ve çok yakın çevresini aşırı derecede ısıtırken dairenin geri kalanına faydası dokunmuyordu. Halı vesaire yoktu.

Daire benim için sığınak vazifesi gördüğünden, orayı rahat ve bazen uzun süreli olarak sessiz yaşamaya uygun bir yer haline getirmeliydim.

İstediğim ufak tefek şeyleri alarak azar azar giderdiğim fiziksel rahatsızlıklar bir tarafa, en kötüsü yalnızlık ve ailemden uzaklaştırılmış olma hissiydi. Ne o zaman, ne de şimdi buna bir çare bulunmadı. İlk başta, ayrıldığım kişi sadece Sarah'ken, buna katlanabiliyordum. Ama ikizlere gebeyken geçirdiği sancılı dönemde onun için endişelenerek acı çekiyordum. Graham ve Helena doğduktan; bilhassa biri hastalandıktan sonra durum daha da zorlaştı. Aileme iyi ve bakıldığını, sevgi gördüklerini, hizmetkârlarımızın sadık ve güvenilir olduklarını ve en kötü hastalığa karşı bile mümkün olan en iyi tedaviyi satın alabilecek maddi güce sahip olduğumuzu biliyordum. Böyle düşünceler teselli ve rahatlama sağladıysa da bunların hiçbiri yetmiyordu

YER DEĞİŞTİREN ADAM'ı ve onun modern devam numarasını tasarladığım yıllar, hatta tüm sihirbazlık kariyerim boyunca, bir aile sahibi olmanın bir gün insanın mesleğini tehlikeye atabileceği aklıma gelmemişti.

Birçok defa sırf sevgili karıma karşı duyduğum aşk ve vazife hislerinden ve çocuklarıma beslediğim yoğun sevgiden dolayı sahneleri terk etmeyi, bir daha hiç illüzyon yapmamayı, sihir gösterilerini tamamıyla bırakmaya teşebbüs ettim.

Hornsey'deki dairede geçen o uzun günler ve bazen tiyatro sezonunda gösterime yer kalmadığında geçen haftalar boyunca fazlasıyla düşünecek zamanım oldu.

Önemli nokta şu ki, elbette ki, bırakmadım.

Zorlu geçen ilk yıllarda devam ettim. Şöhretim ve gelirim artarken devam ettim. Ve şimdi, meşhur illüzyonumdan kalan tek şey, etrafındaki sır perdesiyken, devam ediyorum.

Mamafih, işler son dönemde daha da kolaylaşmıştı. Olive Wescombe'ın yanımda çalıştığı ilk iki hafta boyunca Euston İstasyonu'nun yakınında bir otelde kaldığını keşfettim. Şüpheli bir adresti. Sebebini açıklarken, Hampshire sihirbazının kendisine lojman sağladığını ama ayrıldığında oradan da çıkmak zorunda kaldığını söyledi. O sıralar, Olive'le ben atölyemin arka tarafındaki kanepeyi düzenli olarak kullanıyorduk ve benim de ona kalıcı bir lojman teklif edebileceğimi fark etmem uzun sürmedi.

Antlaşma, bu gibi kararları denetliyordu ama bu sefer formaliteden ibaretti. Birkaç gün sonra, Olive Hornsey'deki daireme taşındı. O zamandan sonra da orada kaldı.Her şeyi değiştirecek olan ifşaatı, birkaç hafta sonra geldi.

27

1898'in sonlarına doğru, bir tiyatro gösterisinin iptali, **YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM**'ın sergilendiği gösteriler arasında bir haftadan fazla zaman oluşması demekti. Hornsey' deki dairede vakit geçiriyor, atölyeye bir kere uğrasam da haftanın büyük bölümünde Olive'le mutlu ve fiziksel olarak tahrik edici bir hayat sürüyordum. Daireyi dekore etmeye başladık ve Batı Yakası'ndaki Illyria Tiyatrosu'nda sergilediğimiz bir dizi başarılı gösteriden elde ettiğimiz gelirin bir kısmıyla birkaç çekici mobilya aldık.

Güneşli günlerden önceki gece sonra ermek üzerey-

di... Brighton'daki Hippodrome'da sahneye çıkacaktım. Olive bana bir sürpriz yaptı. Gecenin geç vaktiydi birbirimize sarılmış, uykuya dalmak üzereydik.

"Bak, tatlım," dedi. "Düşündüm de, yeni bir asistan aramaya başlasan iyi olur belki."

Yıldırım çarpmışa dönmüştüm; ilk anda ne cevap vereceğimi bilemedim. O ana kadar, meslek hayatım boyunca aradığım düzene kavuşmuş olduğumu düşünüyordum. Ailem vardı, metresim vardı. Evimde karımla yaşıyor, sonra daireme, sevgilime koşuyordum. Çocuklarıma tapıyordum; karıma hayrandım; metresime aşıktım. Hayatım farklı iki parçaya bölünmüştü; birbirlerinden ayrı tutuyordum; iki taraf da birbirinin varlığından şüphelenmiyordu. Üstelik, aşığım güzel ve büyüleyici sahne asistanım olarak çalışıyordu. İşinde harikulade olmakla kalmıyordu; bana katıldığı zamandan beri güzel görünüşüyle daha fazla seyirci toplamama yardımcı olduğu şüphe götürmezdi. Moda tabirle pastayı bulmuş ve iştahla yiyordum. Şimdi, bu sözleriyle Olive her şeyin dengesini bozuyordu. Kedere boğulmuştum.

Tepkimi gören Olive, "İçimde kalan bir sürü şey var. Şu anda düşündüğün o kadar da kötü bir şey değil," dedi.

"Daha ne kadar kötü olabilir, hayal bile edemiyorum."

"Eh, söyleyeceklerimin yarısını duysan, aklına gelenden daha kötü olduğunu görürsün ama hepsini duyacak kadar kalırsan bence sonunda iyi hissedersin."

Ona dikkatle baktım ve başından beri yapmam gerektiği gibi, gergin ve heyecanlı olduğunu fark ettim. Bir şeyler döndüğü aşikârdı.

Yağmur gibi yağan kelimelerin meydana getirdiği hikâye, ikazını haklı çıkardı. Söylediği şey beni dehşete düşürdü.

Benimle çalışmayı bırakmayı iki şeyden dolayı istedi-

ğini söyleyerek başladı. İlki, yıllardır bu işte olduğu ve artık değişiklik istediğiydi. Evde oturmayı, sevgilim olmayı, kariyerimi o noktadan izlemeyi istediğini söyledi. Ben ondan istediğim sürece ya da yeni birini bulana kadar asistanım olarak çalışmaya devam edecekti. Şimdiye kadar duyduklarım iyiydi. Ama, dedi, ikinci sebebi henüz duymamıştım. İkinci sebep, mesleki sırlarımı bilmek isteyen biri tarafından yollanmış olmasıydı. Bu adam..

"Angier!" Diye haykırdım. "Seni casusluk etmen için Rupert Angier mi gönderdi?"

Bunu hemen itiraf etti; öfkemi görünce benden uzaklaşıp ağlamaya başladı. Önceki haftalarda ona anlattığım her şeyi; gördüğü ya da kullandığı her cihazı hatırlamak, kendi başına öğrenmiş ya da keşfetmiş olabileceği sırları ve düşmanıma anlatmış olabileceği şeyleri anlamak için kafa yoruyordum.

Bir müddet onu dinleyemedim; sakin veya düzgün düşünemedim. Aynı sırada ağlıyor, kendisini dinlemem için bana yalvarıyordu.

Bu şekilde bunaltıcı ve beyhude iki üç saat geçtikten sonra, duygusal bir uyuşukluk noktasına eriştik. Bu kördüğüm sabahın erken saatlerine kadar sürdü ve uyku ikimizin de üzerine çöktü. Işığı söndürüp birlikte yattık. Bu korkunç ifşaat, alışkanlıklarımızı henüz yok etmemişti.

Karanlıkta gözlerim açık yatarken bununla nasıl başedeceğimi düşünmeye çalışıyordum ama kafamı hâlâ toparlayamıyordum. Sonra yanımda, sessizce ve ısrarla "Anlamıyor musun? Hâlâ Rupert Angier'ın casusu olsam sana söyler miydim hiç? Evet, onunlaydım ama ondan *sıkıldım*. Hem başka bir kadınla oynaşıyordu; bu da beni kızdırdı. Aklını sana saldırmakla bozmuştu. Değişikliğe ihtiyacım vardı, o nedenle bunu yapmayı ben önerdim. Ama seninle tanıştığımda... şey, farklı şeyler hissettim. Sen Rupert'tan o kadar farklısın ki. Aramızda geçen her

şeyin gerçek olduğunu biliyorsun, değil mi? Rupert onun için casusluk ettiğimi sanıyor ama herhalde artık benden bir şey öğrenemeyeceğini anlamıştır. Asistanın olmayı bırakmak istiyorum çünkü sahnede seninle olduğum sürece, Rupert istediği şeyi yapmamı bekleyecek. Her şeyden uzaklaşmak, bu evde yaşamak, seninle olmak istiyorum, Alfred. Biliyor musun, galiba seni seviyorum..."

Ve gece boyunca, böyle devam etti.

Sabah, yağmurlu bir tan vaktinin moral bozucu griliğinde ona "Ne yapacağıma karar verdim. Angier'a bir mesaj götür. Ne diyeceğini söyleyeceğim, sen de ona iletip aradığı sırrın bu olduğunu söyleyeceksin. Sırrı benden çaldığına ve kovaladığı bilginin bu olduğuna onu inandırmak için ne istersen söyle. Ondan sonra geri dönersen ve bir daha Angier'la alakan olmayacağına yemin edersen ve eğer, *eğer,* sana inanmamı sağlayabilirsen, birlikte hayatımıza tekrar başlarız? Kabul ediyor musun?"

"Hemen bugün yapacağım," diye yemin etti. "Angier'ı hayatımdan ebediyen çıkarmak istiyorum!"

"Önce atölyeme gitmeliyim. Angier'a ne söyleyeceğime karar vermem lâzım."

Başka açıklama yapmadan onu evde bırakıp Elgin Caddesi'ne giden otobüse bindim. Üst katta sessizce oturup pipomu içerken, aslında her şeyi mahvetmek üzere olan aptal bir aşık olup olmadığımı merak ettim.

Atölyeye vardığımda, mesele enine boyuna tartışıldı. Ciddiyet taşısa da bu, yıllar içinde Antlaşma'nın yüzleşmek zorunda kaldığı krizlerden biriydi ve irili ufaklı sorun yaratacağını sanmıyordum. Kolay değildi ama neticede Antlaşma her zamanki kadar güçlü çıkmıştı. Gerçekten de Antlaşma'ya duyduğum sürekli inancın bir ifadesi olarak ben daireye dönerken atölyede kalan ben oldum.

Orada Olive'e, kendi el yazısıyla kâğıda yazması ge-

rekenleri dikte ettirdim. Yazdı; gergindi ama gerekli gördüğü şeyi yapmaya kararlıydı. Mesaj, Angier'ı yanlış yöne göndermeyi hedefliyordu; o yüzden sadece imkân dahilinde değil, kendi başına aklına gelmeyecek bir şey de olmalıydı.

Hornsey'den mesajla birlikte 14.25'te çıktı ve 23.00'a kadar daireye dönmedi.

"Bitti!" diye bağırdı. "Ona verdiğim bilgiyi aldı. Büyük ihtimalle onu bir daha hiç görmeyeceğim ve kesinlikle, ömrüm boyunca, ona veya onun hakkında tek bir dostane kelime sarfetmeyeceğim."

28

Olive yokken geçen sekizbuçuk saatte neler olduğunu ve yazılmış bir mesajı vermenin neden bu kadar uzun sürdüğünü hiç sorgulamadım. Yaptığı açıklama çok basit olduğu için muhtemelen doğruydu; Londra'da toplu taşıma araçlarıyla seyahat etmek vakit alıyordu ve Angier'ı hemen bulamayıp şehrin bir başka yakasında bir gösterisi olduğunu öğrenince zaman uçup gitmişti işte. Ama o uzun akşam boyunca, ilk efendisine ihanet eden çift taraflı casusun bir kere daha taraf değiştirdiğine ve onu bir daha asla göremeyeceğime ya da düşman lehine yeni bir görevle döneceğine dair karamsar kuruntulara kapıldım.

Mamafih, tüm bunlar 1898'in sonunda oldu ve ben bu kelimeleri, 1901 senesinin unutulmaz Ocak ayında yazıyorum. (Dış dünyadaki hadiseler kulaklarımda çınlıyor. Ben bu kelimeleri kaleme almadan bir gün önce, Majesteleri Kraliçe nihayet sonsuz uykusuna uğurlandı ve ülke, sonunda bir yas döneminden çıkıyor.) Olive bana döneli iki seneden fazla oldu. Sözüne ve isteklerime

sadık bir şekilde, benimle kaldı. Kariyerim sorunsuz şekilde devam ediyor, illüzyon dünyasındaki yerim sarsılmaz, ailem büyüyor, servetim emniyette. Bir kez daha iki huzurlu yuva idare ediyorum. Rupert Angier, Olive ona yanlış bilgiyi ilettiğinden beri bana ilişmedi. Her şey sakin; debdebeyle geçen senelerden sonra nihayet hayatımı düzene oturttum.

29

1903 senesinde, istemeye istemeye, tekrar yazıyorum. Defterimi ebediyen kapatmayı tasarlıyordum ama olaylar bana kumpas kurdu.

Rupert Angier aniden öldü. Kırk altı yaşındaydı, benden sadece bir yaş küçüktü. *The Times'* daki habere göre ölümü, Suffolk'ta bir tiyatroda sergilediği sahne illüzyonunda aldığı yaraları takip eden komplikasyonlardan kaynaklanmış.

Haberi araştırdım; *Morning Post'* ta daha kısa bir haber çıktı; onun hakkında bulabildiğim tüm bilgi buydu ama çok azı benim için yeniydi.

Zaten hasta olduğundan şüpheleniyordum. Onu kanlı canlı son gördüğümde, zayıf görünüyordu ve onu güçten düşüren, müzmin bir hastalığın pençesinde olduğunu tahmin etmiştim.

Ben şu an yazarken önümde duran ölüm ilanlarını özetleyebilirim. 1857'de Derbyshire'da doğmuş ama genç yaşta Londra'ya taşınmış. Orada uzun yıllar illüzyonist ve gözbağcı olarak çalışarak hatırı sayılır başarı elde etmiş. Gösterilerini Britanya Adaları ve Avrupa'ya taşımış; Yeni Dünya'da sonuncusu bu senenin başında olmak üzere üç kez turneye çıkmış. İmza attığı birkaç dikkat çeken sahne illüzyonu, bilhassa -asistanı, seyir-

cilerin gözü önünde mühürlenmiş görünen bir kaptan çıkardığı- **GÜNEŞLİ SABAH** adı verilen numarası bir hayli taklit edilmiş. Ölümcül kaza sırasında, son zamanlarda hazırladığı ve başarı kazanan **ŞİMŞEK GİBİ** adlı gösteriyi sergiliyormuş. Bir gözbağcılık ustası olan Angier, küçük ya da özel toplantılarda rağbet gören bir isimmiş. Evli, bir oğul ve iki kız babasıymış. Son ana kadar ailesiyle birlikte Londra'nın Highgate bölgesinde yaşamış. Ölümüne sebep olan kazaya kadar düzenli olarak gösteri yapmış.

30

Angier'ın öldüğünü yazmak bana zevk vermiyor. Bu, iki seneden fazla bir zamandır tırmanan olayların trajik neticesi oldu. Söylemekten pişmanlık duyuyorum; aramızda var olan hoşnutsuzluğu yenileme tehlikesi doğurduğu için bu olayların hiçbirini yazmaya tenezzül etmedim.

Günlüğümün önceki bölümlerinde belirttiğim gibi, hayatımda memnuniyet verici bir denge ve kararlılığa kavuşmuştum ve o sıra elimde olandan daha fazlasında gözüm yoktu. Angier bana karşı saldırı veya öç alma teşebbüsünde bulunursa, omuz silkip geçeceğime içtenlikle inanıyordum. Hakikaten, Olive'in notunda yazılı sahte ipuçlarının, aramızdaki her şeyi sona erdirdiğine inanmak için her türlü sebebim vardı. Angier'ı yoldan saptırmak, var olmayan bir sırrı aramaya göndermek için yazılmıştı. İki seneden fazla bir zaman gözümün önünden yok olması, oyunumun işe yaradığını gösteriyordu.Hal böyleyken, bu anlatının ilk kısmını tamamladıktan kısa bir müddet sonra bir dergide, Finsbury Park Empire'da yapılan gösterinin haberine rastladım. Sahneye çıkanlardan biri Rupert Angier'dı ve afi-

şin en altlarındaydı. İsminin öylesine geçtiği haberde, "kabiliyetinden bir şey kaybetmemiş olduğunu görmek güzel" şeklinde bir yorum vardı. Sadece bu bile, Angier'ın kariyerinin duraklama döneminden geçtiğine işare ediyordu.

İki ya da üç ay sonra, her şey değişti. Sihirbazlık dergilerinden biri onunla yapılmış bir mülakat yayınladı; bir fotoğrafı bile vardı. Günlük gazetelerden biri, bir makalede "sihirbazlık sanatının canlanışı"nı konu etti ve sayısız sihirbazlık gösterisinin yeniden afişlerin üst sıralarında yer aldığını yazdı. Birkaç kişiyle birlikte Rupert Angier'ın ismi de geçiyordu

Daha sonra, böyle şeylerin hazırlanmasında meydana gelen mutlak gecikmelerden ötürü, abonelik usulü ile dağıtılan sihirbazlık dergilerinden biri, Angier hakkında ayrıntılı bir makale yayınladı. Makale, Angier'ın o anki gösterisini açık sihir sanatında muzaffer bir yenilik olarak tarif ediyordu. **ŞİMŞEK GİBİ** adı verilen yeni illüzyonundan ve aldığı olumlu eleştirilerden özel olarak bahsediyordu. Teknik deha hususunda çıtayı yükselttiğinden; Bay Angier'ın kendisi işleyişinin sırrını açıklamayı seçmediği takdirde, başka bir illüzyonistin aynı etkiyi, en azından yakın gelecekte yaratma ihtimalinin çok zayıf olduğundan dem vuruyordu. Aynı makale, **ŞİMŞEK GİBİ**'nin, nakletme illüzyonları sahasında "önceki çabalara" nazaran mühim bir gelişme olduğunu söylüyordu ve sadece **YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM**'a değil bana da küçük bir gönderme vardı

Tüm samimiyetimle söylüyorum, böylesine bir densizliği görmezden gelmeyi denedim ama basındaki bu sözler, onu takip edecek olan bir çoğunun ilkiydi. Rupert Angier'ın, mesleğinin zirvesinde olduğuna şüphe yoktu.

Tabiatıyla, bu konuda bir şey yapmam gerektiğini his-

settim. Son birkaç aydır çalışmalarımın büyük bölümünü küçük kulüpler ve taşra tiyatrolarının yoğunlukta olduğu turneler teşkil ediyordu. Eski günlerime dönmek için seçkin bir Londra tiyatrosunda becerilerimi göstereceğim bir sezona ihtiyacım vardı. O günlerde sahne illüzyonlarına ilgi büyük olduğundan, menajerim, büyük bir gösteri olacağına dair umut veren bir şey ayarlamakta güçlük çekmedi. Mekan, Strand'daki Lyric Tiyatrosu'ydu ve ismim,1902 Eylülü'nde bir hafta boyunca sergilenmesi planlanan bir varyete gösterisinin en üstündeydi.

Açılışı yarısı boş bir salona yaptık; ertesi gün hakkımızda çıkan haberler yok denecek kadar azdı. Sadece üç gazete ismimi yazmıştı ve en olumlu yorum beni "yaratıcılığından ziyade nostaljik değeri için görülmesi gereken bir sihirbazlık anlayışının temsilcisi" olarak anıyordu. Sonraki iki gece salon neredeyse boştu ve gösteri, hafta ortasında iptal edildi.

31

Angier'ın yeni illüzyonunu gözlerimle görmeye karar verdim. Ekim sonunda Hackney Empire'da iki haftalık gösteriye başlayacağını duyduğumda sessizce bilet aldım. Empire uzun koridorları ve gösteri sırasında karanlıkta kalan oditoryumuyla derin, dar bir tiyatro; yani amaçlarıma kesinlikle uygundu. Sahne koltuğumdan gayet iyi görünüyordu ama Angier'ın beni fark edebileceği kadar yakında değildim

Gösterisinin, bildik sihirbazlık repertuvarından illüzyonlar sergilediği ana kısmını ses çıkarmadan izledim. Tarzı iyiydi, sözleri eğlenceliydi, asistanı güzeldi ve şovmenliği vasatın üzerindeydi. İyi dikilmiş bir akşam kıyafeti giymişti ve saçları zarif bir şekilde briyantinle parla-

tılmıştı. Gösterinin bu kısmında, yüzüne tesir eden hastalığını ve içinde bulunduğu kötü hali ima eden ipuçlarını gözlemledim. Baston yutmuş gibi hareket ediyordu ve bir kaç defa sol kolunu, sanki diğerinden daha zayıfmış gibi korumaya aldı. Nihayet, aralarında seyircilerden birinin yazdığı mesajın mühürlü bir zarfın içinde belirmesinin de olduğu, eğlenceli olduğunu kabul ettiğim numaralardan sonra Angier kapanış illüzyonuna geçti. Ciddi bir konuşmaya başladı; çabucak bir deftere not aldım. İşte söyledikleri:

Bayanlar ve Baylar! Yeni yüzyıl hızla ilerlerken hepimiz çevremizde bilimin mucizelerini görüyoruz. Bu mucizeler neredeyse günbegün çoğalıyor. Burada bulunanların çok azının görmeye ömrünün yeteceği yeni asrın sonunda, daha nasıl harikalar ortaya çıkacak kimbilir? İnsanlar uçabilir, insanlar okyanusların ötesiyle konuşabilir, insanlar gökkubbede seyahat edebilir. Yine de hiçbir mucize, harikaların en büyüğüyle boy ölçüşemez... insan zihni ve insan bedeni!

Bu gece, bayanlar ve baylar, bilimin ve insan zihninin mucizelerini bir araya getiren bir hüner sergileyeceğim. Dünya üzerinde başka hiçbir sahne sanatçısı, kendi gözlerinizle tanık olacağınız şeyi gerçekleştiremez!

Bununla birlikte, sağlam kolunu teatral bir edayla kaldırdı ve perdeler açıldı. Orada, sahne ışıkları altında, görmek için geldiğim cihaz duruyordu.

Beklediğimden çok daha büyüktü. Sihirbazlar genellikle sıkışık inşa edilmiş cihazlarla çalışmayı ve böylece çalışma prensiplerinin ardındaki muammayı arttırmayı tercih ederler. Angier'ın teçhizatı resmen sahneyi dolduruyordu.

Sahnenin ortasına yerleştirilmiş üç metal bacak, tepe

noktasında birleşerek elli santim çapındaki, parlak metalden yapılma bir küreyi destekliyordu. Tripodun tepe noktasının altında bir adamın ayakta durabileceği kadar bir yer anca vardı. Tepe noktasının hemen üstünde, kürenin altında; eklem yerine sıkıca tutturulmuş, ahşap ve metalden yapılma silindirik bir tertibat vardı. Bu silindir uzun aralıklarla yerleştirilmiş ahşap çıtalardan meydana geliyordu ve ince tellerle yüzlerce defa sarılmıştı. Oturduğum yerden, silindirin en az birbuçuk metre yüksekliğe ve bir o kadar çapa sahip olduğu sonucuna vardım. Yavaşça dönüyor, sahne ışıklarını toplayıp gözümüze yansıtıyordu. Işık parçacıkları, salonun duvarlarında hareket ediyordu.

Tertibatın etrafında, üç metre kadar uzaklıkta yine bir sürü telle sarılmış sekiz metal çubuktan oluşan ikinci bir çember vardı. Bunlar sahne yüzeyinde duruyordu ve tripodla ortak merkeze sahipti. Çubuklar geniş ve eşit aralıklarla yerleştirilmişti. Seyirciler, cihazın ana kısmını açıkça görebiliyorlardı.

Bu beni tamamen hazırlıksız yakalamıştı; Benim kullandığımla benzer ebatlarda, bir nevi sihirli kabin bekliyordum. Angier'ın cihazı o kadar devasa boyutlardaydı ki sahnede ikinci bir gizlenme kabinine yer bırakmıyordu.

Kafamı sihirbazlığa yormaya başladım; illüzyonun ne olabileceğini, benimkinden nasıl ayrılabileceğini ve sırrın nerede olduğunu kestirmeye çalışıyordum. İlk intiba... büyüklüğünün yarattığı şaşkınlık. İkinci intiba... Cihazın inanılmaz derecedeki bayağı görüntüsü. Tepe noktasının üzerindeki dönen silindir haricinde parlak renkler, dikkat dağıtan ışıklar veya kasten karartılan bölgeler yoktu. Tertibatın büyük bölümü verniksiz ahşaptan veya parlatılmamış metalden yapılmışa benziyordu. Çeşitli yönlere sarkan kordonlar ve teller vardı. Üçüncü intiba... ne ola-

cağına dair ipucu yok. Cihazın neye benzemesinin *istendiğine* dair fikrim yoktu. Sihirbazlık cihazları seyircinin dikkatini dağıtmak için genellikle sıradan görünümler arzeder. Alelade bir masa meşela, ya da birkaç basamak, bir sandık; ama Angier'ın teçhizatının tanıdık hiçbir yanı yoktu.

Angier numarasını sergilemeye başladı.

Sahnede ayna yok gibi görünüyordu. Cihazın bütün kısımları doğrudan görülebiliyordu; Angier hazırlıklarına devam ederken sahnede geziyor, tüm aralıklardan geçiyor, çubukların arkasına gidiyordu; daima hareket halinde, daima göz önündeydi.

Hareket ederken, bilhassa bir cihazın arkasına geçtiğinde sihirbazın vücudunda yakından izlenmesi gereken yer olan bacaklarını izledim (anlaşılmaz bir hareket, bir aynaya veya başka bir cihaza delalet eder) ama Angier'ın yürüyüşü rahat ve normaldi. Kullanabileceği gizli kapı yok gibiydi. Yekpare bir lastik tabakayla kaplanmış olan sahnenin altındaki ara zemine ulaşmak zordu.

Hepsinden daha tuhafı, illüzyonun görünen bir izahı yoktu. Sihirbazlık gereçleri genellikle seyirciyi beklenti içine sokmaya veya bu beklentiyi yanlış yöne sevk etmeye yarar. Bir insanın sığamayacağı kadar küçük bir kutu (ki sığabildiği ortaya çıkar), delinmesi imkânsız görünen çelik levha veya içinden kaçmanın mümkün olmadığı kilitli sandık gibi şeylerdir. Her halükârda, illüzyonist seyircilerin önlerinde gördükleri şeylere dayanarak yaptıkları varsayımları boşa çıkarır. Angier'ın teçhizatı şimdiye dek görülmüş hiçbir şeye benzemiyordu ve sırf görünüşünden ne amaçla inşa edildiğini anlamanın yolu yoktu.

Bu esnada, Angier bilimin ve hayatın mucizelerinden bahsederek sahnede dolaşmaya devam ediyordu.

Sahnenin ortasına geldi ve seyircilere döndü.

"Saygıdeğer beyefendiler ve hanımefendiler, aranızdan birini, bir gönüllü rica ediyorum. Olabilecekler sizi korkutmasın. Size sadece basit bir doğrulama için ihtiyacım var."

Ramp ışıklarının aydınlığında durup, ön sırada oturanlara doğru davetkâr bir edayla eğildi. İleri atılıp gönüllü olmak ve makineye yakından bakmak için hissettiğim ani ve çılgınca dürtüyü bastırmak zorunda kaldım; gönüllü olsaydım Angier'ın beni anında tanıyacağını ve muhtemelen gösterisini erken bitireceğini biliyordum.

Alışılmış endişeli tereddütten sonra bir adam ayağa kalktı ve yan rampadan sahneye çıktı. O bunu yaparken, Angier'ın asistanlarından biri üzerinde çeşitli nesnelerin olduğu bir tepsi taşıdığı halde sahneye geldi. Bu nesnelerin ne işe yaradığı kısa süre sonra belli oldu; her biri işaretlemek veya ayırt etmek için kullanılabiliyordu; İki üç adet değişik renkte mürekkep hokkası, bir kase un, tebeşir, kömür. Angier gönüllüyü birini seçmeye davet etti. Adam un kasesini seçince, Angier sırtını dönerek ceketinden aşağı unu boşaltmasını istedi. Adam bunu yaptığında, sahne ışıklarında görkemli bir şekilde süzülen bir un bulutu oluştu.

Angier tekrar seyircilere döndü ve gönüllüden, mürekkeplerden birini seçmesini rica etti. Adam kırmızıyı seçti. Angier unlu ellerini uzattı ve kırmızı mürekkebi döktürdü. İyice işaretlenmiş olan Angier, adamdan koltuğuna dönmesini rica etti. Sahne ışıkları, tek bir spottan parlak bir ışık huzmesi gelecek şekilde karardı.

Doğaüstü bir çatırdama duyuldu; sanki hava yarılıyordu. Şaşkınlıkla, mavi-beyaz bir elektrik arkının parlayan küreden çıkıp uzaklaştığını gördüm. Ark korkunç bir hız ve keyfiyetle hareket ediyor, dış çubukların çevrelediği ve Angier'ın girdiği alanda dolaşıyordu. Çatırdayan ve çıtırdayan yıldırıma acımasız bir hayat bahşedilmişti

sanki. Elektrik arkı bir anda ikiye, sonra üçe katlandı. Etrafta başka yıldırımlar meydana geldi; sanki kapalı alanda bir şey arıyorlardı. Bir tanesi kaçınılmaz bir şekilde Angier'ı buldu ve bir anda etrafını sardı; sanki sadece vücudunun etrafını değil, içini de aydınlattı. Angier sağlam kolunu kaldırıp döndü ve yılan gibi dolaşıp tıslayan elektrik akımının kendini sarmasına memnuniyetle izin verdi.

Daha fazla yıldırım meydana geldi ve Angier'ın çevresinde kötü niyetle dolaştı. Angier'se bunları, diğerlerine yaptığı gibi görmezden geldi. Her biri sırayla ona saldırdı; biri kalkmış bir kırbaç gibi geri çekilirken başka bir tanesi, hatta iki tanesi parlayarak ona doğru iniyor ve yakıcı ateşiyle onu kamçılıyordu.

Bu akımın kokusu, kısa süre sonra seyircileri rahatsız etmeye başladı. Ben de diğerleriyle birlikte soludum; ihtiva ettiği şeyleri düşününce başım dönüyordu. Doğaüstü, atomsal bir yapıya sahipti; sanki şimdiye kadar insanoğluna yasaklanmış ve artık serbest kalmış, bir gücün, denetimden çıkmış saf enerjinin kokusu yayılıyordu.

Angier, etrafında daha fazla ark dolaşırken, cehennemin ortasındaki tripoda, doğrudan kaynağın altına ilerledi. Oraya varınca emniyette gibi göründü. İki büklüm olup kendilerine dönmeye muktedir veya istekli görünmeyen parlak ışık arkları ondan uzaklaştılar ve gürültüyle dış çubuklara çarptılar. Saniyeler içinde, çubukların her birinde kendisine ulaşan, huzursuzca cızırdayıp tıslayan ama yerinde kalan birer ark oluştu.Böylece bu sekiz göz alıcı ark, Angier'ın tek başına durduğu alanın üzerinde bir nevi kubbe meydana getirdi. Spot ışığı aniden söndü ve diğer tüm sahne ışıkları kısıldı. Angier'ı aydınlatan tek şey, akkor halindeki elektrik arkıydı. Hareketsiz duruyordu; sağlam kolu havadaydı; elektrik yayılırken kafası metal silindirin sadece birkaç santim altında-

dı. Bir şey söylüyor, seyircilere bir şey anlatıyordu ama üzerinde havayı yakan gürültüden dolayı ne dediğini duyamadım.

Kollarını indirdi ve iki üç saniye, meydana getirdiği müthiş manzarayı kabul edercesine sessiz durdu.

Sonra yok oldu.

Bir an Angier oradaydı; bir an sonra, yoktu. Cihazı yırtınırcasına bir ses çıkardı ve titremeye başladı ama Angier'ın gidişiyle parlak enerji parçaları bir anda kayboldu. Kollar küçük havai fişekler gibi cızırdayıp patladı ve söndü. Sahne karanlığa gömüldü.Ayaktaydım; farkında olmadan bir süre önce ayağa kalkmıştım. Salonun geri kalanı da benimle birlikte dehşet içinde ayaktaydı. Adam gözlerimizin önünde, iz bırakmadan kaybolmuştu.

Arkamdaki koridorda bir hengâme işittim ve herkesle birlikte ne olduğunu görmek için o tarafa döndüm. Açık seçik göremiyordum, çok kalabalıktı, karanlık salonda bir hareket vardı! Neyse ki salonun ışıkları yandı ve spot ışıklarından biri locadan çevrilerek olan bitene ışık tuttu.

Angier oradaydı!

Tiyatro çalışanları koridorda ona doğru koşuyorlar, seyircilerden bazıları ona ulaşmaya çalışıyorlardı ama o ayağa kalkmış, herkesi kendisinden uzaklaştırıyordu. Sahneye geri dönmek üzere koridorda yürüyordu.

Şaşkınlığımı atlatmaya çalıştım ve çabucak hesaplamalar yaptım. Sahneden kayboluşuyla koridorda belirmesi arasında bir iki saniyeden fazla vakit geçmiş olamazdı. Sahneden koridora bakarak aradaki mesafeyi anlamaya çalıştım. Koltuğum, sahnenin önünden en az yirmi metre uzaklıktaydı ve Angier koridorun en sonunda, seyirci çıkışlarına yakın bir yerde belirmişti. Benim çok arkamdaydı; en azından on üç metre daha.

Karanlık hareketini maskelerken, otuz metreyi bir saniyede koşmuş olabilir miydi?

Bu, şimdi olduğu gibi, o zaman da cevabını bildiğim bir soruydu. Sihirbazlık tekniklerini kullanmadan böyle bir şey yapamayacağı aşikârdı.

Ama hangi teknikler?

Koridordan sahneye ilerlerken kısa bir süre benimle aynı seviyeye geldiğinde, devam etmeden önce basamakların birinde ayağı takıldı. Beni görmediğine emindim çünkü seyircilere dikkat etmediği belliydi. Tavırları kendi acısıyla meşgul birine aitti; yüzünde eziyet çeken bir ifade vardı; tüm vücudu acı içindeymiş gibi hareket ediyordu. Sarhoş, sakat veya hayattan bezmiş biri gibi sallanıyordu. Koruduğu sol kolunun cansız bir halde yanına sarktığını gördüm; işaretlenen eli undan griye dönmüş, kırmızı mürekkep koyu bir lekeye dönüşmüştü. Ceketinin arkasında un izleri hâlâ belirgindi ve daha birkaç saniye önce, otuz küsür metre ötede torbayı sırtına döken gönüllünün yarattığı gelişigüzel şekli taşıyordu.

Hepimiz alkışlıyorduk; seyircilerin çoğu takdirlerini tezahürat ve ıslıklarla ifade ediyordu. Angier sahneye yaklaşırken ikinci bir spot lambası üzerine döndü ve rampadan sahneye çıkmasını izledi. Bitkin halde sahnenin ortasına geldikten sonra nihayet kendine gelme belirtileri göstermeye başladı. Sahne ışıklarının aydınlığında, bir kez daha alkışları kabul etti, seyircilere selam verdi, teşekkürlerini sundu, öpücük yolladı; muzaffer br tavırla gülümsedi. Herkesle birlikte ben de gördüğüm şey karşısında hayrete düşmüş, ayakta duruyordum

Arkasında, perdeler fark edilmez bir şekilde kapanarak cihazı sakladı.

32

Numaranın nasıl yapıldığını bilmiyordum! Kendi

gözlerimle görmüştüm; iş başındaki bir sihirbazın nasıl izleneceğini bilerek izlemiş, seyircinin dikkatini geleneksel olarak dağıttığı her yere bakmıştımi Hackney Empire'dan öfkeden köpürerek çıktım. En iyi illüzyonumun kopyalanmış olmasına kızmıştım; daha iyi hale getirilmesine daha çok kızmıştım. En kötüsü de nasıl yapıldığını çözemiyor olmamdı.

Tek bir adamdı. Tek bir yerdeydi. Bir başka yerde ortaya çıktı. Bir dublörü veya yardakçısı olamazdı; aynı şekilde, bir yerden diğerine o kadar çabuk gidemezdi.

Kıskançlık daha da öfkelenmeme sebep oldu. **ŞİMŞEK GİBİ, YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM**'ın Angier'a ait kof isimli, Allahın belası *gelişmiş* versiyonu. Hiç şüphe yok ki küçük görülen ve genellikle yanlış anlaşılan sanatımıza yeni bir standart getiren önemli bir illüzyondu. Bunun için ona karşı başka ne hissedersem hissedeyim, onu takdir etmeliydim. Sanıyorum seyircilerin büyük bölümüyle birlikte ben de illüzyonu görmüş olmanın bir ayrıcalık olduğunu hissettim. Tiyatronun önünden uzaklaşırken kulis kapısı-na giden dar sokaktan geçtim ve bir an keşke Angier'ın soyunma odasına kartımı göndermem ve onu ziyaret edip bizzat tebrik etmem mümkün olsaydı dedim.

Bu içgüdüleri bastırdım. Bunca yıllık azılı rekabetten sonra, cilalı bir illüzyon gösterisi yüzünden kendimi onun karşısında küçük düşürecek değildim.

O sıralar kaldığım Hornsey'deki daireme döndüm ve Olive'in yanında huzursuzca kıpırdanıp durduğum uykusuz bir gece geçirdim.

Ertesi gün oturup kendi numaram için zor ve pratik bir şeyler düşünmeye başladım; ne yapabileceğimi görmek istiyordum.

Bir kez daha itiraf ediyorum: Nasıl yaptığını bilmiyorum. Gösteriyi izlediğimde sırrı çözemedim; sonrasında, hangi sihir prensibini uygularsam uygulayayım, çözümü

bulamadım.

Muammanın ortasında altı temel illüzyon sınıfının üç ya da dört tanesi vardı: Kendini *yok etmişti*, sonra başka bir yerde *meydana çıkarmıştı*. Bir şekilde içinde bir *dönüşüm* unsuru barındırıyordu ve her şey, görünüşte *tabiat kanunlarına karşı gelerek* yapılmıştı.

Sahnede kaybolma, düzenlemesi nispeten kolay bir oyundur; aynaların veya yarım aynaların yerleştirilmesi, ışıklandırma, sihirbazın "kara sanatının" veya perdelerin kullanılması, dikkat dağıtma, gizli kapılar vesaire... Başka bir yerde meydana gelme, genellikle bahis konusu nesnenin veya bir benzerinin; eğer bir kişiyse, inandırıcı bir dublörün önceden yerleştirilmesiyle başarılır. Bu iki etkiyi bir arada kullanmak üçüncü bir etki yaratır ve seyirciler şaşkınlık içinde, tabiat kanunlarının hiçe sayıldığına inanır.

O gece Hackney'de bu kanunların gerçekten hiçe sayıldığını hissettim.

Muammayı alışılmış sihirbazlık prensipleriyle çözmeye yönelik tüm teşebbüslerim başarısızlığa uğradı; ne kadar çok düşünüp çalıştıysam da beni memnun eden bir neticeye ulaşamadım.

Bu muhteşem illüzyonun temelinde sinir bozucu basitlikte bir sır olduğunu düşünmek sürekli dikkatimi dağıtıyordu. Sihrin ana kuralı daima geçerlidir: *Gördüğünüz* şey hiçbir zaman *gerçekten yapılan* şey değildir.

Bu sır benden kaçmaya devam etti. Sadece iki küçük teselli im vardı.

İlki, kendi etkisi ne kadar başarılı olursa olsun, sırrım hâlâ Angier'dan uzaktaydı. İllüzyonu benim yöntemimle yapmamıştı; hakikaten yapması mümkün değildi.

İkincisi hızla ilgiliydi. Sırrı ne olursa olsun, Angier'ın gösterisi hâlâ benimki kadar çabuk gerçekleşmiyordu. Benim vücudum bir kabinden diğerine anında naklolu-

yordu. Tekrarlıyorum, bundan kastım çabuk meydana gelmesi değil; illüzyon *anında* gerçekleşiyordu. Herhangi bir bekleme yoktu. Angier'ın etkisi çok daha yavaştı. İllüzyona şahit olduğum akşamda bir iki saniyelik zaman geçmişti, bu da onun benden bir iki saniye daha yavaş olduğu anlamına geliyordu.

Çözüme başka bir açıdan yaklaşmak adına, süre ve mesafeleri karşılaştırmayı denedim. O gece, ne olacağını bilmediğim ve bilimsel ölçüm yapmam mümkün olmadığından, tüm tahminlerim kişiseldi.

Bu, illüzyonun yöntemlerinden biridir; gösteri sanatçısı, seyircileri hazırlıksız yakalayarak şaşırtmaca unsurunu izlerini kapamak için kullanabilir. Bir numarayı gören ve ne kadar hızlı yapıldığı sorulan çoğu kişi, tutarlı bir cevap veremeyecektir. Birçok numara, illüzyonistin, yaptığı şeye hazırlıksız yakalanan seyircinin yemin ederek bunun imkânsız olduğunu, çünkü *yeterli vakit olmadığını* söyleyecek kadar çabuk yapması prensibine dayanır.

Bu bilgi ışığında, gördüğüm şeyleri itinayla tekrar düşündüm; illüzyonu zihnimde yeniden canlandırdım ve Angier'ın görünüşte kaybolmasıyla başka bir yerde vücut bulması arasında gerçekten ne kadar vakit geçtiğini ölçmeye çalıştım. Sonunda, ilk hesabım olan bir iki saniyeden daha az vakit geçmediği, hatta belki beş saniye bile sürmüş olabileceği sonucuna vardım. Beklenmedik zifiri karanlıkta geçen beş saniye içinde, kabiliyetli bir sihirbaz neler yapmazdı ki!

Bu kısa zaman aralığı muammaya dair bariz bir ipucuydu ama Angier'ın neredeyse koltukların arkasına koşması için yeterli görünmüyordu hâlâ.

Olaydan iki hafta sonra, gösteri öncesi ölçü almak istediğimi söyleyip idareciyle anlaşarak Hackney Empire'a gittim. Bu, sihirbazlık gösterilerinde adet haline gel-

miş bir olaydır; illüzyonist genellikle gösterisini tiyatronun fiziksel sınırlamalarına göre uyarlar. Bu sayede, talebim normal karşılandı idarecinin yardımcısı beni kibarca karşılayıp araştırmama refakat etti.

Oturduğum koltuğu buldum ve sahneye uzaklığının on altı metreden biraz fazla olduğunu gördüm. Angier'ın koridorda vücuda geldiği noktayı kesin olarak tespit etmek daha zordu; elimdeki tek şey olaydan hafızamda kalanlardı. Oturduğum koltuğun yanında dikildim. Angier'ı görmek için kafamı çevirdiğim açıyı hatırlayıp koltuk, sahne ve Angier arasında bir üçgen çizmeye ve böylece yerini tespit etmeye çalıştım. Sonunda yapabildiğim en iyi şey, onu basamaklı koridorun kapladığı uzun mesafede bir yere yerleştirmek oldu; sahneye en yakın nokta yirmi beş metreden fazlaydı; en uzak mesafe otuz beş metreyi epey geçiyordu.

Bir müddet sahnenin ortasında, tripodun tepe noktasının olduğu yerde durdum ve orta koridora baktım; ben olsam kalabalık bir salonda, karanlıkta, beş saniyenin altında bir yerden başka bir yere gitmeyi nasıl başarırdım diye düşündüm.

33

Meseleyi Tony Elbourne'la tartışmak için emekliliğini geçirdiği Woking'e gittim. Ona illüzyonu tarif ettikten sonra, açıklamanın ona göre ne olduğunu sordum.

Epeyce düşündükten ve beni soru yağmuruna tuttuktan sonra "Kendim görmeliyim, efendim," dedi.

Farklı bir yaklaşım denedim. Ona bunun benim de tasarlamak isteyebileceğim bir illüzyon olduğunu söyledim. Onunla geçmişte sık sık böyle çalışmıştık; elde etmek istediğim etkiyi tarif ederdim ve tabiri caizse, her

şeyi tersten tasarlardık.

"Ama bu sizin için mesele değil, haksız mıyım, Bay Borden?"

"Evet ama ben farklıyım! Bunu başka bir illüzyonist için nasıl tasarlardın?"

"Bilmiyorum," dedi. "En iyi yöntem bir dublör, önceden seyircilerin arasına yerleştirilmiş birini kullanmak olurdu, ama diyorsunuz ki..."

"Angier öyle yapmadı. Yalnızdı."

"O vakit aklıma başka bir şey gelmiyor, efendim."

34

Yeni planlar yaptım. Muammayı çözene kadar Angier'ın gelecek sezondaki gösterilerine katılacak, gerekirse her gece gösterisini izleyecektim. Tommy Elbourne benimle olacaktı. Yapabildiğim sürece gururumu çiğnetmeyecektim; şüphelenmesine fırsat bırakmadan sırrını öğrenebilirsem, netice ideal olurdu. Ama eğer sezon sonunda hayata geçirilebilir bir teori üretemezsek, rekabeti ve kıskançlığı geçmişte bırakıp ona doğrudan yaklaşacak ve bir ipucu vermesi için gerekirse yalvaracaktım. Bu muamma beni bu derece delirtmişti.

Utanmadan yazıyorum. Muamma, sihirbazlar arasında geçer akçedir. Numaranın nasıl işlediğini öğrenmeyi mesleki vazifem olarak görüyordum. Bunun için kendimi küçük düşürmem, Angier'ın daha üstün bir sihirbaz olduğunu kabul etmem gerekiyor idiyse, varsın öyle olsundu.

Mamafih, bunların hiçbiri olmadı. Uzun bir Noel arasından sonra, Ocak sonunda Angier ABD'ye turneye gitti ve beni öfkeden kudurur halde bıraktı.

Nisan'da döndükten bir hafta sonra (*The Times*'da

duyuruldu) evine gittim; onunla barışmaya kararlıydım ama evde yoktu. Evi, Highgate Fields'a yakın bir tepede büyük ama mütevazı bir binaydı ve kapalıydı. Komşularıyla konuştum ama tekrar tekrar orada kimlerin oturduğunu bilmedikleri cevabını aldım.Angier da benim gibi hayatını dış dünyadan saklı tutmuştu

Menajeri Hesketh Unwin'le temas kurdum ama geri çevrildim. Unwin'e, Angier'ın acilen benimle temas kurması için yalvaran bir mesaj bıraktım. Menajeri, mesajı Angier'a bizzat ileteceğine söz verdiyse de hiç cevap gelmedi.

Doğrudan, Angier'a şahsen yazıp tüm rekabeti, tüm husumeti nihayete erdirmeyi teklif edip barışmamız için istediği özrü veya tazminatı yerine getirmeyi kabul edeceğimi söyledim

Cevap vermedi; en sonunda mantığın ötesinde bir noktaya getirildiğimi hissettim. Sessiz kalışına karşı verdiğim tepki, korkarım ki şuursuzcaydı.

35

Mayısın üçüncü haftasında Londra'dan trene binip Suffolk'ta bir sahil kasabası ve balıkçı limanı olan Lowestoft'a gittim. Orada, Angier bir hafta boyunca gösteri yapacaktı. Gitmemin ardında bir tek niyet vardı; sahne arkasına sızıp sırrı kendim keşfedecektim. Normalde, tiyatronun kulis bölgesine geçiş, sırf bu iş için tutulmuş tiyatro görevlilerince denetlenir ama tiyatro hayatına veya belli bir binaya aşinaysanız içeri girmenin başka yolları olduğunu bilirsiniz. Angier'ın gösteri yaptığı Pavilion, sahilde inşa edilmiş, muazzam ve donanımlı bir tiyatroydu. Geçmişte ben de orada gösteri yapmıştım. Zorluk çekeceğimi sanmıyordum.

Geri çevrildim. Kulis kapısından ümit yoktu; el yazısıyla yazılıp dışarı asılmış, dikkat çeken bir notta, kapı görevlisinin bölmesine ulaşmak için bile önceden izin alınması gerektiği yazıyordu. Dikkati üzerime çekmek istemediğimden, ısrar etmeden geri çekildim.

Dekor bölümünde benzer zorluklarla karşılaştım. Nasıl yapacağınızı bilirseniz içeri girmenin başka yolları vardı ama Angier'ın çok fazla tedbir aldığını anlamam uzun sürmedi.

Arka tarafta dekor çerçevesi hazırlayan genç bir marangoza rastladım. Ona kartvizitimi gösterdim; beni yeterince dostane bir tavırla selamladı. Kısa bir hoş beşten sonra; "Gösteriyi sahne arkasından seyretmeye itiraz etmem," dedim.

"Kimin olur ki!"

"Sence beni bir akşam içeri alabilir misin?"

"Hiç ümitlenmeyin, efendim. Zaten anlamı da yok. Bu haftanın ana gösterisini yapacak olan adam sahne gereçlerini kilitledi. Hiçbir şey göremezsiniz."

"Bu duruma alındın mı peki?"

"Pek alınmadım, zaten bana yüklü bir bah..."

Tekrar geri çekildim. Sahne gereçlerin kilitlemek, sırlarının dekorcular ve sahne arkası çalışanları tarafından keşfedileceğinden endişelenen çok az sayıda sihirbazın kullandığı, aşırıya kaçan bir tedbirdir. Genellikle hoş karşılanan bir hamle değildir ve bahşiş konusunda cömert davranmazsanız, sanatçının gösteri sırasında birlikte çalıştığı kişiler, işbirliği yapma konusunda hatırı sayılır derecede isteksiz davranır. Angier'ın bu denli sıkıntıya girmesi, sırrını özenle koruduğunu gösteriyordu.

Tiyatroya girmenin sadece üç yolu kalmıştı; üçü de zahmetliydi.

İlki binanın önünden girip arka tarafa giden kapılardan birini kullanmaktı. (Pavilion'un fuayesinden

oditoryuma giden kapılar kilitliydi ve görevlilerin gözü ziyaretçilerin üzerindeydi.)

İkincisi sahne arkasında geçici bir iş bulmaktı. (O hafta kimse aranmıyordu.) Başka seçenek kalmadığına göre, gişeye gidip Angier'ın yer olan tüm gösterilerine bilet aldım. (Angier'ın çoğu gösterisine bilet kalmadığını, rezervasyon iptali umuduyla isim yazdıranların listelerinin sayfalar doldurduğunu ve sadece en pahalı koltukların kaldığını görmek ayrıca sıkıntı vericiydi.)

36

Angier'ın katıldığım ikinci gösterisinde koltuğum, en ön sıradaydı. Angier sahneye çıktıktan sonra bir an bana baktı ama ustaca kılık değiştirmiştim ve beni tanımadığına emindim. Tecrübelerimden, bazen seyircilerin arasından kimlerin gönüllün olacağını önceden sezilebildiğini biliyorum; en öndeki iki üç sırada öylesine bir bakış atmak çoğu sihirbazın yaptığı bir şey.

Angier iskambil kâğıdı oyunlarına başladığında ve gönüllü çağırdığında, tereddüt gösterisiyle ayağa kalktım ve elbette ki sahneye çağırıldım. Angier'a yaklaşır yaklaşmaz ne kadar endişeli olduğunu fark ettim; kartların seçildiği ve saklandığı eğlenceli oyunlar sırasında bana bakmadı bile. Mümkün olduğunca doğal davrandım çünkü bu gösteriyi mahvetmek gibi bir isteğim yoktu.

Oyun tamamlandığında, bayan asistanı çabucak arkamda bitti, kibar ama sıkı bir şekilde kolumdan tuttu ve beni sahnenin yan tarafına doğru götürdü. Daha önceki bir gösteride, gönüllü rampadan tek başına inerken asistan bir sonraki numarada yardım etmek için hemen sahneye dönmüştü.

Bunu bilerek fırsatı yakaladım. Alkış sesleri altında,

tebdil-i kıyafetimin bir parçası olarak kullandığım taşralı aksanıyla, "Tamamdır, güzelim. Koltuğumu bulabilirim," dedim.

Minnetle gülümsedi ve Angier'a doğru döndü. Alkışlar dinerken Angier edevat tablasını çıkarıyordu. O da asistan da bana bakmıyordu. Seyircilerin gözü Angier'ın üzerindeydi.

Geri adım attım ve kulise daldım. Ağır bezden perdeki dar bir kanadı iterek geçtim.

Anında, bir sahne işçisi yolumu kesti.

"Afedersiniz efendim," dedi yüksek sesle. "Sahne arkasına giriş yasak."

Angier bizden sadece birkaç metre uzakta yeni oyununa başlamak üzereydi. Adamla ağız dalaşına girecek olsam Angier kesinlikle bizi duyar ve bir şeyler döndüğünü anlardı. Bir anda gelen ilhamla taktığım şapka ve peruğu çıkardım.

"Bu temsilin bir parçası, Allahın belası salak!" dedim aceleyle, ama normal sesimi kullanarak. "Çekil yolumdan!"

Sahne işçisi telaşlanmış göründü ama bir özür mırıldanıp geri çekildi. Yanından geçtim. En iyi ipuçlarını nerede araştıracağımı planlamak çok zamanımı almıştı. Sahne gereçleri kilitli olduğuna göre, aradığımı ara katta bulacaktım. Kısa bir koridordan geçtikten sonra sahne altındaki bölgeye inen basamaklara ulaştım.

Ara kat, tiyatronun başta gelen teknik alanlarından biridir; burada birkaç tuzak ve köprü mekanizmasıyla birlikte dekor kaydırmaya yarayan tertibatı çalıştıran vinçler vardı. Birkaç büyük çerçeve, muhtemelen gelecek bir temsilde kullanılmak üzere bir yere istiflenmişti. Hızla çeşitli makinelerin arasından geçtim. Eğer gösteri sahne ve dekor değişimi gerektiren büyük bir tiyatro prodüksiyonu olsaydı, ara kat makineleri çalıştıran tek-

nisyenlerle dolu olurdu. Sihirbazlık gösterisi büyük oranda illüzyonistin getirdiği edevata dayandığından teknik ihtiyaçlar aydınlatma ve perdeyle sınırlıydı. Buranın terk edilmiş olduğunu görmek beni rahatlatmış ama şaşırtmamıştı.

Ara katırı arka taraflarında aradığım şeyi buldum; ilk önce neredeyse o olduğunu anlamayacaktım. İki büyük ve sağlam yapılı sandığa rastladım; üzerlerinde bir sürü kaldırma ve tutma kulbu vardı ve şöyle damgalanmışlardı: **Özeldir - Muhteşem Danton**. Onların yanında, bana aşina gelmeyen ağır bir voltaj regülatörü vardı. Kendi gösterimde elektrikli sırayı çalıştırmak için buna benzer bir cihaz kullanıyordum; fazla karmaşık olmayan küçük bir şeydi. Ama Angier'ın cihazı saf güç diye bağırıyordu. Ona yaklaşırken, hatırı sayılır miktarda ısı yaydığını fark ettim; derinlerden bir yerden kısık, güçlü bir uğuldama geliyordu.

Nasıl işlediğini anlamaya çalışarak regülatöre doğru eğildim. Yukarıda, Angier'ın sahnedeki ayak seslerini ve seyirciye hitap ederken yükselen sesini duyabiliyordum. İleri geri yürüyüp bilimin mucilerinden bahsederken hayal edebiliyordum onu.

Bir anda, regülatör gürültülü bir çarpma sesi çıkardı. Telaş içinde, üst panelindeki ızgaradan ince ama zehirli mavi bir duman çıkardığını gördüm. Uğuldama arttı. Önce geri sıçradım ama giderek artan telaşım tekrar ileri gitmeme neden oldu

Angier'ın ezberden okuduğu tiradına kafamın bir iki metre üstünde devam ettiğini duyabiliyordum; burada olup bitenden haberdar olmadığı belliydi.

Cihazın içinden çarpma sesi tekrar geldi. Bu kez ona, sanki metal testereyle kesiliyormuş gibi, çok sinsi bir gıcırdama eşlik ediyordu. Duman çok daha hızlı çıkmaya başlamıştı; cihazın diğer tarafına geçtim ve birkaç kalın

metal sarmalın kor halinde parladığını gördüm.

Etrafımda ara kata has bir karmaşa vardı. Tonlarca kuru tahta, yağlı bezler, kilometrelerce halat, sayısız kâğıt artığı, yağlıboyayla hazırlanmış devasa manzara dekoları... Mekan bir kibrit kutusuydu ve merkezde alev almak üzereymiş gibi görünen bir şey duruyordu. Korkunç bir kararsızlık içinde orada durdum; Angier'la asistanları aşağıda olanlardan haberdar mıydı?

Regülatör daha fazla ses çıkardı ve ızgara bir kez daha duman püskürttü. Duman ciğerlerime doluyordu; boğulmak üzereydim. Can havliyle etrafta yangın söndürücü aramaya başladım.

O esnada regülatörün gücünü arka duvara sabitlenmiş bir bağlantı kutusundan gelen izale edilmiş kalın bir kablodan aldığını gördüm. Kutuya doğru koştum. Üzerinde acil durumlar için bir *açma kapama şalteri* vardı; hiç düşünmeden tutup indirdim.

Regülatörün cehennemi faaliyeti anında kesildi. Sadece mavi renkli yakıcı duman ızgaradan püskürmeye devam etti ama o da an be an azalıyordu.

Yukarıdan ağır bir şeyin düşmesine benzer bir ses geldi ve onu sessizlik izledi. Üzerimdeki sahne zeminine suçluluk duygusu içinde bakarken bir ya da iki saniye geçti.

Etrafta koşuşan ayak seslerini ve Angier'ın öfkeli sesini duydum. Seyircileri de duyabiliyordum; daha anlaşılmaz bir sesti; ne tezahürat ne de alkış vardı. Koşuşturmaların ve bağıran seslerin yarattığı cümbüş giderek yükseliyordu. Yaptığım şey her neyse, Angier'ın illüzyonunu berbat etmişti.

Bu tiyatroya bir muammayı çözmeye gelmiştim, gösteriyi baltalamaya değil. Ama ilkini becerememiş ve ikincisinde istemeyerek başarılı olmuştum. Vardığım tek netice, benimkinden daha güçlü bir voltaj regülatörü kullan-

dığı ve bunun da yangın tehlikesi arzettiğiydi.

Olduğum yerde kalacak olursam yakalanacağımı fark ettim; o yüzden hızla soğuyan regülatörden uzaklaşıp geldiğim yoldan geri döndüm. Ciğerlerim soluduğum dumandan dolayı ağrımaya başlamıştı ve başım dönüyordu. Yukarıda, sahnede ve genel kulis alanında insanların gürültüyle oradan oraya koşturduklarını duyabiliyordum; bu, işime yarayabilirdi. Birinin çığlık attığını duydum. Kargaşa içinde kaçabilirdim.

Basamaklardan ikişer ikişer çıkarken ve ne olursa olsun durmamaya niyetliyken, inanılmaz bir manzara gördüm!

Duman, biraz önce yaptığım şeyin verdiği heyecan veya yakalanma korkusu zihnimi bulandırmıştı. Sağlıklı düşünemiyordum. Angier basamakların tepesinde beni bekliyordu. Kollarını öfkeyle kaldırmıştı. Ama bana, bir hayalet şekline bürünmüş gibi geldi! Arkasındaki ışıklara baktım; bir şekilde içinden geçiyorlardı. Anında, birkaç düşünce kafamda şimşek gib çaktı... O hileyi yapmak için giydiği özel bir kıyafet olmalı! Yeni bir kumaş! Şeffaf olan, onu görünmez kılan bir şey! *Sırrı* bu mu?

Ama aynı anda, hızımı alamayıp ona çarptım ve birlikte yere yuvarlandık. Beni yakalamaya çalıştı ama üzerine her ne sürdüyse beni sıkı tutmasını engelledi. Kendimi kurtarıp ondan uzaklaşmayı başardım.

"Borden!" Sesi öfkeden boğuk çıkıyordu; korkunç bir fısıltıydı adeta. "Dur!" "Kazayla oldu!" diye bağırdım. "Uzak dur benden!"

Ayağa kalkıp ondan kaçtım. Onun zeminde yatar halde bıraktım. Kısa koridor boyunca koştum; ayakkabılarımın sesi parlatılmış çıplak tuğlaların üzerinde yankılanırken bir köşeyi döndüm, birkaç basamaktan aşağı indim, bir başka koridordan geçtim, sonra da kapıcının bölmesine ulaştım. Koşarak geçerken şaşkınlıkla baktı

ama karşıma çıkmaya veya beni durdurmaya fırsat bulamadı.

Birkaç saniye sonra kulis kapısının dışındaydım; sahile giden loş sokak boyunca koştum.

Orada denize bakıp öne eğilerek, ellerim dizlerimde bir an durdum. Ciğerlerimde kalan dumanı temizlemeye çalışarak birkaç kez acı içinde öksürdüm. Yaz başına has, güzel bir akşamdı. Güneş daha yeni batmıştı ve sahil yolu renkli ışıklarla bezenmişti. Sular kabarmıştı ve dalgalar hafifçe dalgakırana çarpıyordu

Seyirciler, Pavilion Tiyatrosu'ndan çıkıyorlar ve kasabaya dağılıyorlardı. Çoğunluğun yüzünde, muhtemelen gösterinin aniden kesilmesinin yarattığı şaşkın bir ifade vardı. Kalabalıkla birlikte sahil yolunda yürüdüm; ana caddeye vardığımda tren garına yöneldim.

Gece yarısından epey sonra, Londra'daki evime dönmüştüm. Çocuklarım odalarında uyuyorlardı, Sarah sıcacık yanımda yatıyordu ve ben o gece ne elde ettiğimi düşünerek karanlıkta uzanmıştım.

37

Yedi hafta sonra, Rupert Angier öldü.

Suçluluk duygusunun beni yiyip bitirdiğini söylemek -hele hele vefatını duyuran gazetelerin ikisi de gösteri esnasında aldığı "yaralardan" söz etmişken- hafif kalır. Kazanın Lowestoft'ta olduğum tarihte vuku bulduğunu söylemediler ama ben öyle olduğunu biliyordum.

Angier'ın Pavilion'da kalan gösterilerini iptal ettiğini duymuştum; bildiğim kadarıyla başka bir yerde de seyirci önüne çıkmamıştı. Nedenini anlayamamıştım.

Şimdi, o gece ölümcül yaralar aldığı duyulmuştu. Anlayamadığım şey, kazara yaptığım müdaheleden bir daki-

ka sonra Angier'a rastlamış olmamdı. O an bırakın ölümcül olanını, en ufak bir yara almış gibi görünmüyordu. Tam tersine, kuvveti yerinde ve benimle yüzleşmeye kararlı görünüyordu. Bir an zeminde boğuştuktan sonra ondan uzaklaşmayı başarmıştım. Onunla ilgili tek sıradışı şey, üzerine ya da kostümüne sürdüğü, illüzyonu için gereken veya yok olmasına yardımcı olacak yağlı maddeydi. Bu gerçek bir bulmacaydı çünkü dumanın yarattığı sersemlik geçtikten sonra, o saniyelerin hatırası aynı kalmıştı. Bir anlığına onun "arkasını" görmüştüm; sanki bazı yerleri tamamen veya vücudunun tamamı kısmen şeffaftı.

Muammanın bir başka küçük noktası da boğuşmamız esnasında maddenin üzerime bulaşmamış olmasıydı. Elleriyle bileklerimi tutmuştu; kayganlığı hissetmiştim ama iz kalmamıştı. Londra'ya dönerken kolumu ışığa tutup "arkasını" görüp göremediğime baktığımı hatırlıyorum!

Suçluluk ve pişmanlık hissinin, haberlere böyle tepki vermeme neden olduğundan da şüphelenmiyor değildim. Aslında, hadisenin kötülüğü karşısında, kendimi affettirmeden rahat edemeyeceğimi hissettim.

Maalesef, ölüm haberi Angier'ın ölümünden birkaç gün sonra yayınlanmıştı ve cenaze zaten kaldırılmıştı. Bu olay, ailesi ve dostlarıyla gecikmiş barışma teşebbüsüne başlamak için idealdi. Bir çelenk, sade bir taziye mektubu yolumu açardı. Ama böyle olmayacaktı.

Epeyce düşündükten sonra Angier'ın dul eşine doğrudan yaklaşmaya karar verdim ve ona içten bir mektup yazdım.

Mektupta kim olduğumu, ve gençliğimde -şimdi sonsuz bir pişmanlık içinde olsam da- kocasıyla anlaşmazlığa düştüğümü anlattım. Vakitsiz ölümünün beni derinden sarsıp üzdüğünü; bu kaybın tüm sihirbazlık camiasında hissedileceğini yazdım. Gösteri sanatçısı ve

muhteşem illüzyonların *ingénieur*'ü olarak kabiliyetlerine övgü düzdüm. Sonra mektubu yazmamın ana sebebi olan ama dulun bir yan düşünce olarak görmesini umduğum konuya geçtim. Bir sihirbaz öldüğünde, artık ailesinin işine yaramayacaklarından, ardında kalan parça ve cihazları meslektaşlarının satın almak için teklifte bulunmasının sihir camiasında gelenek olduğunu yazdım. Sağlığında Rupert'le aramdaki uzun ve sancılı ilişkinin ışığında, elimdeki hatırı sayılır imkânlarla böyle bir teklifte bulunmayı bir vazife ve zevk addettiğimi de ekledim.

Mektubu gönderdikten sonra, dulun işbirliği yapacağına güvenmediğimden, camiadaki bağlantılarıma haber yolladım. Bu yaklaşımı da ölçüp biçmem gerekiyordu çünkü kaç meslektaşımın daha Angier'ın teçhizatının peşinde olduğunu bilmiyordum. Bir çoğunun ilgilendiğini varsayıyordum; şaşırtıcı gösteriyi izleyen tek profesyonel sihirbaz ben değildim herhalde. Bu sebeple Angier'ın mallarından biri pazara çıkarsa ilgileneceğimi duyurdum.

Angier'ın eşine yazdıktan iki hafta sonra bir cevap aldım; Chancery Lane'deki bir hukuk firmasından geliyordu. Mektupta yazılanları buraya aynen aktarıyorum:

Saygıdeğer Beyefendi,

Merhum Bay Rupert David Angier'ın Mülkü Hakkında

Müvekkilimize yolladığınız mektup neticesinde, merhum Rupert David Angier'ın esas menkul ve haklarının devri hususunda gerekli tüm ayarlamaların yapılmış olduğunu ve gidecekleri yer veya hak sahiplerine dair başka soru sormanıza gerek olmadığını bildirmeyi vazife addederiz.

Merhum müvekkilimizin malikânesinden, çeşitli küçük mülkün halka açık devri hususunda talimat beklemekteyiz. Bunun için yapılacak açık arttırmanın tarihi ve yeri gazetelerde duyurulacaktır.

Sadık hizmetkârlarınız, Kendal, Kendal & Owen
(Hukuk Müşavirleri & Yeminli Avukatlar)

38

Ramp ışıklarına doğru ilerliyorum ve onların aydınlığında doğrudan size bakıyorum.

Diyorum ki, "Ellerime bakın. İçlerinde hiçbir şey saklı değil."

Ellerimi kaldırıyorum, avuçlarımı görmeniz için size çeviriyorum, aralarında bir şey tutmadığımı ispatlarcasına parmaklarımı açıyorum. Şimdi son numaramı sergiliyor ve boş olduğunu bildiğiniz ellerden, solmuş kâğıttan bir demet çiçek çıkarıyorum.

39

Bugün 1 Eylül 1903 ve ben tüm samimiyetimle meslek hayatımın, Angier'ın ölümüyle sona erdiğini söylüyorum. Hatırı sayılır bir servete sahip olmakla birlikte evli ve çocuklu biriydim; sürdürmem gereken hayat pahalı ve karmaşıktı. Sorumluluklarımdan kaçamazdım; o nedenle teklif geldiği müddetçe gösteri yapmaya devam ettim. Bu sayede tam anlamıyla emekli olmadım ama ilk senelerimde beni harekete geçiren hırs, şaşırtma veya afallatma isteği, imkânsızı hayal etmei zevki; hepsi uçup gitmişti. Sihirbazlık yapacak teknik beceriye hâlâ sahiptim, ellerim hâlâ çevikti ve Angier'ın ölümüyle bir kez daha YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM'I sergileyen tek kişi olmuştum.

Üzerime, Antlaşma'nın tam olarak tarif etmeme mani olduğu, büyük bir yalnızlık çökmüştü. Sadece, burnumda tüten ama göremeyeceğim tek dostumun ben olduğunu

söyleyebilirim.

Bu hususa mümkün mertebe hassas yaklaşıyorum.

Hayatım, asla izah edemeyeceğim sırlar ve çelişkilerle dolu.

Sarah kiminle evlendi? Benimle mi, benimle mi? İki çocuğuma tapıyorum. Ama onlar gerçekten sadece benim mi... yoksa aslında benim mi? İçgüdülerimden başka neyle bileceğim? Söz açılmışken, Olive hangi bana aşık oldu ve kiminle Hornsey'deki daireye taşındı? Onunla ilk sevişen ben değildim; daireye davet eden de... buna rağmen, ondan faydalandım; benim de aynısını yaptığımı biliyordum.

Hangi ben Angier'ın foyasını meydana çıkarmaya çalıştı? Hangi ben **YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM**'ı ilk düşündü? İlk yer değiştiren hangi bendi?

Kendime bile sayıklama gibi gelse de bu sözlerin her biri açık ve tutarlı. Bu, varlığımın ana çelişkisi.

Dün Londra'nın güneybatı kısmında, Balham'daki bir tiyatroda gösterim vardı. Matineye çıktıktan sonra, akşam seansına kadar iki saat beklemem gerekiyordu. Böyle zamanlarda sık sık yaptığım gibi soyunma odama gittim, perdeleri çekip ışıkları azalttım, kapıyı kilitledim ve kanepede uykuya daldım.

Uyandığımda...

Gerçekten uyandım mı? Bir halüsinasyon muydu? Rüya mıydı?

Uyandığımda Rupert Angier'ın hayalete benzer silüetini soyunma odamda buldum; iki eliyle uzun bir bıçak tutuyordu. Kımıldayamadan, bağıramadan üzerime atladı; kanepenin kenarına inip çabucak üstüme çıkıp bacaklarını ayırarak karnıma ve göğsüme oturdu. Bıçağı kaldırdı ve ucunu kalbimin üzerinde tuttu.

"Ölmeye hazır ol, Borden!" dedi kulak tırmalayan sesiyle.

Bu cehennemî manzarada, bana sanki hiç ağırlığı yokmuş; onu kolayca üstümden atabilirmişim gibi geldi. Ama korku beni zayıf düşürmüştü. Ellerimi kaldırıp kollarını tuttum; bıçağı saplayıp beni öldürmesine mani olmaya çalışıyordum. Şaşkınlıkla, hâlâ üzerinde olan yağlı maddenin onu sıkı tutmamı engellediğini fark ettim. Ne kadar zorlarsam, parmaklarım iğrenç teninden o kadar çabuk kayıyordu. Mezarlara has, kötü bir kokuya sahipti.

Dehşet içinde inledim; sivri uçlu bıçağın acı vererek göğsüme saplandığını hissediyordum.

"Söyle bana, Borden! Hangisisin? Hangisi?"

O kadar korkmuştum, öyle dehşete düşmüştüm ki zar zor nefes alıyordum. Bıçak her an kaburgalarımdan geçip kalbimi delebilirdi.

"Söylersen canını bağışlarım!" Bıçağın sebep olduğu baskı arttı.

"Bilmiyorum, Angier! Artık kendim bile bilmiyorum!"

Ve nasıl olduysa, başladığı kadar ani bir şekilde, bitti. Yüzü benimkinden birkaç santim uzaktaydı; öfkeyle hırladığını görüyordum. Yakıcı nefesi üzerime aktı. Bıçak tenimi yırtmaya başladı! Korku beni cesarete sevketti. Kendimden uzaklaştırmak için yüzüne bir yumruk salladım; iki, üç... Kalbimin üzerindeki ölümcül baskı yumuşadı. Avantajlı duruma geçtiğimi hissedip iki yumruğumu birleştirip vücuduna doğru savurdum. Bağırarak geriye kaykıldı. Bıçak kalktı. Hâlâ üstümdeydi, ben de tekrar vurdum, sonra da onu atmak için yana döndüm. Neyse ki yere yığıldı; düşerken elindeki bıçağı da bıraktı. Ölümcül bıçak duvara çarptı ve yere düşerken, hayalet yerde yuvarlandı.

Çabucak ayağa kalktı; sakinleşmiş ve dikkatli görünüyordu; tekrar saldıracak olmam ihtimaline karşı beni gözlüyordu. Kanepede oturur halde savunmaya geçtim. Angier nihai dehşetin hayaleti; hayattaki en

büyük düşmanımın ölümdeki suretiydi. Lamba ışığının yarı şeffaf vücudundan geçtiğini görebiliyordum.

"Rahat bırak beni," sesim çatlıyordu. "Öldün sen! Benimle hesabın kalmadı!"

"Bence de, Borden. Seni öldürmek intikam olmaz. Asla olmamalıydı. Asla!"

Rupert Angier'ın hayaleti arkasını döndü, kilitli kapıya gitti ve tüm vücuduyla içinden geçti. İğrenç leş kokusunun inatçı artığı dışında, ondan geriye bir şey kalmadı.

Bu hadise üzerine korkudan donakaldım; gösteri için çağırdıklarında hâlâ kıpırdamadan oturuyordum. Birkaç dakika sonra kostümcüm odaya geldi ve içeri girmeye çalıştı; ısrarla kapıya vurması, sonunda koltuktan kalkmamı sağladı.

Angier'ın bıçağını yerde buldum. Şimdi yanımda. Gerçekmiş.

Hiçbir anlam ifade etmiyor. Nefes almak, kımıldamak acı veriyor; bıçağın ucunu hâlâ kalbimde hissediyorum. Hornsey'deki dairemdeyim ve ne yapacağımı ya da kim olduğumu bilmiyorum.

Buraya yazdığım her kelime doğru; her biri, hayatımın gerçeklerini anlatıyor. Ellerim boş ve dürüst bir ifadeyle size bakıyorum. Ömrüm böyle geçti; yine de hiçbir şey açığa kavuşmuş değil.

Sona yalnız gideceğim.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kate Angier

1

O sırada sadece beş yaşındaydım ama olayın gerçekten olduğu konusunda hiç şüphem yok. Hafızanın insana oyun oynayabileceğini biliyorum; özellikle de gece vakti, korkmuş bir çocuğa. İnsanların anıları olduğunu düşündükleri, olmalarını istedikleri veya sonradan kendilerine anlatıldığı şekilde birleştirerek anımsadıklarını da biliyorum. Bunların hepsi oldu. Gerçeği bir araya getirmem yıllar aldı.

Acımasız, şiddet dolu, açıklanamayan ve büyük olasılıkla yasadışı bir şeydi. Olaya karışan insanların hayatını mahvetti. Benim hayatımı da...

Şimdi olayı, gerçekleştiğini gördüğüm haliyle ama bir yetişkin gözüyle anlatabilirim.

2

Babam Lord Colderdale, bu adı taşıyan on altıncı kişiydi. Soyadımız Angier; babama verilen isim Victor Edmund. Babam, Rupert Angier'ın tek oğlu Edward'ın oğluydu. Rupert Angier, yani Muhteşem Danton benim büyük-büyük babamdı ve 14. Colderdale Dükü'ydü.

Annemin adı Jennifer'dı; gerçi babam evde ona Jenny diye seslenirdi. Babam Dışişleri Bakanlığı'nda çalışırken tanışmışlar. Babam İkinci Dünya Savaşı boyunca orada çalışmış. Diplomat değilmiş; sağlık sorunları nedeniyle orduya girememiş ve sivil bir görev için gönüllü olmuş. Üniversitede Alman Edebiyatı okumuş. 1930'larda Leipzig'de bulunmuş ve böylece savaş zamanı İngiliz Hükümeti'nin işine yarayacak bir beceriye sahip olmuş.

Bu beceri sayesinde, Alman Baş Kumandanlığı'nın yolladığı mesajları tercüme etmiş. Annemle 1946'da, Berlin'den Londra'ya doğru giden bir trende tanışmışlar. Annem Alman başkentinde işgalci güçlerle beraber çalışan bir hemşireymiş ve görevi bittiği için İngiltere'ye dönüyormuş.

1947'de evlenmişler. Aynı sıralarda, babam Dışişleri Bakanlığı'ndaki görevinden azledilmiş. Caldlow'a yerleşmişler ve burada ablam, sonra da ben doğmuşuz. Biz dünyaya gelmeden önceki yıllar hakkında veya annemle babamın çocuk yapmak için neden bu kadar beklediği konusunda fazla bir şey bilmiyorum. Sık sık yolculuğa çıkarlardı. Bence bunun nedeni farklı yerler görmekten çok, monotonluktan kaçınmak istemeleriydi. Evlilikleri hiçbir zaman güllük gülistanlık olmadı. Annemin, 1950'lerin sonunda kısa bir süre evi terk ettiğini biliyorum; yıllar sonra Caroline teyzemle aralarında konuşurlarken duymuştum. Ablam Rosalie 1962'de doğdu, ben de 1965'te onu izledim. Babam o zaman ellisine yaklaşmıştı; annem de otuzlarının sonlarındaydı.

Çoğu insan gibi ben de hayatımın ilk yılları hakkında fazla bir şey hatırlamıyorum. Evin hep soğuk olduğunu anımsıyorum. Annem yatağıma kaç battaniye örterse örtsün, sıcak su torbam ne kadar sıcak olursa olsun, iliklerime kadar üşürdüm. Büyük olasılıkla sadece bir kış mevsimini veya kışın bir ayını, belki de bir haftasını hatırlıyorum ve şimdi bile bu, bana hep böyle olmuş gibi geliyor. Kışın evi doğru düzgün ısıtmak olanaksız; vadi Ekim'den Nisan sonuna kadar rüzgarlı oluyor. Yılda üç ay kar altında kalıyoruz. Arazinin ağaçlarından büyük miktarda yakacak odun toplardık; hâlâ da topluyoruz ama odun, kömür veya elektrik gibi verimli bir yakacak değil. Evin en küçük kanadında otururduk. O yüzden çocukluğumda, evin ne kadar büyük olduğu konusunda fikrim yoktu.

Sekiz yaşındayken Congleton yakınlarında bulunan yatılı bir kız okuluna gönderildim ama o zamana kadarki hayatımın büyük bölümünü evde annemle geçirdim. Dört yaşındayken beni Caldlow köyündeki ana okuluna, sonra da Şapele giden yol üzerindeki bir sonraki köy olan Baldon'daki ilkokula gönderdi. Okula, babamın Bay Stimpson'ın dikkatle sürdüğü siyah Standart'la gidip geliyordum. Bay Stimpson'ın karısı, ev işlerine bakan tek kişiydi. İkinci Dünya Savaşı'ndan önce ev hizmetçilerle doluymuş ama savaş sırasında bu değişmiş. Evin bir bölümü 1939'dan 1940'a kadar Manchester, Sheffield ve Leeds'ten uzaklaşanları barındırmış; bir bölümü de okul olarak kullanılmış. 1941'de Kraliyet Ordusu tarafından el konulduğundan beri aile evin ana bölümünde oturmamış. Şu an yaşadığım bölüm, çocukluğumu geçirdiğim kanat.

3

Ziyaret için hazırlık yapıldıysa bile Rosalie'yle bana söylenmemişti. Araba ana kapıya geldiğinde ve Stimpson içeri almak için aşağı indiğinde haberdar olduk. O günlerde Derbyshire İl Meclisi evi kullanıyordu; kapıların hafta sonları kilitli kalmasını istiyorlardı.

Eve giren araba bir Mini'ydi. Boyası parlaklığını kaybetmiş, ön tamponu çarpılmış ve pencerelerin kenarları paslanmıştı. Eve gelmesine alışkın olduğumuz cinsten bir araba değildi. Diğer aile dostlarımız, nispeten zor günler geçirirken bile, genellikle varlıklı veya önemli insanlardı.

Mini'yi süren adam arka koltuğa uzandı ve uyku sersemi küçük bir çocuk çıkardı. Çocuğu omzuna yasladı. Stimpson onları kibarca eve soktu. Rosalie'yle beraber Stimpson'un Mini'ye dönüp bavulları indirmesini

izledik. Aşağıya inip ziyaretçileri karşılamamız söylenmişti. Herkes oturma odasındaydı. Annem de babam da önemli bir olaya uygun şekilde giyinmişlerdi ama misafirler daha günlük giysiler içindeydiler.

Alışkın olduğumuz gibi, resmi olarak tanıştırıldık; ailem görgü kurallarına özen gösteriyordu ve Rosalie'yle beni bu konuda çok iyi eğitmişlerdi. Adamın adı Bay Clive Borden'dı ve çocuğun yani oğlunun adı Nicholas, kısaca Nicky'di. Nicky iki yaşındaydı; benden üç, ablamdan beş yaş küçüktü. Ortalıkta bir Bayan Borden yoktu ama nedeni bize söylenmemişti.

Araştırmalarım sonucu bu aile hakkında birkaç şey daha öğrendim. Örneğin, Clive Borden'ın eşi, bebeğin doğumundan kısa bir süre sonra ölmüş. Kadının kızlık adı Diana Ruth Ellington'mış ve Hertfordshire Hatfield'lıymış. Nicholas tek oğluydu. Clive Borden'ın babası Graham, sihirbaz Alfred Borden'ın oğluymuş. Bir başka deyişle Clive Borden, Rupert Angier'ın en büyük rakibinin torunu, akranım Nicky de torununun oğluydu.

Rosalie'yle bunların hiçbirini bilmiyorduk tabii... Birkaç dakika sonra annem küçük Nicky'i odamıza götürüp oyuncaklarımızı göstermemizi söyledi. Yetiştirilme tarzımıza uygun şekilde, uysalca itaat ettik. Bayan Stimpson bize göz kulak olacaktı. Üç yetişkinin arasında geçenleri ancak tahmin edebilirim çünkü bütün gün sürdü. Clive Borden ve oğlu öğle yemeğinden kısa bir süre sonra gelmişlerdi. Üç çocuk güneş batana kadar birlikte oynadık. Bayan Stimpson bizi oyaladı; beraber oynarken bizi rahat bırakıyor, sıkılma belirtileri gösterdiğimizde bize masal okuyor veya yeni oyunlar öğretiyordu. Bizi tuvalete götürdü, yiyecek içecek getirdi. Rosalie'yle ben pahalı oyuncaklar arasında büyüdük; çocuk aklımızla bile Nicky'nin böyle şeylere alışkın olmadığını anlamıştık. Şimdi yetişkin aklımla düşünü-

yorum da kız oyuncakları iki yaşındaki bir erkek çocuk için çok çekici değildir herhalde. Yine de uzun öğleden sonrasını beraber geçirdik ve hatırladığım kadarıyla kavga etmedik

Alt katta ne konuşuyorlardı?

Bu buluşma, atalarımız arasındaki kavgayı telafi etmek için ailelerimizin arada sırada bulunduğu girişimlerden biri olarak başlamış olsa gerek. Geçmişi neden bir türlü geride bırakamadıklarını, bırakamadığımızı bilmiyorum ama dönüp dolaşıp konuyu kurcalamak iki tarafın da psikolojisinin derinliklerine işlemişe benziyor. İki sahne sihirbazının sürekli gırtlak gırtlağa olmasında hâlâ bu kadar önemli olan ne? İki yaşlı adamın içine dert olmuş inat, nefret ya da kıskançlık ne olursa olsun, kendi işlerine bakan uzak torunlarını ilgilendirmezdi herhalde? Eh, mantık böyle söylüyor olabilir ama kanında var olan tutkuda mantık yoktur.

Clive Borden söz konusuyken, büyükbabasının başına ne gelmiş olursa olsun, mantıksızlık onun bir parçası gibi görünüyor. Hayatını araştırmak zor oldu ama batı Londra'da yaşadığını biliyorum. Vasat bir çocukluk geçirmiş; spora karşı ortalama bir yeteneği varmış. Okuldan ayrıldıktan sonra Loughborough Üniversitesi'ne gitmiş ama ilk yılın sonunda bırakmış. Sonraki on yıl genellikle evsiz barksızmış; arkadaşlarının ve akrabalarının evlerinde yatıp kalkmış. Birkaç kere sarhoşluktan ve başıbozuk davranmaktan tutuklanmış ama nasıl olmuşsa sabıka giymemeyi başarmış. Oyuncu olduğunu söylüyormuş; geçimini, bulabildiği figüranlık işleriyle düzensiz olarak sinema endüstrisinden sağlıyor ve ara dönemlerde işsizlik tazminatıyla idare ediyormuş. Hayatında fiziksel ve duygusal açıdan dengede olduğu tek ve kısa dönem, Diana Ellington'la tanışıp evlendiği zamanmış. Birlikte Twickenham, Middlesex'e yerleş-

mişler ama evlilik acıklı bir şekilde kısa sürmüş. Diana öldükten sonra Clive Borden kirada oturdukları dairede kalmış ve bebeğe bakmasına yardım etmesi için civarda oturan evli kız kardeşini ikna etmiş. Filmlerde çalışmaya devam etmiş. Sosyal açıdan yine zor duruma düşse de bebeğe yetecek kadar para kazanıyormuş. Ailemi ziyarete geldiğinde içinde bulunduğu genel durum buydu.

Bizi ziyaretinden sonra Twickenham'daki daireden çıkmış ve Londra'nın merkezine geri dönmüş. 1971 kışında yurtdışına çıkmış. Önce ABD'ye, sonra da ya Kanada'ya ya da Avustralya'ya gitmiş. Kız kardeşine göre adını değiştirip geçmişle ilgili tüm bağlarını koparmış. Ne kadar araştırdıysam da hâlâ sağ olup olmadığını bile öğrenemedim.

4

Ama artık Clive Borden'ın Caldlow'daki evi ziyaret ettiği o güne ve akşama dönüp biz çocuklar üst katta oynarken olanları toparlamaya çalışayım.

Babam muhteşem bir misafirperverlik gösterisi sunmuş; içki ikram edip ve olayı kutlamak için nadide bir şarap açmıştır. Akşam yemeği bol çeşitlidir. Babam Bay Borden'a içtenlikle yolculuğunun nasıl geçtiğini, güncel bir olayla ilgili fikrini ya da halini hatırını sormuştur. Sonucunu tahmin ya da kontrol edemediği sosyal bir ilişkide babamın tavrı, istisnasız buydu. Bu, bir İngiliz beyefendisinin kabul edilebilir dış görünüşüydü; sinsi art niyetlerden uzak ama duruma hiç uymayan bir blöftü. Bunun, sağlamaya çalıştıkları barışı daha da zora soktuğunu tahmin edebiliyorum

Bu sırada, annem daha silik bir rol oynamıştır. İki adam arasındaki gerilimi çok daha iyi hissetmekle

beraber, bu konuda nispeten bir yabancı olduğu için sessiz kalmıştır. Herhalde -en azından ilk bir kaç saat- çok konuşmamış ama hepsini ilgilendiren konuya odaklanma ihtiyacının farkında olmuştur. Fark ettirmeden, sohbeti o yöne çekmeye çalışmıştır sürekli.

Clive Borden'dan söz etmek benim için daha zor. Onu çok az tanıyordum ama büyük olasılıkla bir araya gelmeyi öneren oydu. Ne annemin ne de babamın böyle bir şey yapacağına emin değilim. Yakın geçmişte karşılıklı yazılan mektuplar bu davete yol açmış olmalı. Artık Borden'ın o sıradaki mali durumundan haberim var. Belki de barışmanın sonucunda kendi payına bir şeyler düşeceğini umuyordu. Ya da en sonunda, Alfred Borden'ın davranışlarını açıklayacak veya affettirecek bir aile hatıratı bulmuştu belki (Borden'ın kitabı o sırada vardı elbette ama sihir dünyasından olmayan çok az insan bundan haberdardı). Diğer yandan, Rupert Angier'ın günlüğünün varlığını öğrenmiş de olabilir. Rupert'ın tarihler ve detaylara gösterdiği saplantılı özene bakılırsa kesinlikle bir günlük tutmuştur ama ya saklamış ya da ölmeden önce yok etmiştir.

Kimin fikri olursa olsun, buluşmanın ardında düşmanlığı bitirmeye yönelik bir girişimin olduğuna eminim. O zaman gördüğüm ve şimdi anımsadığım şey yeterince içtendi, en azından başlangıçta... Sonuçta bu yüz yüze bir görüşmeydi; önceki neslin becerebildiğinden çok daha fazlasıydı.

Ne olursa olsun, buluşmanın nedeni eski düşmanlıktı. Başka hiçbir neden ailelerimizi bu kadar sıkı bir şekilde bir araya getirmemiş, bu kadar kaçınılmaz bir şekilde ayırmamıştı. Babamın yumuşaklığı ve Borden'ın sinirliliği eninde sonunda tükenecekti. Bir tanesi dayanamayıp, ee, olan biten hakkında yeni bir haber var mı, diye soracaktı. Geçmişi düşündüğümde, bu açmazın aptallığı gözüme

çarpıyor. Zamanında büyük-büyükbabalarımızın elini kolunu bağlayan meslek sırrı konusunun izi bile kalmamalıydı. Onlardan sonra iki aileden de kimse sihirbaz olmadı ya da sihirbazlığa ilgi duymadı. Konuya en ufak bir ilgisi olan tek kişi benim; o da sırf olanları araştırdığım için. Sahne sihirbazlığı hakkında kitaplar ve birkaç büyük sihirbazın hayat hikâyesini okudum. Çoğu modern kitaplardı. Okuduğum en eski kitap Alfred Borden'ınkiydi. Sihirbazlık sanatının, geçen yüzyılın sonundan beri çok geliştiğini ve o zamanlar rağbet gören numaraların modasının çoktan geçtiğini, yerlerini modern illüzyonların aldığını biliyorum. Örneğin büyük-büyük babalarımızın zamanında kimsenin, bir kadının ikiye bölündüğü gösteriden haberi yoktu. Bu tanıdık illüzyon, Danton'la Professeur'un çoktan öldükleri 1920'lere kadar icat edilmemişti. Sihrin doğası gereği, illüzyonistler numaralarının işlemesini sağlayacak daha şaşırtıcı yollar bulmak zorundalar. Le Professeur'un sihri bugün eski moda, yavaş ve hepsinden önemlisi, eğlence ve gizemden yoksun geliyor. Onu üne ve servete kavuşturan numara artık müzelik; kendine saygısı olan her rakip illüzyonist, bu numarayı sorun yaşamadan sergileyebilir ve daha şaşırtıcı hale getirebilirdi.

Buna rağmen, düşmanlık neredeyse bir asır sürdü.

Clive Borden'ın ziyarete geldiği gün biz çocukları sonunda oyun odasından alıp büyüklerle beraber yemek için yemek odasına getirdiler. Nicky'i sevmiştik; üçümüz masanın bir yanında beraber oturduğumuz için çok mutluyduk. Yemeği çok net anımsıyorum ama sırf Nicky bizim yanımızda olduğu için. Ablamla ben, bizi eğlendirmek için öyle davrandığını düşünüyorduk; ama daha önce hiç kurulu bir masaya oturmadığını ve başkalarının ona servis yapmadığını şimdi anlıyorum. Nasıl davranılacağını bilmiyordu. Babası bazen onu

düzeltmeye ya da susturmaya çalışarak sert konuşuyordu ama Rosalie'yle ben, devam etmesi için küçük çocuğu yüreklendiriyorduk. Anne babamız bize bir şey söylemediler; zaten bize hemen hemen hiç bir şey söylemezlerdi. Ebeveyn disiplini annemle babamın taraftar olduğu bir şey değildi; hem bizi bir yabancının önünde azarlamayı düşünmezlerdi bile.

Yaramazlık yaparak büyüklerin arasındaki gerilime bilmeden katkıda bulunmuştuk. Clive Borden'ın yükselen sesi gözdağı veren, rahatsız edici bir hal almıştı; hoşuma gitmemişti bu. Annemle babam ona karşılık veriyorlardı; yapmacık nezaket bir yana bırakılmıştı. Tartışmaya başladılar. Babam, genellikle lokantada servis yavaş olduğunda kullanırken duyduğum sesiyle konuşuyordu. Yemeğin sonunda babam yarı sarhoş, yarı öfkeliydi; annem solgun ve sessizdi ve Clive Borden (herhalde o da sarhoştu) susmaksızın, başına gelen talihsizliklerden söz ediyordu. Bayan Stimpson üçümüzü de yandaki oturma odasına götürdü

Nicky, nedendir bilinmez, ağlamaya başladı. Eve gitmek istediğini söyledi; Rosalie'yle birlikte onu sakinleştirmeye çalışınca bizi tekmeleyip yumruklamaya başladı. Babamı daha önce de bu halde görmüştük.

"Korkuyorum," dedim Rosalie'ye.

"Ben de," dedi.

İki odayı birleştiren çift kanatlı kapıyı dinlemeye başladık. Yükselen sesler, sonra da uzun sessizlikler duyduk. Babam ayakkabılarını cilalı parke zemine çarpa çarpa, sabırsızca odada dolaşıyordu.

5

Evde biz çocukların girmesine izin verilmeyen bir

bölüm vardı. Oraya, arka merdivenlerin altındaki duvarın üç köşeli bölümündeki, kahverengiye boyanmış, sevimsiz bir kapıdan giriliyordu. O kapı her zaman kilitliydi; Clive Borden'ın ziyaretine kadar aileden ya da hizmetkârlardan kimsenin girip çıktığını görmemiştim.

Rosalie bana, kapının arkasında lanetli bir yer olduğunu söylemişti. Uydurduğu korkunç imgelerin bazılarını tarif etmiş, bazılarını da kendim hayal edeyim diye belirsiz bırakmıştı. Aşağıda sakat bırakılıp hapsedilmiş kurbanlardan; huzur arayan kayıp ruhlardan; kapıdan birkaç santim uzakta, kollarımızdan ve ayak bileklerimizden yakalamak için karanlıkta bekleyen el ve pençelerden; kaçma girişimlerinin tıkırtı ve hışırtılarından; yukarıda, gün ışığında yaşayan bizlerden alınacak korkunç intikamın fısıltılı planlarından söz etmişti. Rosalie üç yaş avantaja sahipti ve beni nasıl korkutacağını biliyordu.

Çocukken sürekli korkardım. Evimiz, ürkek kimselere göre değildi. Kışın, durağan gecelerde, çıplak duvarların etrafına bir sessizlik çökmesine neden oluyor. Küçük, açıklanamayan sesler duyarsınız; saklandıkları yerde donmuş olan hayvanlar ve kuşlar, ısınmak için aniden hareket ederler; ağaçlar ve yapraksız çalılar rüzgarda birbirlerine sürtünür; vadinin öbür ucundan gelen sesler, huni şeklindeki vadi zemininde değişip yükselir; köydeki insanlar arazimizin yanından geçen yol boyunca yürürler. Başka zamanlarda, kuzeyden gelen rüzgar, kırlardan geçtikten sonra gürültüyle vadi zeminine yayılmış kayalar ve otlaklar yüzünden uluyarak eser; evin çatısında ve duvarlarındaki süslü ahşaptan fısıldayarak geçer. Ev tümüyle eski; başka yaşamların anılarını, ölümlerin yaralarını taşıyor. Burası hayalperest bir çocuğa göre değil.

İçeride, kasvetli koridorlar ve merdivenler, saklı kemer

ve oyuklar, karanlık duvar süsleri ve eski mi eski, donuk portreler... bunların hepsi, bunaltıcı bir tehdit hissi yaratıyordu. Oturduğumuz odalar iyi aydınlatılmış ve modern mobilyalarla donatılmıştı ama hemen evin kalan kısmı ölmüş ataları, eski trajedileri, sessiz akşamlara ait, somurtkan birer andaçtı. Bu meşum geçmişe ait, bana zarar verebilecek herhangi bir şeyin dikkatimi dağıtmasını önlemek için gözlerimi dosdoğru karşıya dikip evin bazı yerlerinden çabuk çabuk geçmeyi öğrendim. Kahverengi kapının olduğu, arka merdivenlerin yanındaki koridor, evin böyle bir bölümüydü. Bazen istemeden, kapının arka taraftan zorlanıyormuşçasına menteşelerinden hafifçe oynadığını görürdüm. Büyük olasılıkla cereyan yüzünden oluyordu; ama kapının oynadığını görürsem arkasında sessiz ve büyük bir varlığın olduğunu, yavaşça sonunda açılıp açılmadığına baktığını hayal ederdim.

Çocukluğum boyunca, Clive Borden ziyarete geldiği günün öncesinde de sonrasında da kapının önünden geçerken koridorun karşı tarafından yürüdüm ve yanlışlıkla olanlar dışında kapıya hiç bakmadım. Arkasındaki hareketi dinlemek için durmadım. Hep hızla geçtim, hayatımda yokmuş gibi davranmaya çalıştım.

Büyükler yandaki yemek odasında, sözcüklerini seçemediğimiz sürtüşmelerine devam ederken üçümüz; yani Rosalie, ben ve Borden'ın oğlu Nicky, oturma odasında bekliyorduk. İki oda da kahverengi kapının bulunduğu koridora açılıyordu

Sesler yine yükseldi. Biri aradaki kapının yanından geçti. Annemin üzgün gelen sesini duydum.

Sonra Stimpson hızlı adımlarla oturma odasını geçti ve yemek odasına açılan kapıdan içeri girdi. Hemen açıp kapamıştı ama içerideki büyükleri görmüştük; hâlâ masadaki yerlerindeydiler ama ayaktaydılar. Annemin

yüzünü bir an gördüm; keder ve öfkeyle çarpılmıştı. Kapı o kadar çabuk kapanmıştı ki Stimpson'ın peşinden odaya girememiştik; kapıyı itmemizi önlemek için arkasında durmuş olmalıydı.

Babamın konuştuğunu, emir verdiğini duyduk. Bu ses tonunun ardından mutlaka sorun çıkardı. Clive Borden bir şeyler söyledi.Babam kızgın ve her kelimesini duyabileceğimiz kadar yüksek bir sesle yanıt verdi.

"Göreceksiniz, Bay Borden!" dedi; sesi öfkeden bir anlığına tizleşti. "Şimdi göreceksiniz! Hem de nasıl!"

Koridora çıkan yemek odası kapısının açıldığını duyduk. Borden bir şeyler daha söyledi; dedikleri hâlâ anlaşılmıyordu.

Sonra Rosalie kulağıma fısıldadı: "Babam galiba kahverengi kapıyı açacak!" İkimiz de nefesimizi tuttuk; panikle Rosalie'ye sarıldım. Korkumuz bulaşıcıydı, Nicky ağlamaya başladı. Büyüklerin ne yaptığını duymayayım diye ben de miyavlar gibi ağlamaya başladım.

Rosalie bana tısladı, "Şşş!"

"Kapıyı açmasınlar!" diye bağırdım.

Sonra, Clive Borden aniden koridordan oturma odasına daldı ve üçümüzü sinmiş halde buldu. Kopardığımız küçük kıyamet ona nasıl göründü bilemiyorum ama kapının simgelediği dehşet ona da bulaşmış gibiydi sanki. Bize doğru gelip tek dizinin üstüne çöktü ve Nicky'i kucağına aldı.

Çocuğa bir şeyler mırıldandığını duydum ama sesi rahatlatıcı değildi. Dikkatimi veremeyecek kadar korkmuştum. Herhangi bir şey söylemiş olabilirdi. Arkasında, koridorun karşısında, merdivenin altında, kahverengi kapının olması gereken yerdeki dörtgen açıklığı gördüm. Arkasındaki alanda ışık vardı; aşağı inen iki basamağı görebiliyordum. Yarım dönüşten sonra basamaklar devam ediyordu.

Odadan çıkarılan Nicky'i izledim. Kollarını babasının boynuna dolamış, arkaya bakıyordu. Babası korumak ister biçimde bir elini çocuğun kafasına koydu ve eğilerek kapı eşiğinden geçip basamaklardan indi.

6

Rosalie'yle ikimiz korkular arasında seçim yapmak zorunda kalmıştık. Biri oturma odasının tanıdık ortamında yalnız kalmak, diğeri büyükleri takip edip basamaklardan inmekti. Kollarımı bacağına dolayıp ablama tutundum. Bayan Stimpson ortalarda yoktu.

"Onlarla gidecek misin?" dedi Rosalie.

"Hayır! Sen git! Bakıp n'aptıklarını anlatırsın bana!"

"Ben oyun odasına çıkacağım," dedi.

"Beni bırakma!" diye ağladım. "Yalnız kalmak istemiyorum. Gitme!"

"Benimle gelebilirsin."

"Olmaz. Nicky'e ne yapacaklar?"

Ama Rosalie elini omuzuma sertçe vurup beni iterek kendisini kurtarıyordu. Yüzü bembeyaz olmuştu, gözleri yarı kapalıydı. Titriyordu.

"Canın nasıl isterse!" dedi. Onu tutmaya çalıştıysam da benden kaçıp odadan koşarak çıktı. Kasvetli koridor boyunca koştu, açık kapıyının önünden geçti, sonra merdivenin dibindeki taş zeminde dönüp koşarak üst kata çıktı. O zaman benim korkumu aşağıladığını sanıyordum ama şimdi düşününce, galiba benden daha çok korkuyordu diyorum.

Nedeni ne olursa olsun, yapayalnız kalmıştım ama Rosalie beni zorladığı için karar vermek kolaylaşmıştı. Üzerime bir sükunet çöktü ve hayal gücümü felç etti. Bu korkunun bir başka şekliydi yalnızca ama hareket

edebilmemi sağladı. Olduğum yerde yalnız kalamayacağımı ve Rosalie'nin peşinden o kadar uzaktaki merdiveni çıkacak gücüm olmadığını biliyordum. Gidecek tek bir yer vardı. Kısacık yolu geçip kahverengi kapıya geldim ve basamaklardan aşağı baktım.

Tavanda aşağıyı aydınlatan iki ampul vardı ama aşağıda basamaklara yayılan çok daha parlak bir ışık ve yana açılan bir kapı vardı. Merdiven çıplak, sıradan ve şaşırtıcı derecede temiz görünüyordu; doğaüstü ya da başka türde bir tehlike belirtisi yoktu. Aşağıdan yükselen sesleri duyabiliyordum.

Basamaklardan sessizce indim, fark edilmek istemiyordum. Ama aşağıya ulaşıp ana mahzene bakınca saklanmama gerek olmadığın anladım. Büyükler kendi işleriyle meşguldüler.

Olan bitenin çoğunu anlayacak kadar büyüktüm ama yetişkinlerin ne dediğini anlayacak kadar değil... Basamakların sonuna vardığımda babam ve Clive Borden tekrar tartışmaya başlamışlardı; bu kez konuşmanın çoğunu Borden yapıyordu. Annem ve uşak Stimpson kenarda duruyordu. Nicky kucaktaydı, başını babasının göğsüne yaslamıştı. Mahzenin büyüklüğü, genişliği ve temizliği beni tamamen hazırlıksız yakalamıştı. Evimizin bu bölümünün altında bu kadar büyük bir alan olduğu aklıma gelmezdi. Çocuk gözüyle mahzen bana yüksek tavanlı, göz alabildiğine uzanan beyaz duvarlara sahip bir yer gibi görünmüştü. (Çoğu yetişkin kafalarını eğmeden dolaşabilse de mahzen tavanı üst kattaki odalardan daha alçak ve tabii ki mahzenin büyüklüğü evin kapladığı alandan daha fazla değildi).

Mahzenin büyük bölümü depo niyetiyle kullanılıyordu: Savaş sırasında indirilen mobilyanın çoğu hâlâ orada duruyordu; tozlanmasın diye üzerlerine beyaz örtü serilmişti. Çerçeveli tablolar duvar dibinde sıralanmış,

yüzleri görünmesin diye duvara dönük konmuşlardı. Basamaklara yakın duran, tuğla bir duvarla bölünmüş bir alan şarap mahzeni haline getirilmişti. Ana mahzenin öteki ucunda, bulunduğum yerden iyi görülemeyen, düzenli olarak yerleştirilmiş sandıklardan oluşan bir başka yığın vardı. Mahzenin genel olarak verdiği izlenim ferah, serin ve temiz olduğuydu. Kullanımda olan ama aynı zamanda derli toplu tutulan bir yerdi. Bununla birlikte, o zaman bunların hiçbiri bende iz bırakmadı. Şimdiye kadar tarif ettiğim her şey, bildiklerim ışığında anlattığım, değişikliğe uğramış anılar.

O gün, basamakların dibine ulaştığımda dikkatimi çeken şey, mahzenin ortasında duran cihazdı.

Sağlam tahtadan yapılma sekiz ince direği görünce ilk aklıma gelen, bunun boş kafese benzer bir şey olduğuydu. Sonra zemindeki bir çukurun üzerine kurulmuş olduğunu gördüm. Girmek için aşağı inmek gerekiyordu, yani aslında göründüğünden daha büyüktü. Babam çemberin ortasına girmişti; yalnızca belden yukarısı görünüyordu. Başının üzerinde bir elektrik düzeneği ve şeklini net olarak göremediğim; merkez eksen etrafında dönen, mahzen ışıkları altında parlayan ve yanıp sönen bir şey vardı. Babam çok çalışıyordu. Görüş alanımın dışında bir kontrol düzeneği olduğu belliydi; babam eğilmiş kolunu indirip kaldırarak bir şeyi hareket ettiriyordu.

Annem, Stimpson'ın yanında durmuş, dikkatle olanları izliyordu. İkisi de sessizdi.

Clive Borden tahta çıtalardan birine yakın durmuş, babamın çalışmasını izliyordu. Oğlu Nicky kucağından kaldırdığı kafasını çevirmiş aşağı bakıyordu. Borden bir şey daha söyledi ve babam kolunu hareket ettirmeye devam ederek yüksek sesle yanıt verdi. Babamın Rosalie'yle ben çok kızdırdığımızda, ne kadar gülünç

olursa olsun bir şey kanıtlaması gerektiğini hissettiğine benzer, tehlikeli bir ruh hali içinde olduğunu biliyordum.

Borden'ın onu, belki de bilerek, bu yönde kışkırttığını farkettim. İlerledim; büyüklere değil, Nicky'e doğru. Küçük çocuk asla anlayamayacağı bir olayın içindeydi. İçimden bir ses ona doğru koşup elini tutmamı ve belki de onu, büyüklerin oynadığı bu tehlikeli oyundan uzaklaştırmamı söylüyordu.

Toplulukla aramdaki uzaklığı fark edilmeden yarılamıştım ki babam bağırdı: "Herkes geri çekilsin!"

Neler olacağını büyük olasılıkla bilen annem ve Stimpson, hemen birkaç adım geri çekildiler. Annem kendisine göre yüksek sesle bir şey söyledi ama sözleri makineden yükselen gürültüde kayboldu. Cihaz huzursuz ve tehlikeli bir şekilde uğuldayıp vızıldadı. Clive Borden kımıldamamıştı, çukurun kenarından sadece yarım metre uzaktaydı. Hâlâ kimse beni fark etmemişti.

Cihazın tepesinden bir anda bir dizi gürültülü vurma sesi çıktı. Her sesle birlikte uzun, yılan gibi kıvrılan, beyaz birer elektrik arkı göründü. Her biri, avını yakalamak isteyen bir derin deniz canavarının kolları gibi uzandılar. Ses çok yüksekti; her parlamaya, çıplak enerjiden oluşan her bir dokungaca kulakları rahatsız eden bir tıslama eşlik ediyordu. Babam kafasını kaldırıp Borden'a baktı; yüzünde tanıdık bir zafer ifadesi görüyordum.

"Şimdi biliyorsunuz!" diye bağırdı.

"Kapat şunu, Victor!" diye bağırdı annem.

"Ama Bay Borden ısrar etti! Ee, işte burada, Bay Borden! Israrınıza değdi mi bari?"

Borden donakalmıştı, elektrik arkına çok yakın duruyordu. Oğlunu kucağında tutuyordu. Nicky'nin yüzündeki ifadeyi görüyor ve benim kadar korktuğunu biliyordum.Borden "Bu hiçbir şeyi kanıtlamaz!" diye bağırdı.

Babamın yanıtı, düzeneğin içindeki sütunlardan birine monte edilmiş büyük metal bir kolu indirmek oldu. Zik zak çizen enerji huzmelerinin boyu iki katına çıktı; kafesin ahşap parmaklıklarının çevresinde daha kıvrak bir şekilde hareket etmeye başladılar. Ses sağır edici bir düzeydeydi.

Babam "İçeri gir, Borden," diye bağırdı."İçeri gir de kendin gör!"

Babamın çukurdan çıkıp mahzenin ana zeminine, iki ahşap çubuğun arasına gelmesini şaşkınlıkla izledim. Bir anda, birkaç elektrik arkı parladı ve korkunç bir tıslamayla babamın etrafında dolaşmaya başladı. Babam bir an arklar tarafından çevrelendi; ateşin içinde kayboldu. Elektrikle bütünleşmişti sanki; içinden ışık sızan, tüyler ürpertici bir tehlikenin vücut bulmuş haliydi sanki. Sonra bir adım daha attı ve dışarı çıktı.

"Korkmadın ya, Borden?" diye bağırdı sertçe.

Babamın saçlarının kafa derisinden dikildiğini ve kollarındaki kılların yenlerinden dimdik çıktığını görecek kadar yakındım. Giysileri vücudundan garip bir şekilde sarkıyordu; sanki balon gibi şişmişlerdi. Cildi, birkaç saniye elektriğe maruz kaldığı için, korkmuş gözlerime masmavi parlıyormuş gibi geliyordu.

"Allah kahretsin seni, kahretsin!" diye bağırdı Borden.

Babama döndü ve korkudan ödü patlamış çocuğu ona verdi. Nicky babasına tutunmaya çalıştı ama Borden onu itti. Babam istemeye istemeye çocuğu aldı ve tuhaf bir şekilde tuttu. Nicky korkuyla bağırıyordu ve serbest kalmak için debeleniyordu.

Babam, Borden'a "Atla hemen!" diye bağırdı. "Birkaç saniye sonra bitecek!"

Borden ileri doğru bir adım attı ve elektrik alanının kenarına geldi. Babam yanındaydı; Nicky çığlıklar atarak kollarıyla babasına doğru uzanıyordu. Kıvrılan mavi

arktan yılanlar Borden'ın bir parmak önünde delice hareket ediyorlardı. Saçları kirpi dikeni gibi dikilmişti; yumruklarını açıp kapadığını görebiliyordum. Kafası bir anlığına öne doğru eğildi. Tam bu anda dallardan biri onu buldu ve boynundan aşağı, omuzlarında ve sırtından geçip ayakkabılarının arasındaki zemine gürültüyle çarptı.

Borden dehşet içinde geriye sıçradı. Ona acıdım.

"Yapamam!" dedi nefesi kesilmiş bir halde. "Kapat şu kahrolası şeyi!"

"İstediğin bu değil miydi?"

Babam delirmişti. İleri doğru bir adım attı ve Clive Borden'dan uzaklaşıp elektrikten yapılma ölümcül bariyere yaklaştı. Yarım düzine uzantı anında onun ve çocuğun çevresini sarıp ikisini de yakıcı parlaklıkla doldurdu. Kafasındaki tüm saçlar dimdik olmuştu; hiç görmediğim kadar korkunç bir haldeydi.

Nicky'i çukura attı.

Babam geriye doğru bir adım atarak ölümcül bariyerden uzaklaştı.

Nicky kollarını ve bacaklarını havada deli gibi çırparak düşerken, umutsuz bir çığlık daha attı. Saf dehşetin, yalnızlığın ve terk edilme korkusunun kesintisiz patlamasıydı bu çığlık.

Yere çarpmadan önce cihazda bir ışık patlaması oldu. Yukarıdaki tellerden alevler sıçradı ve şiddetli bir çarpma yankılandı. Ahşap payandalar içten gelen basınçla dışarı doğru bel verir gibi oldular; ışıktan uzantılar kendi içlerine çekilirken, çeliğin çeliğe sürtündüğünde çıkan sese benzer bir gacırtıyla onlar da aynısını yaptılar.

Korkunç bir şekilde, sona erdi. Kalın, mavi duman yoğun bir şekilde havada asılıydı, mahzenin tavanından cansız bir şekilde dışarı yayılıyordu. Cihaz sonunda susmuştu, hiçbir şey yapmıyordu. Nicky yapının altın-

daki sert zeminde hareketsiz yatıyordu.

Uzakta bir yerde, o korkunç çığlığın hâlâ yankılandığını duyuyordum sanki.

7

Gözlerim gözalıcı elektrik patlamaları yüzünden kamaşmıştı; kulaklarım sesten dolayı uğulduyordu; aklım tanık olduğum şeyin yarattığı sarsıntıyla hezeyan içinde koşturup duruyordu.

Duman içindeki çukurun görünüşüne kapılmış bir halde ilerledim. Şimdi hareketsiz ve görünüşte uyku halinde olmasına rağmen tehlikeyle doluydu; yine de açıklanamaz bir şekilde ona çekildiğimi hissediyordum. Az sonra kenarda, annemin yanında durdum. Elim havaya kalktı ve daha önce sık sık olduğu gibi, annemin parmaklarını sardı. O da tiksinti ve inanmazlık içinde aşağı bakıyordu.

Nicky ölmüştü. Yüzü çığlık atarkenki haliyle kaskatı kesilmişti; kolları ve bacakları çarpılmıştı, babam tarafından çukura atılırken çırpınışının cansız bir fotoğrafıydı sanki. Sırtüstü düşmüştü. Saçı elektrik alanından geçerken karman çorman olmuş, taşlaşmış yüzünün etrafında dikilmişti.

Clive Borden tüyler ürperten; ıstırap, öfke ve ümitsizlik dolu bir feryat kopardı ve çukura atladı. Kendisini yere attı, kollarını oğlunun cesedine doladı, kollarını ve bacaklarını nazikçe normal durumlarına getirmeye çalıştı, bir elini başının altına koydu, yanağını yüzüne bastırdı. Bütün bunları yaparken içinden kopup gelen derin hıçkırıklarla sarsılıyordu.

Ve annem, orada olduğumun farkına yeni varmış gibi, aniden bana sarıldı, yüzümü eteğine bastırdı, sonra da

beni kucağına aldı. Çabucak mahzenden çıkıp beni felaketten uzaklaştırdı.

Omuzunun üzerinden arkaya bakıyordum; hızla merdivenlerden çıkarken son gördüğüm şey babam oldu. Çukurdan aşağı bakıyordu; yüzünde, yirmi yıldan fazla bir süre sonra bile iğrenerek anımsadığım, kaba bir tatmin ifadesi vardı.

Babam ne olacağını biliyordu, olmasına izin vermişti, olmasına yol açmıştı. Duruşundaki ve ifadesindeki her şey *'Haklı olduğumu kanıtladım'* diyordu.

Hizmetkâr Stimpson'ın yere çömelmiş, elleriyle dengesini bulduğunu da fark ettim. Kafası öne eğilmişti...

8

Hemen sonra olanlarla ilgili anıları unuttum ya da bastırdım. Yalnızca ertesi yıl okulda olduğumu, sonra okul değiştirdiğimi, yeni arkadaşlar edindiğimi, giderek çocukluktan çıktığımı anımsıyorum. Çevremde her şey çok normaldi; sanki tanık olduğum iğrenç sahneyi utanç içinde telafi etmeye çalışıyorlardı.

Babamın bizi terk ettiği zamanı da anımsamıyorum. Hangi tarihte olduğunu biliyorum çünkü annemin son yıllarında tuttuğu günlükte okudum. Günlük sayesinde ayrılıkla ilgili duygularını ve bazı koşulları da biliyorum. Kendi payıma, küçüklüğümde sinir bozucu ve sağı solu belirsiz, neyse ki iki kızının hayatından çıkmak üzere olan biri olduğunu anımsıyorum. Ondan sonraki yaşamı da anımsıyorum; yokluğuna dair güçlü bir duygu, Rosalie'yle birlikte tadını çıkardığımız ve o zamandan beri devam eden bir dinginlik.

Başlangıçta gittiğine çok sevinmiştim. Büyüdükçe, şimdi olduğu gibi onu özlemeye başladım. Hâlâ sağ

olmalı, aksi halde duyardık. Mal varlığımızı yönetmek zor ve bu hâlâ babamın sorumluluğunda. Derby'de babamla bağlantıda olan aracıların yönettiği bir aile fonu var. Ev, arazi ve ünvan hâlâ onun adına... Vergilendirme gibi doğrudan değişikliklerin çoğunu fon karşılıyor ve yine de bana ve Rosalie'ye para kalıyor.

Onunla son kez beş yıl kadar önce, Güney Afrika'dan mektup yazdığında doğrudan bağlantı kurduk. Geçiyordum, diyordu ama nereden nereye gittiğinden söz etmiyordu. Şimdi yetmiş yaşlarında, büyük olasılıkla diğer İngiliz sürgünleriyle birliktedir ve geçmişinden söz etmiyordur. Zararsız, biraz pimpirikli, ayrıntıları hatırlamayan, yaşlı bir dışişleri görevlisi. Onu unutamıyorum. Ne kadar zaman geçerse geçsin, onu, küçük bir çocuğu, öldüreceğini bile bile bir makineye atan, 'haşin yüzlü adam' olarak anımsayacağım.

9

Clive Borden aynı gece evden ayrıldı. Nicky'nin cesedine ne olduğunu hiç bilmiyorum ama Borden'ın onu yanında götürdüğünü varsaydım hep.

Çok küçük olduğumdan, ailemin otoritesini olduğu gibi kabul ettim ve polisin, çocuğun ölümüyle ilgilenmeyeceğini söylediklerinde onlara inandım. Bu olayda haklı çıkmış görünüyorlardı.

Yıllar sonra, bunun ne kadar yanlış olduğunu anlayacak yaşa geldiğimde, anneme ne olduğunu sormayı denedim. Bu, babam evden ayrıldıktan sonra ve annem ölmeden iki yıl önce oldu.

Geçmişin gizemlerini açığa çıkarmanın, karanlığın bir kısmını geride bırakmanın zamanının geldiğini hissetmiştim. Bunu ayrıca büyüdüğüme dair bir işaret

olarak görüyordum. Annemin bana karşı dürüst olmasını ve bana bir yetişkin gibi davranmasını istiyordum. O haftanın başında babamdan bir mektup aldığını biliyordum; bu da konuyu açmam için fırsat yarattı.

O gece hakkında konuşmak istediğimi belli ederek "Polis neden gelip sorular sormadı?" diye sordum.

"Bundan hiç söz etmeyiz, Katherine," dedi.

"Yani sen söz etmezsin," dedim. "Babam neden evi terk etti?"

"Bunu ona sorman lâzım."

"Soramayacağımı biliyorsun," dedim. "Bilen tek kişi sensin. O gece yanlış bir şey yaptı ama nedeninden, hatta nasılından bile emin değilim. Polis onu arıyor mu?"

"Polis bizim hayatımıza karışmaz."

"Nedenmiş?" dedim. "Babam o çocuğu öldürmedi mi? Cinayet değil miydi o?"

"Hepsi o zaman halledildi. Saklayacak, suçluluk duyacak bir şey yok. O gece olanların bedelini ödedik. En çok acıyı Bay Borden çekti elbette ama bak bizim hayatımız da ne hale geldi. Bilmek istediğin hiçbir şey söyleyemem sana. Ne olduğunu kendin gördün."

"Böyle sona erdiğine inanmıyorum," dedim.

"Katherine, bu soruları sormaman gerektiğini biliyor olmalısın. Sen de oradaydın. Sen de bizim kadar suçlusun."

"Sadece beş yaşındaydım!" dedim. "Nasıl suçlu olabilirim ki?"

"Eğer içinde herhangi bir şüphe varsa, polise kendin gidip kanıtlayabilirsin."

Soğuk ve sarsılmaz tavrı karşısında cesaretim kırıldı. Bay ve Bayan Stimpson o günlerde hâlâ bizim için çalışıyorlardı. Sonradan aynı soruları Stimpson'a sordum. Kibar, kararlı ve kısa bir şekilde olup bitenlerle ilgili bir şey bildiğini inkar etti.

10

Annem öldüğünde on sekiz yaşındaydım. Rosalie'yle birlikte ölüm haberinin, babamızın sonunda sürgünden dönmesini sağlamasını bekliyorduk ama öyle olmadı. Evde kaldık; evin bize ait olduğu fikri yavaş yavaş kafamıza yerleşti. Farklı tepki verdik. Rosalie giderek evden uzaklaştı ve sonunda taşındı. Ben kapana kısılmaya başladım, hâlâ buradayım. Beni burada tutan şeyin büyük bölümü, mahzende olanlarla ilgili, üzerimden atamadığım suçluluk duygusu. Her şeyin merkezinde o olay vardı; ben de sonunda kendimi temize çıkarmak için bir şeyler yapmam gerektiğini fark ettim.

Sonunda mahzene inmek ve gördüklerimden bir şey kalıp kalmadığına bakmak için cesaretimi topladım..

Bunu bir yaz günü, Sheffield'dan arkadaşlarım geldiğinde ve ev rock-müziğiyle, genç insanların konuşmaları ve kahkalarıyla doluyken yapmaya karar verdim. Planımdan kimseye söz etmedim ve bahçedeki bir sohbet sırasında eve süzüldüm. Üç kadeh şarap içmiştim

Kapının kilidi, Borden'ın ziyaretinden kısa süre sonra değiştirilmişti; annem öldüğünde, içeri hiç girmediğim halde bir kez daha değiştirmiştim. Bay Stimpson ve eşi çoktan gitmişlerdi ama onlar ve onlardan sonra gelen hizmetkârlar mahzeni depo niyetine kullanıyorlardı. Ben basamakların tepesine bile gidemeyecek kadar korkuyordum hep. Ama o gün hiçbir şeyin beni durdurmasına izin vermeyecektim. Bir süredir kendimi zihinsel olarak hazırlıyordum. Geçtikten sonra kapıyı içeriden kilitledim (yaptığım değişikliklerden biri de buydu), ışığı açtım ve mahzene indim.

Hemen Nicky Borden'ı öldüren cihazı görmek için

etrafa baktım ama beklediğim gibi, artık orada değildi. Bununla birlikte, dairesel çukur hâlâ mahzen zemininin ortasında duruyordu; gidip inceledim. Sıva, zeminin geri kalanından daha sonra yapılmışa benziyordu. Bir amaç için kazıldığı belliydi; Birkaç çelik çubuk düzenli aralıklarla betona saplanmıştı, herhalde cihazın ahşap çubukları için destek görevi görüyorlardı. Tavanda, tam çukurun üzerinde, büyük bir elektrik kutusu vardı. Kalın bir kablo, mahzenin bir yanında duran bir voltaj regülatörüne gidiyordu ama kutunun kendisi pis ve paslıydı. Tavanda kutudan çıkan sayısız yanık izini fark ettim. Biri bir kat beyaz boya sürmüş olmasına rağmen izler açık seçik görünüyordu.

Tüm bunların dışında, cihazın orada bulunduğuna dair tek bir işaret bile yoktu.

Cihazın kendisini, birkaç dakika sonra, bir duvara düzgünce sıralanmış sandıkları, kasaları ve ne olduğu belli olmayan büyük nesneleri araştırmaya gittiğimde buldum. Kısa süre sonra burasının büyük-büyükbabamın sihirbazlık öteberisinin, büyük olasılıkla ölümünden sonra depolandığı yer olduğunu anladım. Önlerde duran ama fark edilmeyecek şekilde konulmuş, sağlam yapılı iki tahta kasa vardı. Her biri o kadar ağırdı ki tek başıma mahzenden çıkarmak bir yana, kaldıramadım bile. Bir tanesinin üzerine siyah damgayla basılmış ama zamanla solmuş güzergâh adları vardı: "Denver, Chicago, Boston, Liverpool (İngiltere)". Sandığın kenarına gümrük beyannamesi zımbalanmıştı. O kadar yıpranmıştı ki dokunur dokunmaz elimde kaldı. Işığa tuttuğumda birinin ince el yazısıyla , "Muhteviyatı-Bilimsel Edevat" yazdığını okuyabildim. Vinçle kaldırılmalarını kolaylaştırmak için iki kasanın da dört tarafına metal halkalar eklenmişti ve her yanında kulplar vardı.

Yakın olanını açmaya çalıştım; kapağı zorlayarak

açmak için kenarını beceriksizce kurcalıyordım ki üst taraf hafiçe yukarı döndü ve bir şekilde içeriden dengelendi. O gece gördüğüm elektrikli cihazın parçalarını bulduğumu hemen anladım; söküldüğü için tüm o tehditkâr havası kaybolmuştu.

Kapağın içine çok eski olmasına rağmen kıvrılıp sararmamış birkaç büyük tabaka fişek kağıdı ve okunaklı ama küçük ve titiz bir el yazısıyla yazılmış talimatlar eklenmişti. İlk birkaçını okudum:

1. Yerel toprak hattını saptayın, kontrol ve test edin. Yetersizse, devam etmeyin. Toprak hattının kurulumu, kontrolü ve testinin detayları için aşağıda (27)ye bakın. Kablo renklerini daima test edin; ekteki şemaya bakın.
2. (ABD veya Büyük Britanya'da kullanılmıyorsa) Yerel elektrik ağını saptayın, kontrol ve test edin. Akımın yapısını, voltajını ve döngüsünü belirlemek için 4.5.1 numaralı cepteki aleti kullanın. Ana dönüşüm birimi için aşağıda (15)e bakın.
3. Cihazı kurarken yerel elektrik ağının güvenilirliğini test edin. ±25V sapma varsa cihazı çalıştırmaya yeltenmeyin
4. Parçaları tutarken daima 3.19.1'deki koruyucu eldivenleri kullanın (yedekler 3.19.2'de).

Böyle devam eden, çoğu teknik terimlerden oluşan yorucu bir kurulum talimatları listesiydi (bir kopyasını çıkarıp evde sakladım). Bütün liste, "F.K.A" başharfleriyle imzalanmıştı.

İkinci kasanın kapağının iç tarafında cihazın güvenle sökülmesini ve parçalarının sandıklarda doğru yerleştirilmesini anlatan benzer bir talimat listesi vardı.

O an büyük büyükbabamın aslında kim olabileceğini anlamaya başladım. Bundan kastım ne yaptığı, ne

yapmaya gücünün yettiği, ne elde ettiğidir. O zamana kadar atalarımdan biriydi yalnızca, evde eşyaları olan büyükbabaydı. Onun kişiliğine ilk bakışımdı bu. Bu sandıklar, kılı kırk yaran talimatlarıyla onundu ve talimatlar onun tarafından ya da daha akla yakın bir olasılıkla, onun için yazılmıştı. Orada uzun süre durdum ve asistanlarıyla birlikte cihazı kurmasını, ilk gösteriye yetişmek için zamana karşı yarışmasını hayal ettim. Hakkında hâlâ neredeyse hiçbir şey bilmiyordum ama sonunda ne yaptığına ve az da olsa nasıl yaptığına dair bir ipucu elde etmiştim.

O yılın sonraki günlerinde geri kalan eşyalarını düzenledim. Bu da nasıl biri olduğu konusunda bana fikir verdi. Çalışma odası düzgünce dosyalanmış evrakla doluydu; yazışmalar, faturalar, dergiler, anlaşma formları, yolculuk belgeleri, gösteri biletleri, tiyatro programları. Hayatının büyük bölümü orada dosyalanmıştı; mahzende daha fazlası, gösterilerinde kullandığı öteberi ve kostümler vardı.Kostümlerin çoğu eskiyip lime lime olmuştu; onları attım. Ama kabin illüzyonları çalışır ya da onarılır haldeydi. Paraya ihtiyacım olduğu için en iyi örnekleri koleksiyonculara sattım. Rupert Angier'ın sihirbazlık kitapları koleksiyonunu da elden çıkardım. Satın almaya gelenlerden, bu malzemelerin çoğunun sadece parasal açıdan değerli olduğunu öğrendim. Çok azı modern sihirbazların ilgisini çekecek mesleki öneme sahipti. Muhteşem Danton'un sergilediği gösterilerin büyük bölümü sıradan numaralardı ve uzmanları ya da koleksiyoncuları şaşırtacak bir yanları yoktu. Elektrikli cihazı satmadım; hâlâ mahzende, sandıkların içinde duruyor.

Planlamadığım kimi nedenlerden, mahzene inmek çocukça korkularımı geride bırakmamı sağladı. Belki bunun nedeni geçen yıllarda büyümüş olmam ya da

ailemin yokluğunda evi çekip çeviren kişi haline gelmem gibi basit bir şeydi. Nedeni ne olursa olsun, kahvereng kapıdan dışarı çıktığımda, o zamana kadar peşimi bırakmayan ve istenmeyen bir şeyden kurtulmuştum

11

Ama bu yeterli değildi. Küçücük bir çocuğun, hem de kendi babam tarafından öldürüldüğü gerçeğini hiçbir şey haklı çıkaramazdı.

Bu sır hayatıma sızmıştı. Yaptığım her şeyi etkiliyor, beni duygusal açıdan sınırlayıp sosyal açıdan felç ediyordu. Burada yapayalnızım. Nadiren arkadaş ediniyorum, sevgili istemiyorum, kariyerle ilgilenmiyorum. Rosalie taşınıp evlendiğinden beri, ailem gibi, bir kurban olarak burada yalnız yaşadım.

Düşmanlığın aileme geçmişte getirdiği çılgınlıktan uzaklaşmak istedim ama büyüdükçe, tek çıkış yolunun onunla yüzleşmek olduğuna inandım. Nicky Borden'ın nasıl ve neden öldüğünü anlamadan hayatıma devam edemem.

Ölümü beni rahat bırakmıyor. Çocukla ve o gece olanlarla ilgili daha fazla şey çğrenebilirsem saplantım sona erer. Ailemin geçmişini öğrenirken, kaçınılmaz olarak Bordenlar'ınkini de öğrendim. Senin izini sürdüm Andrew, çünkü seninle benim tüm olayın anahtarı olduğumuzu düşünüyorum. Sen hayatta kalan tek Borden'sın, ben de hemen hemen yaşayan son Angier ım.

Ne kadar mantığa aykırı olsa da Nicky Borden'ın sen olduğunu biliyorum, Andrew; nasıl olduysa o olaydan sağ kurtuldun.

12

Yağmur akşam vakti kara dönüştü; Andrew Westley'le Kate Angier akşam yemeğinden sonra otururlarken hâlâ yağıyordu. Kate'in anlattığı öykü ilk başta onda tepki uyandırmadı; sessizce boş kahve fincanına bakıyor, tabaktaki kaşığa parmağıyla vuruyordu. Sonra biraz açılması gerektiğini söyledi. Pencereye gidip bahçeye baktı ve ellerini ensesine koyup başını sağa sola döndürdü. Dışarısı zifiri karanlıktı, Kate pencereden hiçbir şey göremeyeceğini biliyordu. Anayol evin arka tarafında ve daha aşağıdaydı; evin bu yanında sadece çimenlik, koruluk, tepe ve hepsinden sonra Curbar Sırtı'nın yalçın kayalıkları vardı. Bir süre pozisyonunu değiştirmedi; Kate gözlerini göremeyince ya kapattığını ya da boş boş karanlığa baktığını düşündü.

Sonunda, Andrew "Bildiklerimi anlatayım. Tarif ettiğin yaşlarda ikiz kardeşimle bağlantımı kaybettim. Bana anlattıkların bunu açıklayabilir belki. Ama doğum kaydı yoktu; o nedenle var olduğunu kanıtlayamıyorum. Ama gerçek olduğunu biliyorum. İkizlerin nasıl bir uyum içinde olduklarını duydun mu hiç? Bunun için eminim işte. Bildiğim bir başka şey de onun bu evle bir bağlantısı olduğu. Bugün geldiğimden beri onun burada olduğunu hissediyorum. Nasılını bilmiyorum, açıklayamam."

"Kayıtlara ben de baktım," dedi Kate. "İkizin yok."

"Birileri resmi kayıtlarla oynamış olabilir mi? Mümkün mü?"

"Bunu ben de merak ediyorum. Çocuk öldürüldüyse, bu kayıtları değiştirmek için yeterli bir neden değil mi?"

"Belki de. Kesin olarak söyleyebileceğim tek şey, bu konuda bir şey hatırlamadığım. Her şey karanlık. Baba-

mı, Clive Borden'ı bile anımsamıyorum. O çocuk kesinlikle ben olamam; ben olduğumu düşünmek bile saçma. Başka biri olmalı."

"Ama o senin babandı... ve Nicky tek oğluydu."

Pencereden döndü ve büyük masada, Kate'in karşısındaki sandalyesine oturdu. "Bak yalnızca iki üç olasılık var," dedi. "Çocuk bendim, öldürüldüm ve şimdi yeniden hayattayım. Neresinden bakarsan bak bir anlam ifade etmiyor. Ya da ölen çocuk ikiz kardeşimdi ve onu öldüren kişi, bir ihtimal baban, sonradan resmi kayıtların değiştirilmesini sağladı. Açıkçası buna da inanmıyorum. Ya da yanlış hatırlıyorsun; çocuk sağ kaldı; ben olabilirim de olmayabilirim de. Ya da... her şeyi hayal etmiş olabilirsin."

"Hayır. Hayal etmedim. Ne gördüğümü biliyorum. Hem zaten annem de olayı kabul etti." Borden kitabının kendisine ait kopyasını aldı ve bir kağıtla işaretlemiş olduğu sayfayı açtı. "Bir başka açıklama daha var ama bu da diğerleri kadar mantık dışı. O gece öldürülmediysen, bu bir numara olabilir. O gece kullanıldığını gördüğüm şey, sahne illüzyonu için inşa edilmiş bir cihazdı."

Kitabı çevirip ona doğru tuttu ama adam eliyle itti.

"Hepsi çok saçma," dedi.

"Ama gördüm."

"Bence yanlış gördün ya da başka birinin başına geldi." Tekrar açık perdeli pencereye, sonra da dikkati dağılmış bir halde saatine baktı. "Cep telefonumu kullanmamın sakıncası var mı? Aileme geç kalacağımı söylemeliyim. Bir de Londra'daki daireme telefon etmek istiyorum."

"Bence bu gece burada kalmalısın." Andrew bir an gülümseyince, Kate bunu yanlış bir şekilde söylediğini anladı. Adamın zararsız kabalığını çekici bulmuştu ama görünüşe bakılırsa seksten vazgeçmeyen erkeklerdendi o

da. "Yani Bayan Makin senin için misafir odasını hazırlar."

"Öyle gerekiyorsa..."

Kate akşam yemeğine gelmeden önceki o anı hatırladı. Ya viski ikramında aşırıya kaçmış ya da aileler arasındaki uzlaşmaz farklardan çok fazla söz etmişti. Belki de ikisinin birleşimiydi. O ana kadar adamın ona bütün öğleden sonra ara ara açıkça ve arsızca bakması hoşuna gitmişti ama birbuçuk saat önce, yemeğe gelmek üzereyken, Andrew aileler arasında bir barışmayı denemek istediğini söylemişti. Sadece ikisi, son kuşak. Bir yandan gururu okşanmıştı ama ikisinin aklındaki şey aynı değildi. Adamı bildiği en nazik biçimde savuşturacaktı.

"Karda içkili halde araba sürebilecek misin?"

"Evet."

Ama sandalyeden kımıldamadı. Kate Borden kitabını aralarına koydu, açık sayfalar aşağıda kalmıştı.

"Benden ne istiyorsun, Kate?" dedi Andrew.

"Artık bilmiyorum. Belki hiç bilmedim. Galiba Clive Borden babamı görmeye geldiğinde olan buydu. İkisi de bir şey denemeleri gerektiğini hissetti, adımları izlediler ama eski farklar hâlâ önemliydi."

"Beni ilgilendiren tek bir şey var. İkiz kardeşim hâlâ burada bir yerde. Bu evde. Öğleden sonra bana büyükbabanın eşyalarını gösterdiğinden beri onun varlığını hissediyorum. Bana gitmememi, gelip onu bulmamı söylüyor. Varlığını içimde hiç bu kadar güçlü hissetmemiştim. Ne söylersen söyle, doğum kayıtları ne gösterirse göstersin, bence 1970'te buraya gelen kardeşimdi; bir şekilde hâlâ burada."

"Var olmadığı gerçeğine rağmen..."

"Evet, buna rağmen. Aynı zamanda, ikimiz de o gece garip bir şey olduğunu biliyoruz. Veya en azından sen

biliyorsun."

Buna yanıt vermedi, bir çıkmazda olduğunu hissediyordu. Hep bildiği çıkmazdı; daha sonra hayatta olduğunu öğrendiği, küçük bir çocuğun ölümü. Çocuğun şimdiki haliyle karşılaşmak hiçbir şeyi değiştirmemişti. Bu oydu, o olmamıştı.

Kendisine biraz daha konyak doldurdu. Andrew, "Burada telefon edebileceğim bir yer var mı?" dedi.

"Burada kal. Kışın evin en sıcak yeri burası. Ben bir şeyi kontrol edeceğim."

Odadan çıkarken adamın cep telefonunun tuşlarına bastığını duydu. Ana koridordan geçip ön kapıdan dışarı baktı. Kar beş altı santimlik bir örtü oluşturmuştu. Kapalı giriş yolunda az birikirdi; ama vadinin aşağısında, anayolda karın çitleri ve yol kenarındaki bankları örttüğünü biliyordu. Genellikle duyulan trafik sesinden eser yoktu. Evin arkasına dolandı ve odun deposunun karla örtülmeye başladığını gördü. Bayan Makin mutfaktaydı; onunla konuşup misafir odasını hazırlamasını istedi

Bayan Makin sofrayı topladıktan sonra, Kate ve Andrew yemek odasında kaldılar. Yanan şöminenin karşılıklı iki tarafına oturup günlük şeylerden konuştular: Andrew'ün birlikte yaşadığı kızla sorunları, Kate'in inşaat için arazisinin bir bölümünü isteyen mahalli yönetimle dertleri. Ama Kate yorgundu ve buna iştahı yoktu. Saat on birde sabah devam etmeyi önerdi.

Misafir odasını ve kullanacağı banyoyu gösterdi. İkinci bir teklifle karşılaşmayınca şaşırdı. Adam misafirperverliği için kadına teşekkür etti, iyi geceler diledi, o kadar.

Kate büyük-büyükbabasının bazı kağıtlarını bıraktığı yemek odasına döndü. Düzgünce istiflenmişlerdi; her yere kağıt saçılmasını önlemek kalıtsal bir alışkanlıktı herhalde. Bir yanı düzensiz, umursamaz, serbest olmak isti-

yordu ama doğası buna izin vermiyordu.

Ateşe en yakın sandalyeye oturdu ve bacaklarına vuran ısıyı hissetti. Ateşe bir kütük daha attı. Andrew yatağa gidince uykusu kaçar gibi olmuştu. Onu yoran adam değil, onunla konuşmak ve çocukluktan kalma anıları bulup çıkarmak olmuştu. Onlardan söz etmek bir bakıma arınmaydı; içeride kalan zehrin atılmasıydı. Artık kendisini daha iyi hissediyordu.

Ateşin yanına oturmuş geçmişteki olayı düşünerek çeyrek yüzyıldır yaptığı gibi ne anlama geldiğini anlamaya çalışıyordu. Bu olay, içinde, derinlerde bir yere hâlâ korku salıyordu. Andrew'un kardeşim dediği çocuk her şeyin merkezinde, geçmişin rehiniydi. Bayan Makin tam o anda geldi. Kate'e yatmadan önce kafeinsiz bir kahve yapıp yapamayacağını sordu. Kahveyi içerken Radyo 4'te gece yarısı haberlerini dinledi; saha sonra BBC Dünya Servisi başladı. Uyanık kalmaya devam etti. Andrew'un yattığı misafir odası hemen üst kattaydı; eski yatakta dönüp durduğunu duyabiliyordu. O odanın ne kadar soğuk olduğunu biliyordu. Orası çocukken kendi odasıydı.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Rupert Angier

HAYAT HİKAYEM 21 Eylül 1866

Geçmişim, benim adım **ROBBIE** (Rupert) **DAVID ANGIER** ve ben bugün 9 yaşındayım. Yaşlı olana kadar her gün bu deftere yazıcam.

Atalarım, bir sürü ama önce Annemle Babam. Bir tane abim var: **HENRY RICHARD ANGUS ST JOHN ANGIER**, o 15 yaşında okula gidiyor ve o son sınıfta.

Caldlow Derbyshire'da Cadlow Malikanesinde oturuyorum. Bu hafta boazım ağrımıştı.

Hizmetkarlar, bir tane dadım var ve Grierson ve öğleden sonra yerine başka hizmetçi gelen bir hizmetçi var ama adını bilmiyorum.

Bunu yazınca babama göstericem. Son. İmza Rupert David Angier.

HAYAT HİKAYEM 22 Eylül1866

Bugün doktor gene beni görmeye geldi, iyiyim. Abim Henry'den bana bugün mektup geldi bundan sonra ona Efendim demeliyim diyor çünkü kıdemli öğrenci oldu.

Babam Kamara'da oturmak için Londra'ya gitti. O geri gelene kadar evin başı benim dedi. Yani Henry bana Efendim demeli ama burada yok.

Mektup yazıp bunu Henry'e söyledim.

Yürüyüşe çıktım, Dadımla konuştum, Grierson bana kitap okurken uyudu her zamanki gibi.

Eğer devam edersem bunu Babama göstermeme gerek yok artık.

23 Eylül 1866

Boazım daha iyi. Grierson'la beni arabayla gezdirdi.Çok bişey söylemedi ama Henry o evin hakimi olunca

onun gideceğini söylemiş. Henry evin hakimi olunca Grierson gidecek yani. Grierson her şeye karar verildiğini söyledi ama umarım yıllarca olmaz.

Annemin gelip beni görmesini bekliyorum bu akşam gecikti.

22 Aralık 1867

Dün akşam benim için davet verildi ve köyden kızlarla erkekler geldi, Noel olduğu için gelmelerine izin verildi. Henry de buradaydı ama öbür çocuklar yüzünden davete gelmedi. Çok güzel şeyler kaçırdı çünkü davette bir tane hokkabaz vardı!

Bu adamın adı Bay A. Presto'ydu, gördüğüm en harika numaraları yaptı. Hiç yoktan bayraklar, flamalar ve şemsiyeler var etti, bir sürü balon ve kurdele de çıkardı. Sonra iskambil kağıtlarıyla numaralar yaptı, seçtiğimiz kağıtları tahmin etti. Çok zeki birisi. Bir çocuğun burnundan bilardo topları çıkardı, küçük bir kızın kulağınıdan bir sürü para döküldü. İkiye kesip sonra yeniden birleştirdiği bir ip parçası vardı ve sonunda küçük cam bir kutudan beyaz bir kuş çıkardı, başlamadan önce kutunun boş olduğunu görmüştük!

Bu numaraların nasıl yapıldığını anlatması için yalvardım da yalvardım ama Bay Presto anlatmadı. Öbür çocuklar gittikten sonra bile, söylediğim hiçbir şey fikrini değiştirmedi.

Bu sabah aklıma bir fikir geldi Grierson'u Sheffield'a gönderip bulabildiği bütün sihir numaralarını aldırdım ve bu konuda kitap var mı diye baktırdım. Grierson bütün gün yoktu ama sonunda istediklerimin çoğuyla geri geldi. İçinde kuş saklamak için özel cam kutusu da var (kutunun özel zemini, bu aklıma gelmemişti) Öbür numaralar biraz daha zor çünkü alıştırma yapmam lazım. Ama birisinin seçtiği kağıdı tahmin ettiğim bir numara

öğrendim ve Grierson'a birkaç kere yaptım.

17 Şubat 1871

Bugün aylar sonra ilk kez Babamı yalnız yakalamayı başardım ve vaziyetin, aşağı yukarı Henry'nin tarif ettiği gibi olduğunu öğrendim. Böyle bir halde elinden gelenin en iyisini yapmaktan başka çare yok gibi görünüyor.

Henry'yi memnuniyetle öldürebilirim.

31 Mart 1873

Bugün son iki senede yazdıklarımı yırtıp yok ettim. Okuldan döner dönmez ilk yaptığım şey bu oldu.

1 Nisan 1873

Okuldan eve döndüm. Artık bu defteri yazmaya yetecek mahremiyetim var. Babam,12. Colderdale Dükü, üç gün önce, 29 Mart 1873'te vefat etti. Ağabeyim Henry onun ünvanını, topraklarını ve mülkünü aldı. Benim, annemin ve diğer ev ahalisinin istikbali, ister kuvvetli ister aciz olsunlar, belli değil. Malikânenin istikbali bile emniyette değil; Henry geçmişte sert değişikliklerden bahsetmişti. Elimizden gelen tek şey beklemek. Bu esnada ev cenaze hazırlıkları ile meşgul.

Babam yarın mozolede gömülecek.

Bu sabah, istikbale daha bir ümitle bakıyorum. Bu sabah odamda, sihirbazlık alıştırmalarımı yapıyordum. Bu sahada kaydettiğim ilerleme, bu günlüğün sayfalarında yaptığım temizliğin kurbanlarından biri oldu; çünkü en baştan beri el çabukluğunda usta olmak için lazım olanları her şeyi en ince ayrıntısına kadar kaydetmiştim... ama diğer şeyleri çıkarmaya karar verince onlar da gitti. Gösteri yapacak kıvama geldiğime, her ne kadar bunu denemeye tabi tutmadıysam da yeni numaraları sık sık okuldaki arkadaşlarım üzerinde tatbik

ettim. Sihre ilgileri yokmuş gibi davranıyorlar, hatta bazıları sırlarımı bildiklerini iddia ediyor ama bir ikisinde, yüzlerinde gerçek bir şaşkınlığa tanık olmak beni çok memnun etti.

Acele etmeye gerek yok. Okuduğum bütün sihirbazlık kitapları, yeni başlayanlara acele etmemelerini, onun yerine gösterinin beceri kadar şaşırtmaca da ihtiva etmesi için hakkını vererek hazırlanmalarını salık veriyor. Kim olduğunuzu bilmemeleri, ne olduğunuza ya da ne yapacağınıza dair muammaya katkıda bulunur.

Kitaplar böyle diyor.

Keşke, bu en hüzünlü haftamda tek dileğim, sihrimi kullanıp Babamı geri getirebilseydim. Bencilce bir dilek; çünkü bu, kendi hayatımı da üç gün önceki haline geri döndürürdü. Ama aynı zamanda sevgiyle dolu bir dilek. Babamı seviyordum ve onu şimdiden özledim; yokluğunun acısını çekiyorum. Kırk dokuz yaşındaydı. Bence bu, kalp hastalığına yenik düşmek için çok genç bir yaş.

2 Nisan 1873

Cenaze kaldırıldı ve babam sonsuz uykusuna uğurlandı. Kilisedeki törenden sonra naaşı, Doğu Rise'ın altında yer alan aile kabristanına götürüldü. Cenazeye katılanlar mozolenin girişine kadar tek sıralandılar ve Henry'le ben, cenazeci ve adamları ile tabutu yeraltına taşıdık.

Sonra olanlara hazırlıksız yakalanmıştım. Mozole tepenin içine uzanan devasa bir doğal mağaraydı. Aile kabristanı olarak kullanılmak üzere genişletilmişti. Zifiri karanlıktı, ayağımızın altındaki zemin engebeli ve taşlıydı, havada pis bir koku vardı, birkaç fare gördük. Geçiş yoluna taşmış sayısız çıkıntı ve raflar, karanlıkta acı veren çarpışmalara sebep oluyordu. Hepimiz birer fener

taşıyorduk ama basamakların sonuna varıp günışığından mahrum kaldığımızda fenerler işe yaramadı. Bu şartlar altında tabutu taşımak azami derecede zordu. Cenazeciler tüm bunları meslek erbabına yakışır bir rahatlıkla karşıladılar ise de bu, ağabeyimle benim için kısa ama önemli bir sınavdı. Müsait bir çıkıntı bulup tabutu yerleştirdikten sonra, baş cenazeci ezberden birkaç söz okudu ve gecikmeden yeryüzüne çıktık. Birkaç dakika önce terk ettiğimiz güneşli bahar sabahına kavuştuk; etraf nergislerle doluydu ve ağaçlar gonca vermişti ama misafir olduğum karanlık tünelin gölgesi bütün güne vurdu. Mozolenin sert ahşaptan kapısı kapandığında titredim; O eski, kırık tabutların, tozun, kokunun, mekândaki cansız buhranın hatırasını kafamdan atamıyordum.

Akşam

Bir saat kadar önce tören yapıldı. Bu kelimeyi tam da istediğim manada kullanıyorum; bütün gün beklenen tören. Babamın defnedilmesi bunun için, vasiyetinin okunması için bir hazırlıktı sadece.

Hepimiz orada, ana merdivenin altındaki holde toplanmıştık. Babamın avukatı Sör Geoffrey Fusel-Hunt bizi sessizliğe davet etti ve titremeyen, ne yaptığını bilen elleriyle kahrolası belgeyi ihtiva eden kahverengi zarfı açıp katlanmış parşömenleri çıkardı. Diğerlerine baktım. Babamın erkek ve kız kardeşleri oradaydı; yanlarında eşlerini ve -bazıları- çocuklarını da getirmişlerdi. Araziyi yöneten, av sahasını bekleyen, kırlık bölgeleri dolaşan, çiftlikleri ve dalyanları koruyan kişiler küçük bir topluluk halinde bir kenarda duruyorlardı. Onların yanında, yine topluluk halinde, gözleri umutla parlayan kira ödeyen çiftçiler vardı. Doğrudan Sör Geoffrey'in masasının karşısında duran yarı çember oluşturmuş topluluğun ortasında

ben ve Annem vardık; hizmetkârlar arkamızdaydı. Hepimizin önünde, kollarını göğsüne kavuşturmuş halde ayakta duran Henry, o anın merkezi ve olayın baskın öğesi olmuştu

Şaşırtıcı bir şey olmadı. Henry'nin ana mirası babamın vasiyetinin konusu değildi elbette; soydan gelen mülk de öyle. Ama dağıtılması gereken mallar; hisseler; nakit, tahvil, değerli eşyalar ve en önemlisi, mülkiyet hakları vardı.

Anneme ömrünün geri kalanında malikânenin ana kanatlarından birinde ya da girişin yanındaki çeyiz evinin tamamında oturma arasında seçim hakkı verildi. Eğitimimi tamamlayana kadar şu an işgal ettiğim odalarda kalmama izin verilmişti; ondan sonra kaderim Henry'nin elindeydi. Şahsi hizmetkârlarımızın kaderleri bizimkilerle bağlantılıydı; ev ahalisinin geri kalanı Henry'nin uygun gördüğü şekilde kalacak ya da gidecekti

Hayatımız alt üst olmak üzereydi.

Birkaç nakit mirası hak sahiplerine gitti ama servetin büyük bölümü artık Henry'nindi. Bu ilan edildiğinde kımıldamadı, en ufak bir belirti göstermedi. Annemi öptüm, araziyi idare edenlerden ve çiftçilerden birkaçının elini sıktım.

Yarın hayatımı nasıl yaşayacağıma karar vermeye çalışacağım; bu kararı Henry'e bırakmamalıyım.

3 Nisan 1873

Ne yapacağım? Okula dönmeme bir haftadan fazla zaman var. Bu son sömestre...

3 Nisan 1874

Bir senelik aradan sonra bu günlüğe dönmek münasip geliyor. Caldlow Malikânesi'nde kalıyorum; kısmen yirmi bir yaşına basana kadar kanuni vasim Henry'nin gözeti-

minde olduğu için; fakat aslında annem öyle istediği için.

Bana Grierson göz kulak oluyor. Henry Londra'ya yerleşti; haberlere göre orada her gün Kamara'ya gidiyormuş. Annemin sıhhati iyi. Her sabah çeyiz evine gidiyorum ve reşit olduğumda neler yapabileceğimi konuşuyoruz

Babamın vefatından sonra gözbağcılık alıştırmalarımı ihmal etmiştim ama dokuz ay önce tekrar başladım. O zamandan beri yoğun bir şekilde çalışıyorum ve sahne sihirbazlığı gösterilerini seyretmek için hiçbir fırsatı kaçırmıyorum. Bu amaçla Sheffield ya da Manchester'daki müzikholleri dolaşıyorum; standartlar farklılık gösteriyor olsa da ilgimi uyandırmaya yetecek cinste oyunlara rastlıyorum. İllüzyonların çoğuna zaten aşinayım ama her gösteride en az bir kere heyecan veren ya da şaşırtan bir şeye rastlıyorum. O andan itibaren sır avına çıkıyorum. İstediğim şeyi, Grierson'la birlikte sık sık gittiğimiz çeşitli sihir tacirleri ve tedarikçilerinden, ısrar ederek eninde sonunda alıyorum.

Grierson, azalmış ev ahalisinin içinde sihre olan ilgimi ve hırsımı bilen tek kişi. Annem benim ne olacağım hakkında karamsar sözler sarfederken, ona planımı anlatmaya cüret edemiyorum. Fakat Derbyshire'da sürdüğüm bu yarım yamalak hayatı bırakıp gittiğimde bir meslek sahibi olacağıma dair güvenim tam. Abone olduğum sihirbazlık dergileri, revaçta bir illüzyonistin tek bir gösteri için aldığı muazzam ücretleri yazıyor; parlak bir sahne kariyeri ile gelen toplumsal beğeniden bahsetmiyorum bile. Şimdiden bir rolüm var. Asalet ünvanına sahip birinin talihsiz, velisinden aldığı harçlığa mahkum edilmiş küçük kardeşiyim ve Derbyshire'ın yağmurlu tepelerinde, cesaret kırıcı hayatımı geçiriyorum.

Aslında sahne kenarında bekliyorum çünkü yaşım geldiğinde gerçek hayatım başlayacak!

Idmiston Konakları, Kuzey Londra 31 Aralık 1876

Nihayet kutularımla sandıklarımı depodan almayı başardım. Eski eşyalarımı karıştırarak ve artık istemediklerimle tekrar bulduğuma sevindiklerimi ayırarak kasvetli bir Noel geçirdim. Bu günlük, ikinci gruba dahil olanlardan. Son birkaç dakikadır eski yazdıklarımı okuyordum.

Daha önce sihirbazlık kariyerimin ayrıntılarını yazmaya karar verdiğimi hatırlıyorum. Şimdi bunu yazarken aklımda aynı düşünce var. Gerçi çok fazla boşluk var. Henry'le münakaşalarımızı anlattığım bütün sayfaları yırttım; onlarla birlikte kaydettiğim ilerleme ile ilgili yazdıklarım da gitti. O günlerde öğrendiğim ve çalıştığım o kadar numarayı, zorlamayı ve hareketi hatırlayıp özetleme zahmetine giremem.

Ayrıca, iki buçuktan fazla zaman önceki son yazımda, kederli bir uyuşukluk içinde yirmi bir yaşına gelmeyi ve Henry'nin beni evden atmasını beklediğimi yazmışım. Aslında, o kadar beklemedim ve işleri kedim ele aldım.

İşte ben; on dokuz yaşında, Londra banliyösünün itibarlı bir muhitindeki kiralık odalarında oturan, geçmişinden kurtulmuş ve en az iki yıl boyunca (çünkü Henry nerede oturduğuma bakmadan harçlığımı vermek zorunda) maddi dertlerden uzak biri. Halk içinde bir kere sihir gösterisi yaptım bile ama para almadım (bu utanç verici hadiseden ne kadar az bahsedersem o kadar iyi olur).

Sade vatandaş Bay Rupert Angier oldum ve öyle kalacağım. Bu yeni hayatımda hiç kimse, doğum hakkımla ilgili gerçeği bilmeyecek.

Yarın, yeni yılın ilk gününde, sihirle ilgili arzularımı özetleyecek ve muhtemelen niyetlerimi yazacağım.

1 Ocak 1877

New York'tan gelmesini haftalardır beklediğim kitaplar sabah postasıyla geldi. Fikir edinmek için onları karıştırdım.

Gösteri yapmayı seviyorum. Sahneyi kullanma, gösteri sunma veya seyircileri nüktedan ya da gülünç sözlerle eğlendirme sanatını öğreniyorum... kahkaha, şaşkınlık çığlıkları ve alkış tufanı hayallerimi süslüyor. Sadece kusursuz bir sunumla mesleğimin zirvesine tırmanabileceğimi biliyorum.

Tek zayıflığım, bana açıklanmadan bir illüzyonun işleyişini anlayamıyor olmam. Bir numarayı ilk gördüğümde, ben de herhangi bir seyirci kadar afallıyorum. Sihir konusunda kıt bir hayal gücüne sahibim ve istenen etkiyi yaratmak için bilinen genel kanunları kullanmakta güçlük çekiyorum. Üstün bir performans gördüğümde, gösterilen kısım gözlerimi kamaştırıyor, saklanan ise kafamı karıştırıyor

Bir keresinde, Manchester Sirki'nde bir sahne gösterisinde, sihirbaz herkese camdan bir sürahi gösterdi. Arkasında yüz hatlarını görelim diye suratına tuttu; zarif çınlamasını duyup simetrik ve kusursuz olduğunu anlayalım diye metal bir çubukla hafifçe vurdu; son olarak, boş olduğunu görelim diye bir anlığına ters tuttu. Sonra, üzerinde metal bir güğümün olduğu masaya döndü. Güğümden cam sürahiye çeyrek litre su boşalttı. Sonra, başka bir şey yapmadan sahnenin bir yanında duran şarap kadehlerini aldı ve her birini kırmızı şarapla doldurdu!

Demek istediğim, katlanmış gazeteye su döküp, *sonra* gazeteden bardağa süt doldurmanızı sağlayan cihaza sahiptim (gazete kupkuru kalıyordu). Çalışma prensibi aynıydı ama sunum farklıydı ve ben, ikincisine ağzım açık bakarken ilkini unutmuştum.

Aylık harçlığımın büyük bölümünü, sürekli genişleyen repertuvarıma bir numara daha eklememi sağlayan sırrı ya da cihazı satın aldığım sihir dükkânlarına harcıyorum. Parayla alamadığınız zaman sırları çözmek ziyadesiyle güç! Çözsem bile, bu her zaman çare olmuyor çünkü rekabet şiddetlenirken illüzyonistler de kendi numaralarını icat etmek zorunda kalıyor. Böyle illüzyonların sergilendiğini görmek benim için hem zor bir sınav hem de işkence.

Burada sihirbazlık mesleği camiasını yeni gelenlere kapatıyor. Bir gün o camiaya ben de katılacak ve yeni gelenleri dışlamaya çalışacağım ama şimdilik, daha eski sihirbazların sırlarının üzerine titremelerini can sıkıcı buluyorum. Bugün sadece abonelere dağıtılan, aylık Gözbağcıların Toplantısı dergisine yollanmak üzere kaleme aldığım mektupta, gizlilik hususundaki bu yaygın ve saçma saplantı ile ilgili düşüncelerimi ifade ettim

3 Şubat 1877

Hafta içi her gün, sabah 9.00'dan öğle vaktine kadar, sihirbazlık ve yeni gösteriler konusunda uzmanlaşmış olan dört büyük tiyatro acentası arasında mekik dokuyorum. Her birinin kapısının önünde kendimi kaçınılmaz red cevabına hazırlıyor ve takınabildiğim en cesur ifadeyle içeri giriyorum. Danışmadaki görevliye varlığımı belli ediyor, kibarca bana uygun bir iş olup olmadığını soruyorum.

Şimdiye kadar cevap hep olumsuz oldu. Bu görevlilerin ruh hali çeşit çeşit ama bana kabaca hayır derken kibarlık etmiş oluyorlar

Mütemadiyen benim gibilerle uğraştıklarını biliyorum; bir alay işsiz gösteri sanatçısı, her gün benimle aynı yolu tepiyor. Tabiatıyla müracaat etmeye giderken başkalarına rastlıyorum ve yine tabiatıyla, birkaç arkadaş edindim.

Çoğundan farklı olarak cebimden bir iki kuruş eksik olmuyor (en azından harçlığım devam ettiği müddetçe olmayacak) ve öğle yemeği için Holborn ya da Soho'daki hanlardan birine gittiğimizde onlara içki ısmarlayabiliyorum. Bu sebeple revaçtayım; başka bir sebebe bağlayıp kendimi kandırmıyorum. Yarenlikten memnunum, hem merhabalaştığım bu insanlardan biri vasıtasıyla bana iş bulacak veya teklif edecek biriyle tanışabileceğime dair küçük bir umut besliyorum.

Kâfi miktarda hoş bir hayat bu; hem öğleden sonraları ve akşamları alıştırma yapmak için bol bol vaktim oluyor.

Mektup yazmaya da vaktim var. Sihir konusunda ısrarcı ve tabuları yıkan bir yazar oldum. Gördüğüm tüm sihirbazlık dergilerinin her sayısına yazıyorum ve daima sivri, kışkırtıcı, kavgacı olmaya çalışıyorum. Kısmen sihirbazlığın bayağı dünyasında düzeltilmesi gereken çok şey olduğu inancıyla, fakat aynı zamanda hatırlarda kalacak bir şekilde yaymazsam ismimin tanınmayacağı düşüncesiyle hareket ediyorum.

Bazı mektupları kendi adımla, bazılarını profesyonel kariyerim için seçtiğim isimle imzalıyorum: Danton. İki isim kullanmak, söylediklerimde esnek olmamı sağlıyor.

Daha ilk günler; mektuplarımın çok azı basıldı. Mektuplarım okunmaya başlayınca adım pek çok insanın dilinde olacak.

16 Nisan 1877

Mali ölümüm ilan edildi, resmiyet kazandı! Henry müşavirleri vasıtasıyla, yirmi birinci yaşgünümde harçlığımın kesileceğini bildirdi. Caldlow Malikânesi'nde kalma hakkım saklı; fakat sadece bana ayrılan odalarda.

En sonunda dile getirdiğine sevindim. Belirsizlik yakamı bıraktı. Seneye Eylül'e kadar vaktim var. İş bulamadığım, bu yüzden tanınmadığım, bu yüzden seyirci

toplayamadığım, bu yüzden iş bulamadığım bu haşin devridaimi bozmak için on yedi ay.

Tiyatro acentalarında aranmaya devam ettim. Yarından itibaren daha büyük bir azimle işe koyulmalıyım.

13 Haziran 1877

Yaz havasındayız ama benim için bahar gecikmeli geldi! Nihayet bir iş teklifi aldım!

Çok büyük bir şey değil, Londra'daki bir otelde, küçük işadamlarının katıldığı bir toplantıda iskambil numaraları sergileyeceğim; ücret sadece yarım gine ama bu benim hayatımdaki en mühim gün!

On şilin ve altı peni! Bir haftalık kiradan fazla! Bir servet!

19 Haziran 1877

İncelediğim kitaplardan biri, Gupta Hilel adında Hindu bir sihirbaz tarafından yazılmış. Bu kitapta numarası ters giden illüzyoniste tavsiyelerde bulunuluyor. Hilel'in anlattığı birkaç kaçış var; çoğu seyircinin dikkatini dağıtma yöntemlerine dayanıyor. Ayrıca kadercilikle ilgili nasihatleri de var. Sihirbazlık, hazır olunması ve metanetle karşılanması gereken hayal kırıklıkları ve başarısızlıklarla dolu bir meslek.

Ben de metanetle Danton'un profesyonel sihirbazlık kariyerinin başlangıcını buraya naklediyorum. Teşebbüs ettiğim ilk numaranın (basit bir kart değiştirme) ters gittiğini, beni saf dehşetin pençesine attığını ve gösterinin geri kalanını mahvettiğini söyleyeyim yeter.

Ücretin yarısını, beş şilin ve üç peni aldım; organizatör tekrar denemeden önce daha çok alıştırma yapmamı nasihat etti. Bay Hilel de aynını öğütlüyor.

20Haziran 1877

Ümitsizlik içinde, sihirbazlık kariyerimi bırakmaya karar verdim.

14 Temmuz 1877

Annemi ziyaret etmek için Derbyshire'daydım; oraya gitmeden önce peşimi bırakmayan kasvetten daha karanlık bir ruh hali içinde geri döndüm. Ayrıca gelecek aydan itibaren kiraya haftada on şilin zam geleceğini öğrendim.

Kendi ayaklarımın üzerinde durmak için hâlâ bir seneden fazla vaktim var.

10 Ekim 1877

Aşık oldum! Adı Drusilla MacAvoy.

15 Ekim 1877

Ne kadar aceleciymişim! The MacAvoy denen kadın bana göre değilmiş. Kendimi öldürmeyi planlıyorum; kalan sayfalar boşsa, bu günlüğü bulan kişi başarıya ulaştığımı anlayacak.

22 Aralık 1877

Hayatımın kadınını buldum nihayet! Hiç bu kadar mutlu olmamıştım! Adı Julia Fensell, benden sadece iki ay küçük, saçları parlak kızıl kahverengi ve yüzüne dökülüyor. Mavi gözleri; uzun, düzgün bir burnu, küçük gamzeli bir çenesi, her daim tebessüme hazır gibi duran bir ağzı, beni aşk ve tutkudan deliye döndüren, incecik ayak bilekleri var! Kesinlikle şimdiye kadar gördüğüm en güzel kadın. Beni en az benim onu sevdiğim kadar sevdiğini söylüyor.

Talihin bana güldüğüne inanmak imkânsız. Beni tüm tasalarımdan; korkularımdan; öfke, ümitsizlik ve hırslarımdan uzaklaştırıyor. Hayatımı bütünüyle dolduruyor.

Talihim kötüye gidecek diye ondan bahsetmekten bile korkuyorum neredeyse!

31 Aralık 1877

Julia'dan ya da genel hayatımdan bahsederken hâlâ titriyorum. Yıl sona eriyor; bu gece, 11.00'da Julia'ya katılacağım ve yeni yıl başlarken birlikte olacağız.

1877'de Toplam Gelir: 5ş 3p.

3 Ocak 1878

Julia'yla geçen ayın ortasından beri görüşüyoruz. Benim en sevgili, en yakın arkadaşım oldu. Ondan mümkün mertebe tarafsız bir şekilde bahsetmeliyim; onu tanımak talihimi değiştirdi.

Öncelikle, birkaç ay önce Langham Caddesi'ndeki otelde yaptığım korkunç gösteriden sonra başka bir iş almadığımı söyleyeyim. Kendime güvenim azalmıştı; bir iki gün boyunca acenta bürolarına gitmek için yapmacık bir iyimserlik bile gösteremedim. Bu kasvetli gezintilerimden biri esnasında Julia'yla tanıştım. O çevredeki herkes gibi, onu da önceden görmüştüm ama saf güzelliğiyle bana bakmaz diyordum. Nihayet Great Portland Street'daki acentalardan birinin bekleme salonunda birbirimizle konuştuk. Soğuk, çıplak tahtalı, mat boyalı, sert oturaklı bir yerdi. Onunla yalnız kalınca görmezden gelemedim ve cesaretimi toplayıp onunla konuştum. Bir oyuncu olduğunu söyledi; ben de illüzyonist olduğumu... son günlerde aldığı işlerden, onun tarifinin de benimki kadar nazari olduğunu anladım. Benzer hilekârlığımızı eğlenceli bulduk ve arkadaş olduk. Julia, Grierson'dan sonra, numaralarımı özel olarak sergilediğim ilk kişi oldu. Ne kadar beceriksizce ya da kötü sergilersem sergileyeyim her yaptığımı alkışlayan Grierson'dan farklı olarak, Julia aşağı yukarı aynı

derecede eleştiriyor ve takdir ediyordu. Beni teşvik ediyor ama beceremediğimi görürse yerin dibine geçiriyordu. Başkası olsa buna alınırdım ama en acımasız eleştirilerin bile peşinden sevgi ve destek sözleri veya yapıcı tavsiyeler geliyordu.

İlk öğrendiklerim, paralarla yapılan basit el çabukluğu numaralarıydı. Onları iskambil numaraları izledi. Sonra mendil, şapka, bilardo topu numaraları... İlgisi beni mahmuzladı. Yavaş yavaş tüm repertuvarımı, daha tam olarak hakimiyet kazanmadığım illüzyonları bile sergiledim.

Bazen o da benim için gösteri yapıyordu; büyük şairlerden mısralar, büyük oyun yazarlarından replikler; benim için yeni olan eserler... Bu kadar çok şeyi ezberinde tutması beni çok etkilemişti ama kolayca öğrenilen tekniklerden bahsetti. Julia böyleydi işte... yarı sanatçı, yarı zanaatkâr. Sanat ve teknik.

Kısa süre sonra Julia aklımdaki konudan, sunum sanatından bahsetmeye başladı. İlişkimiz derinleşiyordu.

Noel tatilinde, Londra'nın geri kalanı kutlama yaparken kiralık evimde, Julia'yla iffetli bir biçimde başbaşaydık. Birbirimize seçtiğimiz meslekleri öğrettik. Sabahları bana gelip günışığının vurduğu kısa saatler boyunca yanımda kaldı; güneş battıktan kısa bir süre sonra onu Kilburn'deki evine bıraktım. Akşamları ve geceleri yalnız geçirip onu, bana verdiği heyecanı ve sahne sanatıyla ilgili bana öğrettiği şeyleri düşündüm

Julia giderek, açıklanamaz bir şekilde, galiba hep sahip olduğum kabiliyeti ortaya çıkarıyor.

12 Ocak 1878

"Biz de aramızda daha önce kimsenin sergilemediği bir numara düzenlesek ya?"

Yukarıdaki satırları yazdıktan bir gün sonra, Julia

bunları söyledi.

Ne sade sözler! Ümitsizlik ve buhran devridaimine sıkışmış hayatımda ne büyük değişiklik; bir zihinbazlık gösterisi hazırlıyoruz! Julia bana hafıza tekniklerini gösteriyor. Hafıza yardımcılarını kullanmanın ilmini öğreniyorum.

Julia'nın hafızası bana hep olağanüstü görünmüştür. Onu ilk tanıdığımda ve zar zor öğrendiğim iskambil numaralarımı gösterdiğimde bana meydan okudu. Aklıma gelen iki basamaklı sayıları istediğim sırayla söylememi ve göremeyeceği bir yere yazmamı istedi. Not defterimin bir sayfasını doldurduğumda sayıları sakince, duraklamadan veya hata yapmadan sıraladı... ben ağzım açık bakarken bir kere daha sıraladı... hem de tersten!

Bunun sihirbazlık olduğunu, daha önceden ezberlediği sayıları bir şekilde bana telkin ettiğini ya da saklı tuttuğumu sandığım notlara ulaşacak bir yol bulduğunu farzetmiştim. İkisinin de doğru olmadığına beni temin etti. Bu bir numara değildi; hile hurda yoktu. Bir sihirbazın izlediği yöntemin tam tersine, gösterinin sırrı göründüğü gibiydi... sayıları ezberliyordu!

Artık bana hafıza yardımlarının sırrını açtı. Onun kadar usta değilim ama şimdiden, bir zamanlar gerçekliğinden şüphe ettiğim hafıza hünerlerini sergileyebiliyorum.

26 Ocak 1878

Artık hazırız! Sahnede oturduğumu hayal edin, gözlerim bağlı. Seyirciler arasından çıkan gönüllüler göz bağını muayene etmişler ve dışarıyı göremediğimden eminler. Julia seyircilerin arasında dolaşarak şahsi eşyalarını alıyor ve benim dışımda herkesin görebileceği şekilde tutuyor.

"Ne tutuyorum?" diye haykırıyor.

"Bir beyefendinin cüzdanı," diye cevaplıyorum.

Seyircilerin nefesi kesiliyor.

"Şimdi aldığım şey...?" diyor Julia.

"Altın bir nikah yüzüğü."

"Ve sahibi...?"

"Bir hanımefendi," diye ilan ediyorum.

(Şayet, "Sahibi *kim*...?" deseydi, cevabım aynı kesinlikle "Bir beyefendi."olacaktı)

"Ya bu tuttuğum?"

"Bir beyefendinin saati."

Sürüp gidiyor. Önceden hazırlanmış soru ve cevaplardan oluşan, hazırlıksız seyirciye kâfi miktarda kendine güvenle sunulduğunda sahnedeki ikili arasında zihinsel bağlantıyı ima edecek bir gösteri.

Prensibi kolay ama öğrenmesi zor. Hafıza yardımcılarına hâlâ yabancıyım; sihrin her dalında olduğu gibi, kusursuzluğa giden yol alıştırmadan geçer.

Alıştırmalara devam ederken, en zor kısmı düşünmemeyi başarıyoruz.... iş anlaşması yapmak.

1 Şubat 1878

Yarın akşam başlıyoruz! Bir tiyatro veya müzikholde yer bulmak için iki hafta harcadık ama bugün, Hamstead Heath'de kederli bir halde, Julia dizginleri ele almamız gerektiğini söyledi.

Şimdi geceyarısı; ön tetkikle geçen bir akşamdan sonra yeni döndüm. Julia'yla birlikte yürüyüş mesafesindeki altı meyhaneyi ziyaret ettik ve en uygun görünenini seçtik. Kilburn Yolu'nda, Mill Lane'in köşesindeki bu yerin adı, Kuzu ve Çocuk. Bar kısmı geniş, iyi aydınlatılmış ve bir ucunda küçük bir platform (üzerinde, orada olduğumuz sırada çalmayan bir piyano var) olan bir oda. Masalar, Julia'nın seyircilerle konuşurken aralarında dolaşabileceği kadar mesafeli. Mekân sahibi-

nin veya çalışanların niyetimizi anlamasını istemedik.

Julia evine döndü, az sonra yatacağım. Yarın bütün gün prova yapacağız, sonra da gecenin içine atılacağız!

3 Şubat 1878

Julia'yla Kuzu ve Çocuk'taki gösterimizi beğenen kalabalığın attığı bozuk paraları saydığımızda £2 4ş 9p çıktı. Daha fazlaydı ama galiba birazı çalındı, birazı da mekân sahibinin sabrının taşmasıyla dışarı atılmamız esnasında kayboldu.

Ama başarısız olmadık! Nasıl hazırlanacağımıza, kendimizi tanıtacağımıza, dikkat çekeceğimize, ve hatta, mekân sahibinin gözüne nasıl gireceğimize dair bir sürü önemli ders çıkardık.

Bu gece Kilburn'den hatırı sayılır mesafede olan Islington'daki Denizcinin Kolları'na gideceğiz. Cumartesi gecesi yaşadığımız tecrübeye dayanarak gösterimizde değişiklikler yaptık bile.

4 Şubat 1878

İkimize birden sadece 15ş 9p kalıyor ama maddi kazançtaki eksiğimizi, edindiğimiz tecrübeyle kapatıyoruz.

28 Şubat 1878

Ay biterken Julia'yla zihinbazlık gösterimizden elimize toplam £11 18s 3d geçtiğini, çabalarımızın bizi yorduğunu, başarımızın gururlandırdığını, yaptığımız hataların gelecekte nasıl davranmamız gerektiğini öğrettiğini ve şimdiden (kesin başarı alameti!) rakip bir ikilinin güney Londra'daki meyhanelerde gösteri yaptığını yazabilirim.

Üstelik, gelecek ayın üçünde Ponders End'deki Hasker's Müzikholü'nde normal bir sihirbazlık gösterisi

sergileyeceğim. Danton, afişte yedinci sırada, şarkı söyleyen üçlüden sonra geliyor. Bu büyük olaya hazırlanmak için Julia'yla zihinbaz gösterimizi askıya aldık. Londra'nın içki alemlerinde gösterimizi satmaya çalışmanın belirsiz heyecanından sonra bu daha ciddi gibi gelse de bu, gerçek bir tiyatroda, gerçek bir iş; yıllardır bunun için çalıştım.

4 Mart 1878

Bay Hasker'dan alınan: £3 3ş 0p. Beni Nisan'da yine tutmak istediğini söyledi. Bilhassa renkli kurdelelerle yaptığım numara çok beğenildi.

12 Temmuz 1878

Bir ayrılık. Karım (bir süredir günlük tutmuyordum ama Julia'yla 11 Mayıs'ta evlendik. Şimdi Idmiston Konakları'ndaki evimde memnun mesut yaşıyoruz) bir kez daha dal değiştirmemiz gerektiğini hissediyor. Onunla hemfikirim. Zihinbazlık gösterimiz, her ne kadar ilk kez görenler için etkileyici de olsa, tekrardan ibaret ve yorucu. Seyircilerin hal ve hareketlerini önceden kestirmek mümkün değil. Gösterinin büyük bölümünde gözlerim bağlı olduğu için Julia uzun süre sarhoş ve kaba bir kalabalığın ortasında yalnız kalıyor; üstelik, bir keresinde gözüm bağlı sandalyede otururken cüzdanım çalındı.

Düzenli olarak para kazanıyor olmamıza rağmen, ikimiz de değişiklik zamanının geldiğini düşünüyoruz. Geçimimi henüz sahneden sağlayamıyorum ve iki ay kadar sonra aylık harçlıklarımın sonuna geleceğim.

Tiyatro rezervasyonları son günlerde gelişme gösterdi aslında. Şu anla Noel arasında altı gösterim var. Hazırlık olsun diye ve henüz borcum harcım yokken birkaç büyük ölçekli illüzyona yatırım yapıyordum. Geçen ay

kurduğum atölyem, kısa sürede yeni ve heyecan verici bir gösteri hazırlayabileceğim sihirbazlık cihazlarıyla tıka basa dolu.

Tiyatro rezervasyonlarıyla ilgili asıl sıkıntı, iyi para ödemelerine rağmen devamlı iş teminatı olmaması. Aşağı tükürsen sakal, yukarı tükürsen bıyık. Gösterimi yapıyorum, alkışı topluyorum, ücretimi alıyorum ama bunların hiçbiri bir gösteriyi daha garantilemiyor. Basında çıkan tenkitler bile küçük ve gönülsüz. Mesela, Clapham Empire'daki bir gösteriden sonra, Evening Star'daki yoruma göre, "... ve Soubrette'den sonra çıkan Dartford adlı hokkabaz...." Zirveye giden yolu böylesine cesaret verici çakıllarla inşa edeceğim güya!

Günlük gazetelerden birini karıştırırken yeni bir başlangıç için aklıma (daha doğrusu Julia'nın aklına) bir fikir geldi. Gazetede, ölümden sonra hayatın veya bir çeşidinin devam ettiğine dair son günlerde ortaya çıkan delillerden bahsediliyordu. Belli başlı üstat medyumlar yeni ölmüş insanlarla temasa geçip kederli ailelerine ahiretten mesaj getirebiliyorlardı. Haberin bir kısmını Julia'ya okudum. Bir an bana baktı; zihninin çalıştığını görebiliyordum.

"Buna inanmıyorsun, değil mi?" dedi sonunda..

"Ciddiye alıyorum" diye teyit ettim. "Neticede, temasa geçen insan sayısı günbegün artıyor. Delilleri dikkate alıyorum. İnsanların dediklerini görmezden gelmemelisin."

"Rupert, ciddi olamazsın!"diye haykırdı.

Budalaca devam ettim, "Ama bu seanslar en üst mertebede akademik vasıflara sahip bilim adamları tarafından araştırılıyor."

"Dediklerini doğru mu anlıyorum? Mesleği aldatmaca olan sen mi söylüyorsun bunları!" Bu noktada savunduğu görüşü anlamaya başlamıştım ama gazetede ruhlar

dünyasının varlığını teyit ettiğini okuduğum (mesela) Sör Angus Johns'un şahitliğini unutamıyordum. Sevgili Julia'm "Hep dersin ki," diye devam etti, "aldatılması en kolay insanlar en eğitimli olanlardır. Zekâları, sihirbazlık sırlarının sadeliğini görmelerine engel olur!"

Sonunda anlamıştım.

"Yani diyorsun ki bu seanslar... sıradan illüzyonlar mı?"

"Başka ne olacak ki?" dedi zaferle. "Bu yeni bir iş kolu, sevgilim. Biz de bir parçası olmalıyız."

Ve galiba böylece, ruhçuluk dünyasına girdik. Naklettiğim bu konuşmanın beni aptal durumuna düşürdüğünü, Julia'nın dediklerini çok yavaş kavradığımı biliyorum ama bu konuşma, sonu gelmez zaafımı resmediyor. Sırrı gözüme sokulmadan sihri anlamakta daima zorluk çektim.

15 Temmuz 1878

Geçen senenin sonunda sihirbazlık dergilerine yazdığım mektupların iki tanesi bu hafta neşredildi. Onları görünce kafam biraz karıştı! O zamandan beri hayatımda çok şey değişti. Mektuplardan birini, Drusilla MacAvoy'la ilgili gerçeği keşfettikten bir gün sonra kaleme almıştım. Şimdi okuyunca o kasvetli Aralık günü soğuk odamda masaya oturmuş, hıncımı, dergiye yazıp sihirbazlık sırlarının saklanıp korunacağı bir banka kurmak istediğini söyleyen bedbaht bir sihirbazdan çıkarıyordum. Bunun yarı şaka tekliflerden biri olduğunu şimdi anlıyorum. Ama sıkıcı bir ciddiyetle dolu mektubum, bu teklifi yüzünden zavallı adamı yerin dibine batırıyor işte.

Hele diğer mektup, bir o kadar utanç verici; onu yazarken içinde bulunmuş olabileceğim hafifletici şartlardan bir tanesi bile aklıma gelmiyor.

Tüm bunlar, sevgili Julia'ya rastlamadan önce içinde olduğum duygusal acı halini hatırlattı.

31 Ağustsos 1878

Toplam dört seansa katıldık, nasıl yapıldığını iyi biliyoruz. Numaralar genellikle düşük standartta. Belki de alıcılar o kadar büyük bir üzüntü halindeler ki neredeyse her şeyi kabul ediyorlardır. Hakikaten, bu talihsiz olaylardan birinde efektler inandırıcılıktan o kadar uzaktı ki kendi rızasıyla safdillik, mümkün olan tek açıklamaydı..

Julia'yla birlikte bunu nasıl yapacağımızı tartışarak epey vakit geçirdik ve çabalarımızı yüksek standartlarda sergilenen profesyonel sihirbazlık olarak düşünmenin en iyisi olduğuna karar verdik. Ruhçuluk alanında cirit atan bir sürü şarlatandan biri olmaya niyetim yok.

Bu çabalar benim için bir sonu ifade ediyor; bu yolla belki tiyatroda bir kariyer elde edene kadar beni geçindirecek kadar para kazanabilir, belki de biriktirebilirim.

Bir seansta kullanılan illüzyonlar yapı itibarıyla basittir. Ama doğaüstü görünmeleri için onları biraz daha ayrıntılandırmanın yollarını bulduk. Zihinbaz gösterimizde olduğu gibi, yaşayarak öğreneceğiz. Londra gazetelerinden birine ilk ilanımızı verdik bile. Başlangıçta mütevazı ücretler alacağız; kısmen öğrenirken bunu yapmaya gücümüz yeteceği için, kısmen de mümkün mertebe çok iş alabilmek için. Son harçlığımı aldım ve harcıyorum. Hoşuma gitsin ya da gitmesin, bundan üç hafta sonra tama-men kendi ayaklarım üzerinde duracağım.

9 Eylül 1878

İlanımıza on dört kişi müracaat etti! Hizmetlerimiz için seans başına iki gine istediğimize ve ilan için 3ş 6p

verdiğime göre, şimdiden kârdayız!

Ben bunu yazarken, Julia cevap mektupları hazırlayarak randevuları ayarlamaya çalışıyor.

Bütün sabah JACOBY DÜĞÜMÜ olarak bilinen tekniği çalıştım. Bu, sıradan bir iple sandalyeye bağlanan sihirbazın ipten kurtulmasına izin veren bir bağlama tekniği. İllüzyonistin asistanın (benim durumumda Julia'nın) asgari müdahalesiyle, gönüllüler ipi bağlayabilir hatta düğümleyebilir ama yine de kaçışa engel olamaz. Kabine giren sihirbaz içeride sözde mucizeleri yaratacak kadar serbest kalmanın ötesinde, bağlandığı hale geri dönüp sonrasında onu bağlayan gönüllüler tarafından serbest bırakılabilir.

Bu sabah kollarımdan birini iki kere kurtaramadım. Hiçbir şey şansa bırakılmamalı; günün geri kalanını ve akşamı da alıştırmaya ayıracağım.

20 Eylül 1878

İki gine kazandık. Müşterimiz minnettarlıkla ağlıyordu resmen; ve tevazu içinde söylüyorum, ölülerle temasa geçildi.

Bununla beraber, yirmi birinci doğum günüme, yeni yetişkin hayatımın başladığı güne denk gelen yarın, Deptford'da bir seans hazırlamalıyız. Yapılacak çok hazırlık var!

Dün yaptığımız ilk hata, dakik olmaktı. Müşterimiz ve dostları bizi *bekliyorlardı*; eve girip teçhizatlarımızı yerleştirmeye çalışırken bizi izliyorlardı. Bunun bir daha olmasına izin vermemeliyiz

Fiziksel yardıma ihtiyacımız var. Dün bizi adrese götürmesi için bir yük arabası tuttuk ama arabacı eşyalarımızı eve taşımamıza yardım etmek istemedi (yani onca ağır ve büyük şeyi Julia'yla beraber taşımak zorunda kaldık). Müşterinin evinden çıktığımızda bir de

baktık ki kahrolası arabacı tembihlediğimiz gibi beklememiş; Julia araba bulmaya gittiğinde edevatla evin önünde bekledim mecburen.

Ve yaratacağımız etkiler için bir daha asla evdeki mobilyaya güvenmemeliyiz. Bugün şanslıydık; kullanabileceğimiz bir masa vardı ama bir dahaki sefer bu kadar şanslı olmayabiliriz!

Bu geliştirmelerin çoğu ayarlandı bile. Bugün bir at ve araba aldım! (Bir ahır kiralayana kadar at, atölyemin arkasındaki küçük avluda duracak.) Arabayı kullanması ve eşyaları taşımamıza yardım etmesi için bir de adam tuttum. Bay Appleby uzun vadede uygun olmayabilir (benim yaşıma daha yakın, fiziksel açıdan güçlü birini bulmayı ümit ediyordum) ama şimdilik, bizi ortada bırakan arabacı olacak o hödükten sonra ilaç gibi geldi

Masraflarımız artıyor. Zihinbaz gösterisi için sadece iki kuvvetli hafıza ve bir gözbağı yetiyordu; ruhçu olmak için potansiyel gelirimizi aşma ihtimali olan yatırımlar yapmamız gerekiyor. Dün gece yatakta uzun uzun bunu düşünüp daha ne kadar masraf çıkacağını merak ettim.

Bir sonraki işimiz için Deptford'a gitmeliyiz! Deptford, Londra'nın nispeten uzak bölgelerinden, Doğu Yakası'nın ilerisinde olduğu gibi bir de nehrin karşı tarafında. Oraya vaktinde varmak için tan vaktinde yola koyulmalıyız. Julia'yla, sadece mantıklı bir mesafede oturanların işlerini kabul etme hususunda anlaştık; aksi halde iş çok zorlaşıyor, çok vakit alıyor ve çok az para getiriyor.

2 Kasım 1878

Julia hamile! Bebeği önümüzdeki Haziran'da bekliyoruz. Bunun heyecanıyla birkaç randevumuzu iptal ettik; yarın Julia'nın annesine haber vermek için Southampton'a gideceğiz.

15 Kasım1878

Dün ve evvelki gün seansa boğulduk; mesele çıkmadı, müşterilerimiz memnun kaldı. Yine de, yorgunluğun Julia üzerindeki etkisi konusunda endişelerim var. Hemen benimle çalışacak bir asistan bulmalıyım.

Bay Appleby, tahmin ettiğimiz gibi, birkaç gün çalıştıktan sonra ayrıldı. Yerine Ernest Nugent adında, geçen seneye kadar Majesteleri'nin Ordusu'nda gönüllü askerlik yapan, yirmili yaşlarının sonunda güçlü kuvvetli birini aldım. Biraz yontulmamış ama aptal değil; çalışkanlığını ve sadakatini gösterdi. İki gün önceki (Southampton'dan dönüşümüzden beri ilk) seansta, merhumun akrabası olduğunu sandığım insanlardan birinin aslında gazeteci olduğunu keşfettim. Adam benim bir şarlatan olduğumu açığa çıkarmakla görevlendirilmiş. Amacını anlar anlamaz, Nugent'le birlikte adamı çabucak -ama kibarca- evden çıkardık.

Böylece tedbirli olmam gereken bir husus daha ortaya çıktı: Kuşkuculara karşı ihtiyatlı davranmalıyım.

Gerçekten de foyasını meydana çıkarmaya çalıştıkları türden bir şarlatanım. Söylediğim kişi değilim ama kandırmacalarım zararsız ve, şahsi kayıpların üzüntüsünü hafifletiyor. Hem zaten el değiştiren para çok cüzi bir miktar ve şimdiye kadar hiçbir müşteri hizmetlerimin kifayetsiz kaldığından şikayet etmedi.

Ayın geri kalanı randevularla dolu ama Noel'den önce sakin bir dönem var. Bu olayların, uzun uzun hesaplamalar değil ani ve acı bir karar sonucu meydana geldiğini öğrendik. O sebeple ilan veriyoruz; vermeye de devam edeceğiz.

20 Kasım 1878

Bugün Julia'yla beraber, asistanım olarak Julia'nın

yerini almayı ümit eden beş genç kadınla mülakat yaptık.

Hiçbiri uygun değildi.

Julia'nın midesi iki haftadır mütemadiyen bulanıyor ama artık iyileşmeye başladığını söylüyor. Hayatımıza bir bebeğin dahil olacağını düşünmek, günlerimizi aydınlatıyor.

23 Kasım 1878

Son derece nahoş bir hadise meydana geldi; o kadar öfkeliyim ki olayı soğukkanlılıkla kaydedebileceğime emin olmak için şu saate kadar (gece 11.25, Julia nihayet uyudu) bekledim.

Angel, Islington yakınlarında bir adrese gitmiştik. Müşterimiz, eşini yeni kaybetmiş, gençten bir adamdı. Bir tanesi daha bebek sayılan üç çocuğuyla bir başına kalmıştı. Adını Bay L.... olarak zikredeceğim bu beyefendi, bir başkasının tavsiyesi üzerine gelen ilk müşterimizdi. Bu sebepten, randevuya bilhassa itinayla yaklaşmıştık. Eğer ruhçu olarak refaha ereceksek, bunu memnun müşterilerin minnet dolu tavsiyeleri ve git gide artan ücretler sayesinde başaracaktık.

Başlamak üzereydik ki biri daha geldi. Ondan hemen şüphelendim; bunu iş işten geçtikten sonra söylemiyorum. Aileden kimse onu tanımıyor gibiydi; gelişi odada bir endişe havası estirdi. Gösterilerimin başında böyle izlenimlere karşı duyarlı hale gelmiştim.

Özel şifremizle Julia'ya, odada bir gazeteci olduğundan şüphelendiğimi işaret ettim ve yüzündeki ifadeden onun da aynı neticeye vardığını anladım. Perdelenmiş pencerelerden birinin önünde duran Nugent, Julia'yla aramızdaki şifreli yabancıydı Ne yapacağıma hemen karar vermeliydim. Seans başlamadan adamın çıkarılmasını istersem, nahoş bir patırtıya sebebiyet verebilirdim. Öte yandan hiçbir şey yapmaz-

sam gösterimin sonunda şarlatan olarak afişe edilirdim; ben ücretimden, müşterim de aradığı teselliden olurdu.

Hâlâ ne yapacağımı düşünüyordum ki adamı daha önce gördüğümü fark ettim. Daha önceki seanslardan birinde de vardı. Onu hatırlıyorum çünkü çalışmam sırasında bana bakışı inanılmaz derecede rahatsız ediciydi. Varlığı bir tesadüften mi ibaretti? Öyleyse, bu kadar kısa aralıklarla iki yakınını kaybetmesinin; daha da mühimi, onun bulunduğu bir seansa ikinci kere çağırılmamın ihtimali neydi?

Şüphelendiğim gibi, bu bir rastlantı değilse, niyeti neydi? Bana karşı bir hamle yapacağını farzediyordum ama daha önce de eline fırsat geçtiği halde değerlendirmemişti. Neden?

Düşüncelerim o anın sıkıntısıyla böyle uçup gitti. Merhumla irtibata geçmek için hazırlık yaparken büründüğüm sükunet kisvesini korumak için kafamı zor bela toparlayabiliyordum. Ama ihtimalleri değerlendirince seansa devam etme fikri ağır bastı ve öyle yaptım. Bunu yazarken, yanlış karar verdiğimi anlıyorum.

Bir kere, parmağını bile kıpırdatmadan neredeyse gösterimi mahvediyordu. O kadar sinirliydim ki önümdeki işe zor bela yoğunlaşıyordum; Julia ve evdeki adamlardan biri beni Jacoby Düğümü'yle bağladıklarında ellerimden birinin istediğimden daha sıkı bağlanmasına izin verdim. Kabinin içinde -tanrıya şükür sessiz rakibimin uğursuz bakışlarından uzakta- ellerimi kurtarmak için epey debelendim.

Kabin illüzyonu tamamlandığında, düşmanım harekete geçti. Masadan kalktı, zavallı Nugent'i kenara itti ve penceredeki güneşliklerden birini kaldırdı. Onu takip eden bağırış çağırış, müşterimle çocuklarını yoğun bir üzüntüye sevketti. Nugent adamla boğuşuyordu; Julia Bay L....'nin çocuklarını avutmaya çalışıyordu ki felaket

kapıyı çaldı.Adam, delirmiş vaziyette, Julia'yı omuzlarından tuttu, geri çekti ve savurup yere fırlattı! Julia halısız zemine şiddetle çarparken, ben, aklım başımdan gitmiş bir halde, gösteriyi sergilediğim masadan kalkıp ona ulaşmaya çalıştım. Saldırgan aramızda duruyordu.

Nugent adamı tekrar, bu kez arkadan yakaladı; kollarını arkaya kıvırmıştı. "Bunu ne yapayım, efendim?" diye bağırdı yiğitçe.

"Sokağa at!" diye bağırdım. "Hayır, bekle!

Pencereden gelen ışık doğrudan yüzüne vuruyordu. Arkasında, görmeyi en çok istediğim manzaraya şahit oldum; biricik Julia tekrar ayağa kalkıyordu. Yaralanmadığını işaret etti hemen; ben de dikkatimi tekrar adama verdim.

"Kimsiniz, bayım," diye sorguladım. "Benim işime neden karışıyorsunuz?"

"Hayduduna beni bırakmasını söyle!" diye hırıldadı. "Gideceğim."

"Ben karar verdiğim zaman gidersiniz!" dedim. Bir adım daha yaklaştım; onu tanımıştım. "Sen Borden'sın, değil mi? Borden!"

"Doğru değil bu!"

"Alfred Borden, hakikaten! Çalışmalarını seyrettim! Burada ne işin var?"

"Bırak beni!"

"Benimle ne işin var, Borden?"

Cevap vermedi, onun yerine Nugent'ten kurtulmak için debelenip durdu.

"Kurtul ondan!" diye emrettim. "Ait olduğu yere, lağıma at!"

Nugent alçak herifi takdire şayan bir çabuklukla odadan çıkardı ve birkaç saniye sonra yalnız döndü.

Bu esnada Julia'yı kollarıma almış, sıkı sıkı sarılıyordum. Sertçe yere fırlatılmasına rağmen ona bir

zarar gelmediğine kendimi inandırmaya çalışıyordum.

Kulağına "sana ya da bebeği incittiyse..." diye fısıldadım.

"Bir şey olmadı" diye cevap verdi."Kimdi o?"

"Sonra, sevgilim," dedim yavaşça; mahvolmuş bir seansın ortasında ve kızgın, aşağılanmış bir müşterinin, perişan haldeki çocuklarının, sarsılmış vaziyetteki eş dostun önünde olduğumuzun gayet farkındaydım.

Tüm ağırbaşlılığımı ve gururumu toplayıp, "Devam edemeyecek olmamı anlayışla karşılarsınız herhalde?" dedim.

Rıza gösterdiler.

Çocuklar uzaklaştırıldılar ve Bay L...'yle özel konuştuk. Anlayışlı, sevecen biriydi; her şeyi olduğu gibi bırakıp bir iki gün içinde tekrar buluşarak vaziyeti değerlendirmeyi teklif etti. Minnetle kabul ettim; Nugent'le beraber edevatımızı arabaya taşıdıktan sonra eve doğru yola çıktık. Nugent arabayı sürerken, arkada Julia'yla üzgün ve düşünceli bir halde birbirimize sarıldık.

Alacakaranlığa doğru giderken şüphelerimi dile getirdim.

"O Alfred Borden'dı," diye açıkladım. "onun hakkında, daha yeni yeni tanınan bir sihirbaz olduğundan başka çok az şey biliyorum. Müdahale ettiğinden beri onu nasıl tanıdığımı hatırlamaya çalışıyordum. Herhalde sahnede görmüş olacağım. Ama bizim camiada büyük bir isim sayılmaz. Belki de onu gördüğümde bir başkasının yardımcısıydı."

Julia'dan çok kendi kendime konuşuyordum. Saldırganı anlamaya çalışıyordum. Bana yaptığı saldırıyı sadece mesleki kıskançlıkla izah edebilirdim. Başka nasıl bir sebep olabilirdi ki? Birbirimize yabancıydık; hafızamda büyük bir boşluk meydana gelmediyse

yollarımız daha önce hiç kesişmemişti. Buna rağmen, intikam peşinde olan birine yakışacak şekilde davranıyordu.

Julia sisli akşam havasında yanıma büzülmüştü. Defalarca sağlığını sordum, düşüşten zarar görmediğine ikna olmaya çalışıyordum ama sadece bir an önce eve dönmek istediğini söyledi.

Kısa süre sonra Idmiston'daydık; onu hemen yatırdım. Yorgun ve zorlanmış görünüyordu ama sadece dinlenmeye ihtiyacı olduğunu söylemeye devam etti. Uyuyana kadar yanında kaldım. Alelacele hazırlanmış bir kâse çorbadan ve kafamı toparlamak için civardaki dükkânlara yaptığım çabuk bir yürüyüşten sonra bugün olanları yazmak için eve döndüm.

Julia'ya bakmak için iki kere ara verdim. Mışıl mışıl uyuyor.

24 Kasım 1878

Hayatımın en kötü günü..

27 Kasım 1878

Julia hastaneden eve döndü. Bir kez daha uykuya daldı; bir kez daha, beni geçici olarak oyalayan ve rahatlamamı sağlayan bu günlüğe yazıyorum.

Julia, 24'ünün erken saatlerinde kısa bir süre uyandı. Kanaması vardı ve acı içinde kıvranıyordu. Acı sanki vücudundan dalgalar halinde geçiyor, azap içinde çığlık çığlığa kıvranmasına sebep oluyor, bir anlığına dindikten sonra tekrar başlıyordu. Derhal giyindim, bir komşumuzu uyandırdım ve yatağından kalkıp ben yardım ararken Julia'nın yanında kalması için yalvardım. Ses çıkarmadan kabul etti. Şans, eğer doğru tabir buysa, bir anlığına benimleydi. Bir kiralık faytona rastladım; bütün gece çalıştıktan sonra eve dönüyordu herhalde. Yardım etmesi

için dil döktüm. Yardım etti. Julia bir saat içinde Paddington'daki St. Mary's Hastanesi'ne yetişti ve cerrahlar gereken her şeyi yaptılar. Bebeğimizi kaybettik; neredeyse Julia'yı da kaybediyordum.

Günün geri kalanında ve iki gün daha hastanede kaldıktan sonra, bu sabah onu almama izin verdiler.

Hayatıma beklenmedik bir şekilde giren ve asla unutmayacağım tek bir isim var. Alfred Borden.

3 Aralık 1878

Julia hâlâ zayıf ama önümüzdeki haftadan itibaren bana yardım etmeyi umduğunu söylüyor. Daha söylemedim ama onu bir daha asla tehlikeye atmamaya karar verdim. Bir kere daha bayan asistan için ilan verdim. Bu esnada, bu akşam bir sahne gösterim var. Yardım gerektirmeyen oyunlardan oluşan bir gösteri hazırlamak için repertuvarımı tepeden tırnağa gözden geçirdim.

11 Aralık 1878

Bugün Borden'ın ismine rastladım. İlanda, Brentford' daki bir varyete gösterisinde misafir sihirbaz olarak çıkacağı yazıyor. Kısa bir süre önce menajerim olarak atadığım Hesketh Unwin vasıtasıyla soruşturdum. Memnuniyetle öğrendim ki Borden aniden hastalanan bir başka illüzyonistin yerini almış; bu sebeple, sihirbazlık gösterisi programda ikinci sıradan kaydırılarak, antrakt sonrası ilk gösteriye konulmuş; yani tüm sihirbazların mezarına! Bunu Julia'ya gösterdim.

31 Aralık 1878

1878'te sihirbazlıktan elde ettiğimiz toplam gelir: £326 19ş 3p. Bundan masraflar; yani Appleby ve Nugent'in tutulması, atın satın alınması ve bakımı, kostüm ve alet edevatın satın alınması düşülecek.

12 Ocak 1879

Yılbaşından beri ve yeni asistanım Letitia Swinton'la ilk seansım. Letitia daha önce Alexandria'da korodaymış ve sihirbazlık mesleğiyle ilgili çok şey öğrenmesi gerekiyor ama ondan umutluyum. Seansın sonunda Nugent'ten beni hemen Idmiston'a yetiştirmesini rica ettim. Orada Julia'yla birlikte oldum ve günün nasıl geçtiğini anlattım. Orada beni bir mektup bekliyordu. Bay L... evde seans düzenlenmesine artık ihtiyaç duymadığını söylüyor, olanları uzun uzun düşündükten sonra anlaştığımız gibi ücretimi ödemeye karar verdiğini belirtiyordu. Para zarftaydı.

13 Ocak 1879

Bugün Julia kendisini yatak odasına kilitledi. Kapıya vurmalarımı ve dil dökmelerimi kaale almadı ve çay ve biraz ekmek getiren hizmetçinin içeri girmesine izin verdi sadece. Bugün gösterim yoktu ve atölyeye gitmeyi planlıyordum ama Julia'nın tuhaf ruh haline bakınca evde kalmam gerektiğini hissettim. Julia akşam 8.00'den sonra dışarı çıktı ve ne yaptığı veya neden yaptığı hakkında tek kelime etmedi. Tüm bunlar kafamı karıştırdı. Artık acı duymadığını söylüyor ama olanlar hakkında daha fazla konuşmayı reddediyor.

15 Ocak 1879

Nugent, Letitia Swinton ve ben bu öğleden sonra bir seans düzenledik. Benim için artık rutin bir olay haline geldi; yenilik ve sadece sihir konusuna yeni bir asistanla çalışmak, meydana gelen acı kaybın ayrıntıları ve seansın gerçekleştiği odanın düzeni değişiklik gösteriyor. Son ikisi benim için mesele teşkil etmiyor; Letitia da çabuk öğreniyor.

Seanstan sonra Nugent'e beni Batı Yakası'na götürmesini söyledim. High Holborn'daki Empress Tiyatrosu'na yürüdüm, bilet aldım ve arka sıradaki koltukların tenha bir yerine oturdum.

Borden'ın gösterisi programın ilk yarısındaydı; yaptıklarını dikkatle seyrettim. Değişik türde yedi numara sergiledi; üç tanesinin izahından haberim yoktu. (Yarına kadar elde edeceğim!) Makul bir gösteri sanatçısı; numaralarını zorlanmadan sergiledi. Ama nedense seyircilere, inandırıcılıktan uzak bir Fransız aksanıyla hitap ediyor. Sahtekâr diye laf atmamak için kendimi zor tuttum!

Yine de, beklemeliyim. İntikamımın acı olmasını istiyorum.

Döndüğümde Julia benimle konuşmadı. Ne yaptığımı anlattığımda bile bana soğuk davrandı.

Ah, Julia! O günden önce böyle değildin!

19 Ocak 1879

İkimiz de hiç tanımadığımız çocuğumuzun yasını tutuyoruz. Julia'nın kederi o kadar derin, o kadar içe dönük ki bazen onunla aynı odada olduğumun bile farkına varmıyor. Perişan haldeyim ama çalışmak beni oyalıyor. Aramızdaki tek fark bu.

Geçen hafta yoğun bir şekilde çalışarak kendimi sihrimi mükemmelleştirmeye, böylece istediğim meslekte tutunma çabalarına verdim. Şöyle ki:

Atölyemi düzenledim, bir sürü işe yaramaz şeyi attım, birkaç illüzyonu tamir edip boyadım ve mekânı, doğru düzgün hazırlanıp prova yapabileceğim bir işyerine döndürdüm

Hesketh Unwin'in bürosu ve başka sihirbazlık bağlantıları vasıtasıyla benimle çalışacak bir ingénieur aramaya başladım. Bir uzmanın yardımına ihtiyaç duyuyorum; buna şüphe yok.

Kesinlikle riayet edeceğim bir alıştırma cetveli hazırladım: Sabahları iki saat, öğleden sonraları iki saat, -Julia'yla ilgilenmekten zaman kalırsa- akşamları bir saat. Tek mola, gerçekten çalışırken verdiğim...

Kendime ve Letitia'ya, gösteriye profesyonel bir hava verecek yeni kostümler ısmarladım.

Son olarak, kendi kendime maddi olarak imkân bulduğum anda seansları bırakmaya söz verdim. Bu esnada, zaman yettiğince çok seans alıyorum; şu anda geçimimi sağlamanın tek yolu onlar. Mali sorumluluklarım muazzam. Evin, atölyenin ve ahırın kirası; Nugent'le Letitia'nın ve müstakbel ingénieur'umun maaşları... evi çekip çevirmek, Julia'yı ve kendimi beslemek de cabası..

Bunların hepsini yasa bürünmüş safdiller karşılayacak!

(Gerçi bu gece bir tiyatro gösterisi daha var.)

31 Aralık 1879

1879'da sihirbazlıktan gelen: £637 12ş 6p.

Masraflar düşülecek.

31 Aralık 1880

1880'de sihirbazlıktan gelen: £1.142 7ş 9p.

Masraflar düşülecek.

31 Aralık 1881

1881'de sihirbazlıktan gelen: £4.777 10ş 0p.

Masraflar düşülecek.

1881, kazandıklarımı buraya kaydettiğim son sene. Bu on iki aylık dönem, şimdiye kadar odalarını kiraladığımız evi almaya yetecek kadar başarılı geçti. Artık tüm bina bizim; ayrıca evle ilgilenen üç kişi var. Gençliğimde bana musallat olan huzursuzluk, doğrudan çalışma enerjisine yönlendirildi; Britanya'nın en çok rağbet gören

sahne illüzyonisti olduğumu söyleyebilirim. Önümüzdeki sene için gösteri tarih ve programlarım şimdiden doldu.

2 Şubat 1891

On sene önce, günlüğümü bir daha hiç açmamak niyetiyle bir kenara koymuştum ama bu akşam Liverpool'daki Sefton Varyete Tiyatrosu'nda vuku bulan aşağılayıcı hadiseyi kaydetmezsem olmaz (Bunu, Londra'ya dönerken *en train* yazıyorum). Günlüğüme son yazdığımdan beri çok uzun zaman geçti. Defterim yanımda olmadığı için bu gecelik bu kâğıt parçalarıyla idare edeceğim.

Gösterimin ikinci bölümündeydim, finale yaklaşıyordum. Gösterimin şu anki finali, **SUALTI KAÇIŞI** adında, bedensel kuvveti, bir miktar kontrollü rizikoyu ve biraz da sihirbazlığı birleştiren bir oyun.

İllüzyona bir metal sandalyeye bağlı olarak başlıyorum. Bunu yapmak için sahneye altı gönüllüden oluşan bir heyet çağırıyorum; seyircilerin arasından gelen gerçek kişiler, yardakçı değil. Ama Ernest Nugent ve ingénieur'üm Harry Cutter vaziyeti göz altında tutuyorlar.

Sahnedeki heyeti nükteli bir sohbete dahil ediyorum; kısmen onları rahatlatmak, kısmen de Ellen Tremayne (şu anki asistanım, buraya yazmayalı uzun zaman olmuş) **JACOBY DÜĞÜMÜ**'ne başlarken seyircilerin dikkatini dağıtmak için.

Bu gece, sandalyeye oturuyordum ki heyettekilerden birinin Alfred Borden olduğunu fark ettim! Altıncı adam oydu! (Harry Cutter'la aramızda, sahnedeki gönüllüleri tespit edip yerleştirmek için kullandığımız şifreler var. Altıncı adam bu hazırlık aşamasında benden en uzağa yerleştirilir ve ipin bir ucunu tutmakla görevlendirilir.) Bu

gece Altıncı adam Borden'dı; sadece bir iki metre uzağımdaydı! Seyircilerin hepsi bizi izliyordu! Oyun başlamıştı!

Borden rolünü çok iyi oynadı; sahnedeki küçük rolünden utanıyormuş taklidi yaparak sarsakça hareket ediyordu. Seyircilerin hiçbiri, onun da en az benim kadar sahne tozu yutmuş biri olduğunu tahmin edemezdi. Cutter, kim olduğunu anlayamamış olacak ki Borden'a yerini gösterdi. Ellen Tremayne bu esnada ellerimi birbirine, bileklerimi de sandalyeye bağlıyordu. Bu noktada hazırlıklarım ters gitti; dikkatim Borden'ın üzerindeydi. Başka iki gönüllüye ipin uçlarını verip beni sandalyeye mümkün mertebe sıkı bağlamalarını söylediklerinde, çok geçti. Seyircilerin gözü önünde, sımsıkı bağlanmıştım.

Davul sesi eşliğinde, vinçle havaya kaldırılıp camdan su tankının üzerine getirildim. Zincirin ucunda sallanıp dönerken, çaresiz bir işkence kurbanı gibiydim. Aslında, bu gece öyleydim; normal bir gösteride şimdiye kadar bileklerimi kurtarmış ve ellerimi, her an çözebileceğim bir konuma getirmiş olurdum (zincirin ucunda dönmem, kendimi kurtarırken yaptığım çabuk el hareketlerini gizliyordu). Bu gece, sandalyeye sımsıkı bağlı haldeki ellerimden gelen tek şey, soğuk, sabırlı suya dehşet dolu gözlerle bakmaktı. Saniyeler sonra, plana uygun şekilde, suyu taşırarak içine girdim. Su boyumu geçtiğinde, içinde bulunduğum müşkül durumu Cutter'a mimiklerle anlatmaya çalıştım ama o tankı gizleyen perdeyi indirmekle meşguldü.

Yarı karanlıkta, sandalyeye bağlı ve soğuk suya gömülü bir halde, boğulmaya başladım... Suyun ipi azıcık gevşetmesi tek umudumdu (gönüllüler ikinci düğümleri çok sıkı atarlarsa diye aldığım tedbirlerin bir parçası) ama fazladan hareket edebilmenin beni bu gece

kurtarmaya yetmeyeceğini biliyordum.

Can havliyle iplere asıldım, ciğerlerimde, dışarı çıkmak ve ölümcül suyun içeri dolup beni almasını sağlamak isteğiyle yanıp tutuşan havanın yaptığı baskıyı hissedebiliyordum...

Ama işte bunu yazıyorum. Belli ki kaçtım.

Ne acıdır ki hayatta olup bunu yazmamı sağlayan şey, yine Borden'ın müdahalesi oldu. Elini erken oynadı, felaketimle eğlenme isteğine engel olamadı.

Sahnenin, perde yüzünden göremediğim kısmında aşağı yukarı şunlar vuku bulmuş olmalı.

Normal bir gösteride sahnede görünen tek şey, tankı saran perdenin etrafında duran altı kişilik heyettir. Ne yaptığımı seyircilerden daha fazla göremezler. Orkestra canlı bir çeşitleme çalar; kısmen zaman doldurmak, kısmen de kaçarken çıkmasına engel olamadığım sesleri bastırmak için. Zamanla, heyet de seyirciler de ne kadar vakit geçtiği hususunda endişe duymaya başlarlar.

Orkestranın da dikkati dağılır ve müzik tavsar. Finale yakışmayan bir sessizlik çöker. Harry Cutter ve Ellen Tremayne, durum acilmiş gibi heyecanla sahneye koşarlar; seyirciler endişeyle mırıldanır. Heyetin de yardımıyla, Cutter'la Ellen perdeyi çekerler ve...

... Sandalye hâlâ sudadır! İpler hâlâ bağlıdır! Ama ben orada olmam!

Seyircilerden hayret dolu nidalar yükselirken teatral bir şekilde ortaya çıkarım. Genellikle sahne kanadından; ama vaktim varsa oditoryumun ortasında belirmeyi tercih ederim. Sahneye koşarım, selam veririm ve herkesin kıyafetlerimin ve saçımın kupkuru olduğun fark ettiğine emin olurum...

Bu gece Borden oradaydı ve her şeyi mahvetti ve -muhtemelen yanlışlıkla- beni ıslak bir ölümden kurtardı. İllüzyonun bitmesine -tanrıya şükür- daha çok varken ve

orkestra hâlâ çalıyorken sahnedeki yerini terk etti, tanka doğru yürüdü ve perdeyi açtı! Farkına vardığım ilk şey, üzerimde patlayan parlak bir ışık huzmesi oldu. Ciğerlerimde kalan son hava baloncuklar halinde gözümün önünden geçerken, ani bir umutla yukarı doğru baktım. Dualarımın kabul olduğunu; Cutter'ın hayatımı kurtarmak için gösteriyi yarıda kestiğini hissettim. O umut dolu bir saniye içinde başka hiçbir şeyin önemi kalmamıştı. Onun yerine gördüğüm, en azılı düşmanımın, dalgalanan suda çarpılmış, alaycı çehresiydi! Öne doğru eğilip muzaffer bir edayla yüzünü tanka dayadı. Bilincimi kaybettiğimi hissettim, ölümün eşiğinde olduğuma inanıyordum.

Sonrası boşluk. Kendime geldiğimde loş ışıkta, dondurucu soğukta, sert bir ahap zeminde yattığımı ve tepemde bana bakan yüzleri fark ettim. Müzik çok yakından geliyor sürekli su boşalan kulaklarımı sağır ediyordu. Zeminin ritme uygun olarak aşağı yukarı hareket etttiğini hissediyordum. Kanatta, sahnenin yanındaki ip yuvalarından birinde yerdeydim. Kafamı kaldırdığımda birkaç adım ötede, bulanık ve sürekli hareket eder haldeki sahneyi gördüm. Koro sahneye çıkmıştı; bir korist orkestra çukurundan gelen yakışıksız melodiye eşlik ediyordu. Rahatlamış bir halde inledim, gözlerimi kapadım ve kafamın yere düşmesine izin verdim. Cutter beni sürükleyerek emniyete ulaştırmış, tekrar nefes almamı sağlamış ve aşağılayıcı manzaraya son vermişti.

Beni fuayeye taşımalarından kısa bir süre sonra kendime gelmeye başladım. Yarım saat boyunca, hayatımda hiç olmadığım kadar berbat durumda olduğumu hissettim. Genelde güçlüyümdür, ciğerlerimdeki sudan etkilenmeden nefes alabildiğim an, çabucak iyileşmeye başladım. Akşamın makul bir saatiydi; gösteri sona

ermeden sahneye dönüp illüzyonuma yeniden teşebbüs etmek için vaktim olduğuna yürekten inanıyordum (şu an yazarken hâlâ inanıyorum). İzin vermediler.

Onun yerine, mahvolmuş gösteri sonrası hazin bir vaziyet tahlili için Ellen, Cutter ve Nugent'le soyunma odamda bir araya geldim. Bir daha hayatımı tehlikeye atmamak adına, kaçış yöntemini geliştirmek için iki gün sonra Londra'daki atölyemde toplanmayı kararlaştırdık. Nihayet üç destekçim zihinsel ve bedensel açıdan iyi olduğuma emin bir halde beni istasyona götürdüler ve beraber kalmayı planladığımız otele döndüler. Kendi adıma, bir an önce Londra'ya dönüp Julia'yı ve çocukları görmek istiyorum. Kesin ölüme bu kadar yakın hissettiren bu olay, onlarla birlikte olmak için can atmama yol açtı. Tren Euston İstasyonu'na şafaktan önce varmayacak ama bu, onları diğer ihtimalden daha önce görmeme imkân sağlıyor.

Ne komiktir ki bu günlüğü tutmakta başarısız olmamın sebebi, şimdi dönmek için sabırsızlandığım, hakkında ciltler dolusu veya yazabileceğim veya (yaptığım gibi) hiçbir şey yazmayacağım huzurlu ev hayatım. Son on yılın büyük bölümünde sadece mesleğimde başarılı değil, evde emsalsiz bir mutluluğa sahip oldum

1884'ün başında, Julia tekrar hamile kaldı ve vakti gelince oğlumuz Edward'ı dünyaya getirdi. İki sene sonra ilk kızım Lydia doğdu ve geçen sene zorlukla doğan ama bize neşe kaynağı olan biricik yavrumuz Florence doğdu.

Bu manzara karşısında, Borden'la düşmanlığımız ehemmiyetini yitirdi. Evet, seneler boyunca birbirimize oyunlar oynadık. Evet, bu oyunların arkasındaki niyet çoklukla kötüydü. Evet, ben de onun kadar kindar davrandım ve bununla zerre kadar övünmüyorum. Bu istismarların hiçbirinin günlüğü yeniden açmaya değer görünmemesi tesadüf değil.

Bu geceye kadar, Borden'la birbirimizin hayatına kastetmemiştik.

Seneler önce, Borden ilk çocuğumun düşmesinden bizzat mesuldü. O zaman intikam içgüdüsüyle dolduysam da aylar geçtikçe öfkem yavaş yavaş söndü ve onu utandırma ya da en az kullandığı anda yaptığı illüzyonları karıştırma amacı güden misillemelerle yetindim.

O ise, birkaç beklenmedik intikam hamlesinde bulundu ama hiçbirinin, benim ona yaptıklarım kadar zekice olmadığını söyleyebilirim.

Bu gece olanlar düşmanlığımızı yeni bir seviyeye çıkardı. Beni öldürmeye çalıştı; bu gayet bariz. O bir sihirbaz; ipin, hızlı ve emniyetli bir şekilde çözülmesi için nasıl bağlanması gerektiğini biliyor.

Şimdi yine intikam istiyorum. Zamanın çabucak geçip hislerimi yumuşatmasını; bana aklıselim ve sükunet getirmesini; bu geceki hislerimle hareket etmemeyi diliyorum!

4 Şubat 1892

Dün gece olağanüstü bir şey gördüm. Londra'yı ziyaret eden Nikola Tesla diye bir bilim adamının ileri sürdüğü abartılı iddialar geçen hafta tüm şehri meşgul etti. Gerçek mucizelerden bahsediliyor; birkaç gazete, dünyamızın geleceğinin Tesla'nın ellerinde olduğunu haber verdi. Verdiği mülakatlar ve çalışmaları hakkında yazılan makaleler, neden öyle olması gerektiğini açıklamıyor. Herkes, Tesla'nın çalışmalarının ehemmiyeti, görmeden idrak edilmez diyor.

Meraka kapılmış bir halde, yüzlerce kişiyle beraber ben de bu büyük adamı iş başında görmek için Elektrik Mühendisleri Enstitüsü'nün kapısına dayandım.

Şahit olduğum şey, elektriğin yapabileceklerine dair heyecanlı, endişe verici ve çoğunlukla anlaşılmaz bir

gösteriydi. Bay Tesla (ki kendisi Amerikan İngilizce'sini mükemmel konuşuyor, Avrupalı kökenine dair en ufak bir ipucu vermiyor) mucit Thomas Edison'un ortağı. Elektriğin aydınlatmada kullanılması, modern görüşlü Londralılar için yaygın bir şey ama Tesla bir çok başka sahada da kullanıldığını gösterdi. Bu sansasyonel deneyleri eleştirmeden, etkilenmiş ve büyülenmiş bir halde seyrettim. Efektlerin çoğu, benim gibi sıradan biri için inanılmazken, bir çoğu da büyük birer muammaydı. Tesla konuştuğunda, bir vaizi andırıyordu. Beni kıvılcımlar saçan, cızırdayan yıldırım patlamalarından ziyade, şimdiye kadar bildiğim her şeyin ötesinde heyecanlandıran, uzak görüşlü sözleri oldu. Hakikaten, Tesla gelecek asrın bize ne getireceğinden bahseden bir kâhin. Dünyanın her yerindeki elektrik üretim istasyonlarından müteşekkil bir şebeke, güçlüye olduğu kadar fakire de verilen enerji, madde ve enerjinin dünyanın bir tarafından başka bir tarafına bir anda nakledilmesi; bunlardan bahsederken havanın titrediğini hissediyorduk adeta!

Bay Tesla'nın konuşması sayesinde mühim bir gerçeğin farkına vardım. Gösterisi (gösteriden aşağı kalır yanı yoktu) iyi bir illüzyonistinkine çok benziyordu; seyircilerin etkinin tadını çıkarmaları için yöntemi anlaması gerekmiyordu. Kısacası, Bay Tesla bir sürü bilimsel teori anlattı. Kalabalığın içinde en temel kavramlardan fazlasını anlayanların sayısı çok fazla olmamakla beraber, hepimiz geleceğe cazip bir bakış attık. Tesla'nın verdiği adrese yazıp açıklamalı notlarından birer nüsha istedim.

14 Nisan 1892

Bu yazın ikinci yarısında çıkacağım Avrupa turnesine hazırlanmakla meşguldüm ve başka bir şey yapmak için

çok az vakit bulabildim. Yukarıdaki, Şubattan kalma maddeyi tamamlamak adına, Bay Tesla'nın notlarının sonunda geldiğini ama hiçbir şey anlamadığımı söyleyeyim.

Paris'te 15 Eylül 1892

Beni her yerde selamladılar: Viyana'da, Roma'da, Paris'te, İstanbul'da, Marsilya'da, Madrid'de, Monte Carlo'da... ama bunların hepsi geride kaldı. Sevgili Julia'm, Edward, Lydia ve elbette ki küçük Florence'im gözümde tütüyor. İki ay önce hafta sonunu burada, Paris'te beraber geçirdiğimizden beri, kıymetli ailemin haberlerini sadece mektuplarla alıyorum. Bundan iki gün sonra, gemi vaktinde yola çıkar ve trenler rötar yapmazsa, evde olup nihayet dinleneceğim.

Hepimiz yorulduk; Avrupa'daki sahne hayatının şartlarından ziyade bitmek bilmez yolculuklardan ve hotellerde kalmaktan... Ama son tahlilde şöhret ve başarı kazandık. Temmuz ortasında evde olmayı planlamıştık ama o kadar rağbet gördük ki bir düzine tiyatro, onları yeniden ziyaret edip sihrimizle kutsamamız için kapımıza dayandı. Gösterilen ilginin ve ilave gösteriler için talep edebileceğimiz ücretin büyüklüğünü fark ettiğimizde, seve seve kabul ettik. Tüm masraflar ve yardımcılarıma söz verdiğim ikramiyeleri hesaplamadan gelirimin miktarını kaydetmek akıllıca olmaz ama hayatımda ilk defa, zengin bir adam olduğumu hissediyorum diyebilirim.

Londra'da 21 Eylül 1892

Turnenin başarısının tadını çıkarmayı bekliyordum ama ben yokken Borden'ın da bol bol ilgi topladığını görüyorum. Yıllardır sergilediği illüzyonlardan biri nihayet halkın dikkatini çekti galiba; korkunç bir rağbet görüyor.

Gösterisini defalarca seyretmiş olmama rağmen, sıradışı bir şey yaptığını hatırlamıyorum. Bu, çeşitli sebeplerle gösterinin sonunu nadiren beklememden kaynaklanıyor olabilir!

Benimle birlikte Avrupa'da olduğundan, Cutter da bu alkış alan oyun hakkında çok az şey biliyor. İlgisiz diye kaale almayacaktım, ta ki beni bekleyen bazı mektupları okuyana dek. Dominic Brawton, sihirbazlık oyunu avcılarımdan biri, bir pusula yollamış.

Sahneleyen: Alfred Borden (Le Professeur de la Magie). *İllüzyon*: **YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM.** *Etki*: Dahiyane, kaçırılmamalı. *Uyarlanabilirlik*: Zor ama Borden becerdiğine göre, sen de becerirsin herhalde.

Pusulayı Julia'ya gösterdim.

Daha sonra Julia'ya başka bir mektup gösterdim. Sihirbazlık gösterimi Yeni Dünya'ya götürmek için davet aldım! Kabul edersem, Şubat'ta turneye başlayacak ve bir hafta Şikago'da kalacağız! Sonra da en büyük Amerikan şehirlerinin bir düzinesine uğrayacağız!

Bunun düşüncesi bile beni hem heyecanlandırıyor hem de yoruyor.

Julia bana "Borden'ı unut. Gösterini ABD'ye götürmelisin," dedi.

Bence de öyle yapmalıyım.

14 Ekim 1892

Borden'in yeni illüzyonunu gördüm; iyi. Fazla iyi... Basit olması onu daha da iyi kılıyor. Bunu söylemek beni kızdırıyor ama hakkını vermek lazım.

Tüm sihirbazların aşina olduğu türden, ahşap bir kabini sahneye getirerek başlıyor. Kabin bir adamın ya da kadının sığabileceği kadar büyük, üç kalın duvarı (arka

ve iki yan) ve önde, içeriyi gösterecek kadar açılan bir kapısı var. Üzerinde durduğu tekerlekler, kabini, seyircilere fark ettirmeden alttan giriş çıkışın imkânsız olduğunu gösterecek kadar yüksekte tutuyor.

Kabinin boş olduğun gösteren bildik hareketler tamamlandıktan sonra, Borden kabinin kapısını kapatıp aleti sahnenin soluna götürüyor.

Sonra ramp ışıklarında durarak, inandırıcılıktan harikulade uzak Fransız aksanıyla, yapmak üzere olduğu şeyin arzettiği büyük tehlikelerden bahsediyor.

Arkasında, görülmeye değer güzellikte bir genç kadın sahneye ilkinin tıpa tıp aynı ikinci bir kabin getiriyor. Kapıyı açıyor ki seyirciler boş olduğunu görsün. Borden siyah pelerinini savurarak dönüyor ve cesurca kabine giriyor.

Davul, tam zamanında çalmaya başlıyor.

Sonra olanlar bir an sürüyor. Hakikaten de yazmak, sergilenirken görmekten daha çok vakit alıyor.

Davulun sesi yükselirken, Borden silindir şapkasını çıkarıyor, kabinin içine doğru geriliyor ve şapkasını havaya fırlatıyor. Asistanı kabinin kapısını kapatıyor. Aynı anda, İlk gördüğümüz kabinin kapısı açılıyor ve Borden, imkânsız bir şekilde oradan çıkıyor! Saniyeler önce girdiği kabin çöküyor ve sahne zeminine boş bir halde yığılıyor. Borden havaya bakıyor, kendisine doğru gelen silindir şapkayı görüyor, yakalıyor, kafasına koyuyor ve vurarak yerleştiriyor. Sonra tatlı bir tebessümle ramp ışıklarının önüne gelip selam veriyor!

Salon alkıştan inledi; ben bile hoşlandığımı kabul etmeliyim.

Nasıl yaptığını anladıysam ne olayım!

16 Ekim 1892

Dün gece Cutter'ı, Borden'ın gösteri yaptığı Watford

Regal'e götürdüm. İki kabinle yaptığı illüzyon gösterinin parçası değildi.

Londra'ya dönerken katettiğimiz uzun yol boyunca, ne gördüğümü Cutter'a tekrar anlattım. İki gün önce anlattığımda verdiği hükmü değiştirmedi. Borden'ın dublör kullandığını söyledi. Yirmi yıl önce izlediği, seçim yapan bir kadınla ilgili benzer bir gösteriden bahsetti.

Emin değilim. Bana dublör gibi görünmedi. Kabinlerden birine giren ve diğerinden çıkan adam aynı kişiydi. Oradaydım ve gördüğüm şey buydu.

25 Ekim1892

Kendi işlerim yüzünden Borden'ı her akşam seyretmem imkânsız ama gösterisine Cutter'la beraber bu hafta iki kere gittik. İki kabinli illüzyonu hâlâ tekrarlamadı. Cutter kendi gözüyle görmeden fikir beyan etmeyi reddediyor ama hem onun zamanını hem de kendiminkini harcadığımı söylüyor. Bu mesele aramızda sürtüşme yaratmaya başladı.

13 Kasım 1892

Sonunda Borden'ın iki kabinli illüzyonunu tekrar izleyebildim; bu sefer Cutter da benimleydi. Levisham World Tiyatrosu'nda, diğer gösterileri yalın olan bir varyete programında vuku buldu.

Borden iki kabinden ilkini getirir ve boş olduğunu gösterirken, beklentiden kaynaklanan bir heyecan hissettim. Cutter yanımda opera gözlüklerini bir iş adamı edasıyla kaldırmıştı. (Nereye baktığını görmeye çalıştım ve sihirbazı izlemiyor olması ilgimi çekti. Gözlüklerinin çabuk hareketleriyle sahnenin geri kalanını inceliyor gibiydi; kanatlar, asma kat, arka perde... Bunu düşünmediğim için kendime lanet ettim ve bıraktım devam etsin.)

Borden'ı izlemeye devam ettim. Gördüğüm kadarıyla

numara bire bir daha önce gördüğüm gibi ilerliyordu; Fransız aksanıyla yaptığı, tehlike hakkındaki konuşma bile kelimesi kelimesine aynıydı. İkinci kabine gittiğinde, önceki gösteriden bir iki ufak noktada sapıldığını fark ettim. Bu sapmalardan daha önemsiz olanı, ilk kabini sahnenin arkasına daha yakın ve nispeten karanlıkta kalacak şekilde yerleştirmesiydi. (Tekrar Cutter'a bir bakış fırlattım ve sihirbaza dikkat etmediğini, gözlüklerini sahne arkasındaki kabine sabitlediğini gördüm.)

Diğer değişiklik ilgimi çekti, daha doğrusu hoşuma gitti. Borden silindir şapkasını çıkarıp havaya fırlattığında öne doğru eğilmiştim, bir sonraki şaşırtıcı adımı görmeye hazırdım. Onun yerine, şapka asma kata gitti ve geri dönmedi! (Belli ki orada şapkayı yakalamak için bahşiş almış bir set işçisi vardı.) Borden yüzünde inanmaz bir tebessümle seyirciye döndü ve kahkahayla karşılandı. Kahkaha hâlâ çınlarken, sol elini sakince uzattı... ve asma kattan süzülerek inen silindir şapkayı doğal ve zorlama olmayan bir hareketle yakaladı. Sahneyi kullanmanın kusursuz bir örneğiydi bu; ikinci kahkahayı da hak etti.

Sonra, kahkahanın dinmesini beklemeden, şaşırtıcı bir hızla:

Şapka yine havalandı! Kabin kapısı kapandı! Sahnenin arka tarafındaki kabin kapısı açıldı! Borden dışarı sıçradı, şapkasızdı! İkinci kabin çöktü! Borden sahnede sekerek ilerledi, şapkayı yakaladı, kafasına geçirdi!

Gülümsedi, selam verdi, el salladı, ziyadesiyle hak ettiği alkışı kabul etti. Cutter'la ben de alkışa katıldık.

Kuzey Londra'ya dönerken arabada Cutter'a, "Ee, ne diyorsun buna!" diye sordum.

"Harikulade, Bay Angier!" dedi. "Fevkalade!" Tamamen yeni bir illüzyon görme fırsatı her zaman ele geçmiyor."

Bu övgüden çok memnun kalmadığımı söylemeliyim.

"Nasıl yaptığını biliyor musun?" diye ısrar ettim.

"Evet efendim, biliyorum," diye cevapladı. "Bence siz de biliyorsunuz."

"Ağzım açık kaldı. Nasıl olur da iki yerde birden olabilir? Bunun nasıl mümkün olacağına aklım ermiyor!"

"Bazen beni şaşırtıyorsunuz, Bay Angier," dedi Cutter acı acı. "Bu bir mantık bulmacası; sadece mantığımızı çalıştırarak çözebiliriz. Önümüzde ne gördük?"

"Bir anda kendisini sahnenin bir yanından diğerine nakleden birini."

"Bu gördüğümüzü sandığımız, görmemiz istenen şey. Gerçek neydi?"

"Dublör kullandığını mı söylüyorsun hâlâ?" diye sordum.

"Başka nasıl yapılabilir ki?"

"Ama benim gördüğümü sen de gördün. Dublör değildi! Öncesinde de sonrasında da açık seçik gördük. Aynı adamdı! Tıpa tıp aynı!

Cutter bana göz kırptı, sonra da kafasını çevirip o an geçmekte olduğumuz Waterloo geçişinin loş evlerine baktı.

"Ee?" diye üsteledim. "Ne diyorsun?"

"Diyeceğimi dedim, Bay Angier."

"Sana açıklanamayanı açıklaman için maaş ödüyorum, Cutter. Bu konuyu hafife alma! Bu, mesleki ehemmiyet arzeden bir mesele!"

Tam o anda ciddi olduğumu anladı, bir saniye önce değil; Borden'in gösterisinin uyandırdığı, doruk noktasındaki hayranlık, sinirlilik ve öfkeye dönüşüyordu. "Efendim," dedi sakince. "Tek yumurta ikizlerini duymuşsunuzdur. İşte cevabınız!"

"Hayır!" diye bağırdım.

"Başka nasıl yapılabilir?"

"Ama ilk kabin boştu..."

"Öyle göründü," dedi Cutter.

"Ve ikinci kabin, terk ettiği anda çöktü..."

"Ben de çok etkileyici olduğunu düşündüm."

Ne demeye çalıştığını biliyordum; bunlar, birini saklayan sahne edevatını boş gösteren, standart sahne efektleriydi. Ben de illüzyonlarımın birkaçında benzer aldatmacaları kullanıyordum. Her zamanki derdimden mustariptim; başka birinin illüzyonunu seyirci koltuğundan izlediğimde, herkes gibi ben de şaşırıyordum. Ama tek yumurta ikizleri! Bunu düşünmemiştim!

Cutter bana kafa yoracak çok şey vermişti; onu evine bıraktıktan ve buraya döndükten sonra düşündüm. Şimdi bu akşam olanları yazarken, galiba onunla hemfikirim. Muamma çözüldü..

Kahrolası Borden! Bir değil iki kişiymiş! Gözü çıksın!

14 Kasım 1892

Julia'ya Cutter'ın dediklerinden bahsettim; neşeyle gülerek beni şaşırttı..

"Muhteşem!" diye haykırdı. "Bunu düşünmemiştik, değil mi?

"O halde sen de mümkün diyorsun?"

"Sadece mümkün olsa neyse, sevgilim... bu, gördüğün şeyin açık bir sahnede sergilenmesinin tek yolu."

"Haklısın galiba."

Mantıksız geliyor ama Julia'ya kızgınım. İllüzyonu sergilenirken görmedi.

30 Kasım 1892

Dün Borden üzerine azami derecede ilginç bilgiler ve inanılmaz gerçekler elde ettim.

Bu hafta günlüğe hiçbir şey yazamadığımı çünkü Londra Sirki'nde afişin en üstünde yer alarak sahneye

çıkacağımı eklemeliyim. Bu sadece -bir matine hariç- her gösteride dolu olan salonla değil, seyircilerin tepkisiyle de sonuçlanan, muazzam bir onur. Bir başka netice de gazetecilerin gösterdiği ilgi. Dün benimle mülakat yapmak üzere Evening Star'dan genç bir muhabir geldi. Adı Bay Arthur Koenig'di ve bir muhabir olduğu kadar muhbir olduğunu da ispatladı!

Soru cevap seansı sırasında başka sihirbazlar hakkında belirtmek istediğim fikirlerimin olup olmadığını sordu. Derhal en iyi meslektaşlarım hakkında takdir dolu sözler sarfettim.

Sonunda durduğumda gazeteci "Le Professeur'den bahsetmediniz," dedi. "Onun çalışmaları hakkında fikriniz yok mu?"

"Maalesef hiçbir gösterisinde bulunmadım," diye itiraz ettim.

"O halde gidip izlemelisiniz!" diye haykırdı Bay Koenig. "Londra'nın en iyi gösterisi!"

"Sahi mi?"

Muhabir, "gösterisini defalarca izledim," diye devam etti. "Bir numarası var, çok yorulduğu için her gece yapamadığını söylüyor ama o numarası..."

"Duydum," dedim küçümsediğimi belli ederek. "İki kabinle ilgili bir şey."

"Tastamam öyle, Bay Danton! Bir anda kaybolup tekrar beliriyor! Kimse nasıl yaptığını bilmiyor."

"Meslektaşları dışında kimse, elbette," diye düzelttim. "Standart sihirbazlık yöntemleri kullanıyor."

"O halde nasıl yaptığını biliyorsunuz?"

"Tabii ki biliyorum," dedim. "Ama bu yöntemi paylaşmamı beklemeyeceksiniz tabiatıyla..."

Paramparça olduğumu itiraf ediyorum. İki haftadır Cutter'ın ikizler teorisi üzerinde kafa patlatıyordum. Haklı olduğuna ikna olmuştum. Sırrı ifşa etme fırsatı

ayağıma gelmişti. Hevesli bir dinleyicim vardı; şehrimizin büyük gazetelerinden birinde çalışan, sihir gösterisinin gizemiyle merakı uyanmış bir gazeteci. Normalde bastırdığım, bir daha asla boyun eğmemem gereken bir zaaf olduğunu kendime yirmi kere söylediğim intikam açlığını hissettim. Koenig'in Borden'le aramızdaki anlaşmazlıktan haberi yoktu tabi...

Aklıselim bir kez daha galip geldi. Hiçbir sihirbaz, bir diğerinin sırrını ele vermez.

Uzun uzun düşündükten sonra, "Bunun için çeşitli yollar ve usüller var. Bir illüzyon göründüğü gibi değildir. Büyük miktarda alıştırma ve prova..."

Burada genç muhabir koltuğundan sıçradı resmen.

"İkiz dublör kullandığına inanıyorsunuz! Londra'daki tüm sihirbazlar aynı şeyi düşünüyor! İlk gördüğümde ben de öyle sanmıştım."

"Evet, kullandığı yöntem bu." Ne kadar doğrudan yaklaştığını görmek beni rahatlatmıştı.

"O halde, efendim," diye haykırdı genç adam. "Siz de diğerleri gibi yanılıyorsunuz, efendim! Dublör yok! Bu yüzden bu kadar şaşırtıcı!"

"İkiz kardeşi var," dedim. "Başka izahı olamaz."

"Bu doğru değil. Alfred Borden'ın ne ikizi ne de yerine geçecek bir dublörü var. Özel hayatını bizzat araştırdım ve gerçeği biliyorum. Sahnede yanında görünen bayan asistanı ve beraber cihazlarını yaptığı teknik görevli dışında yalnız çalışıyor. Bu hususta sizin meslekteki diğer isimlerden çok farklı değil. Siz de..."

"Bir ingénieur'üm var," diye onayladım. "Ama daha fazlasını anlatın. Çok ilgimi çektiniz. Bu bilginin doğruluğundan emin misiniz?"

"Eminim."

"İspatlayabilir misiniz?"

"Bildiğiniz gibi, efendim," diye cevapladı, "var

olmayan bir şeyi ispatlamak hayli zor. Tek söyleyebileceğim, son birkaç haftadır araştırmaya gazetecilik usullerini getirdiğim ve varsaydığınız şeyi teyit edecek bir delil zerresi bile bulamadığımdır."

Bu noktada ince bir kâğıt demeti çıkardı ve bana gösterdi. Bay Borden hakkında, oldukça ilginç bulduğum bilgiler içeriyordu; onları bana vermesi için muhabire yalvardım.

Bunu, iki meslek arasında bir münakaşa izledi. O, bir gazeteci olarak araştırmalarının sonuçlarını üçüncü şahıslara teslim edemeyeceğini söylüyordu. Ben de buna, Borden hakkındaki kesin ve nihai doğruya ulaşsa bile, adam sağken bunu asla yayınlayamayacağını belirterek karşılık verdim

Diğer yandan, dedim, eğer ben kendi araştırmalarıma başlayacak olursam, gelecekte onu olağanüstü bir hikayeye yönlendirebilirdim.

Sözün kısası, Koenig el yazısı notlarından alıntılar yapmama izin verdi; bana dikte ettirdiği bilgileri oracıkta karaladım. Vardığı sonuçlar bana pek bir şey ifade etmedi; dürüst olmak gerekirse fazla da ilgilenmedim. Sonunda ona beş İngiliz lirası verdim.

Bitirdiğimde, Bay Koenig bana, "Bundan ne öğrenmeyi umuyorsunuz, efendim?" diye sordu.

"Sihirbazlık sanatında kendimi geliştirmek istiyorum sadece," diye belirttim. .

"Anlıyorum." Gitmek için ayağa kalktı, şapkasıyla bastonunu eline aldı. "Peki böyle geliştiğinizde, sizce Le Professeur'ün illüzyonunu sergileyebilecek misiniz ?"

Onu kapıya geçirirken "Sizi temin ederim, Bay Koenig," dedim soğuk bir alaycılıkla "sizi temin ederim ki gerekirse bu ucuz numarayı alıp hemen bu gece kendime mal edebilirim!"

Sonra gitti.

Bugün işim yoktu, ben de bu karşılaşmanın kaydını tutup Koenig'in son hakaretine kadar hepsi, düşüncelerimde yer etti. Borden'ın illüzyonunun sırrını öğrenmek benim için çok önemli. Onu kendi numarasıyla gölgede bırakmaktan, sahnede geçmekten, her yönden geçmekten daha acı bir intikam düşünemiyorum.

Ve Bay Koenig sayesinde, Bay Borden'le ilgili sahip olduğum gerçekler muazzam bir değer taşıyacak. Yalnız önce, onları kontrol etmeliyim.

9 Aralık 1892

Şimdiye kadar Borden'la ilgili hiçbir şey yapmadım. Amerika turnesi kesinleşti; Cutter'la birlikte yoğun bir hazırlık içerisindeyiz. İki aydan daha fazla bir süre seyahat edeceğim. Julia ve çocuklardan bu kadar ayrı kalma fikrini aklım almıyor neredeyse.

Hal böyleyken, turneden vazgeçemem. Cömert ücretleri bir kenara bıraksak bile, sihir sanatının en büyük isimlerinin adımlarını takip etmesi için davet edilen en genç Britanyalı veya Avrupalı sihirbazım muhtemelen. Yeni Dünya şu an gösteri yapan en iyi sihirbazlardan bazılarının memleketi ve mekânı; bu turneye çıkmak için davet edilmek, muhteşem bir iltifat.

Üstelik Borden şimdiye kadar ABD'ye gitmedi!

10 Aralık 1892

Evde sessiz bir Noel geçirmeyi bekliyordum. Sihirsiz, provasız, seyahatsiz... Kendimi aileme adamak ve her şeyi bir kenara bırakmak istiyordum. Ama bir iptal sonrası Eastbourne'da iki haftalık kalacağım, kârlı ve reddedilemez bir teklifle karşılaştım. Öyle bir teklif ki tüm ev ahalisini yanımda götürebilirim. Ailem Noeli, Grand Otel'de deniz manzarasıyla geçirecek!

11 Aralık 1892

Güzel bir keşif. Bugün atlasa bakarken Eastbourne'un Hastings'den sadece birkaç mil mesafede olduğunu fark ettim; iki şehir demiryoluyla birbirine bağlı. Herhalde Hastings'de bir iki gün geçiririm. Ziyaret etmeye değer bir yer diyorlar.

17 Ocak 1893

Hayatım bir anda gözümden büyüyen yolla gölgelendi. İki gün içinde Southamton'a gidip New York'a doğru yola çıkacağım. Oradan Boston'a ve ötesine, Amerika topraklarının kalbine gideceğim. Eşya toplayıp hazırlanmak, ihtiyacım olan edevatın sökülmesi, sandıklara konulması ve önden yollanması tam bir kâbusa döndü. Hiçbir şeyi şansa bırakamam; teçhizatım olmadan sahne gösterisi de olmaz. Pek çok şey bu kıtalararası maceraya bağlı!

Ama şimdi zihinsel olarak kendimi hazırlayıp evde dinlenmek için önümde bir iki gün var. Bugün Julia'yı ve çocukları Londra Hayvanat Bahçesi'ne götürdüm. Uzun süre onlardan uzak olacağım, şimdiden eksikliklerini hissediyorum. Çocuklar uyuyor, Julia odasında kitap okuyor; bu karanlık Ocak akşamının sükunetinde, çalışma odamda, işini bilen Bay Koenig sayesinde nihayet Bay Alfred Borden'la ilgili soruşturmalarımın meyvalarını bu deftere kaydedebilirim.

Aşağıdaki gerçekleri bizzat kontrol ettim.

8 Mayıs 1856'da, Bohemia Yolu, Hastings'deki Royal Sussex Hastanesi'nde doğmuş. Doğumundan üç gün sonra annesi Betsy Mary Borden'la birlikte, Manor Yolu, 105 numaradaki evlerine dönmüşler. Babası marangozmuş. Çocuğun tam adı Frederick Andrew Borden'mış ve doğumhane kayıtlarına göre tek bebekmiş. Frederick

Andrew Borden ikiz bebeklerden biri olarak doğmamış. Bugün de öyle olamaz.

Sonra Frederick Borden'ın kendisine yakın yaşta ve yinr kendisine çok benzeyen bir kardeşi olup olmadığına baktım. Frederick altıncı çocukmuş. Üç ablası ve iki ağabeyi varmış ama ağabeylerinden biri ondan sekiz yaş büyükmüş; diğeri iki haftalıkken ölmüş.

Hastings & Bexhill Announcer'ın dosyalarını tarayarak Frederick'in -gazeteye göre okulda ödül kazanan- ağabeyi Julius'un tarifini elde ettim. On beş yaşındayken Julius'un sarışın olduğu söyleniyor. Frederick Borden siyah saçlı ama Julius'un saçını boyamış olması mümkün. Bu ipucu hiçbir yere varmadı; Sonradan, Julius'un 1870'te, Frederick on dört yaşındayken tüberkilozdan öldüğünü öğrendim.

Daha küçük bir kardeşi daha varmış. Albert Joseph Borden, ailenin yedinci çocuğu, 18 Mayıs 1858'de doğmuş (Albert + Frederick = Alfred mi? Frederick ilk nom de théâtre'ını böyle mi seçti?)

Yaşı Frederick'inkine makul miktarda yakın bir kardeşin varlığı, dublör ihtimalini bir kez daha mümkün kılıyordu. Albert'ın doğum kayıtlarını inceledim ama onun hakkında daha fazlasını öğrenmem zor görünüyordu. Hal böyleyken, müteşebbis Bay Köenig, Charles Simpkins adında bir fotoğraf portre sanatçısının Hastings Ana Caddesi'ndeki stüdyosunu ziyaret etmemi tavsiye etti.

Bay Simpkins beni samimiyetle karşıladı ve fotoğraf levhalarını memnuniyetle gösterdi. Bunlardan biri, Bay Koenig'in ima ettiği gibi, Frederick Borden'la küçük kardeşinin stüdyoda çekilmiş birer portresiydi. 1874 senesinde, Frederick on sekiz, kardeşi on altı yaşındayken çekilmişti.

İkisi görünüş olarak birbirlerine hiç benzemiyordu.

Frederick uzun boyluydu, "asil" tabir edilen yüz hatları ve kendini beğenmiş bir duruşu vardı (tüm bunları ben de sık sık gözlemlemiştim). Albert daha sıradandı. Sarkık çeneli bir ifadesi vardı; yüz hatları tombul, yanakları yuvarlaktı, saçı ağabeyinkininden daha dalgalıydı ve daha açık renkliydi; resimden anlaşıldığı kadarıyla ağabeyinden sekiz - on santim kadar kısaydı. Bu portre, Koenig'in haklı olduğuna beni ikna etti. Frederick Borden'in dublör olarak kullanabileceği yakın bir akrabası yok.

Londra sokaklarını dolaşıp, makyaj yardımıyla da olsa yerine geçecek kadar ona benzeyen birini araması da ihtimal dahilinde. Ama Cutter ne derse desin, Borden'ın gösterisini bizzat izledim. Çoğu illüzyonistin dublörü çok kısa bir an görünür ya da tıpa tıp aynı kostümler giyerek seyircilerin algısını şaşırtırlar; böylece göründüğü birkaç saniyede dublör, illüzyonist sanılır.

Borden, dönüşümden sonra açık seçik görünüyor. Ramp ışıklarına ilerliyor, selam veriyor, gülümsüyor, bayan asistanının elini tutuyor, yine gülümsüyor, sahnede dolaşıyor. İkinci kabinden çıkan adamın ilk kabine giren kişi olduğuna şüphe yok.

Yeni Dünya'ya yapacağım yolculuğa böyle rahatsız edici bir sükunet içinde hazırlanmamalıyım.

Borden'ın o kahrolası illüzyonu nasıl yaptığını hâlâ bilmiyorum ama en azından yalnız olduğunu biliyorum.

Hızla sihrin merkezi haline gelen bir yere gidiyorum. İki ay içinde Amerika Birleşik Devletleri'ndeki en iyi illüzyonistlerden bazılarıyla tanışacak, belki de birlikte çalışacağım. Bir çoğu nasıl yapıldığını çözecektir. Amerika'ya şöhretimi arttırmak ve küçük bir servet toplamak için gidiyorum ama artık fazladan bir görevim daha var.

Yemin ederim, iki ay sonra döndüğümde Borden'ın sırrını da beraberimde getireceğim. Yine yemin ederim,

döndükten bir ay sonra Londra sahnelerinde aynı numaranın çok daha üstün bir halini sergileyeceğim.

SS Saturnia 21 Ocak 1893

Southampton'dan çıkalı bir gün oldu. Manş Denizi'nde kötü bir günü geride bıraktık ve Cherbourg'da bir gün kaldık. Amerika'ya giderek yaklaşıyoruz. Gemi muhteşem bir vasıta; kömürle çalışıyor, üç katlı, Avrupa ve Amerika'nın en seçkin isimlerini ağırlayacak ve eğlendirecek her şeye sahip. Kamaram ikinci güvertede; Chicesterli bir mimarla paylaşıyorum. İyi niyetli ve üstü kapalı sorularına rağmen ona mesleğimden bahsetmedim. Acı içindeyim... ailemden ayrı kalmanın acısı.

Yağmurlu rıhtımda bana el sallarkenki görüntüleri gözümün önünden gitmiyor. Böyle anlarda, mesleğim sayesinde hakim göründüğüm sihirli gerçekliği mumla arıyorum. Ah! Keşke değneğimi sallayıp birkaç kelime gevelesem ve onları yanıma getirebilsem!

Hâlâ SS Saturnia 24 Ocak 1893

Mal de mer'den mustaribim ama dün gece kamaranın her yerine tiksinti verici bir şekilde kusan Chicesterli dostum kadar kötü halde değilim. Zavallı adamcağız mahcubiyetten ve özür dilemekten bitap düştü ama olan oldu bir kere. Kısmen de bu nahoş tecrübe yüzünden iki gündür yemek yemiyorum.

27 Ocak 1893

Bunu yazarken, New York şehri ufukta açık seçik görünüyor. Cutter'la karaya çıkmadan önce her şeyi ayarlamak için yarım saat sonra buluşmak üzere sözleştik. Günlük yazmaya zaman yok artık!

Macera başlıyor!

13 Eylül 1893

Hayatımı kaydetmek üzere bu günlüğü son açtığımdan beri neredeyse sekiz ay geçtiğini görmek beni şaşırtmadı. Daha önce çeşitli defalar olduğu gibi, şimdi de bu günlüğü tamamen yok etme isteği içindeyim.

Böyle bir hareket yaptıklarımın bir özeti olurdu; çünkü buraya son yazdığımdan beri hayatıma ait ne varsa yok ettim, kaldırdım veya terk ettim.

Fakat küçücük bir parça kaldı. Günlük yazmaya başlamamın ardında, nasıl olursa olsun hayatımı yazmaya yönelik, çocuksu bir heves vardı. Otuz altı yaşındayım. O zamanlar ne olacağımı düşündüğümü artık hatırlamıyorum ama bunu kesinlikle hayal etmediğimi biliyorum.

Julia'yla çocuklar gitti. Cutter gitti. Servetimin çoğu gitti. Kariyerim, kayıtsızlık yüzünden solup gitti.

Her şeyimi kaybettim.

Ama Olivia Svenson'u kazandım.

Burada Olivia'dan çok az bahsedeceğim; önceki sayfalara bakıp Julia'ya olan aşkımı nasıl bir hevesle anlattığımı görünce utançla büzülüyorum. Gönül meselelerinde duygularıma güvenmeyecek kadar gördüm geçirdim.

Bu senenin başlarında Amerika turnesi esnasında, Olivia'ya rastlayıp aşık olduktan sonra onunla beraber olabilmek için Julia'yı terk ettiğimi söylemek kâfi gelecektir. Olivia'yla Boston, Massachusetts'te onuruma verilen bir davette tanıştım. Bana geçmişte pek çok kadının yaklaştığı şekilde yaklaştı ve hayranlığını ifade etti (bunu kibirle söylemiyorum). Belki ailemden uzakta ve yalnız olduğumdan, açıkça niyetini belirtmesine direnemedim. O sırada dansçı olarak çalışan Olivia, ekibime katıldı. Boston'dan ayrıldığımızda bizimle kaldı

ve birlikte seyahat etmeye başladık. Dahası, bir iki hafta içinde sahne asistanım olarak çalışmaya başladı ve benimle Londra'ya döndü. Cutter bundan hoşlanmadı; turnenin sonuna kadar kaldıysa da Londra'ya döner dönmez yollarımızı ayırdık.

Kaçınılmaz olarak, Julia'yla da ayrıldık. Bazen, şimdi bile geceleri uyanıp yaptığım delice fedakârlığa şaşıyorum. Bir zamanlar Julia benim için her şeydi; şu an içinde bulunduğum dünyayı inşa etmemde bana yardım etti. Çocuklarım; masum, çaresiz üç yavrum aynı fedakârlığın kurbanı oldular. Deliliğimin, aşkın yarattığı bir delilik olduğunu söyleyebilirim sadece; Olivia'ya karşı hissettiğim tutkudan başka bir şeyi gözüm görmüyor.

Söylenenleri, yapılanları ve katlanılanları -bu günlüğün mahremiyetinde bile- yazmaya cesaretim yok. Çoğunlukla söyleyen ve yapan benken, katlanan Julia oldu. Şimdi Julia'ya kendine ait bir evde nafaka veriyorum; orada görünüşte dul hayatı sürüyor. Çocuklar onda kaldı, maddi meseleleri hallediliyor; isterse beni asla görmeyebilir. Sahiden de evinde görünürsem yalan ortaya çıkar; o yüzden ölü bir adamı oynuyorum. Çocuklarımla kendi evlerinde bir daha hiç buluşamayacağım, bunun için arada sırada çıktığımız gezintileri beklemek zorundayım. Tabiatıyla, bu halin tek suçlusu benim.

Julia'yla böyle gezintilerde kısa bir süre buluşuyoruz; onun iyi huylu tabiatı yüreğimi yakıyor. Ama geri dönüş yok. Kendim ektim, kendim biçiyorum. Aklımı kaybettiğim, ailemden uzaklaştırdığımda, mutluyum. Lehime hüküm verilmesini beklemiyorum. Karıma büyük bir haksızlık yaptığımı biliyorum.

Etrafımdaki insanlara zarar vermemeye çalıştım hep. Borden'la uğraşırken bile ona acı verecek veya tehlike arzedecek şeylerden uzak durdum, intikamımı onu

korkutarak ya da utandırarak almayı tercih ettim. Ama bana en çok şeyi ifade eden dört kişiye en büyük zararı verdiğimi biliyorum. Palavracı damgası yeme tehlikesi karşısında, bir daha asla böyle bir şey yapmayacağımı iddia edebilirim sadece.

14 Eylül 1893

Kariyerim yeniden istikrarlı bir hal alıyor. Birleşik Devletler'den dönüşümü takip eden haftalarda hüküm süren kargaşada, Unwin'in ayarladığı gösterilerin çoğunu geri çevirdim. Turneden elimde epey bir miktar parayla dönmüştüm ve bir müddet çalışmadan idare ederim diyordum.

Bunu, en sonunda içine düştüğüm sefalet ve atalet deliğinden çıkabilecek ve sahneye dönebilecekmiş gibi hissettiğimi belirtmek için yazıyorum. Unwin'e bana gösteri ayarlaması için talimat verdim; böylece kariyerim devam edebilir.

Bu kararımı kutlamak için Olivia'yla bir tiyatro kostümcüsünün mekânına gidip ona yeni bir sahne kıyafeti aldık.

1 Aralık 1893

Randevu defterimde bir yetimhanede şergileyeceğim yarım saatlik noel gösterisinden başka bir şey yok. 1894, işten mahrum bir halde yaklaşıyor. Eylül sonundan beri kazandığım para sadece £18 18s.

Hesketh Unwin, bana karşı yürütülen bir dedikodu kampanyasından bahsetti. Gözardı etmemi, Amerika turnesinde kazandığım başarının iyi bilindiğini ve kıskançlık yarattığını söyledi.

Bu haber beni rahatsız etti. Bu işin ardında Borden mı var?

Olivia'yla kıt kanaat geçinmek için ruhçuluğa dönüp

dönmemeyi konuştuk; şimdilik bunu son çare olarak görüyorum.

Bu esnada, günlerimi alıştırmalar ve provalarla geçiriyorum. Bir sihirbaz ne kadar alıştırma yaparsa yapsın kâfi gelmez, çünkü geçirdiği her dakika, performansını arttırır. Ben de -genellikle bir başıma, bazen de Olivia'yla- atölyeme kapanıp bıkana kadar prova yapıyorum. El çabukluğu becerim gelişiyor gerçi; ama bazen, karamsar anlarımda, neden prova yapmakla uğraşıyorum ki diyorum.

En azından yetimler muhteşem bir gösteri izleyecekler!

14 Aralık 1893

Ocak ve Şubat için gösteriler ayarlandı. Çok büyük bir şey değil ama moralimizi düzeltmeye yetti.

20 Aralık 1893

Ocak için birkaç rezervasyon daha; bir tanesi, malum bir Professeur de la Magie'nin vazgeçtiği bir gösteri! Onun ginelerini almak beni memnun eder.

23 Aralık 1893

Mutlu bir Noel! Aklıma oldukça hoş bir fikir geldi; vazgeçmeden buraya yazayım! (Bir kere kâğıda geçti mi, hareketlerim kesinleşti demektir!) Unwin, Streatham'daki Princess Royal Tiyatrosu'nda sahneye çıkacağım gösterinin mukavelesini yolladı. Borden'ın vazgeçtiği gösteri buymuş. Mukaveleye göz gezdirirken (son günlerde mukaveleler o kadar az gelir oldu ki her şeyi imzalarım!) sondaki şartlardan birine gözüm takıldı. Yaygın olarak kullanılan bir hüküm barındıran bu maddeye göre, bir gösterinin yerine bir başkası konulduğunda; yeni gösteri, yeri alınanla aynı mükemmellik derecesine ulaşmalıydı.

İlk tepkim, alaycı bir gülüş, bir homurdanma oldu. Borden'ın standartlarına uyma fikri hakikaten de komikti. Sonra yeniden düşündüm. Borden'ın yerini alacaksam, neden gösterisinin bir taklidini yapmayayım? Kısacası, neden Borden'ın illüzyonunu onun yerine sergilemeyeyim?

Bu fikre o kadar kapıldım ki bütün gün Londra'yı dolaşıp dublörüm olacak birini aradım. Aramak için yılın yanlış zamanındayız; normalde Batı Yakası'nın herhangi bir barında rastlayacağınız işsiz oyuncular şehrin her yerinde düzenlenen Noel gösterilerinde çalışıyor.

Hazırlanmak için üç haftam var. Yarın kabinleri yapmaya başlayacağım!

4 Ocak 1894

İki haftam kaldı ve nihayet adamımı buldum! Adı Gerald William Root; oyuncu, hatip, monologçu... ve her açıdan, iflah olmaz bir ayyaş ve kavgacı. Bununla beraber Bay Root paraya fena halde sıkışmış; sadece her gösteriden sonra içeceğine dair bana yemin etti. Beni memnun etmek için çok hevesli. Bu halimle bile teklif ettiğim para ona göre o kadar iyi ki dediğimden çıkmayacağına inanıyorum.

Benimle aynı boyda; genel yapısı ve duruşu benimkiyle hemen hemen aynı. Benden biraz daha şişman ama ya birkaç kilo verecek ya da ben dolgu kullanacağım. Mesele değil. Rengi benimkinden biraz daha açık ama bu da makyajla halledilecek bir şey. Benim gözlerim genelde ela olarak tarif edilirken onun gözleri mavi ama bu fark da çok belirgin değil; hem yine tiyatro makyajıyla dikkatleri başka yere çekmek mümkün. Bu ayrıntıların hiçbiri mühim değil. Benimkinden daha gevşek, uzun adımlarla ve ayakları hafifçe dışa dönük yürüyüşü daha ciddi bir mesele teşkil

ediyor. Olivia bunu halledecek; adamı zamanında eğitebileceğine inanıyor. Her oyuncu bilir ki bir karakteri yansıtmanın yolu yüz hatları, aksan ve hareketlerden ziyade duruş ve yürüyüşünden geçer. Dublörüm sahnede benden farklı yürürse benimle karıştırılmayacaktır. Bu kadar basit.

Aldatmaca konusunda hususi olarak bilgilendirilen Root, meseleyi anladığını söylüyor. Bu hususta endişelerimi profesyonel geçmişini sıralayarak gidermeye çalışıyor ama hiçbirine aldırmıyorum. O gece ben zannedilsin, parasını alsın.

Provayla geçecek on dört günümüz var.

6 Ocak 1894

Root ona prova ettirdiğim hareketleri yapıyor ama illüzyonun tadını çıkarmadığını hissetmekten kendimi alamıyorum. Oyuncular bir rol oynar ama seyirciler aldatmacanın farkındadırlar; Prens Hamlet kisvesi ardında sadece replikleri okuyan biri olduğunu bilirler. Benim seyircim tiyatrodan, gördükleri karşısında sarhoş bir halde çıkmalı!

10 Ocak 1894

Yarın için Bay Root'a izin verdim ki düşüneyim. Uygun değil, hiç uygun değil! Olivia da bunun bir hata olduğu fikrinde; Borden'ın illüzyonunu gösteriden çıkarmamı söylüyor.

Fakat Root bir facia.

12 Ocak 1894

Root bir harika! İkimizin de düşünecek zamana ihtiyacı varmış demek. Günü arkadaşlarıyla geçirdiğini söyledi ama yaydığı koku, vaktini şişeyle geçirdiği şüphesi uyandırıyor.

Ne önemi var! Hareketleri doğru, zamanlaması neredeyse tam; birbirinin aynı kıyafetlerimizi giydiğimizde, kimse bizi ayırt edemeyecek.

Yarın, Root ve Olivia'yla Streatham'a gideceğiz. Orada sahneyi muayene edip son hazırlıkları yapacağız.

18 Ocak 1894

Root'la beraber bıkana kadar prova yaptığımız halde, yarınki gösteri için tarifi imkânsız bir endişe içindeyim. Kusursuzluğun şöyle bir sakıncası var: yarın Borden'ın illüzyonunu sergiler ve daha iyisini yaparsam -ki yapacağım- haber birkaç gün içinde kulağına gider.

Vakit geceyarısına yaklaşırken Olivia yatakta, ev sessizliğe gömülmüş halde ve düşünceler kafama üşüşüyor; henüz yüzleşmediğim korkunç bir gerçekten haberdarım. Borden illüzyonu hangi yöntemle yaptığımı derhal anlayacak; ama ben onunkini hâlâ bilmiyorum.

20 Ocak 1894

Bu bir zafer! Alkış kirişlerde yankılandı! Bugün, *Morning Post'* un son baskısı beni "muhtemelen Britanya'nın yaşayan en büyük illüzyonisti" olarak tanıtıyor. Burada olmasa şikâyet etmeyeceğim iki kelime var ama Bay Borden'ın rahatını bozmaya yeter. Bu çok tatlı. Ama aynı zamanda gözden kaçırdığım, acı bir yanı var. Nasıl oldu da bunu düşünmedim? İllüzyonun bitiminde, gösterimin sonunda, kabinimin ustaca çöken duvarlarının içinde aşağılık bir şekilde sıkışmaya mecbur kalıyorum. Alkışlar salonu doldururken, spot ışığına ayyaş Root çıkıyor. Övgüleri kabul eden, Olivia'nın elini tutan, el sallayıp öpücük yollayan, orkestra şefini tanıtan, locadaki aristokratları selamlayan, şapkasını çıkaran ve tekrar tekrar selam veren o oluyor...

Bense kaçmak için perdenin inmesini bekliyorum.

Bunun değişmesi lazım. Beklenmedik kabinden ben çıkmalıyım; illüzyon başlamadan önce Root'la yer değiştirmeliyiz. Bir yolunu düşünmeliyim.

21 Ocak 1894

Dün *Post'* ta çıkan haber etkisini gösterdi; menajerim daha şimdiden üçü kesin olmak üzere birkaç rezervasyon isteği aldı bile. Hepsinde de mucizevi göz boyama talep ediliyor.

Root'u ufak bir ikramiyeyle ödüllendirdim.

30 Haziran 1895

İki yıl önceki olaylar silinip giden bir kâbus artık. Bir buçuk sene sonra bu günlüğe dönmemin sebebi, bir kez daha dengeyi bulduğumu yazmak. Olivia'yla gül gibi geçinip gidiyoruz; Julia gibi teşvik edici olamasa da sessiz desteği, üzerine hayatımı ve kariyerimi inşa ettiğim bir duvar oldu.

Bir önceki konuşmamız kâr etmediği için, Root'la bir kez daha konuşmaya niyetliyim. Sergilediği mükemmel performansa rağmen bana mesele yaratıyor; bu günlüğe dönmemin bir başka sebebi de sonunda onunla iki kelime konuşacak olduğumu yazmak.

7 Temmuz 1895

Sihir dünyasında mühim bir kural vardır (yoksa da ben bir tane yaratayım): asistanlarınızla zıtlaşmayın. Çünkü sırlarınızın çoğunu bilirler ve bu sayede üzerinizde belli bir güç elde ederler.

Root'u kovarsam onun insafına kalırım.

Yarattığı sorun kısmen alkol bağımlılığından, kısmen de haddini bilmezliğinden ileri geliyor.

Gösteriye sık sık sarhoş çıkıyor, bu gerçeğe itiraz etmiyor. Başedebileceğini iddia ediyor. Mesele şu ki bir

ayyaşın hal ve hareketlerine hakim olmanın yolu yok; bir akşam rol yapamayacak kadar sarhoş olmasından korkuyorum. Bir sihirbaz gösterisinin hiçbir yanını şansa bırakmamalı ama ben, onunla her yer değiştirdiğimde kumar oynuyorum. Haddini bilmezliği ayrı bir husus. Onsuz bir şey yapamayacağıma inanmış. Ne zaman etrafımda olsa; ister provada, ister tiyatro kulislerinde, hatta kendi atölyemde oyunculuk yaptığı yılların tecrübesiyle mütemadiyen ettiği nasihatlere katlanmak zorunda kalıyorum.

Dün gece uzun süredir planladığımız "konuşmayı" yaptık; gerçi konuşmanın çoğunu o yaptı. Söylediklerinin büyük bölümü kötü ve tehditkârdı. Duymaktan en çok korktuğum kelimeleri, sırlarımı ifşa edip kariyerimi mahvedeceğini söyledi.

Daha da kötüsü var. Nasıl olmuşsa Sheila Macpherson'la ilişkimi öğrenmiş; çok iyi gizlediğimi sanıyordum. Şantaja maruz kalıyorum. Ona muhtacım ve bunun farkında. Üzerimde tahakküm kurdu ve ben de bunun farkındayım.

Ücretine zam yapmayı teklif etmeye mecbur bırakıldım. Hemen kabul etti tabii.

19 Ağustos 1895

Bu akşam atölyeden erken döndüm çünkü evde bıraktığım bir şey vardı (ne olduğunu unuttum). Önce Olivia'ya seslendim. Onu oturma odasında Root'la bulunca, en hafif tabirle şaşırdım.

Idmiston Konakları 45 numaradaki evimi aldıktan sonra, onu iki ayrı daire halinde bıraktığımı belirtmeliyim. Evliliğimiz boyunca Julia'yla ikisinin arasında serbestçe gidip geldik ama Olivia'yla baştan beri aynı çatı altında ayrı ayrı yaşadık. Bu kısmen yerleşik düzeni korumak ama daha ziyade ortaklığımızı ilişkimizden ayrı tutmak içindi. Ayrı evlerde yaşamamıza rağmen Olivia'

yla canımızın istediği zaman teklifsizce birbirimize gidip geldik.

Merdivenleri çıkarken kahkahalar işittim. Doğrudan oturma odasına çıkan kapıyı açtığımda, Olivia'yla Root'un neşeyle güldüklerini gördüm. Orada durduğumu görünce sesleri hemen kesildi. Olivia kızgın görünüyordu. Root ayağa kalkmaya yeltendi ama sendeleyip tekrar oturdu. Masanın bir yanında yarısı dolu, yanında da tamamı boş bir cin şişesi görünce öfkelendim. Olivia'nın da Root'un da ellerinde dolu birer kadeh vardı. "Ne demek oluyor bu?" diye sordum.

"Sizi görmeye gelmiştim, Bay Angier," diye cevapladı Root.

"Bu akşam atölyemde prova yapacağımı biliyordun," diye karşılık verdim. "Neden oraya gelmedin?"

"Tatlım, Gerry bir içki içmek için kalmıştı," dedi Olivia.

"O halde gidebilir!"

Kapıyı açıp gitmesi gerektiğini ima ettim; sarhoşluğuna rağmen çabucak ama yine sarhoşluğu yüzünden sallana sallana gitti. Yanımdan geçerken cin kokan nefesi bir an etrafımı sardı.

Olivia'yla gergin bir münakaşa yaşadık; burada ayrıntılarını sıralamayacağım. Öylece bıraktık; bu satırları yazmak için odama çekildim. Burada tarif etmediğim hisler içerisindeyim.

24 Ağustos 1895

Bugün Borden'ın Avrupa ve Akdeniz'in doğusunda turneye çıkacağını, sene sonuna kadar İngiltere'de olmayacağını öğrendim. Ne tuhaftır ki iki kabinli illüzyonunu sergilemeyecekmiş.

Haberi bugün Hesketh Unwin'den aldım. Paris'e vardığında Borden'ın Fransızcasının iyileşeceğini ümit ettiği-

mi söyleyerek latife ettim.

25 Ağustos 1895

İdrak etmek yirmi dört saatimi aldı ama Borden'ın bana iyiliği dokundu. Borden ülke dışındayken artık kabin illüzyonunu sergilememe gerek kalmadığını fark ettim ve oyalanmadan Root'u sepetledim.

Borden yurtdışı turnesinden döndüğünde ya Bay Root'un yerine başka birisini bulacağım ya da illüzyonu artık sergilemeyeceğim.

14 Kasım 1895

Bu gece Charing Cross Yolu'ndaki Phoenix Tiyatrosu'nda Olivia'yla son kez birlikte sahneye çıktık. Gösteriden sonra, eve elele döndük. Bay Root gittiğinden beri daha huzurluyuz. (Bayan Macpherson'u gitgide daha az görüyorum)

Önümüzdeki hafta, Reading'deki Royal County Tiyatrosu'nda kısa bir sezonun açılışını yaparken asistanım olacak genç hanımı iki haftadır eğitiyorum. Adı Gertrude; esnek ve güzel bir vücuda, bir porselen bebeğin güzelliğine ve zihinsel kabiliyetine sahip ve diğer yeni çalışanımın, Adam Wilson adlı marangoz ve teknisyenimin nişanlısı. İkisine de iyi para ödüyorum ve şimdilik ikisinin de gösterime katkılarından memnunum. Adam'ın fiziksel açıdan neredeyse benim ikizim olduğunu belirtmeden geçemeyeceğim. Bu konuyu henüz ona açmadım ama Root'un yerini almasını düşünmüyor değilim.

12 Şubat 1896

Bu gece, kanı donmak tabirinin anlamını öğrendim.

Gösterimin ilk yarısında bildik iskambil numaralarımdan birini yapıyordum. Bu numarada, seyirci-

lerden birine bir kâğıt seçmesini ve herkesin gözü önünde üzerine adını yazmasını söylüyorum. Bunu yapınca kartı ondan alıp gözlerinin önünde yırtıyor, parçaları bir kenara atıyorum. Saniyeler sonra, metal bir kafeste duran canlı bir kanaryayı gösteriyorum. Gönüllü kafesi benden alır almaz kafes çöküyor (kuş kayboluyor) ve seyircinin elinde, kafesten kalanlar arasında tek bir iskambil kâğıdı duruyor. Kâğıdı çıkardığında, üzerine ismini yazdığı kâğıt olduğunu görüyor. Numara bitiyor, gönüllü koltuğuna dönüyor.

Bu gece, numaranın sonunda, alkış beklentisiyle seyircilere dönerken, adamın "Bu benim kartım değil yahu!" dediğini duydum.

Ona döndüm. Aptal herif bir elinde kafesten kalanları, diğerinde ise iskambil kâğıdını tutuyor ve okumaya çalışıyordu.

Teatral bir edayla "Onu alayım, efendim!" diye gürledim; kartı zorlamamda bir terslik olduğunu hissetmiştim. Böyle durumlar için el altında bulundurduğum renkli şeritleri ortaya çıkarıp hatayı örtbas etmeye hazırlandım.

Kartı elinden kapmaya çalıştım ama felaketler üst üste geliyordu.

Benden uzağa kaçıp muzaffer bir sesle bağırdı: "Bakın, üstünde başka bişi yazıyo!"

Adam seyirciye oynuyordu, sihirbazı kendi oyununda yenmiş olmanın tadını çıkarıyordu. Vaziyeti kurtarmak için kartı elinden zorla aldım, adamın üzerine renkli şeritler yağdırdım, orkestra şefine işaret verdim ve sinir bozucu adamı alkışlarla yerine uğurlamaları için seyircilere el salladım.

Yükselen müziğin ve miskin alkışların arasında, kaskatı durup kâğıtta yazanı okudum.

"Sheila Macpherson'la beraber gittiğin adresi bili-

yorum... Abrakadabra! -Alfred Borden."

Kâğıt sinek üçlüsüydü, gönüllünün seçmesi için zorladığım kâğıt...

Gösteriyi tamamlamayı nasıl başardığımı bilmiyorum ama bir şekilde yapmış olmalıyım.

18 Şubat 1896

Dün gece Borden'ın gösteri yaptığı, Cambridge'deki Empire Tiyatrosu'na tek başıma gittim. Sıradan bir kabin illüzyonu öncesi tiradını atarken oditoryumdaki koltuğumdan kalkıp onu ele verdim. Mümkün mertebe yüksek sesle bağırarak asistanın zaten kabinde gizlenmiş olduğunu söyledim. Tiyatroyu derhal terk ettim. Sadece oditoryumdan çıkarken arkaya baktığımda, perdelerin vaktinden önce kapandığını görüp mutlu oldum.

Sonra, beklenmedik biçimde, yaptığımın bir bedeli olduğunu anladım. Londra'ya dönerken yaptığım uzun, soğuk ve yalnız tren yolculuğunda vicdanım beni rahat bırakmadı. O karanlık gecede hareketlerimi düşünecek bol vaktim oldu. Yaptığım şeyden çok pişman oldum. Sihrini bu kadar kolaylıkla mahvetmem beni iğrendirdi. Sihir bir yanılsamadır, kalabalığın yararı ve eğlencesi için gerçeğin bir süreliğine askıya alınmasıdır. Bu yanılsamayı yok etme hakkını bana (ve sırası gelince ona) kim veriyordu?

Uzun zaman önce, Julia ilk bebeğimizi kaybettikten sonra, Borden bana yazıp yaptığından dolayı özür diledi. Aptallık, ah hem de nasıl bir aptallık edip onu geri çevirdim. Şimdi aramızdaki düşmanlığa son vermek için tutkulu bir istek duyduğum bir zaman geldi. İki yetişkin adam kimsenin bilmediği, kendilerinin bile zor bela anladığı bir hesabı kapatmak için daha ne kadar halk içinde birbirini hedef alacak? Evet, bir zamanlar Julia o soytarının müdahalesiyle zarar görmüştü ve davamda

haklıydım ama köprünün altından çok sular aktı.

Liverpool İstasyonu'na dek süren bu soğuk seyahat boyunca bu ateşkesin nasıl tesis edileceğini düşündüm. Şimdi, yirmi dört saat sonra, hâlâ düşünüyorum. Cesaretimi toplayıp ona yazacağım, sona ermesini isteyeceğim ve görmek istediği hesapları halletmek için buluşmayı teklif edeceğim.

20 Şubat 1896

Bugün, Olivia mektupları açtıktan sonra bana geldi ve "Demek Gerry Root'un bana söyledikleri doğruymuş!" dedi.

Ne demek istediğini sordum.

"Hâlâ Sheila Macpherson'la görüşüyorsun, değil mi?"

Sonra, bana aldığı mektubu gösterdi. Mektubun zarfındaki adreste "Idmiston Konakları B45 sakinine" yazıyordu. Borden'dan gelmişti!

27 Şubat 1896

Kendimle, Olivia'yla, hatta Borden'la bile barıştım!

Sadece Olivia'ya Bayan Macpherson'u bir daha görmeyeceğime (görmeyeceğim de) ve ona olan sevgimin ölümsüz olduğuna dair yemin ettiğimi söyleyeyim.

Ne kadar kışkırtırsa kışkırtsın, Alfred Borden'la bir daha dalaşmamaya da karar verdim. Cambridge'deki kötü çıkışımdan sonra halk önünde karşılık vermesini bekliyorum ama kaale almayacağım.

5 Mart 1896

Borden beklediğimden daha çabuk beni küçük düşürmeye çalıştı ve bunda da başarılı oldu. Çok bilinen ama revaçta bir illüzyon olan **TRILBY**'i sergiliyordum (Asistanın iki sandalyenin sırtları üzerinde dengede duran bir tahta üzerine yattığı, sandalyeler çekilince boşlukta duruyor

göründüğü illüzyon). Borden nasıl yapmışsa kulise saklanmayı başarmış. Gertrude'un tahtasının altından ikinci sandalyeyi çekerken, arka dekor kalkıp mekanizmayı çalıştıran, Adam Wilson'ı ortaya çıkardı.

Perdeleri indirdim ve gösteriyi yarıda kestim.

Karşılık vermeyeceğim.

31 Mart 1896

Bir Borden hadisesi daha. Sonuncusundan beri çok az zaman geçmişti!

17 Mayıs 1896

Bir Borden hadisesi daha.

Kafam karıştı. Onun da aynı akşam gösterisi olduğunu biliyordum ama nasıl yaptıysa Londra'nın öbür ucuna, Great Western Oteli'ne gelip gösterimi sabote etmeyi başardı.

Yine de karşılık vermeyeceğim.

16 Temmuz 1896

Onu kaale almadığımı göstermek adına artık Borden hadiselerini yazmayacağım (evet, bu akşam da bir tane oldu ama karşılık vermeyi planlamıyorum).

4 Ağustos 1896

Dün gece gösterimde nispeten yeni bir illüzyon sergiliyordum. Seyircilerin söylediği mesajları sahnede tebeşirle bir kara tahtaya yazıyorum. Belli sayıda mesaj yazınca aniden tahtayı çeviriyorum ve... mucizevi bir şekilde aynı mesajların arkada da yazılı olduğunu gösteriyorum!

Bu gece tahtayı çevirdiğimde önceden hazırladığım mesajların silinmiş olduğunu gördüm. Onun yerine şu mesaj vardı:

GÖRÜYORUM Kİ BIRAKMIŞSIN
YER DEĞİŞTİREN ADAM'I DENEMEYİ
BU, SIRRA HÂLÂ EREMEDİN Mİ DEMEK?
GEL DE BİR ÜSTADI SEYRET!

Yine de karşılık vermeyeceğim. Olivia, mecburen aramızdaki düşmanlıkla ilgili tüm gerçekleri biliyor. O da verebileceğim en iyi cevabın, vakur bir görmezden gelme olduğunda hemfikir.

3 Şubat 1897

Bir Borden hadisesi daha. Bu günlüğü sırf bunu duyurmak için açmak ne kadar yorucu!

Gitgide daha cüretkâr oluyor. Adam'la her gösteriden önce ve sonra cihazları dikkatle kontrol ediyoruz ve kulisi tarıyoruz ama Borden sahnenin altındaki ara kata sızmayı başarmış..

KAYBOLAN KADIN adıyla bilinen bir numara sergiliyordum. Bu, hem yapması hem de izlemesi hoş bir illüzyon; tertibatı oldukça sade. Asistanım sahnenin ortasında duran sıradan bir tahta sandalyeye oturuyor ben de üzerine büyük keten bir örtü atıyorum. Örtüyü, kızı tamamen kapatacak şekilde düzeltiyorum. Örtünün altından, kızın sandalyede oturan silüeti hâlâ görünüyor. Bilhassa kafası ve omuzları kolayca seçiliyor. Aniden, örtüyü hızlı bir hareketle çekiyorum... ve sandalye boş! Sahnede sadece sandalye, örtü ve ben kalıyoruz.

Bu gece, örtüyü çektiğimde, Getrude'un yüzünde şaşkınlık ve dehşetle hâlâ sandalyede oturduğunu, hayretle fark ettim. Ağzım bir karış açık, kalakaldım.

Sonra, vaziyet daha da kötüye gitti. Sahnedeki tuzak kapılarından biri hızla açıldı ve aşağıdan bir adam yükseldi. İpek şapkası, eşarbı ve peleriniyle akşam kıyafetine bürünmüştü. Şeytani bir soğukkanlılıkla, Borden (adam

oydu çünkü) seyircilere şapkasıyla selam verdi ve arkasında sigara dumanı bırakarak kanatlara doğru yürüdü. En sonunda onunla yüzleşmeye karar vermiş bir halde arkasından koşacaktım ki kafamın üstünden gelen muazzam bir ışık patlaması dikkatimi çekti!

Asma kattan elektrikli bir tabela iniyordu! Elektrikli bir cihazda aydınlatılmış parlak mavi harflerle şöyle diyordu:

LE PROFESSEUR DE LA MAGIE

GELECEK HAFTA BOYUNCA BU TİYATRODA!

Zehirli bir sarılık sahneyi aydınlattı. Kanatta duran sahne amirine işaret ettim; sonunda perde inip ümitsizliğimi, aşağılanmamı, öfkemi gizledi.

Eve varıp olanları anlattığımda Olivia, "İntikam almalısın, Robbie. İyi bir intikam almalısın!"

Sonunda onunla hemfikirim.

18 Nisan 1897

Bu gece, halk önünde ilk defa Adam'la yer değiştirme illüzyonunu yaptık. Bir haftadan beri çalışıyorduk ve teknik açıdan gösteri kusursuzdu.

Buna rağmen alkış, heyecandan ziyade nezaketten kaynaklanıyordu.

13 Mayıs 1897

Saatler süren çalışma ve provadan sonra, Adam'la kabin değiştirme oyununu daha iyisinin yapılamayacağını bildiğim bir noktaya getirdik. On sekiz aydır yanımda çalışan Adam, hareketlerimi ve mimiklerimi inanılmaz bir doğrulukla taklit ediyor. Birbirinin aynı kıyafetler, biraz makyaj ve -çok pahalı- bir perukla en ince ayrıntısına kadar ikizim oluyor.

Yine de her sergilediğimizde, gösteriyi yıkıcı olduğuna

inandığımız bir sonla noktalıyoruz ama seyircilerimiz, kayıtsız alkışlarıyla, etkilenmediklerini beyan ediyorlar. İllüzyonu daha da iyi hale getirmek için ne yapmalı bilmiyorum. İki sene önce bunu gösterime ilave edeceğimi ima etsem, ücretim ikiye katlanırdı. Bugünlerde, neredeyse önemsiz bir şey. Kara kara düşünüyorum.

1 Ocak 1897

Bir süredir Borden'ın yer değiştirme illüzyonunu "geliştirdiğini" işitiyordum ama başka bir şey duymadığım için dikkat etmedim. Numarasını göreli seneler olmuştu; dün akşam Adam Wilson'u da yanıma alıp Borden'ın son bir haftadır gösteri yaptığı Nottingham'daki bir tiyatroya gittim. Bu gece Sheffield'de bir gösterim var ama Londra'dan bir gün erken ayrıldım ki *yol üstündeki* Borden'ı ziyaret edebileyim.

Ak saçlar, yanak dolgusu, buruşuk giysiler ve lüzumsuz bir gözlükle kılık değiştirip, en önden iki sıra arkada bir koltuğa oturdum. O tüm numaralarını yaparken Borden'dan sadece birkaç adım uzaktaydım.

Her şey bir anda izaha kavuştu! Borden illüzyonunu büyük miktarda geliştirmiş. Artık kendisini kabinlere saklamıyor. Havaya atılan nesne saçmalıkları artık yok. (bu haftaya kadar buna çalışıyordum). Dublör kullanmıyor.

Emin olarak söylüyorum: *Borden dublör kullanmıyor.* Dublörlerle ilgili her şeyi biliyorum. Gökyüzünde bir bulutu fark ettiğim kolaylıkta dublörü de fark ederim. Borden'ın yalnız çalıştığına eminim.

Gösterinin ilk bölümü yarı inik bir perde önünde yapıldı. Sahnenin tamamını ancak nihai illüzyona gelince görebildik. Bu noktada, yarı inik perde kaldırıldı ve seyirciler içinde kaynayan kimyasallar bulunan bir dizi kavanoz, sarmal kablolarla çevrelenmiş kabinler, cam

tüp ve borular, hepsinden öte parlayan elektrik kabloları gördüler. Bu, şeytani bir bilim adamının laboratuvarıydı adeta.

Utanç verici Fransız akademisyen kimliğindeki Borden, teçhizatın etrafında gezinip elektrikle çalışmanın tehlikeleri hakkında konuştu. Belli zamanlarda kabloları birbirine ya da gazla dolu bir kaba değdirdi ve endişe verici bir ışık parlaması veya gürültülü bir patlama yarattı. Etrafında kıvılcımlar çıktı ve mavi bir duman başının üzerinde, havada asılı durmaya başladı.

Gösterisine hazır olduğunda, orkestra çukurundaki davulcuya çalmasını işaret etti. İki ağır kabloyu tuttu, teatral bir şekilde bir araya getirdi ve bir elektrik bağlantısı yarattı.Takip eden parlak ışıkta, değişim gerçekleşti. Borden gözümüzün önünde durduğu yerden kayboldu (iki kalın kablo yılan gibi kıvrılarak ve tehlikeli kıvılcımlar saçarak sahne zeminine düştü) ve anında sahnenin öbür tarafında, olduğu yerden en az yedi metre uzakta belirdi!

Normal yollardan o kadar mesafeyi katetmiş olması imkânsız. Değişim çok çabuktu, fazla kusursuzdu. Ortaya çıktığında elleri hâlâ o anda sahnede zigzag çizen kabloları tutuyormuş gibi bükülüydü.

Borden alkış tufanı arasında ön tarafa gelip selam verdi. Arkasında, hâlâ fokurdayıp tüten bilimsel cihaz, Borden'ı münasebetsizce gölgede bırakan ölümcül bir arkaplan teşkil ediyordu.

Salon alkıştan inlemeye devam ederken, Borden bir şey çıkaracakmış gibi göğüs cebine uzandı. Mütevazı bir tebessümle, seyircilerden onu son bir sihirbazlık numarası için teşvik etmelerini rica etti. Buna itaat eden alkış sesi yükseldi ve tebessümü kocaman bir gülüşe dönüşen Borden elini cebine atıp... parlak pembe renkli, kâğıttan bir gül çıkardı.

Bu gül, daha önceki bir numaraya göndermeydi. O

numarada bir kadının kocaman bir demetten bir çiçek seçmesini istemiş, sonra da çiçeği yok etmişti. Gülün yeniden ortaya çıktığını görmek seyircileri resmen büyüledi. Küçük çiçeği havaya tuttu... bu kesinlikle kadının seçtiği çiçekti. Kâfi miktarda gösterdikten sonra çiçeği parmaklarında çevirdi ve bir kısmının, sanki cehennemî bir güçle yanarak kararmış olduğunu gösterdi! Arkasındaki cihaza belirgin bir bakış atan Borden bir kez daha selam verdi, sonra da sahneden ayrıldı. Alkış devam etti; benim ellerim de herkesinki kadar gürültüyle alkışlıyordu. Bu kabiliyetli, beceri ve profesyonellik bahşedilmiş meslektaşım, bana neden böyle alçakça bir düşmanlık besliyor?

5 Mart 1898

Çok çalışıyordum, günlüğe ayıracak fazla zamanım yoktu. Bir kez daha, son yazdığımdan bu yana birkaç ay geçti. Bugün (hafta sonu) gösterim yok; o yüzden kısa bir şeyler yazabilirim.

Nottingham'daki o geceden sonra Adam'la yer değiştirme illüzyonunu programımıza almadığımızı belirteyim.

Bu munis tahrik yokken bile, *sözümona* yaşayan en büyük sihirbaz, ben gösteri yaparken düzenlediği iki sebepsiz saldırıyla beni onurlandırdı. İkisi de gösterimi tehlikeli şekilde sekteye uğrattı. Bir tanesini şakaya vurup geçiştirebildim ama diğeri birkaç dakika boyunca tahammül edilemez bir faciaydı.

Netice itibarıyla kaale almamayı bıraktım.

Artık görünürde elde edilemeyecek iki hırsım var. İlki Julia ve çocuklarla barışmak. Onu ebediyen kaybettiğimi biliyorum ama aramıza koyduğu mesafeye tahammül edemiyorum. İkincisi nispeten ufak bir şey. Borden'la kâğıda dökülmemiş ateşkesim bittiğine göre, onu bir kez

daha geçmek için illüzyonunun sırrını keşfetmek istiyorum.

31 Temmuz 1898

Olivia'nın bir fikri var!

Bu fikri tarif etmeden önce, Olivia'yla aramızdaki ateşin son aylarda gözle görülür miktarda soğuduğunu söylemeliyim. Aramızda ne kin ne kıskançlık var; kayıtsızlık, evimizin üzerinde devasa bir tabut örtüsü gibi asılı duruyor. O kendi dairesinde, ben benimkinde sükunetle bir arada yaşamaya devam ediyoruz; zaman zaman karı koca gibi de davranıyoruz ama son tahlilde birbirimizi severmiş veya umursarmış gibi davranmıyoruz. Yine de birbirimizden kopmuyoruz.

İlk ipucu akşam yemeğinden sonra geldi. Benim dairemde, beraber yedik ama yemeğin sonunda, bir şişe cin alıp aceleyle gitti. Onun tek başına içmesine alıştığım için ses çıkarmadım.

Yalnız birkaç dakika sonra hizmetçisi Lucy geldi ve biraz aşağı inmemi rica etti. Olivia'yı, üzerinde iki üç şişe ve iki kadeh olan yeşil çuhalı iskambil masasında oturur buldum. Karşısındaki boş sandalyeye oturmamı işaret etti; sonra da bana içki doldurdu. Tatlansın diye cine biraz portakal şurubu ekledim.

"Robbie," dedi her zamanki dobralığıyla. "Seni terk edeceğim."

Cevaben bir şeyler mırıldandım. Böyle bir gelişmeyi aylardır bekliyordum ama -şu anda olduğu gibi- gerçekleşirse nasıl karşılayacağımı bilmiyordum.

"Seni terk edeceğim", dedi yine, "sonra da geri döneceğim. Nedenini bilmek ister misin?"

İstediğimi söyledim.

"Çünkü beni istediğinden daha çok istediğin bir şey var. Düşündüm ki onu senin için bulursam belki tekrar

tümüyle beni istemeni sağlama fırsatı geçer elime."

Onu her zamanki kadar çok istediğim konusunda teminat verdim ama lafı ağzıma tıktı.

"Neler olduğunu biliyorum," diye belirtti. "Seninle şu Alfred Borden, geçinemeyen iki sevgili gibisiniz. Haksız mıyım?"

Kaçamak cevap vermeye çalıştım ama gözlerindeki kararlılığı görünce hemen onayladım.

"Şuna bak!" dedi ve bu haftaki *Stage'* i elinde salladı. "Şuraya bak." Mecmuayı ikiye katlayıp bana uzattı. Ön sayfadaki ilanlardan birini daire içine almıştı.

"Arkadaşın Borden," dedi. "Ne diyor, gördün mü?"

Tam mesaili iş için çekici, genç bayan sahne asistanı aranmaktadır. Sahne sanatlarına meyilli; güçlü ve zinde, seyahat etmeye, sahnede ve sahne dışında çalışmaya istekli olmalıdır. Hoş görünüm ve kalabalık seyirci önünde heyecanlı ve zorlu oyunlara katılma isteği esastır. Müracaat için uygun referanslarla birlikte lütfen...

İlan Alfred Borden'ın prova odasının adresiyle sona eriyordu.

"Birkaç haftadır asistan arıyor, doğru kişiyi bulmakta zorlanıyor herhalde. Belki ben ona yardım edebilirim."

"Yani sen..."

"Şimdiye kadar çalıştığın en iyi asistan olduğumu söylersin hep."

"Ama sen... sen onun için mi çalışacaksın?" Kederle başımı salladım. "Bunu bana nasıl yaparsın, Olivia?"

"O numarayı nasıl yaptığını öğrenmek istemiyor musun?" dedi.

Söyledikleri kafama dank ederken ona hayranlıkla bakarak, karşısında sessizce oturdum. Güvenini kazanırsa, provada ve sahnede beraber çalışırsa, Borden'ın sırrı çok geçmeden benim olur..

Kısa süre sonra ayrıntılara indik.

Borden'ın onu tanıyacağından endişeleniyordum ama Olivia öyle düşünmüyordu. "Sence adımı bildiğini düşünsem bu fikri öne sürer miyim?" diye ağır ağır konuştu. Bana, Borden'ın mektubunda ona "Sakin" diye hitap ettiğini hatırlattı. Referans tedarik etmek üstesinden gelinemez bir zorluktu; Olivia benden başka kimse için çalışmamıştı ama el yazılarını taklit edebildiğimi söyledi.

Bir de burada kabul etmekte sakınca görmediğim şüphelerim vardı. Bende heyecan verici duygusal fırtınalar yaratmış, benimle olmak için kendi hayatından vazgeçmiş, beş yıldır benimle her şeyi paylaşmış bu genç ve güzel kadının, ezeli düşmanımın tarafına geçeceği düşüncesi neredeyse kabul edilemeyecek bir şeydi.

Bu fikri tartışıp planı oluşturmaya başlarken iki saat, belki de daha fazla zaman geçti. Cin şişesini bitirirken Olivia "Sırrı senin için ele geçireceğim, Robbie. Bunu yapmamı istiyorsun, değil mi?" deyip durdu. Ben de evet dedim ama onu kaybetmek istemiyordum.

Borden'ın gaddarlığının hayaleti üzerimize çöktü. Ona kesin darbeyi vurmanın şevkiyle Olivia'nın benim olduğunu anlaması halinde benden daha büyük bir intikam alacağı fikri arasında kalmıştım. Bu korkuları dile getirdim. Cevaben, "Sana geri döneceğim, Robbie, Borden'ın sırrını da getireceğim," dedi... İkimiz de az sonra sarhoş, neşeli ve sevecen bir hale geldik. Daireme ancak bu sabah kahvaltıdan sonra dönebildim. Olivia şu an kendi dairesinde, Alfred Borden'a bir müracaat mektubu hazırlıyor. Onun için bir iki referans mektubu düzenlemeliyim. Posta adresi olarak hizmetçisinin adresini kullanıyoruz; kandırmacayı daha da ileri götürmek için Olivia, annesinin kızlık soyadını alıyor.

7 Ağustos 1898

Olivia iş için Borden'a başvuralı bir hafta geçti ama

cevap gelmedi. Bazı yönlerden neredeyse mühim değil diyeceğim; Olivia bu fikri ileri sürdüğünden beri birbirimize karşı, çıktığım Amerika turnesindeki başdöndürücü günler kadar şefkatli ve sevgi dolu davranıyoruz. Aylardır olmadığı kadar çekici görünüyor ve cini tamamen bıraktı.

14 Ağustos 1898

Borden'dan cevap geldi (en azından, T. Elbourne adında bir yardımcı onun adına cevap verdi). Gelecek haftanın başında bir mülakat teklif ediyor.

Aniden tamamen karşı çıkmaya başladım; son günlerde Olivia'yla mutluluğumuzun yenilendiğini gördükten sonra, kendi çevirdiğimiz bir dalavere için bile olsa, Borden'ın pençelerine düştüğünü görmek istemiyorum.

Olivia hâlâ devam etmek istiyor. Ona karşı çıkıyorum. Numaranın ehemmiyetsiz olduğunu söylüyorum, düşmanlığın ciddiyetine burun kıvırıyorum, her şeye gülüp geçmeye çalışıyorum.

Maalesef geçmişte düşünmesi için Olivia'ya aylarca, hatta yıllarca fırsat verdim galiba.

18 Ağustos 1898

Olivia mülakata gitti ve döndü. İşi aldığını söylüyor.

O yokken, korku ve pişmanlık içinde eziyet çektim. Yanımdan ayrıldığı anda Borden'ın onu tuzağa düşürmek için ilan verdiğinden şüphelenmeye başladım. Peşinden koşmamak için kendimi zor tuttum. Atölyeme gidip ayna alıştırmasıyla oyalanmaya çalıştım ama sonunda eve dönüp odamda volta attım.

Olivia, ikimizin de beklediğinden daha uzun kaldı; ne yapacağımı düşünüyordum ki sağ salim geri döndü. Neşeli ve heyecanlıydı.

Evet, işi almış. Evet, Borden yazdığım referansları oku-

muş ve gerçek kabul etmiş. Hayır, görünürde benden şüphelenmemiş ve hayır, aramızda bir bağlantı olduğundan kuşkulanmamış.

Atölyede gördüğü edevatın bir kısmından bahsetti ama anlattıkları hayal kırıklığı yaratacak denli sıradandı.

"Yer değiştirme illüzyonuyla ilgili bir şey söyledi mi," diye sordum.

"Tek kelime etmedi. Ama birkaç numarayı yalnız yaptığını, onlar için sahne asistanı gerekmediğini söyledi."

Daha sonra, yorgun olduğunu söyleyip uyumak için dairesine gitti. Bir kez daha yalnızım. Anlamaya çalışmalıyım; şartlar ne olursa olsun, seçmelere katılmak yorucu bir iş.

19 Ağustos1898

Görünüşe bakılırsa Olivia, Borden için çalışmaya hemen başlamış. Bu sabah dairesinin kapısını çaldığımda hizmetçi, Olivia'nın erken kalktığını ve öğleden sonraya kadar gelmeyeceğini söyledi.

20 Ağustos 1898

Olivia dün akşam üstü saat 5.00'da geldi. Doğrudan dairesine gittiyse de kapısını çaldığımda beni içeri aldı. Yine yorgun görünüyordu. Hevesle haberleri sordum ama Borden'ın yer alacağı illüzyonları gösterdiğini; bütün gün onları prova ettiklerini söyledi.

Daha sonra birlikte akşam yemeği yedik ama bariz bir şekilde yorgundu ve uyumak için erkenden dairesine çekildi. Bu sabah da erken saatte ayrıldı.

21 Ağustos 1898

Bugün Pazar, Borden bile çalışmıyor. Olivia bütün gün benimle evde. Borden'ın atölyesinde gördükleri ve yaptıkları hakkında ağzını bıçak açmıyor; bu kafamı

karıştırıyor. Mesleki ahlakın elini kolunu mu bağladığını, sihrin işleyişini bana açıklamak istemediğini mi sordum ama itiraz etti. Birkaç saniyeliğine, iki hafta önceki ruh haline büründüğünü gördüm. Güldü ve kime sadık olması gerektiğini tabii ki fark ettiğini söyledi.

Her ne kadar ispatlaması zorsa da ona güvenebileceğimi biliyorum. Konuyu orada kapattım. Netice itibarıyla, birlikte Hampstead Heath'te yürüyüşe çıktığımız masum, sıradan bir gün geçirdik.

27 Ağustos 1898

Bir hafta daha geçti ve Olivia hâlâ bilgi vermedi. Bu konuda benimle konuşmayı istemiyor sanki.

Bu gece bana, Borden'ın önümüzdeki gösterileri için paso verdi. "Büyük temsil" olarak tanıtılan gösteri, iki hafta boyunca Leicester Meydanı Tiyatrosu'nda sergile-necek. Olivia tüm gösterilerde onunla birlikte sahnede olacak.

3 Eylül 1898

Olivia bütün akşam eve dönmedi. Kafam karıştı, telaş içindeyim. Aklıma kötü şeyler geliyor.

4 Eylül 1898

Olivia'ya bir pusula yazıp bir çocukla Borden'ın atölyesine yolladım ama çocuk mekânın kapalı olduğunu, içeride kimse olmadığını söyledi.

6 Eylül 1898

Gizliliği bir yana bırakıp Olivia'yı aramaya çıktım. Önce Borden'ın atölyesine gittim; söylendiği gibi boştu. Sonra St Johns Wood'daki evine gittim ve neyse ki orada binayı cepheden görebileceğim bir kahvehane keşfettim. Orada mümkün olduğu kadar uzun süre oturdum ama önemli bir şey göremedim. Bununla beraber, Borden'ın

kendisini gördüm; karısı olduğunu tahmin ettiğim bir kadınla dışarı çıkıyordu. Evin dışında bir at arabası durdu ve kısa bir süre sonra Borden'la kadın meydana çıkıp arabaya bindiler. Kısa süre sonra araba Batı Yakası'na doğru yola çıktı.

Evden uzaklaştığına emin olmak için tam on dakika bekledikten sonra, endişeli bir halde kapıya gidip zili çaldım. Bir uşak kapıyı açtı.

Doğrudan konuya girdim. "Bayan Olivia Svenson burada mı?"

Adam şaşırmış görünüyordu.

"Galiba yanlış geldiniz, efendim," dedi. "Burada o isimde biri yok."

"Afedersiniz," dedim; Olivia'nın annesinin kızlık soyadını kullandığını son anda hatırlamıştım. "Bayan Wenscombe'u sormak istemiştim. Burada mıdır?"

Adam kibarca ama emin bir edayla tekrar başını salladı.

"Burada Bayan Wenscombe diye biri yok, efendim. Belki Ana Cadde'deki postaneye sorsanız iyi olur."

"Evet, sahiden öyle yapayım," diye cevap verdim ve daha fazla dikkat çekmemek için geri çekildim.

Kahvehanedeki yerime döndüm ve orada bir saat daha bekledim; sonunda Borden'la karısı eve döndüler.

12 Eylül 1898

Olivia'dan ses çıkmayınca, bana verdiği pasoyla Leicester Meydanı Tiyatrosu'na gittim ve gişeden Borden'ın gösterisine bilet aldım. Kasıtlı olarak arka sıralardan bir koltuk seçtim ki sahneden fark edilmeyeyim.

BİRLEŞEN ÇİN HALKALARI'yla bildik açılışını yapan Borden, asistanını çabucak ve etkin bir şekilde boş kabinden çıkardı. Asistan elbette ki Olivia'mdı. Elektrik lambalarının ışığında parıltılar saçan, süslü ve şaşaalı bir elbise

giymişti. Zarif adımlarla yürüyerek sahne kanadına gitti ve birkaç saniye sonra vücudunu saran bir kostümün içinde ortaya çıktı. Görünüşünün müstehcenliği, şiddetli ve ümitsiz kayıp hissine rağmen nabzımı hızlandırdı.

Borden gösterisini elektrikli yer değiştirme illüzyonuyla bitirdi. İllüzyonu öyle bir renklendirmişti ki bu, beni daha da büyük bir buhrana itti. Olivia sahneye dönüp onunla beraber selam verirken sıkıntım tamamlandı. Güzel, mutlu ve heyecanlı görünüyordu. Sıkıntılı gözlerime, Borden, Olivia'nın elini lüzumsuz bir şefkatle tutuyormuş gibi göründü.

Bu işi neticeye vardırmaya kararlı bir halde oditoryumdan hızla çıkıp kulis kapısına koştum. Diğer sanatçıların geceye karışmalarını, kapı görevlisinin kapıyı kilitleyip ışıkları söndürmesini beklediysem de ne Borden'ın ne de Olivia'nın binadan çıktığını gördüm.

18 Eylül 1898

Bugün, Olivia'nın olur da döner diye evde tuttuğum hizmetçisi, sabık hanımından aldığı bir mektubu getirdi.

Neler olduğuna dair bir ipucu bulacağımı umarak, merakla okudum ama sadece şöyle diyordu:

L*ucy...*

Rica etsem tüm eşyalarımı paketleyip sandıklara koyarak olabildiğince çabuk bir şekilde Strand Tiyatrosu'nun kulis kapısına gönderir misin?

Lütfen her şeyin üzerine bana ait olduğunu yaz, ben oradan aldırırım.

Masraflari karşılamak için zarfa para koyuyorum; üstünü de kendine alırsın. Bir sonraki işverenin referans isterse Bay Angier memnuniyetle yazacaktır.

Teşekkür ederim &c
Olivia Svenson

Zavallı kıza mektubu yüksek sesle okumak ve Olivia'nın zarfa koyduğu beş poundluk banknotla ne yapması gerektiğini anlatmak zorunda kaldım.

4 Aralık 1898

Thames Nehri'nin kıyısında, Richmond'daki Plaza Tiyatrosu'nda bir sezon boyunca sürecek gösterilerle meşgulüm. Bu akşam, ilk ve ikinci gösteriler arasında dinleniyordum; Adam ve Gertrude'la bir şeyler atıştıracaktık. Biri kapıyı çaldı.

Gelen Olivia'ydı. Ne yaptığımı düşünmeden onu odaya aldım. Güzel ama yorgun görünüyordu. Bütün gün beni bulmaya çalıştığını söyledi.

"Robbie, aradığın bilgiyi aldım," dedi ve kapalı bir zarfı bana doğru salladı. "Sana bunu getiriyorum ama sana dönmeyeceğimi anlamalısın. Alfred'le arandaki kavgayı derhal bitireceğine dair bana söz vermelisin. Verirsen ben de zarfı veririm."

Bana göre kavganın zaten sona erdiğini söyledim.

"Neden bu sırrı istiyorsun peki?"

"Nedenini bal gibi biliyorsun," dedim.

"Kavgayı devam ettirmek için!"

Doğru bir noktaya parmak bastığını biliyordum ama "Merak ediyorum," dedim.

Gitmek için acele ediyordu, Borden'ın uzun süreli yokluğundan şüpheleneceğini söylüyordu. Bu iş başladığında benim de aynı bekleyişe tahammül etmek zorunda kaldığımdan bahsetmedim.

Bana söyleyebilecekken neden kâğıda yazdığını sordum. Anlatmasının zor olduğunu, çünkü çok karmaşık olduğunu, içinden çıkılmaz bir şekilde tasarlandığını ve bilgiyi Borden'ın notlarından kopyaladığını söyledi. Nihayet, zarfı bana verdi.

Zarfı tutarken, "Bu muammanın sonu mu sahiden?"

diye sordum.

"Galiba öyle, evet."

Dönüp kapıyı açtı.

"Sana bir şey daha sorabilir miyim, Olivia?"

"Neymiş o?"

"Borden bir kişi mi, iki mi?"

Gülümsedi; yüzünde, aşığını düşünen bir kadının delirtici gülümsemesini gördüm. "Sadece bir kişi, seni temin ederim."

Peşinden koridora çıktım; teknisyenler işitecek mesafede aylaklık ediyorlardı.

"Şimdi mutlu musun?" diye sordum.

"Evet. Seni incittiysem özür dilerim, Robbie."

Sarılmadan, hatta bir tebessümü veya dokunuşu benden esirgeyerek gitti. Son birkaç haftadır kendimi ona karşı güçlendirmiştim; yine de onunla böyle görüşmek acı veriyordu.

Soyunma odasına döndüm, kapıyı kapatıp yaslandım. Zarfı hemen açtım. Bir kâğıt vardı ve Olivia, üzerine tek kelime yazmıştı.

Tesla.

Illinois'de Bir Yer 3 Temmuz 1900

Şikago Union Caddesi İstasyonu'ndan saat tam 9.00'da ayrıldık. Şehirlerin en canlı ve heyecan vericisini kuşatan sanayi arazisinden geçtiğimiz yavaş bir yolculuktan sonra, batının zirai alanları boyunca makul bir hızda ilerliyoruz.

Birinci sınıf vagonda harikulade bir yatağım ve tümüyle bana ayrılmış bir koltuğum var. Amerikan trenleri muhteşem bir şekilde döşenmiş ve seyahat etmesi çok rahat vasıtalar. Sadece mutfak olarak ayrılmış bir vagonda hazırlanan yemekler bol, besleyici ve çekici. Amerikan demiryollarında beş haftadır seyahat

ediyorum; kendimi nadiren daha mutlu veya daha tok hissetmiştim. Tartılmaya cesaret edemiyorum! Muhteşem Amerikan toprakları pencereden geçip giderken Amerikan konforuna kurulmuş haldeyim.

Yol arkadaşlarımın hepsi Amerikalı. Görünüşte karışık bir topluluk; bana dostane ve aynı derecede merakla yaklaşıyorlar. Üçte birinin gezgin satıcılar olduğunu tahmin ediyorum; birkaç tanesi de şöyle ya da böyle bir işle uğraşıyor. Bunlara ilaveten, iki profesyonel kumarbaz, bir kilise papazı, Şikago'daki kolejlerinden Denver'e dönen dört genç adam, hali vakti yerinde birkaç çiftçi ve toprak sahibi ve ne olduğunu anlamadığım bir iki kişi var. Amerikan adetleri gereği tanıştığımız anda birbirimize ilk adlarımızla hitap ediyoruz. Rupert isminin yerli yersiz sorulara sebep olduğunu çoktan öğrendiğimden, Birleşik Devletler'de daima Rob veya Robbie oluyorum.

4 Temmuz 1900

Tren dün gece Galesburg, Illinois'de durdu. Bugün Amerikan Bağımsızlık Günü olduğu için demiryolu şirketi, tüm birinci sınıf yolcularına, kompartımanlarımızda kalmakla geceyi şehrin en lüks otelinde geçirmek arasında seçim hakkı verdi. Son beş haftadır bir sürü trende uyuduğumdan, seçimimi otelden yana kullandım.

Otele gitmeden önce şehirde kısa bir tur atmaya fırsatım oldu. Güzel bir yer, büyük bir tiyatrosu var. Bu hafta bir piyes var ama duyduğuma göre varyete gösterileri ("vaudeville") bol ve revaçtaymış. Sihirbazlık gösterileri de sık sık yapılıyormuş. Bir gün gösteri yaparım ümidiyle tiyatronun müdürüne kartvizitimi bıraktım.

Tiyatronun, otelin ve Galesburg sokaklarının elektrikle aydınlandığını belirtmeliyim. Otelde, birçok büyük Amerikan kasabasının ve şehrinin elektrik bağlattığını öğrendim. Odamda yalnızken, tavanın ortasındaki

elektrik ampulünü bizzat açıp kapamayı tecrübe ettim. Şimdi bir yenilikken zamanla yaygınlaşıp yavanlaşır ama elektrik ışığı parlak, sabit ve canlı. Aydınlatmaya ilaveten pek çok aletin satıldığını gördüm; serinletici yelpazeler, elbise ütüleri, oda ısıtıcıları, hatta elektrikli bir saç fırçası! Londra'ya döner dönmez evime elektrik akımı bağlatmak için müracaat edeceğim.

Iowa'yı Geçerken 5 Temmuz 1900

Yeknesak manzara bozulur ümidiyle vagonun pencerelerinden uzun uzun bakıyorum ama düz ve geniş zirai topraklar her yöne uzanıyor. Uçuk mavi göğün parlaklığı, birkaç saniyeden fazla bakınca gözlerimi ağrıtıyor. Güneye doğru bir yerde bulutlar toplanmış; ne kadar yol alırsak alalım yerleri veya şekilleri değişmiyor.

Trendeki yol arkadaşlarımdan biri, Bay Bob Tannhouse diye biri, tesadüfe bakın ki gözüme çarpan türde elektrikli aletler satan bir şirketin başkan yardımcısıymış. 20. asra yaklaşırken, elektriğin hayatımıza getireceklerinin haddi hududu olmadığını söylüyor. İnsanların denizlere elektrikli gemilerle açılacağını, elektrikli yataklarda uyuyacağını, havadan ağır ve elektrikle çalışan makinelerle uçacağını, elektrikle pişirilen yemekler yiyeceğini... hatta hatta elektrikli usturalar kullanacağını söylüyor! Bob bir hayalperest ve bir satıcı ama beni umutla dolduruyor. Bence yeni yüzyıl yaklaşırken, bu büyüleyeici ülkede her şey mümkün; veya mümkün kılınabilir. Beni bu toprakların bilinmeyen kalbine götüren amacım, sırlara olan açlığımı giderecek.

Denver, Colorado 7 Temmuz 1900

Tren yolculuğunun nimetlerine rağmen, seyahat etmemek kesinlikle tanrının bir lütfu. Yola deva etmeden

önce şehirde bir iki gün kalmayı planlıyorum. Bu, sihre verdiğim en uzun devamlı ara; gösteri yok, alıştırma yok, ingénieur'le toplantı yok, seçme veya prova yok.

Denver, Colorado 8 Temmuz1900

Denver'ın doğusunda, Şikago'dan buraya gelirken bir kısmını geçtiğim düzlük uzanıyor. Nebraska'yı ömrümün kalanına bol bol yetecek kadar gördüm; donuk manzarası şu an bile beni bunaltıyor. Dün bütün gün güneydoğudan sıcak, kuru ve kumlu bir rüzgar esti. Otel çalışanları, rüzgarın Oklahoma gibi çorak eyaletlerden geldiğini söylüyor ama kaynağı ne olursa olsun şehirde yaptığım gezintinin sıcak ve nahoş olacağı anlamına geliyor. Bu yüzden kısa kesip otele döndüm. Ancak bunu yapmadan önce -ve toz toprak nihayet temizlendiğinde- Denver'ın hemen batısında ne olduğunu gördüm: Rocky Dağları'nın büyük, yalçın duvarı. Sonra, hava serinlediğinde, odamın balkonuna çıkıp güneşin bu baş döndürücü tepelerin ardında batışını seyrettim. Rocky Dağları'nın düşürdüğü devasa gölge, alacakaranlığın burada her yerdekinden daha uzun sürmesine sebep oluyor herhalde.

Colorado Springs, Colorado 10 Temmuz 1900

Bu şehir Denver'ın yaklaşık seksen kilometre güneyinde ama at arabasıyla seyahat neredeyse bütün gün sürüyor. Yolcu indirip bindirmek, at ve sürücü değiştirmek için sık sık durduk. Rahatsızdım, yol yorgunuydum ve dikkat çekiyordum. Beni süzen çiftçilerin yüz ifadelerine bakarsak, kıyafetim muhtemelen gülünçtü. Hal böyleyken, sağ salim geldim ve kendimi bulduğum bu yerden bir anda büyülendim. Denver kadar büyük değil ama Amerikalıların küçük şehirlerine gösterdiği sevgi ve özeni fazlasıyla gösteriyor.

İhtiyaçlarıma uygun, mütevazı ama güzel bir otel buldum. Odamı görür görmez sevdiğim için lüzumu halinde uzatmak üzere bir haftalık ücreti peşin ödedim.

Odamın penceresinden, Colorado Springs'in beni buraya getiren üç özelliğinden ikisini gördüm.

Güneş battıktan sonra bütün şehir elektrikle ışıl ışıl oluyor; sokaklarda uzun lambalar,evlerde aydınlık pencereler; odamdan görünen "şehir merkezindeki" dükkânların, iş yerlerinin ve lokantaların çoğunda ılık gecede parlayan, göz alıcı ilan tabelaları var.

Onların ötesinde, kara gövdesi gece göğüne yükselen ve şehrin yanında duran meşhur dağ var: Neredeyse 5.000 metre yüksekliğindeki Pike Zirvesi.

Yarın, Pike Zirvesi'nin alt yamaçlarına ilk kez çıkacağım ve beni buraya çeken üçüncü özelliği arayacağım.

12 Temmuz 1900

Dün akşam günlüğüme yazamayacak kadar bitkindim. Bugünü mecburen şehirde ve yalnız geçireceğim, o sebeple olan biteni kaydedecek bol bol vaktim var...

Erken kalktım, kahvaltımı otelde yaptım ve arabamın beni beklediğini farzettiğim şehir meydanına gittim. Arabayı Londra'dan ayrılmadan önce mektupla ayarlamıştım; her ne kadar o zaman her şey teyit edildiyse de adamın orada beni bekleyip beklemediğini bilemezdim. Hayretle gördüm ki bekliyordu.

Samimi Amerikan terbiyesi gereği çabucak arkadaş olduk. Adı Randall D. Gilpin, doğma büyüme Colorado' lu. Ben ona Randy diyorum, o bana Robbie diyor. Kısa ve tıknaz; neşeli çehresinini etrafını saran gri bıyıkları var. Gözleri mavi, yüzü güneşten kıpkırmızı ve saçı, bıyıkları gibi çelik grisi. Deri bir şapka takıyor ve hayatımda gördüğüm en kirli pantolonları giyiyor. Sol elinin bir parmağı eksik. Arabada oturduğu yerin altında bir tüfek taşıyor;

dediğine göre doluymuş.

Kibar ve dostane tavırlarına rağmen, Randy bana mesafeli davrandı. Bunu ancak ABD'de geçirdiğim bunca zaman sayesinde anlayabildim. Muhtemel sebebini anlamam, Pike Zirvesi'ne çıkışın büyük bölümünü aldı.

Birkaç şeyin birleşimi gibi görünüyor. Mektuplarımdan benim, buraya gelen çoğu kişi gibi bir madenci olduğumu farzetmişti (bu sayede dağın çok zengin altın damarlarına sahip olduğunu öğrendim). Daha konuşkan hale gelince, beni meydanda gördüğünde, kıyafetlerim ve genel tavrımdan kilise üyesi olduğumu düşündüğünü söyledi. Altını anlıyordu, Tanrı'nın görevlilerinden birini de olayların bir yerine oturtabiliyordu ama ikisinin birleşimine aklı ermiyordu. Bu tuhaf Britanyalı'nın dağdaki, adı çıkmış laboratuvara gitmek istemesi, esrarı daha da arttırıyordu.

Böylece Randy bana karşı temkinli davranmaya başlamıştı. Bunu gidermek için yapabileceğim pek bir şey yoktu; gerçek kimliğimi ve niyetimi açıklamak aynı derecede kafa karıştırırdı!

Nikola Tesla'nın laboratuvarına, büyük dağın doğu tarafı boyunca değişen meyilleri tırmanarak gidiliyor. Araziyi ilk birkaç kilometre boyunca kaplayan sık ağaçlar kısa süre sonra yerlerini devasa köknarları barındıran kayalık toprağa bırakıyor. Doğu yönü uçsuz bucaksız uzanıyor ama bu bölgede arazi o kadar düz ve yeknesak ki manzara teşkil edecek bir şey yok.

Bir buçuk saat sonra dağın kuzeydoğu tarafında, ağaçsız bir düzlüğe geldik. Bir sürü ağaç kütüğü, burada yetişen ağaçların daha yeni kesildiğini gösteriyordu.

Küçük düzlüğün ortasında, gözümde canlandırdığım kadar büyük olmamakla birlikte, Tesla'nın laboratuvarı vardı...

"Burada işin mi var, Robbie?" dedi Randy. "Nereye gittiğine dikkat et. Burası bayağı tehlikeliymiş diyorlar."

"Biliyorum," diye karşılık verdim. Kısa bir süre konuştuk; Tesla'nın şehre inerken -varsa- yaptığı ayarlamalardan haberdar değildim ve zorluk çekmeden otele geri dönmek istiyordum. Randy bana kendi işleri olduğunu ama öğleden sonra laboratuvara dönüp beni bekleyeceğini söyledi.

Arabayı binaya fazla yaklaştırmadığını fark ettim. Son dört - beş yüz metreyi kendim yürümek zorunda kaldım.

Laboratuvar eğimli çatıları olan, boyanmamış ahşaptan inşa edilmiş ve tasarımındaki doğaçlama kararları belli eden dört köşeli bir yapıydı. Ana bina dikildikten sonra çeşitli küçük eklemeler yapıldığı anlaşılıyordu; çatıların hepsi aynı seviyede değildi ve bazı yerlerde garip açılarla birleşiyorlardı. Büyük ahşap bir vinç ana çatının üstüne yerleştirilmişti (ya da içinden geçiyordu). Daha küçük bir vinç yandaki eğimli çatılardan birinde duruyordu.

Binanın ortasında, dik duran ve gittikçe sivrilen metal bir direk vardı. Tepesindeki büyük metal küre, direğin sivri ucunun görünmesini engelliyordu. Küre parlak sabah güneşinde parlıyor, yamaç boyunca esen meltemde ileri geri sallanıyordu

Patikanın iki yanında, yere işlevi belirsiz teknik aletler yerleştirilmişti. Taşlı zemine bir sürü metal direk gömülmüştü; çoğu yalıtılmış kablolarla birbirine bağlıydı. Ana binaya yakın bir yerde cam duvarlı ahşap bir bölüm vardı. İçinde çeşitli ölçüm kadranları ve kayıt cihazları görünüyordu.

Aniden şiddetli bir çatırtı duydum ve binanın içinden parlak ve korkunç bir ışık dizisi geldi: beyaz, mavi, mavi-beyaz, pembe-beyaz... düzensiz bir şekilde ama hızla tekrarlandılar. Bu ışık patlamaları o kadar şiddetliydi ki

sadece görüş alanımdaki bir iki pencereyi aydınlatmakla kalmadı, duvarlarıdaki küçük çatlak ve oyukları da ortaya çıkardı.

O an metanetimin bir an çöktüğünü itiraf etmeliyim. Hatta arkama bakıp Randy'nin el sallasam görüp gelecek kadar yakında olup olmadığını anlamaya çalıştım. (Adamdan eser yoktu!) Zayıf düşmüş kalbim, iki üç adım sonra ana kapının yanındaki duvara elle yazılmış bir uyarıyla karşılaşınca daha da zayıfladı. Uyarı şöyleydi:

BÜYÜK TEHLİKE

UZAK DURUN!

Bunu okurken içeriden gelen elektrik arkı başladığı kadar ani bir şekilde bitti; bu iyiye alâmetti. Kapıya yumruğumla vurdum.

Birkaç saniyelik bekleyişten sonra, kapıyı Tesla'nın kendisi açtı. Yüzünde, rahatsız edilmiş meşgul birinin dalgın ifadesi vardı. Bu iyi bir başlangıç değildi ama elimden gelenin en iyisini yaptım.

"Bay Tesla?" Dedim. "Adım Rupert Angier. Mektuplaşmamızı hatırlıyor musunuz, bilemiyorum. Size İngiltere'den yazmıştım."

"İngiltere'den kimseyi tanımıyorum!" Arkama bakıyor, beraberimde kaç İngiliz getirdiğimi merak ediyordu sanki. "Adınız ne demiştiniz, beyefendi?"

"Adım Rupert Angier. Londra'daki konferansınıza gelmiştim, çalışmalarınızla..."

"Siz sihirbazsınız! Bay Alley'in her şeyini bildiği kişi siz misiniz?"

"Ben sihirbazım," diye teyit ettim ama ikinci sorudan o an hiçbir şey anlamadım.

"Girebilirsiniz!"

İlk anda uyandırdığı birçok intiba, ilk karşılaşmamızda geçirdiğimiz birkaç saat sonra kuvvetlendi. İlk önce yüzüne dikkat ettim. Zayıf, zeki ve yakışıklıydı; Slav ırkı-

na has elmacık kemiklerine sahipti. İnce bir bıyığı vardı, saçı ortadan ayrılmıştı. Genel görünüm itibarıyla bakımsızdı, uzun saatler boyu çalışan ve bitkinlik karşısında çaresi kalmayınca uyuyan birine benziyordu.

Tesla sıradışı bir zekâya sahipti. Kendimi tanıttıktan sonra sadece ne hakkında yazıştığımızı değil, sekiz yıl önce ondan notlarını isterken ne yazdığımı da hatırladı. Laboratuvarda beni asistanı Bay Alley'le tanıştırdı. Bu ilginç adam laboratuvar asistanından iş arkadaşına, ev hizmetlisinden dosta, Tesla'nın hayatındaki birçok boşluğu dolduruyor gibi. Bay Alley, beklenmedik bir şekilde çalışmalarımı hayranlıkla takip ettiğini söyledi. 1893'te Kansas City'de yaptığım gösteride seyirciler arasındaymış; sihirbazlıktan kısa ama bilgili olduğunu gösterir bir şekilde bahsetti.

İki adam laboratuvarda yalnız çalışıyorlar; onlara sadece hayret uyandıran araştırma teçhizatı eşlik ediyor. Techizata insani bir vasıf yakıştırıyorum çünkü Tesla, teçihizatından düşünceleri veya içgüdüleri varmış gibi bahsetmeyi alışkanlık edinmiş. Dün Alley'e "Fırtınayı sezdi," bir başka sefer de "yeniden başlamamızı bekliyor galiba," dediğini duydum.

Tesla yanımda rahat görünüyor; onunla geçirdiğim zamanın kalanında, kapıda karşılaştığım kısa süreli düşmanlıktan eser yoktu. Alley'le yemek molası vereceklerini söyledi ve üçümüz Alley'in yan odadan getirdiği sade ama besleyici yemekten yedik. Tesla bizden ayrı oturdu. Yemek yerken kılı kırk yardığını fark ettim; her lokmayı yakından incelemeden ağzına koymuyordu ve yediği kadarını kenara ayırıyordu. Her lokmadan sonra ellerini ve ağzını küçük bir bezle siliyordu. Bize katılmadan önce yemediği yemeği binanın dışındaki bir çöp kutusuna attı, sonra da çatal kaşığını itinayla yıkayıp kurulayarak çekmeceye kilitledi...

Alley'le aramıza katılan Tesla, elektriğin Britanya'da kullanılışı hakkında beni sorguya çekti; ne kadar yaygınlaştı, İngiliz hükümeti enerji üretimi ve iletimi için uzun vadede neler planlıyor, hangi iletim yöntemleri öngörülüyor, kullanım alanları... Neyse ki Tesla'yla buluşmayı planladığım için İngiltere'den ayrılmadan önce dersime çalışmıştım da makul bir bilgi seviyesinde onunla konuşabildim; buna memnun oldu. Bilhassa, İngiltere'de onun çok fazlı sisteminin tercih edildiğini duymak onu sevindirdi; ABD'de durum böyle değildi. "Pek çok şehir hâlâ Edison'un sistemini yeğliyor," diye homurdandı ve rakibinin yöntemlerinin kusurlarıyla ilgili teknik açıklamalara girişti. Bu cümleleri geçmişte çok kez, hem de benden daha bilgili dinleyicilere tekrarlamış olduğunu hissettim. Şikâyetlerini, insanların sonunda alternatif akımı tercih edeceklerini, ama şu anda para ve fırsat kaybettiklerini söyleyerek bitirdi. Bu hususta ve işiyle ilgili başka konularda ciddi ve men eden bir tavır içindeydi; diğer zamanlarda onu neşeli ve eğlenceli buldum.

Konu dönüp dolaşıp bana, kariyerime, elektriğe olan merakıma ve onu nerelerde kullanmak istediğime geldi.

İngiltere'den ayrılmadan önce; Tesla, illüzyonlarımın ardındaki sırları soracak olursa ona iltimas geçmeye ve ilgilendiği şeyleri açıklamaya karar vermiştim. Bu bana mantıklı göründü. Londra'daki konuşmasını izlerken, onun meslektaşlarıma benzediğini düşünmüştüm. Seyircileri şaşırtmaktan ve kafalarını karıştırmaktan zevk alıyordu ama bir sihirbazın aksine sırlarını açıklamaya istekli, hatta hevesliydi.

Fakat kayıtsız davrandı. Bu konudan bahsetmenin yararı olmayacağını hissettim. Onun yerine, sohbetimizi yönlendirmesine izin verdim. Bir iki saat boyunca Edison'la anlaşmazlığından, bürokrasiyle mücadelesin-

den, bilimsel gelişmelerden, en çok da başarılarından bahsetti. Şu anki laboratuvarı, son birkaç yıldır yaptığı çalışmalar sayesinde kurulmuştu. Dünyanın suyla çalışan ve bir şehre yetecek ilk elektrik jeneratörünü inşa etmişti; Enerji istasyonu Niagara'daydı; yararlanan şehirse Buffalo'ydu. Tesla'nın Niagara'dan bir servet kazandığını söylemek yanlış olmaz. Ancak birden zengin olan herkes gibi, elindekiyle ne kadar idare edeceğini merak ediyordu.

Konuyu mümkün olduğu kadar kibarca paraya getirdim; ikimizin de ilgi duyduğu çok az şeyden biriydi çünkü. Mali ayrıntıları benim gibi bir yabancıyla paylaşmadı elbette. Fakat kaynak bulmanın şart olduğu belliydi. Birkaç kere bugünkü maddi destekçisi J. Pierpoint Morgan'da bahsetti.

Ziyaretimin sebebi hakkında hiçbir şey konuşmadık ama önümüzdeki günlerde bunun için bol bol vakit olacak. Dün, birbirimizi tanıdık ve ilgi alanlarımızı öğrendik.

Laboratuvarın baskın özellikleri hakkında çok az şey söyledim. Yemek sırasında ve onu takip eden uzun konuşma boyunca, Deneysel Bobin'inin ağır gölgesi üzerimize vurdu. Aslında, tüm laboratuvarın Bobin *olduğunu* söylemek mümkün; etrafta kayıt ve ayar cihazları haricinde çok az şey var.

Bobin muazzam bir şey. Tesla çapının on beş metreden fazla olduğunu söylüyor ki inanırım. Laboratuvarın iç kısmı iyi aydınlatılmadığından olsa gerek, Bobinin -en azından kullanımda değilken- kasvetli, gizemli bir havası var. Merkezi bir çekirdeğin (binanın ortasından geçtiğini gördüğüm metal direğin kaidesi) etrafında inşa edilmiş olan Bobin, metal ve ahşap desteklerin etrafına, yakından bakınca daha da artan bir karmaşıklıkta sarılmış. Eğitimsiz gözlerimle, şeklinden bir şey anlaya-

madım. Kocaman, tuhaf bir kafese benziyordu. Üzerindeki ve etrafındaki her şey gelişigüzel yerleştirilmiş gibiydi. Mesela, Bobinin hemen yakınında laboratuvardaki tahta sandalyelerden birkaçı vardı. Başka bir sürü ıvır zıvır da mevcuttu: kâğıtlar, aletler, yemek artıkları, hatta kirli bir mendil... Tesla bana gösterdiğinde Bobin karşısında şaşakaldım ama hiçbir yanını anlamam mümkün değildi. İdrak ettiğim tek şey, büyük miktarda elektriği kullanabildiği veya dönüştürebildiğiydi. Bunun için gereken güç, dağa aşağıdan, Colorado Springs'den geliyordu; Tesla bunun karşılığında şehrin jeneratörlerini bizzat kurmuştu.

"İstediğim kadar elektriğim var!" dedi bir ara. "Büyük olasılıkla akşam göreceksiniz."

Ne demek istediğini sordum.

"Zaman zaman şehir ışıklarının bir an için azaldığını fark edeceksiniz. Kimi zaman birkaç saniyeliğine de olsa tamamen söner. Bu, burada iş başında olduğumuzun kanıtı! Göstereyim."

Derme çatma binadan dışarı, engebeli araziye çıktık. Kısa bir yürüyüşten sonra, yamaca geldik. Aşağıda, Colorado Springs yaz sıcağında ışıl ışıldı.

"Bir gece gelirseniz gösteririm. Bir manivelayı indirerek tüm şehri karanlığa boğabilirim."

Geri dönerken, "Bir gece mutlaka gelin," dedi. "Gece, dağların en iyi zamanıdır. Fark ettiğinize kuşkum yok; manzara çok büyük ama ilginçlikten uzak. Bir yanda, kayalık tepelerden başka bir şey yok; diğer yanda, arazi masa gibi dümdüz. Aşağıya ya da çevreye bakmak hata olur. Asıl ilginç şey yukarımızda!" Gökyüzünü işaret etti. "Böyle açık bir hava, böyle bir ay ışığı görmemiştim hiç. Buranın fırtınası gibi bir şey de görmemiştim! Burayı seçmemin nedeni, fırtınalarının sıklığı. Şimdi bir tane geliyor."

Etrafıma baktım, uzakta toplanan bulutları veya fırtına kopmadan önceki dakikada göğü karartan yağmur bulutlarını aradım ama gökyüzü her yönde masmavi uzanıyordu. Hava da kuru ve canlıydı; yağmur yağacağını haber veren rutubetten eser yoktu.

"Fırtına bu akşam yediden sonra çıkacak. Aslında, dalga almacıma bakalım; böylece kesin saati saptayabiliriz."

Laboratuvara geri yürüdük. Randy Gilpin'in arabasıyla geldiğini ve epey uzakta durduğunu fark ettim. Randy'le birbirimize el salladık

Tesla daha önce de dikkatimi çeken aletlerden birini işaret etti.

"Bu, aşağı yukarı on kilometre kuzeyimizde, Central City civarında bir fırtına olduğunu söylüyor. İzleyin!"

Cihazın, büyüteçle görülebilen bir parçasını gösterdi ve ara ara parmağıyla vurdu. Bir süre baktıktan sonra, göstermeye çalıştığı şeyi gördüm; Küçük bir elektrik kıvılcımı iki metal çubuk arasında köprü meydana getiriyordu.

Tesla, "Her kıvılcım çıktığında, bir şimşek çaktığını gösteriyor," diye açıkladı. Kimi zaman buradaki arkı not ediyorum; bir saatten daha fazla bir zaman sonra, uzaktan gelen gök gürültüsünü duyuyorum."

Adamın ciddiyetini görmesem inanmadığımı söyleyecektim. Dalga almacının yanındaki başka bir alete doğru gitti ve oradan okuduğu iki üç değeri not etti. Onu takip ettim

"Evet," dedi. "Bay Angier, bu akşam saatinize bakıp ilk yıldırımı gördüğünüz anı not etme nezaketini gösterin lütfen. Hesabıma göre bu akşam 7.15 ile 7.20 arasında olmalı"

"Kesin anı tespit edebiliyor musunuz?" dedim.

"Beş dakika yanılma payıyla."

"Sırf bununla bile bir servet elde edebilirsiniz!" diye bağırdım.

İlgilenmiş görünmüyordu.

"Asıl konu bu değil," dedi. "Çalışmalarım tümüyle deneysel; fırtınanın ne zaman kopacağını, ondan en verimli şekilde nasıl yararlanabileceğimizi öğrenmek için bilmek istiyorum" Gilpin'in beklediği noktaya doğru baktı. "Arabanız dönmüş, Bay Angier. Beni tekrar görmeye gelmeyi düşünüyor musunuz?"

"Colorado Springs'e gelmemin tek bir sebebi var," dedim. "Size bir iş teklifinde bulunmak."

"Deneyimlerimden hareketle, en iyi teklif türü diyebilirim," dedi ciddi bir ifadeyle. "Siz yarından sonraki gün bekleyeceğim."

Bugün malzeme toplamak için tren garına gideceğini söyledi..

Bunun üzerine ayrıldım ve Gilpin'le şehre döndüm.

Akşam saat tam 7.19'da şehirden görünen bir şimşek çaktığını, ardından gök gürlediğini belirteyim. Sonra, gördüğüm en muazzam fırtınalardan biri patlak verdi. Fırtına boyunca balkonda durup Tesla'nın laboratuvarını görmek için Pike Zirvesi'ne baktım. Karanlıktı.

13 Temmuz 1900

Bugün Tesla bana Bobinin çalışmasını gösterdi.

Başlamadan önce endişeli olup olmadığımı sordu; değilim dedim. Sonra Tesla bana, uzun bir zincirle zemine bağlanmış demir bir çubuk verdi. Duman veya gazla dolu cam bir küre getirip önümdeki masanın üzerine koydu. Talimatları üzerine, sol elimde demir çubuğu tutarken, sağ elimin avucunu cam küreye koydum. Aniden, kürenin içinden parlak bir ışık çıktı ve tüylerimin dimdik olduğunu hissettim. Telaşla geri çekildim; ışık derhal yok oldu. Tesla'nın hoşnut gülümse-

mesini görünce, elimi tekrar cama dayadım ve akıl ermez ışıma bir kez daha olurken mümkün mertebe sabit tuttum.

Bunu birkaç deney daha izledi; bazılarını Tesla'nın Londra'da bizzat yaptığını görmüştüm. Endişe duygumu açık etmemeye kararlı bir halde, her alet parçasından çıkan elektrik arkına tahammül ettim. Tesla, Deneysel Bobin'inin gücünü yirmi milyon volta çıkarırken etki alanında oturmak isteyip istemediğimi sordu!

"Emniyetli mi?" diye sordum; tehlikeye atılmaya alışkın biri edasıyla çenemi biraz dışarı çıkarmıştım.

"Bu konuda kesin güvence veriyorum, efendim. Beni görmeye bu nedenle gelmemiş miydiniz?"

"Aslında evet," diye teyit ettim.

Tesla tahta sandalyelerden birine oturmam için işaret etti. Bay Alley de sandalyelerden birini çekip yanıma oturdu. Elime bir gazete tutuşturdu

"Bakalım bu fevkalade ışıkta okuyabilecek misiniz!" dedi ve Tesla'yla beraber kıkırdadılar.

Onlarla beraber gülümsüyordum ki Tesla metal bir kolu indirdi; kulakları sağır eden bir sesle ani bir elektrik akışı başladı. Kafamın üzerindeki sarmal kablolardan, büyük ve ölümcül bir krizantemin yaprakları gibi fışkırdı. Bu titreyen ve saçılan yıldırımlar önce sarmalın üstünde ve etrafında kıvrıldı, sonra da Alley'le bana doğru ilerlemeye başladı; bizi avlamak ister gibiydi. Alley yanımda hareketsizdi; ben de hareketsiz kalmak için kendimi sıktım. Bir anda, yıldırımlardan biri bana dokundu, silüetimi çiziyormuş gibi vücudumda aşağı yukarı dolaştı. Tüylerim tekrar dikildi ve ışık gözümü yaktı ama onun dışında acı, yanma, elektrik çarpması yoktu.

Alley hâlâ elimde tuttuğum gazeteyi gösterdi. Önümde tutup baktığımda, elektrikten gelen parlak ışığın

okumaya yetip de arttığını fark ettim. Sayfayı önümde tutarken iki kıvılcım, yakmak istermiş gibi sayfaya sıçradı. Hayrete şayan ve mucizevi bir şekilde, kâğıt yanmadı.

Deneyden sonra Tesla, birlikte kısa bir yürüyüşe daha çıkmamızı teklif etti. Açık havaya çıkar çıkmaz bana, "Beyefendi, sizi kutlamama izin verin. Çok cesursunuz." dedi.

"Gerçek hislerimi göstermemeye kararlıydım," diye karşılık verdim.

Tesla laboratuvarına gelen bir çok ziyaretçiye aynı gösterileri teklif ettiğini ama pek azının kendilerini elektriğin hayali hasarlarını göze almaya hazır hissettiğini anlattı.

"Belki konferanslarınıza katılmamışlardır," dedim. "Kendi hayatınızı tehlikeye atmayacağınızı biliyorum; size bir iş teklifiyle Büyük Britanya'dan onca yol gelmiş birininkini de..."

"Atmam sahiden," dedi Tesla. "Belki de sessizce iş konuşmamızın zamanıdır. Aklınızdaki şeyin detaylarından söz eder misiniz?"

"Tamamıyla emin olduğum bir şey değil bu..." diye başladım ve durdum. Kelimelere dökmeye çalışıyordum.

"Araştırmalarıma yatırım mı yapmak istiyorsunuz?

"Hayır efendim, istemiyorum," diyebildim. "Yatırımcılarla yaşadığınız onca tecrübeden haberim var."

"Haklısınız." Kimileri için birlikte çalışması güç birisiyim. Aklımdakilerin pek azı bir yatırımcıya kısa dönemde kâr sağlayacak şeyler. Bu, geçmişte çalkantılı ilişkilere yol açtı."

"Bugün de öyle olduğunu iddia edersem haddimi aşmış olur muyum? Geçen gün konuştuğumuzda Bay Morgan aklınızdaydı.

"Bay J.P. Morgan şu sıralar beni kaygılandırıyor."

"O halde samimiyetle söylememe izin verin ki ben

varlıklı biriyim, Bay Tesla. Size yardımcı olabileceğimi ümit ediyorum."

"Ama yatırım yaparak değil, diyorsunuz."

"Satın alarak," diye cevapladım. "Bana elektrikli bir cihaz yapmanızı rica ediyorum; fiyatta anlaşırsak seve seve ödemeye hazırım."

Laboratuvarın kurulduğu, temizlenmiş düzlüğün etrafını turluyorduk; Tesla aniden durdu. Önümüzdeki dağın eteğini kaplayan ağaçlara bakarak düşünceli bir tavır takındı.

"Hangi cihazı istiyorsunuz?" dedi. "Sizin de gördüğünüz gibi çalışmalarım teoriktir, deneyseldir. Hiçbiri satılık değil; şu an kullandığım hiçbir şeye paha biçemem."

"İngiltere'den ayrılmadan önce," dedim, "*The Times*' da çalışmalarınızla ilgili yeni bir makale okumuştum. Makalede, teorik olarak elektriğin havada nakledilebildiğini keşfettiğiniz ve bu prensibi yakın gelecekte göstereceğiniz yazıyordu." Konuşurken Tesla kızgın bakışlarla beni izliyordu ama bu kadar anlattıktan sonra devam etmeliydim. "Meslektaşlarınızın bir çoğu bunun imkânsız olduğunu söylediler ama ne yaptığınızı biliyorsunuz. Bu doğru mu?"

Son soruyu sorarken Tesla'nın gözlerinin içine baktım ve yüz hatlarının tekrar değiştiğini gördüm. İfadesi ve hareketleri canlılık kazanmıştı..

"Evet, bütünüyle doğru!" diye bağırdı ve bir anda çılgınca ve -benim için- anlaşılmaz şekilde ne planladığını anlatmaya başladı.

Bir kere başladı mı durdurmak mümkün değildi! Gitmeye niyetlendiğimiz tarafa doğru yürümeye başladı, çabuk çabuk ve heyecan içinde konuşuyordu. Ona ayak uydurmak için adımlarımı hızlandırdım. Laboratuvarın etrafında turluyorduk; büyük küreli direk sürekli gözümüzün önündeydi. Tesla konuşurken birkaç kere onu

gösterdi. Özetle; çok uzun zaman önce, çok fazlı elektrik akımını iletmenin en etkili yolunun yüksek gerilime çıkarmak ve gerilime dayanıklı kablolardan geçirmek olduğunu anladığını söyledi. Şimdi çok daha yüksek bir gerilime çıkarıldığında akımın aşırı yüksek frekansta olacağını ve kabloya gerek kalmayacağını göstereileceğini anlattı. Akım yayılarak havaya gönderilir ve elektrik oradan bir dizi dedektör ve alıcı marifetiyle yakalanarak kullanılabilir dedi.

"Olasılıkları hayal edin, Bay Angier!" dedi Tesla. "Havadan yayılan elektrik sayesinde insanoğlunun bildiği ve aklına gelen tüm kullanım alanları, yararlar ve kolaylıklar katlanacak!"

Tesla, nedendir bilmem, bana eski yol arkadaşım Bob Tannhouse'u andıran bir tavırla ihtimalleri sıralamaya başladı: Işık, ısı, sıcak su banyoları, yiyecekler, evler, eğlence araçları, otomobiller... hepsi tarifsiz ve esrarlı bir şekilde elektrikle çalışacaktı

"Çalıştırmayı başardınız mı?" diye sordum.

"Sorulur mu! Deneysel bir boyutta, elbette ama deneyler, zahmet ederlerse diğerleri tarafından tekrarlanabilir ve kontrol edilebilir. Bu bir hayal değil! Birkaç yıl içinde Buffalo'ya enerji sunduğum gibi tüm dünyanın enerjisini sağlayacağım!"

Bu açıklama dudaklarından dökülürken geniş alanı iki kere turladık. Bilimsel söylevini bitirmesini beklerken ona ayak uydurdum. Muhteşem zekâsıyla, eninde sonunda baştaki konuya döneceğini biliyordum.

Nihayet, döndü. "Bu cihazı benden almak istiyorsunuz, doğru mu anlıyorum, Bay Angier?" diye sordu.

"Hayır, efendim,"diye cevapladım. "Başka bir cihaz yapmanızı istiyorum."

"Anlattığım iş tüm vaktimi alıyor!"

"Bunu takdir ediyorum, Bay Tesla. Ben yeni bir şeyin

peşindeyim. Bana şunu söyler misiniz: elektrik enerjisi iletilebiliyorsa, maddenin de bir yerden başka bir yere taşınması mümkün müdür?"

Cevabının kararlılığı beni şaşırttı. "Enerji ve madde, aynı gücün iki farklı halinden başka bir şey değil. Bunun bilincindesiniz herhalde?"

"Evet, efendim," dedim.

"O halde yanıtı zaten biliyorsunuz. Gerçi maddeyi iletmek kimin işine yarar bilemiyorum."

"Ama bu iş için gereken cihazı yapabilir misiniz?"

"Ne kadarlık bir kütle taşınacak? Ağırlık ne? Ne boyda bir nesne?"

"Yüz kilodan fazla değil," dedim. "Boya gelince... en fazla iki metre diyelim."

Önemsemez bir tavırla elini salladı. "Bana önerdiğiniz ücret nedir?"

"Ne kadar istiyorsunuz?"

"Sekiz bin dolara çok ihtiyacım var, Bay Angier."

Kahkahayla gülmekten kendimi alamadım. Planladığımdan daha fazlaydı ama yine de gücümün sınırları içindeydi. Tesla korkmuş görünüyordu, muhtemelen deli olduğumu düşünüyordu. Bir iki adım geri çekildi... ama saniyeler sonra o rüzgârlı düzlükte kucaklaştık, ellerimizi birbirimizin omzuna vurduk; iki ihtiyaç karşılaşmış, iki ihtiyaç karşılanmıştı.

Ayrılırken ve el sıkışırken, arkamızdaki dağda bir yerlerde gök gürledi ve gümbürtüsü dar geçitlerde yankılanarak etrafımızı doldurdu.

14 Temmuz 1900

Tesla sandığımdan daha sıkı pazarlık ediyor. Ona sekiz değil on bin dolar ödeyeceğim; kim ne derse desin küçük bir servet. Herkes gibi o da mühim konuların üzerine istişareye yatıyor; bu sabah uyandığında sekiz

bin doların sadece ben gelmeden önce düştüğü zor durumu karşılayacağını anlamış. İstediğim cihaz daha fazlasına mal olacak. Üstelik, paranın hatırı sayılır bir kısmını peşinen ödememi istedi. Nakit olarak üç bin dolarım var; üçbin doları da yanımda getirdiğim tahvillerden çıkarabilirim ama kalanını İngiltere'den göndermem lâzım.

Tesla anlaşmayı derhal kabul etti.

Bugün ondan ne istediğim hususunda beni daha ayrıntılı sorguladı. Elde etmeyi tasarladığım sihir etkisini merak etmiyor; tatbikinde lazım olanlar onu ilgilendiriyor. Cihazın büyüklüğü, kullanacağı gücün kaynağı, olması gereken ağırlık, gereken taşınabilirlik miktarı...

Onun analitik zekâsına hayranlık duyduğumu fark ettim. Taşınabilirlik hiç aklıma gelmemişti ama turneye çıkan bir sihirbaz için kritik bir unsur.

Şimdiden bir taslak çizdi ve gereken parçaları almaya Denver'e giderken, Colorado Spring'de oyalanmam için beni iki günlüğüne kovdu bile.

Tesla'nın fikrime verdiği tepki nihayet şimdiye dek sadece şüphe duyduğum bir konuda beni ikna etti. Borden, Tesla'ya gelmemiş!

Eski düşmanımı tanımaya başlıyorum. Olivia vasıtasıyla beni yanlış yönlendirmeye çalıştı. İllüzyonunda kullandığı gösterişli efektler, sıradan insanların elektriği düşünmesine neden oluyor ama aslında gösterişli efektlerden başka bir şey değiller. Benim havanda su döveceğimi sandı; oysa Tesla'yla birlikte, saklı enerjinin kalbine iniyoruz.

Fakat Tesla çok yavaş çalışıyor! Geçen zaman beni endişelendiriyor. Tesla'ya işi verdikten sonra safça, mekanizmayı hazırlaması birkaç saat alır sanmıştım. Yüzündeki dalgın ifadeden ve zaman zaman mırıldanmasından, sonu gelmeyecek bir süreci başlattı-

ğımı görüyorum. (Yeri gelmişken, Bay Alley'in, Tesla'nın bazen bir mesele üstünde aylarca düşündüğünü söylediğini de ekleyeyim).

Ekim ve Kasım'da İngiltere'de kesinleşmiş gösterilerim var; daha önce oraya varmalıyım.

Tesla dönene kadar boş geçecek iki günüm var; tren ve gemi tarifelerini inceleyerek geçirebilirim. Anladım ki pek çok konuda muhteşem bir ülke olan Amerika, bu tarz bilgiler konusunda iyi değil.

21 Temmuz 1900

Tesla'nın çalışmaları iyi gidiyor gibi. Laboratuvarını günaşırı ziyaret etmeme izin var. Cihaza benzer bir şeyler gördüysem de henüz denemeden söz eden olmadı. Bugün onu araştırmasının deneyleriyle uğraşırken buldum. Onlara dalmış gitmişti ve beni görünce kısmen ürktü, kısmen şaşırdı.

4 Ağustos 1900

Pike Zirvesi üç gündür beni kasvete ve kızgınlığa boğan şiddetli fırtınalara sahne oluyor. Tesla'nın kendi deneyleriyle meşgul olduğunu biliyorum, benimkiyle değil. Günler geçip gidiyor. Bu ay sona ermeden Denver'den trene binmeliyim!

8 Ağustos 1900

Bu sabah laboratuvara gittiğimde Tesla cihazımın denemeye hazır olduğunu söyledi. Büyük bir heyecanla görmek için hazırlandım. Gel gör ki cihaz çalışmayı reddetti. Tesla'nın kablolarla uğraşmasını üç saatten fazla bir süre izledikten sonra otele döndüm.

First Colorado Bankası'ndan, bir iki gün içinde bir miktar daha paramın elime geçeceğini söylediler. Belki bu Tesla'yı daha çok çalışmaya sevkeder!

12 Ağustos 1900

Bugün de sonuçsuz bir gösteri. Hayal kırıklığına uğradım. Tesla şaşırmış göründü; hesaplarının yanlış olamayacağını iddia etti.

Başarısızlık kısa bir an kaydedildi. Prototip cihaz, Tesla'nın Bobini'nin, elektrik tertibatı farklı, küçük bir versiyonu. Çalışma prensibi hakkında uzun bir konuşmadan sonra (hiçbirini anlamadım ve kısa süre sonra Tesla'nın kendi kendine konuştuğunu, bir nevi sesli düşündüğünü fark ettim), Tesla kendisinin veya Bay Alley'in parlak turuncu renkte boyadığı metal bir çubuk çıkardı. Çubuğu platforma, ters koniye benzeyen düzeneğin tam altına koydu; koninin tepe noktası doğrudan çubuğa bakıyordu.

Bay Alley, Tesla'nın talimatı üzerine asıl Bobine yakın duran bir kolu çektiğinde elektrik arkının gürültülü ama artık tanıdık patlaması meydana geldi. Turuncu çubuk bir anda, tehditkâr bir şekilde kıvrılıp duran mavi beyaz bir ateşle kuşatıldı (Sahnede sergilemek istediğim illüzyonu düşününce, bu manzara beni memnun etti). Gürültü ve parlaklık çabucak arttı; kısa süre sonra çubuğun eriyen tanecikleri yere damlıyor gibi görünse de sonuçta değişmemiş, zarar görmemiş varlığı bu görüntüyü yalanlıyordu.

Birkaç saniye sonra Tesla ellerini teatral bir tavırla salladı. Bay Alley kontrol kolunu geri çekti; elektrik anında bitti. Çubuk hâlâ yerindeydi.

Tesla kendini bu muammaya kaptırdı ve daha önce de olduğu gibi, oradaki varlığım gözardı edildi. Bay Alley birkaç gün laboratuvardan uzak durmamı tavsiye etti. Fakat zaman hızla tükeniyor. Acaba Bay Tesla'ya bunu iyice ifade edebildim mi?

18 Ağustos 1900

Bugün, başarısızlıkla biten ikinci bir denemeden çok Tesla'yla yaptığımız münakaşayla hatırlanacak. Bu tartışma, makinenin çalışmakta başarısız olmasının hemen ardından yaşandı. İkimiz de sesimizi yükselttik; ben hayal kırıklığı yüzünden, Tesla kızgınlıktan...

Turuncuya boyanmış çubuk hareket etmekte yine başarısız olunca, Tesla alıp bana verdi. Çubuk birkaç saniye önce ışığa boğulmuştu; her yere kıvılcımlar saçılıyordu. Çubuğu çekinerek aldım, elimi yakmasını bekliyordum. Onun yerine, soğuktu. Çok tuhaf; sadece ısıtılmamış gibi serin değildi, gerçekten soğuktu, sanki buzla kaplanmıştı. Çubuğu elimde tarttım.

"Birkaç kez daha başarısız olursak, Bay Angier,"dedi Tesla, dostane bir sesle, "bunu size anı olarak vermek zorunda kalacağım."

"Alırım," diye cevapladım. "Ama satın almaya geldiğim şeyi tercih ederim."

"Yeterince zaman verilirse, Dünya'yı yerinden oynatırım."

Çubuğu yere atarken, "Zaman, bolluğunu yaşadığım bir şey değil," diye karşılık verdim. "Oynatmak istediğim de ne Dünya, ne de bu metal çubuk."

Tesla, "O halde lütfen istediğiniz nesneyi söyler misiniz," dedi kinayeyle. "Ona yoğunlaşayım."

O an, birkaç gündür içime attığım bazı hislerimi dışa vurma ihtiyacı hissettim.

"Bay Tesla," dedim. "Siz bir metal parçası kullanırken ses çıkarmamamın nedeni, deneyin öyle gerektirdiğini düşünmemdi. Bu karanlık dakikada, anladığım kadarıyla, başka bir şey kullanmanızın mümkün olduğunu mu söylüyorsunuz?"

"Mantık çerçevesinde, evet."

"O halde neden ihtiyaç duyduğum cihazı yapmıyorsunuz?"

"Çünkü beyefendi, ihtiyaçlarınızı tam olarak tanımlamadınız!"

"İhtiyaçlarımın arasında demir çubuk göndermek yok," dedim öfkeyle. "Tertibat anlattığımı düşündüğüm şekilde çalışsa bile benim işime yaramaz. Yaşayan bir şeyi iletmek istiyorum! Bir adamı!"

"Yani başarısızlıklarımı çaresiz bir demir çubuk üzerinde değil, bir insan üzerinde mi göstermemi istiyorsunuz? Bu tehlikeli deney için kimi aday gösteriyorsunuz?"

"Neden tehlikeli olsun?" dedim.

"Çünkü tüm bu deney riskli."

"Cihazı ben kullanacağım."

"*Kendinizi* mi öne sürüyorsunuz?" Tesla alaylı alaylı güldü. "Efendim, sizin üzerinizde deney yapmadan önce paranın geri kalanını rica edeyim."

"Gitsem iyi olacak," diyerek kızmış ve susturulmuş bir halde uzaklaştım. Tesla'yla Alley'i iterek dışarı çıktım. Randy Gilpin'den eser yoktu; yürümeye başladım. Gerekirse şehre kadar yürümeye kararlıydım.

"Bay Angier, efendim!" Tesla laboratuvarın kapısında duruyordu. "Aceleyle istemediğimiz şeyler söylemeyelim. Size doğru düzgün anlatmalıydım. Canlı organizmaları taşımak istediğinizi bilseydim, bana bu kadar zorluk çıkarmazdınız. Yoğun, organik olmayan maddelerle uğraşmak daha zordur. Canlı dokuyla aynı sorunlar yaşanmaz."

"Ne demek istiyorsunuz, Profesör?" diye sordum.

"Organizma iletmek istiyorsanız, lütfen yarın gelin. Yapacağım."

Başımla onaylayıp, dağdan aşağı inen patikanın yumuşak toprağında yoluma devam ettim. Aşağı inerken

Gilpin'le karşılaşmayı bekliyordum ama gelmese de idman olurdu. Yol dağdan aşağı, birbirinin üstüne çıkan ve sık sık uçuruma açılan bir dizi keskin dönüşle, yılan gibi kıvrılarak iniyordu.

Yarım kilometre kadar yürüdükten sonra yolun kenarındaki çimenlerde renkli bir parıltı dikkatimi çekti; durup baktım. Turuncu renge boyanmış, kısa bir metal çubuktu, Tesla'nın kullandığına tıpa tıp benziyordu. Tesla'yla bu olağanüstü karşılaşmamın bir anısı olsun diye aldım, dağdan indirdim ve yanımda getirdim.

19 Ağustos 1900

Gilpin bu sabah beni laboratuvara bıraktığında Tesla'yı ümidini kaybetmiş bir halde buldum

"Galiba sizi hayal kırıklığına uğratacağım," dedi kapıya geldiğinde. "Daha çok iş var; Britanya'ya dönüşünüzün ne kadar yaklaştığının da farkındayım."

"Ne oldu?" diye sordum. Dün aramızda alevlenen sürtüşmenin geçmişte kaldığını görmek sevindirmişti beni.

"Canlı organizmalarla daha basit olacağını sanmıştım. Yapıları elementlerinkinden çok daha sade. Canlı organizmalar çok küçük miktarlarda elektrik enerjisi barındırır. Tek yapmam gerekenin bu enerjiyi arttırmak olduğu varsayımından hareket etmiştim. Neden işlemediğine aklım ermiyor! Hesaplamalar tıkır tıkır işliyor. Gelin de kanıtı gözlerinizle görün."

Laboratuvara girdiğimizde, Bay Alley'i ona konduramadığım bir halde gördüm; kavgacı bir tavır takınmıştı, çenesini ileri çıkarmış, öfkeli ve savunmaya geçmiş bir havası vardı. Yanındaki sıranın üzerindeki küçük tahta kafeste, beyaz bıyıklı ve patili küçük bir kedi vardı; uyuyordu.

İçeri girdiğim anda gözlerini üzerime dikti.

"Günaydın, Bay Alley," dedim.

"Buna alet olmayacağınızı umarım, Bay Angier!" diye bağırdı. "Zarar görmeyeceğine dair söz alarak çocuklarımın kedisini getirdim. Bay Tesla dün gece bana güvence verdi! Şimdi de zavallı yaratığı kesinkes öldürecek bir deneyde kullanmak istiyor!"

Tesla'ya "Kulağıma hoş gelmedi," dedim.

"Benim de. Sizce ben Tanrı'nın yarattığı daha güzel varlıklardan birine işkence edecek kadar insanlıktan çıkmış biri miyim? Gelin ve görün."

Beni cihaza götürdü; bir gecede yeniden yapılmıştı. Cihaza bir iki adım yaklaşmıştım ki dehşet içinde geri çekildim! Parlak siyah kabukları, uzun antenleriyle yarım düzine kadar kocaman hamamböceği dört bir yana dağılmıştı. Şimdiye dek gördüğüm en iğrenç yaratıklardı.

"Ölüler, Angier," dedi tepkimi fark eden Tesla.

"Evet, ölüler!" dedi Alley. "Sorun da bu ya! Kediyi de aynı riske atmamı istiyor."

Devasa ve iğrenç böceklere bakarken, hayata dönmeleri ihtimaline karşı temkinliydim. Tesla içlerinden birini çizmesinin burnuyla itip ters çevirince bir kez daha geri çekildim

Tesla yavaşça "Görünüşe bakılırsa böcekleri öldüren bir makine yapmışım," diye mırıldandı. "Onlarda Tanrı'nın yaratıkları; hepsinin ölümü beni üzer. Bu cihazı can alsın diye tasarlamadım."

"Ters giden ne," dedim. "Dün çok emindiniz."

"Dün tekrar tekrar hesapladım. Alley de kontrol etti. Bu, deneysel yollarla çalışan tüm bilim adamlarının kâbusu: Teorik ile gerçek sonuçlar arasındaki açıklanamaz ayrılık. Şaşakaldığımı itiraf etmeliyim. Böyle bir şey hiç başıma gelmemişti."

"Hesaplamaları görebilir miyim," dedim.

"Elbette görebilirsiniz. Ama bir matematikçi değilse-

niz, size bir şey ifade etmeyeceklerdir."

Alley'le beraber hesaplamaların yapıldığı büyük bir defter çıkardılar; birlikte uzun uzun inceledik. Tesla bana -anlayabildiğim kadarıyla- ardındaki prensibi ve hesaplanan sonuçları gösterdi. Anlamış gibi kafa sallayıp durdum. Sadece sonunda, işlemleri es geçip dikkatimi sonuçlara yoğunlaştırırken, beklenmedik bir mantık ışığı doğdu.

"Bu mesafeyi mi belirliyor demiştiniz?" dedim.

"Bu bir değişken. Deney gereksinimleri uyarınca, yüz metrelik bir değer kullanıyordum ama bu tarz bir uzaklık teoride kalıyor; sizin de gördüğünüz gibi iletmeye çalıştığım hiçbir şey herhangi bir uzaklık katetmiyor."

"Peki ya bu değer?" dedim parmağımı bir başka satıra vurarak.

"Açı. Pusula noktalarını kullanıyorum. Enerjinin merkezini tepe noktası alan üç yüz altmış dereceden birini gösteriyor. Dediğim gibi, şimdilik tümüyle teorik bir değer."

"Yükseklikle ilgili bir değeriniz var mı?" diye sordum.

"Kullanmıyorum. Cihaz tümüyle işlev görene kadar laboratuvarın doğusundaki açık havayı hedefliyorum. Başka bir kütlenin kapladığı alanda maddeleşmeye yol açmamak için dikkat edilmeli! Olabilecekleri düşünmeye bile cesaret edemem."

Muntazaman yazılmış hesaplara düşünceli düşünceli baktım. Nasıl bir işlemle gerçekleştiğini bilmiyorum ama bir anda ilham geldi! Laboratuvardan koşarak çıktım ve kapının doğusuna baktım. Tesla'nın dediği gibi, açık hava vardı; o yönde düzlüğün en dar yeri vardı ve zemin on metre civarında bir düşüş oluşturuyordu. Hemen yaklaşıp aşağıya baktım. Aşağıda, ağaçların arasında kıvrılan yolu görebiliyordum.

Laboratuvara döndüğümde derhal çantama uzandım

ve dün akşam yolun kenarında bulduğum demir çubuğu çıkardım. Tesla'nın eline tutuşturdum.

"Deney nesneniz galiba?" dedim.

"Evet öyle."

Nerede ve ne zaman bulduğumu anlattım. Çubuğun ikizinin, talihsiz hamamböceklerine yer açılsın diye kenarda yattığı cihaza koştu. İki çubuğu yan yana tuttu. Alley'le beraber, benzerlik karşısında hayrete düşmüş bir halde yanında durduk.Tesla nefesi kesilmiş bir halde, "Bu izler, Bay Angier!" diyerek metale kazınmış bir çarpı işaretini parmağıyla yokladı. "Havada ilettiğim nesnenin gerçekliğini kanıtlamak için bu işaretleri ben koydum. Ama..."

"Bir kopyasını çıkarmış!" dedi Alley.

Tesla, "Bunu nerede buldum demiştiniz?" diye sordu.

İki adamı dışarı çıkarıp dağdan aşağıyı işaret ederek anlattım. Tesla düşünceli bir sessizlik içerisinde baktı.

Sonra, "Tam yerini görmeliyim! Gösterin!" diye bağırdı. Alley'e dönerek "Açıölçer ve şerit metre getir, çabuk!" dedi.

Kolumdan tutup tam bulduğum yeri ona göstermemi isteyerek yoldan aşağı yürümeye başladı. Onu götürebileceğimi sanıyordum ama ilerledikçe o kadar emin olmadığımı anladım. Devasa ağaçlar, parçalı kayalar, orman zeminindeki bitkiler; hepsi birbirine benziyordu. Tesla'nın kulağımın dibinde el kol hareketleriyle bir şeyler anlatması, konsantre olmamı neredeyse imkânsız kılıyordu.

Sonunda patikada, çimenlerin uzadığı bir yere geldim ve durdum. Arkamızdan koşturan Alley bize yetişti ve Tesla'nın talimatı üzerine açıölçeri kurdu. Birkaç dikkatli ölçüm, Tesla'nın orayı reddetmesine yetti.

Yarım saat kadar sonra, benzer bir yerde hemfikir olduk. Laboratuvarın çok altında olsa da tam doğusuna

denk düşüyordu. Dağ eteğinin sarplığını ve demir çubuğun yere çarptıktan sonra sekip yuvarlanacağını hesaba katınca, burada durması mantıklı geldi. Tesla tatmin olmuşa benziyordu. Laboratuvarına geri dönerken derin düşünceler içindeydi.

Ben de düşünüyordum. İçeri girer girmez, "Bir tavsiyede bulunabilir miyim?"

Tesla, "Size zaten teşekkür borçluyum, efendim," diye cevapladı. "İstediğinizi söyleyin!"

"Cihazı ayarlayabildiğinize göre, deneylerinizi doğumuzdaki havaya nişanlamak yerine, daha kısa bir mesafeye yollasanız? Belki loaboratuvarın karşısına, binanın çevresindeki alana?"

"Kesinlikle aynı şekilde düşünüyoruz, Bay Angier!"

Yanında bulunduğum o kadar süre boyunca Tesla'yı hiç bu kadar neşeli görmemiştim. Alley'le hemen işe koyuldular. Bir kez daha fazlalık halini aldım ve laboratuvarın arka tarafında sessizce oturdum. Laboratuvara giderken yanımda yiyecek götürmeyi çoktan adet edinmiştim (Tesla'yla Alley işleriyle meşgulken çok düzensiz yemek yiyorlar). Otel çalışanlarının hazırladığı sandöviçleri yedim.

Burada tarif edemeyeceğim kadar uzun ve sıkıcı bir zamandan sonra Tesla sonunda, "Bay Angier, bence artık hazırız," dedi.

Böylece, sihirbazın kabinini muayene etmesi için sahneye çağırılan gönüllü gibi, cihazı incelemeye gittim ve Tesla'yla dışarı çıkıp hedeflediği bölgede herhangi bir metal çubuk saklanmadığına emin oldum.

Deney çubuğunu cihaza koyduğunda ve kolu indirdiğinde, memnun edici bir patlama deneyin başarıyla tamamlandığını müjdeledi. Üçümüz de dışarı koştuk. Çimenlerin üzerinde turuncu renkte, tanıdık bir demir çubuk duruyordu.

Laboratuvara dönüp "orijinal" parçayı inceledik. Taş gibi soğuktu ama boşlukta yol alırken kendisinden yapılan ikizinin tıpa tıp aynısıydı.

"Yarın, beyefendi," dedi Tesla, "yarın, saygıdeğer asistanımın da katkısıyla, kediyi bir yerden başka bir yere taşıdığımızda, tatmin olacağınızı söyleyebilir miyiz?"

"Kesinlikle, Bay Tesla," dedim hararetle. "Kesinlikle."

20 Ağustos 1900

Ve başardık. Kedi zarar görmeden yer değiştirdi!

Yalnız küçük birkaç pürüz vardı ve Tesla çalışmaya koyuldu. Bir kez daha otelime kovalandım; geçen zaman bir kez daha tasalanmama neden oluyor.

Tesla yarın bir deneme daha yapacağına dair söz verdi; bu sefer sorun çıkmayacağını söylüyor. Ücretinin kalanını almak için heveslenir gibi bir hali var.

Caldlow Malikânesi, Derbyshire, 11 Ekim 1900

Ömrümün bu sözleri yazmaya yeteceği, aklıma gelmezdi. Ağabeyimin kaza eseri ölümünden ve vasiyet bırakmamış olmasından dolayı nihayet babamın ünvanına ve arazilerine sahip oldum.

Artık aile malikânemizde oturacağım; illüzyonistlik kariyerimi bıraktım. Günlerim; arazinin idaresi, Henry'nin kaprisleri, ufak tefek suçları ve hatalı mali kararlarından meydana gelen sayısız sorunu çözmekle geçiyor.

İmza,

Rupert, 14. Colderdale Kontu.

12 Kasım 1900

Londra'daki eski evime yaptığım birkaç günlük ziyaretten yeni döndüm. Niyetim evi ve eski atölyemi boşaltıp iki mekânı da satmaktı. Caldlow mülkü iflasın

eşiğinde; hem eve hem de arazideki binaların bazılarına gereken acil tamiratta kullanmak üzere para toplamak için koşturuyorum. Doğal olarak, sahne hayatımda topladığım tüm parayı Tesla'ya harcadığım için kendime lanet ediyorum. Henry'nin ölüm haberi üzerine İngiltere'ye aceleyle dönerken, Colorado'dan ayrılmadan önce yaptığım son şey, ücretin geri kalanını vermek oldu. Haberin hayatımı nasıl değiştireceğini düşünememiştim. Idmiston Konakları'na dönmek üzerimde beklenmedik bir etki yarattı. Ev hatıralarla doluydu. Hepsinden fazla, Londra'da geçirdiğim ilk günleri hatırladım. O zamanlar çocukluktan yeni çıkmıştım; mirastan mahrum edilmiş, yol yordam bilmeyen, eğitimi eksik kalmış, becerisi veya mesleği olmayan biriydim. Her şeye rağmen dişimle tırnağımla kazıyıp kendime bir hayat kurdum ve nihayet mütevazı bir servete ve epey bir şöhrete kavuştum. Bir zamanlar mesleğimin zirvesindeydim; belki hâlâ öyleyim. Şöhretimin rehavetine kapılmadım, gelirimin çoğunu yeni ve yaratıcı sihirbazlık gereçlerine yatırdım ve onları kullanarak kariyerime yeni bir ivme kazandırdım.

İki gündür böylesi hasretli düşünceler içerisindeyim. Nihayet Julia'nın oturduğu adrese bir pusula yolladım. Yıllar önce ayrılmış olmamıza rağmen, Londra'daki ilk günlerimi hâlâ onunla bir tutuyorum. İlk planlarımı ve hayallerimi ona aşık olduğum dönemden artık ayırt edemiyorum.

Julia beni çok şaşırtarak, bir o kadar da memnun ederek benimle buluşmayı kabul etti. İki gün önce kadın arkadaşlarından birinin evinde onunla ve çocuklarla bir öğleden sonra geçirdim.

Ailemi tekrar bir arada görmek duygusal açıdan çok yorucuydu. Günlük konulardan bahsetmek için önceden yaptığım planları bir yana bıraktım. Başlangıçta soğuk ve

mesafeli davranan Julia, belli ki açığa vurduğum duygusallığımdan etkilendi (Edward on altı yaşına gelmiş, o kadar yakışıklı ki! Lydia ve Florence ne kadar güzel, ne kadar zarif! Bütün gün gözümü üstlerinden ayıramadım) ve çok geçmeden benimle nazik ama içten bir tavırla konuştu

Sonra ona haberleri verdim. Evliyken, birlikte yaşıyorken bile geçmişimi ona açmamıştım; o yüzden söylediklerim ona üç katı sürpriz oldu. İlkin, bir zamanlar hiç duymadığı ailemi ve mirasımı terk ettiğimi söyledim; ikinci olarak geri dönüşümü ve son olarak da sahne kariyerimi bırakmaya karar verdiğimi açıkladım.

Önceden tahmin etmem gerektiği gibi, Julia hepsini sükunetle karşıladı. (Sadece bundan sonra kendisine Leydi Julia diye hitap edilmesi gerektiğini öğrenince bir an sükunetini kaybetti.) Kısa bir süre sonra, kariyerimi bırakmam konusunda emin olup olmadığımı sordu. Başka seçeneğim olmadığını söyledim. Ayrılmış da olsak sihirbazlık kariyerimi hayranlıkla takip ettiğini ve bir parçası olmadığı için üzüldüğünü söyledi. Konuşurken karımı ve daha da affedilmezi biricik çocuklarımı, Amerikalı kadın uğruna terk etmiş olmanın pişmanlığının içimde yükseldiğini daha doğru bir tabirle içime oturduğunu hissettim.

Dün Londra'dan ayrılmadan önce Julia'yı ikinci defa gördüm. Bu defa çocuklar yanında değildi.

Kendimi onun merhametine bıraktım ve ona karşı işlediğim bütün günahlar için af dilendim. Bana dönmesi ve bir kez daha karım olması için ona dil döktüm. Kabul ederse gücüm dahilinde her şeyi vaat ettim.

Hayır dedi fakat uzun uzun düşüneceğine söz verdi. Daha iyisini hak etmiyorum.

O gün daha sonra Sheffield'e giden gece trenine bindim. Julia'yla barışmaktan başka bir şey düşünmedim.

14 Kasım 1900

Bununla beraber, bu çürüyüp giden evle karşı karşıya gelince paradan başka bir şey düşünmemem lâzım..

Büyük miktarda parayı çarçur ettikten bu kadar kısa süre sonra para sıkıntısına düşmek gülünç. Tesla'ya yazıp ona ödediğim paranın tümünü iade etmesini istedim. Colorado Springs'den ayrılalı neredeyse üç ay oldu ama ondan tek kelime duymadım. Durumu ne olursa olsun ödeyecek; son çıktığım turnede küçük bir yasal konuda bana yardım eden, New York'taki bir hukuk firmasına da yazdım. Gelecek ayın ilk günü Tesla'ya karşı hukuki işlemleri başlatmalarını istedim. Mektubumu aldıktan hemen sonra paramı iade ederse köpekleri geri çekerim ama etmezse sonuçlarına katlanır.

15 Kasım 1900

Londra'ya dönmek üzereyim.

17 Kasım 1900

Derbyshire'a döndüm. Trende seyahat etmek beni çok yordu. Bununla beraber, hayattan yorulmadım.

Julia gelecekte beraber olmamıza imkân tanıyan bir teklif sundu. Alacağım basit bir karara bakıyor.

Bana geri döneceğini, karım olarak bir kez daha benimle yaşayacağını söylüyor; ama sadece sihirbazlık kariyerime devam edersem... Caldlow'daki malikâneyi bırakıp Idmiston'daki konağa dönmemi istiyor. Çocuklar da, o da Derbyshire'ın bilmedikleri bir tarafındaki uzak bir yere taşınmak istemiyorlar. Öne sürdüğü şartları o kadar sade biçimde ifade etti ki pazarlık payımın olmadığını biliyorum.

Teklifinin benim de iyiliğime olduğuna beni ikna etmek için dört genel görüş sundu.

İlk olarak sahnenin benim kadar onun da kanında olduğunu, çocukları öncelikli vazifesi olarak görmekle birlikte gelecekteki sahne gösterilerime tamamen katılmak istediğini söyledi. (Herhalde bu, aramıza bir Olivia Svenson daha girmesin diye, onsuz turneye çıkmayacağım demek oluyor.)

Bu senenin başında mesleğimin zirvesinde olduğumu ama şu anda Borden olacak o sefilin şöhretimi elimden almak üzere olduğunu belirtti. Görünüşe bakılırsa, yer değiştirme illüzyonunu sergilemeye devam ediyormuş.

Julia bir de para kazanmak için bildiğim tek yolun sihirbazlık yapmak olduğunu ve onun geçimini sağlamak kadar, geçen haftaya kadar haberdar olmadığı aile mülkünü de desteklemenin vazifem olduğunu hatırlattı.

Son olarak, Londra'da çalışırsam mirası kaybetmeyeceğimi, evin ve mülke dahil her şeyin emeklilik vakti gelince beni bekliyor olacağını söyledi. Tamirat gibi acil durumlar, Londra'dan da rahatlıkla yürütülebilirmiş.

Ben de Derbyshire'a döndüm; güya buradaki işlerle ilgilenmem, aslında yalnız kalıp düşünmem gerektiği için.

Caldlow Malikânesindeki sorumluluklarımdan kaçamam. Kiracı çiftçiler, hizmetli kadrosu, ailemin köy meclisine, kiliseye vesaireye karşı görevleri var. Bu konulardan ciddiyetle bahsettiğimi görüyorum; demek ki bugüne kadar şüphe uyandırmadan kanımda dolaşıyorlarmış.

Ama gayet mümkün göründüğü gibi iflas edersem, bunlardan hangisine ne yararım olur?

19 Kasım 1900

Julia'yla ve çocuklarla olmayı gerçekten istiyorum ama bu, Julia'nın koşullarını kabul etmek demek. Londra'ya geri taşınmak mesele değil ama sahneye dönme fikrine karşı içimde çok büyük bir direnç hissediyorum.

Sahneden sadece birkaç haftadır uzağım; ne kadar büyük bir yük haline geldiğini fark etmemişim. Colorado Springs'de Henry'nin ölüm haberinin geldiği anı hatırlıyorum. Henry'i veya Paris'te aşağılayıcı ama münasip bir şekilde ölmesini düşünmemiştim. Hissettiğim şey kendimle ilgiliydi; bir rahatlama, içten bir rahatlama.

İllüzyon sergilemenin yarattığı zihinsel gerginlikten kurtulacaktım nihayet. Her gün saatlerce yaptığım alıştırmalar, çok şükür sona erecekti. Kötü ilçe pansiyonlarında veya deniz kenarındaki lojmanlarda tek gecelik konaklamalar son bulacaktı. Tren yolculukları bitecekti. Dekorların ve kostümlerin benimle aynı yere ve aynı zamanda gelmesini garantilemek, gereçlerimi en iyi şekilde kullanmak için tiyatroların sahne arkasını denetlemek, çalışanları seçmek ve ücret ödemek ve bunun gibi daha yüz tane ufak tefek şeye bitmek bilmez bir şekilde dikkat etmekten kurtulacaktım. Bunların hepsi bir anda hayatımdan silinip gitmişti.

Borden'ı da düşünmüştüm. İşte, sihir dünyasında saklanan, bana karşı düzenlediği eşek şakalarına devam etmeye hazır, sarsılmaz rakibim.

Geri dönmezsem, hiçbirinin yokluğunu hissetmem. Küskünlüğün içimde nasıl büyüdüğünü fark etmemişim.

Ama Julia beni baştan çıkarıyor.

Şaşırtıcı bir etki yarattığımda seyirciden yükselen mutlu kahkahalar, üzerime vuran parlak ışık, günlük programda rastladığım diğer sanatçıların yarenliği, gösterimin sonunda duyduğum alkış. Tabii ki kaçınılmaz olarak, şöhret, sokaktaki hayran bakışlar, meslektaşlarımın saygısı, cemiyetin en üst katmanlarında tanınmak... Bunlar bana hiçbir şey ifade etmiyor diyen yalancıdır.

Ve para. Paraya nasıl da muhtacım!

Mesele artık neye karar vereceğim konusunda değil, galiba bunu yapmam gerektiğine kendimi ne kadar

çabuk ikna edeceğimde.

20 Kasım 1900

Bir kez daha trenle Londra'ya.

21 Kasım 1900

Idmiston Konakları'ndayım. Nikola Tesla'nın asistanı Alley'den mektup gelmiş. Buraya aktarıyorum:

Eylül 27, 1900

Bay Angier, Efendim;

Duyduğunuzu sanmıyorum ama Nikola Tesla Colorado'dan ayrıldı; çalışmalarını Doğu'ya, bir ihtimal New York ya da New Jersey'e taşıyacağı söyleniyor. Laboratuvarına alacaklıları tarafından el konuldu; şimdi satılmayı bekliyor. Bir aydan fazla tutan maaş alacağımla müşkül durumda bırakıldım.

Bununla birlikte, Bay Tesla'nın kimi konularda sözünün eri olduğun bilmenizi isterim; buradaki çalışmamız tamamlanmadan önce, ekipmanınız direktiflerinize uygun bir şekilde atölyenize gönderildi.

Cihazı doğru biçimde bir araya getirdiğinizde (birleştirme talimatlarını kendim yazdım) çalışır durumda olduğunu ve tam anlaştığımız teknik özelliklere uygun biçimde işlediğini göreceksiniz. Cihaz kendi kendini düzenler ve ayara ya da onarıma gereksinim duymadan yıllarca çalışabilir. Yalnızca temiz tutun, matlaşmaları halinde elektrik temas noktalarını parlatın ve fiziksel hasara uğrarsa mutlaka onarın (Bay Tesla, zamanla değiştirilmesi gerekecek parçalar için bir set yedek ekledi. Diğer tüm parçalar, örneğin ahşap çıtalar, normal kaynaklardan sağlanabilir.)

Bu olağanüstü icatla nasıl illüzyonlar sergileyeceğinizi öğrenmeyi elbette ki çok isterim çünkü sizin de bildiğiniz gibi, en büyük hayranlarınızdan biriyim. Burada olup

göremediniz ama Karayakkabı' nın (çocuklarımın kedisi yani) cihaz tarafından birkaç kez sağ salim taşındığına ve ailemize geri döndüğüne tanıklık edebilirim.

Sonuç olarak, efendim, bu cihazın yapımında küçük de olsa rol oynamaktan ötürü onur duyduğumu söylememe izin verin.

Sadık dostunuz, Fareham K. Alley, Dip. Müh.

Not: Size sergileme küstahlığında bulunduğum küçük numaraları beğenecek ve şaşırmış gibi yapacak kadar kibardınız. Bir açıklama yapılmasında ısrar ettiğiniz için, beş oyun kâğıdıyla ve kaybolan gümüş dolarlarla yaptığım küçük illüzyonumun klasik avuca saklamanın ve kart zorlamanın bir kombinasyonuyla elde edildiğini bilmek belki hoşunuza gider. Bu numaraya verdiğiniz tepki beni çok mutlu etti; isterseniz her hareketin detaylı açıklamasını göndermekten mutluluk duyarım. F.K.A.

Bunu okur okumaz atölyeme koştum. Komşularıma yakın zamanda ABD'den büyük bir sandık gelip gelmediğini sordum ama haberleri bile yoktu.

22 Kasım 1900

Bu sabah Julia'ya Alley'in mektubunu gösterdim, ona ABD'ye yaptığım son seyahatten bahsetmeyi unutmuştum. Elbette ki meraklandı ve açıklama yapmam gerekti.

"Bütün paran buna mı gitti?" dedi.

"Evet."

"Tesla alacaklılarından kaçtı ve bizim elimizdeyse sadece bu mektup mu var?"Alley'in güvenilir olduğuna dair onu temin ettim ve mektubu benim talebim olmadan yazdığını hatırlattım. Bir müddet bana doğru gelirken paketin *yolda* başına ne gelmiş olabileceğini, nerede olabileceğini ve nasıl alabileceğimizi konuştuk.

Sonra Julia, "Bu illüzyonun nesi bu kadar özel?" diye

sordu.

"İllüzyonun kendisi değil," diye cevapladım. "Nasıl elde edildiği."

"Bay Borden'ın bununla ilgisi var mı?"

"Bakıyorum Borden'ı unutmamışsın."

"Sevgilim, aramızı ilk bozan Alfred Borden'dı. Senelerce düşündüm ve ters giden her şeyin onun bana saldırdığı güne çıktığını gördüm." Gözleri dolmuştu, kederle parlıyordu; konuşması öfkeli ve kendine acıma hissinden mahrumdu. "Bana zarar vermeseydi, ilk çocuğumuzu kaybetmezdim ve sonrasında aramız açılmazdı. Huzursuzluk daha o zamandan başlamıştı. Sonra doğan diğer sevgili çocukların bile Borden'ın o günkü acımasızlığını ve aptallığını telafi edemedi; aranızda devam eden düşmanlık, hâlâ öfkeli olduğunun delili."

"Sana bunu hiç anlatmadım," dedim. "Nereden biliyorsun?"

"Çünkü aptal değilim, Rupert, hem sihirbazlık mecmualarında arada sırada çıkan yazıları da gördüm."

"Hâlâ abone olduğunu bilmiyordum."

"İlgi alanlarım arasında hâlâ ilk sıradasın," dedi. "Bana bu saldırılardan neden bahsetmediğini merak ediyorum sadece."

"Çünkü ben, galiba, bu kavgalardan dolayı biraz utanıyorum."

"Hep o mu saldırdı sahi?"

"Kendimi savunmak zorunda kaldım," dedim.

Borden'ın geçmişine dair yaptığım araştırmalardan ve illüzyonunun işleyişini çözme çabalarımdan bahsettim. Sonra Tesla'nın teçhizatı için beslediğim ümitleri anlattım.

"Borden standard sahne hilelerine başvuruyor," diye açıkladım. "Kabinler, ışık ve makyaj kullanıyor ve kendisini sahnede naklederken bunu saklanarak yapıyor.

Bir cihaza girip diğerinden çıkıyor. Dahiyane bir şey ama gereçleri muammayı gizlemekle kalmıyor, değerini de düşürüyor. Tesla'nın cihazının güzelliği, numaranın açıkta yapılmasına imkân tanıması ve maddeleşme sırasında hiçbir gereç kullanılmaması! Eğer planlandığı gibi işlerse kendimi istediğim bir yere nakledebileceğim; sahnede boş bir yere, kraliyet locasına, büyük dairenin önüne, hatta salonun ortasındaki boş bir koltuğa! Seyircilerin üzerinde muazzam bir etki yaratacak herhangi bir yere."

"Biraz farazi konuşuyorsun," dedi Julia. "Hâlâ planlanıyor mu dedin?"

"Alley'in mektubunda yazdığına göre, bana doğru yola çıkmış. Henüz elime ulaşmadı."

Julia, Tesla'nın cihazıyla ilgili hevesimi en iyi anlayacak kişiydi; sonraki bir saat bana sunduğu ihtimallerden bahsettik. Julia konunun merkezinde yer alan içgüdüyü çabucak tespit etti: Bu illüzyonu halkın önünde yaparsam Borden'ı ebediyen hüsrana uğratırdım!

Julia, ne yapmam gerektiğine dair kalan şüphe kırıntılarını da ebediyen dağıttı. O kadar heyecanlanmıştı ki derhal kargoyu aramaya başladık.

Adrese varmamış bir sandığı aramak için Londra'daki sevkiyat acentalarını dolaşmanın haftalar süreceğini söyledim karamsarlıkla. Ama Julia, kördüğümü kesen o bildik tavrıyla şöyle dedi: "Sormaya postaneden başlasak ya?" Öyle yaptık. İki saat sonra, adıma gelen iki devasa sandığı, Mount Pleasant Ayıklama Bürosu'nun sahipsiz posta bölümünde sağ salim beklerken bulduk.

15 Aralık 1900

Son üç haftanın büyük bölümü sinir harbiyle geçti; atölyeme elektrik bağlanmasını bekledim. Oyuncağıyla oynayamayan küçük bir çocuk gibiydim. Tesla'nın ciha-

zı, Mount Pleasant'tan aldığımdan beri atölyemde kurulu halde duruyor ama elektrik akımı olmadan hiçbir işe yaramıyor. Bay Alley'in kolayca anlaşılır talimatlarını belki bin defa okudum! Hal böyleyken, giderek artan hatırlatmalarım ve zorlamalarım neticesinde Londra Elektrik Firması nihayet gerekeni yaptı.

O zamandan beri prova yapıyorum. Zihinsel ve duygusal olarak bu olağanüstü cihazın ihtiyaçlarına yoğunlaştım. İşte, öğrendiklerimin belli bir sıraya konmamış haliyle özeti.

Tamamen işler halde ve dahiyane bir şekilde bilinen tüm elektrik akımı çeşitleriyle çalışmak üzere tasarlanmış. Bu, cihazla Avrupa'ya, ABD'ye ve -Alley'in talimatlarında iddia ettiğine göre- Uzak Doğu'ya turneye çıkabilirim demek. Yalnız, tiyatronun elektrik bağlantısı yoksa gösteriyi yapamam. Gelecekte, gösteri taleplerini kabul etmeden önce başka şeylerle birlikte bunu da kontrol etmeliyim (birkaç şey daha var).

Taşınabilirlik. Tesla'nın elinden gelenin en iyisini yaptığını biliyorum ama teçhizat felaket derecede ağır. Şu andan itibaren cihazın sevkinin, sandıktan çıkarılmasının ve kurulmasının planlanması öncelikli. Bu, gösterilerimden birine trenle gayrıresmi bir şekilde gitmek, en azından Tesla illüzyonunu sergilemek istiyorsam, geçmişte kaldı demek.

Teknik provalar. Cihazın iki defa kurulması gerekiyor. İlki gösterinin olduğu günün sabahı özel deneme için, sonra da ana perde inikken ve başka bir gösteri yapılıyorken, gösteri için yeniden... Alley takdire şayan bir şekilde hızla ve sessizce nasıl yapılacağına dair tavsiyelerde bulunmuş; ama yine de zor bir iş. Epey prova yapmak gerekecek ve fazladan asistanlara ihtiyaç duyacağım.

Tiyatroların planı. Benim ya da Adam Wilson'un daima önceden tetkik etmemiz gerekecek...

Sahneyi kilitlemek. Bu tatbiki çok basit bir şey ama çoğu tiyatroda, meslek sırlarını öğrenme hakına sahip olduklarını düşünen sahne arkası çalışanlarının size düşman olmalarına neden oluyor. Yabancıların sahnede aslında ne yaptığımı görmeleri söz konusu bile olamaz. Yine daha fazla hazırlık yapmam gerekecek.

Gösteri sonrası cihazın mühürlenmesi ve sökülmesi de rizikolu işlemler. Bu işlemler halledilmeden ve meydana gelecek sorunlar çözülmeden gösteriye çıkmayı kabul edemem.

Bütün bu özel hazırlıklar! Mamafih, dikkatli planlama ve prova, başarılı sahne sihrinin özünü teşkil eder. Hiçbirine yabancı değilim.

İleri doğru küçük bir adım. Tüm sahne illüzyonları, camiada mucitlerinin verdiği isimle bilinir. **ÜÇ LÜTUF, BOYNUNU VURMA, CASSADAGA PROPAGANDASI**, şu sıra revaçta olan illüzyonlardan bazılarına örnek. Borden, kıt hayal gücüyle, numaranın ikinci sınıf haline **YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM** adını koymuş (onun yöntemlerini uygularken bile bu ismi asla kullanmadım). Bir süre düşündükten sonra Tesla'nın icadına **ŞİMŞEK GİBİ** adını koymaya ve bu isimle tanınmasına karar verdim..

Günlüğü açmış olmamı fırsat bilerek geçen Pazartesi, yani 10 Aralık itibarıyla Julia ve çocukların, Idmiston Konakları'nda benimle birlikte oturmaya başladıklarını belirteyim. Noel tatilini geçirmeye gittiğimizde, Caldlow Malikânesini ilk defa görecekler.

Caldlow Malikânesi, 29 Aralık 1900

İkinci bir şans verilmiş, mutlu bir adamım. Ne ailemden ayrı geçirdiğim Noelleri ne de bu mutluluğu tekrar kaybedebileceğimi düşünmeye tahammülüm var.

Sürekli gerçekleşmesi gereken şeye hazırlanıyorum; her şey aksi halde olabilecek olan şeyleri savuşturmak

için. Kasten üstü kapalı konuşuyorum; ŞİMŞEK GİBİ'yi birkaç kere prova ettim ve nasıl işlediğini öğrendim. Sırrı konusunda tedbirli olmalıyım, burada bile.

Çocuklar uyuduğunda ve Julia teşvik ettiğinde, mülkün işlerine yoğunlaştım. Ağabeyimin ihmalkârlığını telafi etmeye kararlıyım.

31 Aralık 1900

Ben bu sözcükleri yazarken on dokuzuncu yüzyıl sona eriyor. Bundan bir saat sonra salona, Julia ve çocukların yanına gideceğim. Beraber yeni yıla ve yeni yüzyıla gireceğiz. Bu gece, kehanetlerle ve kaçınılmaz hatıralarla çınlıyor.

Gizlilik üzerimde tekrar tahakküm kurduğundan, bu akşamın erken saatlerinde Hutton'la birlikte yaptığımız şeyin gerekli olduğunu söylemeliyim.

Yazmak üzere olduğum şey, içimde uyanan ilkel korkular yüzünden titreyen bir el tarafından yazılacak. Bu tecrübeyle ilgili ne yazabilirim diye çok düşündüm ve tek yolun, olan biteni doğrudan, hatta tüm çıplaklığıyla anlatmak olduğuna karar verdim.

Bu akşam, güneş battıktan ve çocuklar yeni yüzyılı görmek için uyanık olsunlar diye erkenden yattıktan kısa bir süre sonra, Julia'ya ne yapmak üzere olduğumu anlattım ve onu oturma odasında bekler vaziyette bıraktım.

Hutton'u buldum; birlikte evden çıkıp Doğu Çayırı boyunca aile kabristanına doğru yürüdük. Prestij malzemelerini bazen bahçıvanların kullandığı el arabasında taşıdık.

Bize yol göstermesi için Hutton'la elimizde sadece rüzgâr fenerleri vardı; karanlıkta asma kilitli kapıyı açmak birkaç dakikamızı aldı. Eski kilit, kullanılmaya kullanılmaya paslanmıştı.

Ahşap kapı savrularak açılırken, Hutton huzursuzlu-

ğunu beyan etti. Onu son derece iyi anlıyordum.

"Hutton," dedim, "Sonuna kadar gelmeni beklemiyorum. İstersen beni burada bekle. Ya da eve dön; ben yalnız devam ederim."

"Hayır, Lordum," diye dürüstçe cevapladı. "Bunu ben kabul ettim. Açıkçası oraya yalnız girmem; bence siz de girmemelisiniz. Ama hayal gücümüzden başka bir şeyden korkmamıza gerek yok.

Arabayı girişte bırakıp içeri girdik. Rüzgâr fenerlerini bir kol boyu ileride tutuyorduk. İlerideki kirişler pek bir şey görmemize izin vermiyordu ama büyük gölgelerimiz yanımızdaki duvarlara vuruyordu. Mozoleyle ilgili anılarım silikti; buraya geldiğim tek seferde hâlâ bir çocuktum. Kabaca yontulmuş dar basamaklar tepenin altına gidiyordu; altta mağara biraz daha genişliyordu ve ikinci bir kapı vardı.

İç kapı kilitli değildi ama sert ve hareket ettirilemeyecek kadar ağırdı. Sürükleyerek açtık ve zifiri karanlığa daldık. Mağaranın önümüzde açıldığını görmekten çok hissediyorduk. Fenerlerimiz karanlığı zor bela yarıyordu.

Havada yakıcı bir koku vardı; o kadar kesifti ki neredeyse ağzımızda bir tat bırakıyordu. Fenerimi indirip biraz daha ışık vermesini sağlamak ümidiyle fitili ayarladım. İçeri girmemizle serbest kalan bir milyon toz zerresi, etrafımızda dönüyordu. Hutton yanımda konuştu; sesi yeraltı odasının boğucu akustiğinde kayboldu. "Efendim, prestij malzemelerini getireyim mi?"

Fenerin ışığında yüz hatlarını ancak seçebiliyordum.

"Evet, getir. Yardıma ihtiyacın var mı?"

"Basamakların dibinde beklerseniz, efendim."

Basamakları çabucak tırmandı; bu işi hemen halletmek istediği belliydi. Fenerinin ışığı uzaklaşırken kendimi daha bir yalnız; karanlığa ve ölülere dair çocukça korkulara açık hissettim.

Burada törenle raflara ve çıkıntılara yerleştirilmiş; tabutlarda ya da kefenlerde yatan; sadece kemikleri ya da kemik parçaları kalmış; lime lime olmuş kıyafetler ve toz içindeki atalarım vardı. Feneri etrafa tuttuğumda, yakındaki çıkıntıların üzerinde duran silüetlerin bazılarını seçebildim. Mozolenin aşağısında bir yerde, lambamın ışığından uzakta, büyük bir kemirgenin sesini duydum. Sağa ilerledim, elimi uzattım ve belimin hizasındaki taş bir çıkıntıyı hissedip tuttum. Dokununca ele gelen, küçük, keskin nesnelerin ayırdına vardım. Koku bir anda şiddetlendi ve öğürmeye başladım. Geri çekilirken, fenerimin savrulan ışığında eski bir hayatın korkunç kalıntılarını gördüm. Geri kalan her şey görünmezdi; yine de lambamın kısacık menzilinin dışında, önümde yatan manzarayı hayal edebiliyordum.

Lambayı yukarıda tutup orada ne olduğunu görmek için kendimi zorladım. Gerçeğin, hayal ettiğim şeyler kadar nahoş olmayacağını biliyordum. Çoktan ölmüş atalarımın gelişimle uyandıklarını; hareket ettiklerini; korkunç bir kafanın veya kemikli bir elin kalktığını; varlığımın içlerinde uyandırdığı ücra korkuları, boğuk sesleriyle anlattıklarını hissettim.

Bu kayalık raflardan birinde, babamın tabutu vardı.

Korkularımla paramparça olmuştum. Hutton'un peşinden açık havaya çıkmak istedim; buna rağmen, mozolenin derinliklerine inmem gerektiğini biliyordum. İkisini de yapamıyordum; korku beni olduğum yere mıhlamıştı. Açıklama arayan ve bilimsel yöntemleri kabul eden mantıklı biriyim; yine de Hutton'un benden uzakta olduğu birkaç dakika içinde mantıksızlığın eziyetine maruz kaldım.

Nihayet Hutton'un prestij malzemelerinin olduğu ilk çuvalı sürükleyerek basamaklardan indiğini duydum. Kendi başına rahat rahat taşıyor olsa da ona memnuni-

yetle yardım ettim. Çuvalı kapıdan geçirirken fenerimi yere bıraktım; Hutton kendi fenerini el arabasının yanında bıraktığından neredeyse zifiri karanlıkta çalışıyorduk.

Ona, "Buraya gelip bana yardım ettiğin için çok memnunum,Hutton, " dedim.

"Anlayabiliyorum, Lordum. Ben de bunu tek başıma yapmaya cesaret edemezdim."

"O halde bir an önce bitirelim."

Bu kez el arabasına birlikte gittik ve ikinci büyük çuvalı indirdik.

Başlangıçta mezarı tümüyle keşfedip prestij malzemelerini koyacak en uygun yeri bulmayı planlıyordum ama böyle bir şey yapmak için tüm isteğimi kaybetmiştim. Fenerlerimiz karanlığı yarmakta yetersiz kaldığı için sadece yakın mesafede araştırma yapabilirdik. Kolayca gözümde canlanan rafları ve çıkıntıları daha fazla araştırma fikri beni bunaltıyordu. Raflar iki yanımdaydılar; mağara onların ötesinde alabildiğine uzanıyordu; ölümle, ölülerle, nihailiğin kesif kokusuyla, farelere terk edilmiş hayatlarla doluydu.

"Çuvalları buraya bırakacağız," dedim. "Yerden mümkün mertebe yükseğe. Yarın gündüz vakti tekrar geleceğim. Daha iyi bir meşaleyle."

"Tamamen anladım, efendim."

Birlikte sol duvara gidip bir çıkıntı daha tespit ettik. Kendimi toparlayıp üstünde elimi dolaştırdım. Bir şey yok gibi görünüyordu; Hutton'un da yardımıyla iki çuval prestij malzemesini kaldırıp koydum. Bunu yaptıktan sonra başka bir şey söylemeden çabucak yeryüzüne döndük ve dış kapıyı kapadık. Titredim.

Gece vakti bahçenin soğuğunda Hutton'la el sıkıştık.

"Yardım ettiğin için sağol, Hutton," dedim. "Aşağısının öyle olduğu aklıma gelmezdi."

"Benim de, Lordum. Bu akşam benden istediğiniz başka bir şey var mı?"

Düşündüm.

"Karınla beraber gece yarısı bana ve Leydi Colderdale'e katılır mısın? Yeni yılı karşılamayı planlıyoruz."

"Sağolun, efendim. Bundan onur duyarız."

Keşif gezimiz işte böyle sona erdi. Hutton el arabasını bahçe kulübesine doğru götürdü, ben de Doğu Çayırı'nı geçip evin etrafından dolaşarak ön kapıya geldim. Olaylar hafızamda tazeyken yazmak için doğrudan bu odaya geldim.

Yalnız, başlamadan önce mecburi bir gecikme meydana geldi. Odaya girerken boy aynasında kendimi gördüm ve durup baktım.

Çizmelerim ve bileklerim kalın, beyaz bir tozla kaplanmıştı. Örümcek ağları omuzlarıma ve göğsüme dolanmıştı. Saçım kafama yapışmıştı; buna sebep olan kalın, gri toprak tabakası yüzüme de bulaşmıştı. Kan çanağına dönmüş gözlerim, boş bir maskeye dönmüş yüzümden bakıyordu. Birkaç saniye boyunca kendi görüntüme saplanıp kaldım. Aile mezarlığına yaptığım ziyaretle korkunç bir şekilde değişmiş, oranın sakinlerinden biri olmuştum sanki.

Bu düşünceyi kirli kıyafetlerimle birlikte attım, soyunma odamda beni bekleyen dolu küvete girdim ve yıkanıp paklandım.

Gece yarısı yaklaşıyor. Seneyi -ve bu seferlik asrı- uğurlayıp yenisini karşılayacağımız sade ve tanıdık tören için aileme ve ev ahalisine katılma vaktidir.

Yirminci yüzyılda çocuklarım büyüyüp serpilecekler; on dokuzcu yüzyılın adamı olan ben, vakti gelince onları terk edeceğim. Ama gitmeden önce, iz bırakmaya niyetliyim.

1 Ocak 1901

Mozoleye geri döndüm ve prestij malzemelerini daha iyi bir duruma getirdim. Hutton'la beraber fare zehiri koyduk; ileride, malzemeleri saklamak için çuval bezinden daha sağlam bir şey bulmalıyım.

Idmiston Konakları, 15 Ocak 1901

Hesketh Unwin bana üç program ayarladığını söyledi. İki tanesi teyit edilmiş; üçüncüsüyse, Unwin'in standart program teklifinde cazip bir şekilde tanıtılan **ŞİMŞEK GİBİ**'yi eklememi şart koşuyor. Kabul ettim; yani üçüne de kesin gözüyle bakabiliriz. Toplam üç yüz elli gine!

Tesla'nın cihazı dün Derbyshire'dan geldi. Adam Wilson'un yardımıyla hemen açıp kurdum. Saatime göre on beş dakikadan az sürdü. Tiyatroda ise bunu on dakika içinde yapabilmeliyiz. Bay Alley'in talimatlarında, Tesla'yla beraber taşınabilirliğini test ederlerken bütün her şeyi kurmalarının on iki dakikadan daha kısa sürdüğü yazıyor.

Adam Wilson illüzyonun sırrını biliyor, bilmek zorunda. Adam, beş yıldan fazla bir zamandır benimle çalışıyor. Ona güveniyorum. Mümkün mertebe emin olmak adına, başarılı geçen her gösteriden sonra adına açılacak bir hesapta birikmek üzere on poundluk gizlilik ikramiyesi teklif ettim. Gertrude'la ikinci çocuklarını bekliyorlar.

ŞİMŞEK GİBİ'nin sahne sunumu ve başka birkaç illüzyonumun provası için daha çok çalışmaya başladım. Son gösterimden beri birkaç ay geçtiği için biraz paslanmışım. Böyle tekdüze bir işe isteksiz yaklaştığımı itiraf ediyorum ama yerleştikten sonra eğlenmeye başladım.

2 Şubat 1901

Bu gece Finsbury Park Empire'da gösteri yaptım ama

ŞİMŞEK GİBİ'yi eklemedim. İşi havayı koklamak, seyirci önünde gösteri yapmanın verdiği hissi tecrübe etmek için kabul ettim.

KAYBOLAN PİYANO versiyonum çok iyi gitti; uzun uzun alkışlandım ama gösterimin sonunda kızgın ve mutsuzdum.

Tesla illüzyonunu sergilemek için yanıp tutuşuyorum!

14 Şubat 1901

Dün **ŞİMŞEK GİBİ**'yi iki kere prova ettim, yarın da iki kere prova edeceğim. Daha fazlasını yapmaya cesaret edemiyorum. Cumartesi akşamı Holloway Yolu'ndaki Trocadero'da ve ertesi hafta en az bir kere daha gösterim var. Yeterince düzenli sergilersem fazladan provalara, sahne dışı hareketlere, dikkat dağıtma ve konuşmalara gerek kalmaz diye düşünüyorum.

Tesla beni yan etkiler konusunda uyarmıştı; gerçekten çok büyük boyuttalar. Cihazı kullanmak çocuk oyuncağı değil. İçinden her geçtiğimde acı çekiyorum.

İlk olarak fiziksel acı var. Vücudum ayrışıyor, dağılıyor. Her bir zerrem bir yana atılıyor, havayla bir oluyor. Saniyeden daha kısa, ölçülemeyecek kadar kısa bir zamanda, vücudum elektrik dalgalarına dönüşüyor. Boşlukta yol alıyor. Hedeflenen noktada yeniden birleşiyor.

Bam! Parçalandım. Bam! Yeniden birleştim!

Vücudumun her kısmında, her yönde patlayan şiddetli bir şok bu. Avucunuza çelik bir çubukla vurulduğunu düşünün. Şimdi aynı yere değişik açılardan on, hatta yirmi tanesinin birden vurduğunu hayal edin. Daha fazlası parmaklarınıza, bileklerinize vuruyor. Yüz tanesi elinizin tersine, parmaklarınızın ucuna, tüm eklemlerinize iniyor. Daha fazlası teninizin içinde patlıyor.

Şimdi acıyı tüm vücudunuzun içine ve *dışına* yayın.

Bam!

Saniyenin milyonda biri kadarlık şiddetli bir acı!

Tekrar Bam!

İşte böyle bir his.

Yine de, seçilen noktaya vardığımda saniyenin milyonda biri kadar zaman önceki halimden hiç farkım yok. Kendi içimde bir bütünüm, kendi kendime tıpa tıp benziyorum ama nihai acının şokundayım.

Caldlow Malikânesi'nde ne yaşayacağımı bilmeden Tesla cihazını ilk kullandığımda, öldüğüme inanarak yere yığıldım. Kalbimin, beynimin böyle bir acı patlamasından sağ çıkması mümkün görünmüyordu. Düşüncelerim, duygusal tepkilerim yoktu. Öldüğümü hissettim ve buna uygun davrandım.

Yere düştüğümde, deneme için orada benimle olan Julia yanıma koştu. Ölüm sonrası dünyayla ilgili ilk canlı hatıram, hayat belirtisi aramak için gömleğimin altına uzanan elleriydi. Sarsıntı ve şaşkınlıkla; onu yanımda bulmaktan, şefkatini hissetmekten dolayı mutlu bir halde gözlerimi açtım. Çabucak kalkmaya, iyi olduğuma onu inandırmaya, sarılmaya ve öpmeye, bir kez daha kendim olmaya gücüm yetti.

Hakikaten, bu şiddetli tecrübeden sonra fiziksel iyileşme hızlı gerçekleşiyor ama zihinsel etkileri tüyler ürpertici...

Derbyshire'da ilk denemeyi yaptığımız o gün, öğleden sonra deneyi tekrarlamak için kendimi zorladım ama netice itibarıyla Noel zamanının büyük bölümünde en karanlık kasvetin esiri oldum. İki defa ölmüştüm. Yaşayan ölülerden biri, lanetli bir ruh olmuştum. Yaptığım şeyi hatırlatan malzemelerden daha sonra kurtulmalıydım. Anlattığım gibi, bu tüyler ürpertici görevi yerine getirecek cesareti yeni yıldan önce bulamadım.

Dün burada, Londra'da, elektrikle aydınlanan atölye-

min aşinalığında, Tesla teçhizatı kuruluyken iki prova daha yapmam gerektiğini hissettim. Ben bir gösteri sanatçısıyım, bir profesyonelim. Yaptığım işe bir kılıf uydurmalı, onu süsleyip püslemeliyim. Tiyatroda kendimi şimşek gibi nakletmeli, varış anında imkânsızı sergilemiş bir sihirbaz gibi görünmeliyim.

Darbe yemiş gibi dizlerimin üzerine çökmek söz konusu bile olamaz. Saniyenin milyonda biri kadarlık ıstırabımı bir bakışla bile açığa vurmak saçmalık olur.

Demem o ki çift katmanlı bir aldatmaca yürütüyorum. Sihirbaz normalde "imkânsız" bir etki yaratır: Bir piyano göz önünden yok olur, bilardo topu sihirli bir şekilde yoktan var olur, bir kız aynadan geçirilir. Seyirciler imkânsızın mümkün kılınmadığının tabii ki farkındadırlar.

Bilimsel yöntemiyle **ŞİMŞEK GİBİ**, hakikatte şimdiye dek imkânsız olanı başarmakta. Seyircilerin gördüğü şey, gerçekte olanın ta kendisi! Ama bunun öğrenilmesine izin veremem; çünkü bu sefer bilim, sihrin yerini aldı.

Dikkatli davranarak, yarattığım mucizenin daha az mucizevi görünmesini sağlamalıyım. Element ileticisinden dağılmamış ve tekrar toplanmamış gibi çıkmalıyım. O yüzden acıyı karşılamayı ve hazırlıklı olmayı, iki büklüm olmadan tepki vermeyi, kollarım havada sahnenin önüne gelip yüzümde etkileyici bir tebessümle alkışları kabul etmeyi öğrenmeye çalışıyordum. Fazla değil, kâfi miktarda kafa karıştırmak için.

Dün olanları yazıyorum çünkü dün gece eve döndüğümde olanları kaydetmeyi düşünemeyecek kadar ümitsizlik içindeydim. Şimdi, öğleden sonra; aşağı yukarı kendime geldim sayılır ama yarın iki prova daha var; fikri bile beni yoruyor ve bunaltıyor.

16 Şubat 1901

Bu gece Trocadero'daki gösteriyi düşündükçe tüylerim diken diken oluyor. Bütün sabah tiyatrodaydım. Cihazı kurdum, test ettim, söktüm ve tekrar sandıklarına kaldırdım. Ondan sonra, beklenildiği gibi, sahneyi ve gereçlerini kilitlememe şiddetli karşı çıkan işçilerle tartışmalı, bir pazarlık süreci başladı. Sonunda, elden ele geçen bir miktar para meseleyi çözdü ve istediğim oldu ama bu da, gösteriden elde edeceğim gelirde büyükçe bir gedik açtı. Bu illüzyonu sergilemek, ancak daha önce aldığım ücretlerden çok daha fazlasını talep etmekle mümkün olabilecek. Bu geceki gösteri pek çok şeyi belirleyecek.

Şimdi Holloway Yolu'na dönmeden önce bir iki saat boş vaktim var. Bir kısmını Julia ve çocuklarla geçirmeyi, kalanında da biraz kestirmeyi düşünüyorum. Fakat o kadar gerginim ki uyku imkânsız görünüyor.

17 Şubat 1901

Dün gece Trocadero'nun sahnesinden büyük locaya emniyet içinde geçtim. Teçhizat kusursuz çalıştı.

Ancak seyirciler alkışlamadılar çünkü ne olduğunu görmediler! Neden sonra gelen alkış heyecandan ziyade hoşnutluk ifadesiydi.

Numara için daha güçlü bir gelişme safhası, daha büyük tehlike hissi lâzım. Maddeleştiğim ana dikkat çekmek için vardığım nokta spot ışığıyla aydınlatılmalı. Adam'la bu konuda konuştum; dahiyane bir fikirle cihazdan çekeceğim bir elektrik bağlantısıyla, ışığın hareketini işçilere bırakmadan, kendim kumanda etmemi teklif etti. Sihir sürekli gelişiyor.

Salı günü aynı tiyatroda tekrar gösterimiz var.

En iyisini sona sakladım. Darbenin şokunu tamamen gizlemeyi başardım. Hem gösteriyi seyircilerin arasından

izleyen Julia, hem de kulis perdesindeki oynar bölüm sayesinde sahne arkasında duran Adam, ortaya çıkışımın neredeyse kusursuz olduğunu söylediler. Seyircilerin tüm dikkatlerini vermemeleri bu noktada işime yarıyor; meydana gelen tek kusuru sadece Julia'yla Adam gördü (istemeden bir adım geri attım).

Kendi adıma, cihazla yaptığım alıştırmalar neticesinde korkunç şokun eskisi kadar korkunç gelmediğini söyleyebilirim; her seferinde biraz daha iyiye gidiyor. Bir ay içinde etkiyi dışarıya belli etmeden karşılayabileceğim.

Yer değiştirdikten sonra hissettiğim keder, ilk teşebbüsleriminden sonra daha da azaldı.

Derbyshire'da, 23 Şubat 1901

Hafta sonunda çıkardığım derslerden sonra Salı günkü performansım çok daha iyileşti ve *The Stage*'de övgüyle bahsedilmesini sağladı; daha iyi lehime bir sonuç aklıma gelmiyor! Dün trende Julia'yla birbirimize yazıyı tekrar tekrar okuyup kariyerim üzerinde yaratacağı mutlak etkiyi kutladık. Derbyshire'daki geçici sürgün halimiz nedeniyle gelecek hafta başı Londra'ya dönmeden neticeden haberdar olmayacağız. Keyifle bekleyebilirim. Çocuklar yanımızda, hava soğuk ve güneşli, kır manzarası yumuşak renkleriyle bizi büyülüyor.

Kariyerimin zirvesine yaklaştığımı hissediyorum.

Londra'da, 2 Mart 1901

Randevu defterimde emsali görülmemiş bir halde, gelecek dört aylık dönemde yapılması teyit edilmiş *otuz beş* gösteri var. Bunların üçü kendi sahne adım için düzenlenmiş gösteriler; bunlardan birinin adı *Muhteşem Danton Eğlendiriyor;* on yedi tiyatroda ismim en üstte olacak; geri kalan gösteriler itibar yerine bol para veriyor.

Bu seçenek bolluğuyla kabul etmeden önce kulis bölgesinin bazı teknik şartlara uymasını ve sahne gereçlerini kilitleme isteğime rıza gösterilmesini talep ettim. Oditoryumun ayrıntılı bir planının bana verilmesini ve elektrik tesisatının gücü ve güvenilirliği konularında bilgilendirilmeyi şart koştum. İki seferinde, tiyatro yöneticileri beni sahnelerinde görmeye o kadar heveslilerdi ki gösterimden önce elektrik kullanmaya başlayacakları hususunda beni temin ettiler.

Ülkeyi dolaşacağım. Brighton, Exeter, Kidderminster, Portsmouth, Ayr, Folkestone, Manchester, Sheffield, Aberystwyth, York, ilk turnemde pek çok diğer şehirle ve birkaç gösterimin olduğu başkentle birlikte beni karşılayacak.

Seyahate rağmen (birinci sınıf trenler ve faytonlarla gideceğim ve parası benden çıkmayacak), program gayet makul; küçük turne ekibim ülkeyi bir baştan bir başa katederken, Caldlow Malikânesi'ne yapmamız gereken ziyaretler için bol vaktimiz olacak.

Menajerim şimdiden yabancı turnelerden, belki yakın zamanda bir ABD seyahatinden daha bahsetmeye başladı. Burada belli sorunlara neden olabilir ama hiçbiri zirvedeki bir sihirbazın çözemeyeceği şeyler değil.

Her şeyden gayet memnunum; sınırsız bir kendine güven hissiyle yazdığım için af dilerim.

Southampton'da, 10 Temmuz 1901

Southampton'daki Duchess Tiyatrosu'nda bir haftalık programın tam ortasındayım. Julia dün beni ziyarete gelerek istediğim evrakları ve defterleri getirdi. Bu sayede elime geçen günlüğe yazmak için iyi bir fırsat.

ŞİMŞEK GİBİ'yi birkaç aydır sürekli yenileyip prova ediyorum; üç aşağı beş yukarı kusursuz hale geldi. Başlangıçtaki tüm umutlarım gerçek oldu. Çektiğim

fiziksel acılara görünüşte herhangi bir tepki vermeden boşluktan geçebiliyorum. Nakil düzgün, pürüzsüz ve seyircinin gözünden izahı imkânsız bir şekilde işliyor

Başıma bela olan zihinsel yan etkiler de artık sorun oluşturmuyor. Bunalıma düşmüyorum; kendimden şüphe duymuyorum. Tam tersine, (bu sırrı kimseye açmıyorum ve bu kilitli günlükten başka bir yere yazmıyorum), vücudumun parçalanması neredeyse bağımlısı olduğum bir zevk haline geldi. İlk başta ölüm ve sonraki hayat hayalleriyle cesaretim kırılmıştı ama nakil işlemi benim için artık her gece tecrübe ettiğim bir yeniden doğuş, kendini yenileme. İlk günlerde alıştırma için numarayı pek çok kez yapmak zorunda olmam beni endişelendiriyordu ama bir gösteriyi tamamlar tamamlamaz ikincisi için yanıp tutuşuyorum.

Üç hafta önce, gösterilerim arasındaki geçici bir boşluk döneminde, Tesla'nın cihazını atölyeme kurup işlemi gerçekleştirdim. Yeni teknikler denemek ya da var olan teknikleri mükemmelleştirmek için değil; sırf verdiği fiziksel zevk için.

Her gösteride meydana gelen prestij malzemelerinden kurtulmak hâlâ sorun teşkil ediyor ama bunca haftadan sonra işi en az sıkıntıyla halledebileceğimiz birkaç yöntem bulduk.

Yaptığım yeniliklerin çoğu, gösteri tekniğiyle ilgili. İlk başta, mucizevi etkinin seyircilerimi büyülemeye yeteceğini sanma hatasına düştüm. Sihrin en büyük gerçeklerinden birini ihmal etmiştim: numaranın mucizesi, sunuşla vurgulanmalıdır. Seyirciler kolay kolay kanmaz; sihirbazın ilgiyi uyandırması, muhafaza etmesi ve görünürde imkânsızı başararak tüm beklentileri boşa çıkarması gerekir.

Tesla'nın cihazını -profesyonel illüzyonistlerin çoğuna aşina olduğu- sihirbazlık efektleri ve teknikleriyle

süsleyerek **ŞİMŞEK GİBİ**'yi merak uyandıran, tüyler ürperten ve nihayet afallatan bir halde sunmaya başladım. Tüm gösterilerde aynı efektleri kullanmıyorum ve kendimi yenileyip rakiplerimi şaşırtmak adına kasıtlı değişiklikler yapıyorum. İşte seyircilerimin dikkatini çekmek ve yanlış yönlendirmek için izlediğim yollardan bazıları:

Kullanılmadan önce ve bazen *kullanıldıktan sonra* incelenmesine izin veriyorum;

Arada sırada sahneye seyircilerin arasından şahitler çağırıyorum;

Seyircilerden birinin verdiği ve ayırt edebileceği şahsi bir eşyayı naklolurken yanıma alıp numaranın bitiminde ortaya çıkarıyorum;

Un, tebeşir veya benzer bir şeyle işaretleniyorum ki seçtiğim yerde belirdiğimde benim, şüphe götürmez bir şekilde saniyeler önce sahnede duran adam olduğum anlaşılsın...

Kendimi tiyatronun değişik yerlerine yolluyorum; kısmen binanın planına, kısmen de yaratmak istediğim etkinin büyüklüğüne göre seçim yapıyorum. Bir anda orta veya arka koltuklara, vestiyere ya da localardan birine gidebilirim...

Kendimi, sırf bu amaç için etrafa yerleştirilmiş sahne gereçlerine yolluyorum. Mesela bazen, gösteri boyunca oditoryumun üzerinde sallanan büyük bir ağın içine varıyorum. Bir başka rağbet gören efekt de kendimi, seyircilerin gözü önünde duran ve gizli bir kapaktan girmemi engellemek için gönüllüler tarafından kuşatılmış mühürlü bir kutu ya da sandığa yollamam.

Mamafih bu serbestlik beni pervasız kıldı. Bir akşam, nereden aklıma estiyse kendimi sahnedeki su dolu tanka yolladım. Bu büyük bir hataydı. Sihirbazlığın en büyük günahını işlemiştim; etkiyi prova etmemiş ve her şeyi şansa bırakmıştım. Olay yaratan ve şiddetli bir şekilde

suya varmam, seyircilerin heyecanla ayağa fırlamalarına yol açtıysa da neredeyse ölümüme sebep oluyordu. Ciğerlerim bir anda suyla doldu; bir iki saniye içinde ölüm kalım mücadelesi vermeye başladım. Adam Wilson'un hızlı müdahalesiyle kurtulabildim. Korku içinde Borden'ın daha önceki saldırılarından birini hatırladım. Maddeleşmeyle ilgili bu nahoş dersten sonra, yeni bir etki deneyecek olursam enine boyuna prova ediyorum.

Programımın büyük bölümü geleneksel illüzyonlardan oluşuyor tabii. Muazzam bir repertuvarım var; ne zaman yeni bir tiyatroda gösteri yapmaya başlasam, programımı değiştiriyorum. Programımda çeşitliliğe daima önem veriyorum; **KAPLAR VE TOPLAR** ya da **ESRARENGİZ ŞARAP ŞİŞELERİ** gibi bildik el çabukluğu oyunlarından biriyle başlıyorum. Değişik türde birkaç iskambil numarası onu takip ediyor; sonra da görsel lezzet olsun diye eşarp, bayrak, kâğıttan çiçek veya mendillerle yapılan numaralardan birini yapıyorum. Finale doğru masalar, kabinler veya aynaların kullanıldığı, genellikle seyircilerin arasından gönüllülerin dahil olduğu iki üç oyun sergiliyorum. Programımı istisnasız bir şekilde **ŞİMŞEK GİBİ**'yle kapatıyorum.

Derbyshire'da, 14 Haziran 1902

Hiç bu kadar meşgul olmamıştım. 1901'in Ağustos-Ekim ayları arasında Britanya turnesine çıktım. Geçen sene Kasım'la bu sene Şubat arasında ABD'ye bir kez daha gittim. Mayıs'a kadar Avrupa'yı dolaştım. Şimdi de İngiliz tiyatrolarında uzatmalı bir turneye çıkacağım; bu sefer deniz kenarındaki tatil yörelerine kurulmuş tiyatrolara yoğunlaşacağız.

Gelecekle ilgili planlar.

Uzun bir süre dinlenmek ve ailemle vakit geçirmek

niyetindeyim! Eylül ayının büyük bölümünü ve Ekim'in illk yarısını bunun için boş tuttum.

ABD'deyken Nikola Tesla'yı bulmaya çalıştım. Cihazıyla ilgili belli sorularım ve performansını arttıracak tavsiyelerim var. İşime ne kadar yaradığını duymak isteyeceğine de eminim. Fakat Tesla yer yarılmış da içine girmiş sanki. İflas ettiği ve alacaklılarından saklandığı rivayet ediliyor.

Londra'da, 3 Eylül 1902

Önemli bir açıklama!

Dün akşamın erken saatlerinde, Islington'daki Daly's Tiyatrosu'nda gösteriler arasında dinlenirken, beni görmek isteyen birinin sahne kapısında beklediğini söylediler. Kartvizitini görünce adamı derhal içeri almalarını söyledim. Gelen Bay Arthur Koenig'di, Borden'la ilgili düşünecek çok şey veren gazeteci... Bay Koenig'in *Evening Star*'da Yardımcı Haber Şefi olduğunu öğrenmek beni şaşırtmadı. Seneler bıyıklarına gri tüyler, kemerine birkaç delik eklemişti.

Samimi bir şekilde elimi sıktı ve omuzlarıma vurdu. "Gösterinizi izledim, Bay Danton!" dedi. Yürekten tebriklerimi kabul edin. En sonunda eleştiriler bir müzikhol gösterisinin hakkını veriyor. Hem şaşırdığımı hem eğlendiğimi itiraf etmeliyim."

"Bunu duyduğuma çok memnun oldum," dedim ve Bay Koenig'e viski ikram etmesi için kostümcüme işaret ettim. İçkiyi doldurunca bizi yalnız bırakmasını ve on beş dakika sonra gelmesini istedim.

"Sağlığınıza, efendim!" dedi Koenig kadehini kaldırarak. "Yoksa, Lordum mu demeliyim?"

Şaşkınlıkla baktım.

"Bunu nereden biliyorsunuz yahu?"

"Neden bilmeyecekmişim? Ağabeyinizin ölüm haberi

gazetelerde oldukça çıktı."

"Haberleri okudum," diye cevapladım. "Ama hiçbiri benden bahsetmiyordu."

"Bence bunun sebebi, Fleet Sokağı'nda çok az kişinin gerçek adınızı biliyor olması. Ancak gerçek bir hayranınız Henry Angier'la bağlantınızı kurabilir."

"Gözünüzden hiçbir şey kaçmıyor, değil mi?" dedim gönülsüz bir takdirle.

"Bu tarz bilgiler kaçmaz, efendim. Merak etmeyin, sırrınız emin ellerde. Sır *olduğunu* farzediyorum?"

"Hayatımın iki yanını birbirinden ayrı tuttum hep. O açıdan bu bir sır; eğer buna göre davranırsanız memnun olurum."

"Sözüme güvenebilirsiniz, Lordum. Bana karşı dürüst olduğunuz için müteşekkirim. Sırların sermayeniz olduğunun farkındayım; onları bulmak veya meydana çıkarmak gibi bir niyetim yok."

"Geçen sefer böyle demiyordunuz," diye belirttim. "Son karşılaşmamızda..."

"Bay Borden, evet. İtiraf etmeliyim ki o bir istisnaydı. Ketumluğuyla *sinirimi bozuyordu*."

"Sizi anlıyorum."

"Evet, efendim, biliyorum."

"Söyleyin bana, Koenig. Bugün gösterimi izlediniz. Finaldeki illüzyonum hakkında ne düşünüyorsunuz?"

"Bay Borden'ın sadece yonttuğu odunu alıp sanat eseri haline getirmişsiniz."

Bu sözler kulaklarıma müzik gibi geldi. Ama yine de, "Şaşırdığınızı söylediniz ama siniriniz bozulmadı, değil mi?" diye sormadan duramadım.

"Bozulmadı. Sizin yarattığınız muamma hissine aşinayım. Usta bir illüzyonisti iş başında izlerken, mucizenin nasıl elde edildiğini merak edersiniz ama izah edilirse büyük bir hayal kırıklığına uğrayacağınızı da bilirsiniz."

Bunu söylerken gülümsedi, sonra mutlu bir sessizlik içinde viskisinden bir yudum aldı.

"Sakıncası yoksa," dedim sonunda, "ziyaretinizi neye borçlu olduğumu öğrenebilir miyim?"

"Rakibiniz Bay Borden hususunda özür dilemeye geldim. Hakkında ileri sürdüğüm bütün o karmaşık teorilerin hatalı, sizin kaba ve basit teorinizin ise doğru olduğunu itiraf etmeliyim."

"Anlayamadım," dedim.

"Önceki ziyaretimde, Bay Borden'ın emsalsiz ve üstün bir sihir sergilediğine dair abartılı bir teori ileri sürdüğümü hatırlarsınız."

"Hatırlıyorum," dedim. "Mantığınızla beni buna inandırdınız. Size minnet..."

"Lâkin sizin daha sade bir açıklamanız vardı. Borden bir değil iki kişi, dediniz. İkizler, dediniz. Gerektiğinde birbirlerinin yerini alan tek yumurta ikizleri."

"Ama deliller..."

"Haklıydınız, efendim! Bay Borden'ın gösterisi sahiden de ikizlere dayanıyor. Alfred Borden iki isimden türetilmiş: Albert ve Frederick, tek kişilik gösteri yapan ikiz kardeşler."

"Bu doğru değil!" dedim.

"Ama bu sizin teoriniz."

"Herhangi bir teori işte,"diye açıkladım. "Çabucak çürüttünüz. Elinizdeki deliller..."

"Çoğunun tesadüfî olduğu ortaya çıktı; geri kalanı da düzmeceymiş. Genç bir gazeteciydim, mesleğimde ustalaşmamıştım. O zamandan beri gerçekleri teyit etmeyi, bir kez daha teyit etmeyi, sonra bir kez daha teyit etmeyi öğrendim."

"Ama konuyu kendim araştırdım," dedim. "Doğum kayıtlarını, gittiği okuldaki sicilini inceledim..."

"Uzun zaman önce düzenlenmiş, Bay Angier." Soru

sorarmış gibi baktı, bana doğru hitap ettiğine emin olmak istiyor gibiydi. Başımı salladım; devam etti. "Bordenlar hayatlarını bu illüzyon üzerine kurmuşlar. Onlara güven olmaz."

"Çok dikkatli inceledim," diye ısrar ettim. "Bu isimde iki kardeş olduğunu biliyorum ama biri diğerinden iki yaş küçük!"

"Yanlış hatırlamıyorsam ikisi de Mayıs'ta doğmuş. Doğum kaydını 8 Mayıs 1856'dan 18th Mayıs 1858'e değiştirmek fazla maharet istemez."

"İki kardeşin beraber çekilmiş bir fotoğrafı vardı!"

"Evet, bulması da çok kolay! Bizim gibileri şaşırtmak için bırakılmış olsa gerek. Nitekim şaşırdık."

"Ama iki kardeş birbirine hiç benzemiyor. Resmi kendim gördüm!"

"Ben de gördüm. Aslında, büromda bir kopyası var. Yüz hatlarının arasındaki fark inanılmaz. Ama makyajla ne kandırmacalar yapıldığını herkesten iyi bilirsiniz."

Haberlerle yıldırım çarpmışa dönmüştüm. Doğru düzgün düşünemez bir halde yere baktım.

"Üzücü *ve* sinir bozucu, değil mi?" dedi Koenig. "Siz de böyle hissediyor olmalısınız. İkimiz de eşek şakası kurbanıyız."

"Bundan emin misiniz," diye direttim. "Kesinlikle emin misiniz?" Koenig yavaşça başını sallıyordu. "Mesela, iki kardeşi bir arada gördünüz mü?"

"Emin olmamın sebebi bu zaten. Sadece bir kere, kısa bir süre için buluştuklarını gördüm."

"Onları takip mi ediyordunuz?"

"Bir tanesini takip ediyordum," diye düzeltti. "Bir Ağustos akşamı Bay Borden'ı evinden itibaren takip ettim. Yalnız başına Regents Parkı'na gitti, görünüşe bakılırsa yürüyüşe çıkmıştı. Yüz metre kadar gerisinden gidiyordum. Parkın merkezi civarına geldiğimizde karşı

taraftan bir adam ona yaklaştı. Karşı karşıya geldiklerinde üç saniye kadar durup konuştular. Sonra yürümeye devam ettiler. Yalnız, Borden küçük bir deri çanta taşıyordu. Konuştuğu adam az sonra yanımdan geçti; tıpa tıp Borden'a benzediğini gördüm."

Düşünceli bir halde Koenig'e baktım.

"Nereden biliyorsunuz...?" Bir hata ihtimali üzerinde dikkatle düşünüyordum. "Yürüyüp giden adamın, çantayı taşıyanın yani, Borden'la konuşan adam olmadığını nereden biliyorsunuz? Geldiği yöne geri dönmüş olabilir. Öyleyse, Borden tekrar yanınızdan geçmiş olamaz mı?"

"Ne gördüğümü biliyorum, Lordum. Belki şaşırtmaca amacıyla farklı kıyafetler giymişlerdi ama bu sayede ikisini birbirinden ayırabildim. Buluştular, birbirlerinin yanından geçtiler, tıpa tıp aynıydılar."

Zihnim tamamen bu konu üzerine yoğunlaşmıştı. Bir sihirbazlık gösterisi düzenlemenin yolu yordamı üzerine hızla düşünmeye başlamıştım. İkiz oldukları doğruysa, iki kardeşin de her gösteride tiyatroda hazır bulunması gerekirdi. Kulis çalışanları mutlaka sırrı öğrenirdi o zaman. Borden'ın sahne gereçlerini kilitlemediğini biliyordum; hem gösteri boyunca sahne arkasında ve kanatlarda dolaşan bir sürü insan var ve haddinden fazla şeye şahit oluyorlar. Yer değiştirme illüzyonunu dublörle yaptığım süre zarfında bu gerçeğin farkındaydım. Ama Koenig'in sözüne bakılırsa, Borden'ın sırrı uzun yıllar gizli kalmıştı. Borden'ın gösterisi ikizlere dayanıyorsa, sırrın yıllar önce açığa çıkması gerekmez miydi?

Öyle değilse, açıklaması neydi? Sır sadece gösteri öncesinde ve sonrasında korunmuş olabilirdi. Sözümona Borden-1 cihazlar ve gereçlerle tiyatroya gelirdi; Borden-2 parçalardan birine saklanmış olurdu. Borden-2 gösteri sırasında ustaca ortaya çıktığında, Borden-1 sahnedeki gereçlere saklanırdı.

Makul görünüyor; hepsi buysa kabul edebilirim. Ama yıllar boyu turnelere çıkıp bir mahalden ötekine gitmek için uzun tren yolculuklarına tahammül etmek, asistanları işe almak, lojman bulmak vesaireyi düşününce acaba diyorum. Borden bir ekiple çalışıyor olmalı: bir *ingénieur* elbette, sahnede görev alacak bir ya da birden fazla asistan, hamallar ve işçiler, bir menajer. Hepsi bu sırra vakıfsa, sessiz kalmaktaki becerilerini takdir etmek gerek.

Diğer yandan, insan tabiatına çok uygun bir şekilde bu kişilere *güvenmiyorlarsa,* Borden-1 ve Borden-2 saklanmak için etraflı bir düzen kurmuş olmalıydılar.

Bunun da ötesinde, tiyatro hayatının günlük gerçekleri söz konusuydu. Mesela, matine gösterisinin olduğu günlerde -cihazların içinde saklanan- Borden-2 gösterilerin arasında ne yapıyordu? Kardeşi diğer sanatçılarla birlikte fuayede dinlenirken saklanmaya devam mı ediyordu? Gizlice soyunma odasına sızıp bir sonraki gösterinin başlamasını mı bekliyordu?

Fark edilmeden tiyatrolara nasıl girip çıkıyorlardı? Sahne kapısı amirleri kıskanç gardiyanlara benzerler; bazı tiyatroların kapıcıları o herkesin kimliğini kontrol etme işini o kadar ciddiye alır ki meşhur oyuncuların bile geç kalma ya da metreslerini gizlice tiyatroya sokmak zorunda kalma ihtimali karşısında soğuk terler döktüğü rivayet olunur. Binaya değişik yollardan, bilhassa dekor bölümünden veya ön kapıdan girmek mümkün ama bu bile sürekli gizlilik, hazırlık ve hatırı sayılır bir rahatsızlığa tahammül etmeyi gerektiriyor.

"Size kafa yoracak bir şey verdim galiba," dedi Koenig düşünce zincirimi kırarak. Boş viski kadehini, yeniden doldurulmasını istermiş gibi elinde tutuyordu; bu konuyu düşünmek için zaman istediğimden, kadehi elinden sertçe aldım.

"Bu sefer bulduklarınızdan emin misiniz?" dedim.

"Hem de nasıl, efendim. Her kelimesinden hem de."

"Geçen sefer kendim kontrol etmem için bana bazı ipuçları vermiştiniz. Benzer bir şey teklif ediyor musunuz?"

"Hayır... sadece sözümü ileri sürüyorum. İki adamı bizzat gördüm; beni ilgilendirdiği kadarıyla başka delile gerek yok."

"Sizin için belki yok ," sohbetin sona erdiğini belirtmek için ayağa kalktım.

Koenig şapkasını ve paltosunu aldı ve kapıya doğru gitti. Ona kapıyı tuttum.

Becerebildiğim kadar kayıtsız bir tavırla ona "Benim illüzyonumu nasıl sergilediğimi merak etmiyor gibisiniz," dedim.

"Sihir olsa gerek, efendim."

"Benim ikizim olduğundan şüphelenmiyorsunuz o halde?"

"Olmadığını biliyorum."

"Beni de soruşturdunuz demek," dedim. "Peki ya Borden? O etkiyi nasıl yarattığımı merak ediyor mu?"

Bay Koenig abartılı bir şekilde göz kırptı.

"Onun ve kardeşinin meraktan köpürdüklerini bilmenizin hoşlarına gitmeyeceğinden eminim, efendim." Elini uzattı ve tokalaştık. "Bir kez daha tebriklerimi kabul edin. Haddim olmayarak, sağlığınızın bu kadar iyi olduğunu görmenin beni rahatlattığını söylememe izin verin."

Cevap veremeden gitti ama galiba ne demek istediğini biliyorum.

Londra'da, 7 Eylül 1902

Daly's deki kısa sezon tamamlandı; Londra'da işlerimi toparladıktan sonra iple çektiğim bir aylık vakti Derbyshire'da Julia ve çocuklarla beraber geçireceğim. Yarın

kuzeye yöneleceğim; Wilson prestij malzemeleriyle ilgili her zamanki ayarlamaları yapmak için önden gitti.

Bu sabah Tesla'nın cihazını atölyemde emniyete aldım, asistanlarıma önümüzdeki birkaç haftanın ücretini verdim, tüm faturalarımı ödedim, sonbahar ve kış programları için Unwin'le uzun uzadıya konuştum. Ekim'in ortasından Mart veya Nisan'a kadar programım doldu bile. Bu gösterilerden geleceğini hesapladığım para, tüm masrafları düştükten sonra bile beni gençlik hayallerimin de ötesinde bir zenginliğe kavuşturacak. Her halükârda, gelecek sene sonunda bir daha çalışmama gerek kalmayacak.

Bu da beni Koenig'in ayrılmadan önce söylediklerine getiriyor.

Birkaç ay önce, **ŞİMŞEK GİBİ**'nin sunumunu mükemmelleştirmek için çırpınırken, illüzyona yeni ve beklenmedik bir şeyler koymayı düşündüm. Bunu aklıma getiren, ilk günlerde ölümü yaşadığım düşüncesiyle kapıldığım karanlık hislerdi. İtinayla yerleştirilmiş ışıklar ve makyajla, gösterimin sonunda, boşlukta yol aldıktan sonra öncekinden daha çökmüş görünüyordum. Yaşadığım tecrübenin ağırlığıyla bitkin düşmüşe benziyordum. Ölümle cilveleşen ve bunun şaşmaz izlerini taşıyan biriydim. Bu efekt programımın değişmez bir parçası haline geldi. Gösterim sırasında kolumu bacağımı sakınarak, dikkatle hareket ediyorum. Sırtımda hafif bir tutulma varmış gibi dönüyorum. Kambur yürüyorum. Sağlığımın elverdiğinin en iyisini yapıyor, aldırmaz davranıyorum. **ŞİMŞEK GİBİ**'yi sergiledikten ve mucizevi bir şekilde tek parça halinde vardığım görüldükten sonra, ışıklandırmanın işini yapmasına izin veriyorum. Son perde inerken seyircilerin çoğuna, bir ayağım çukurdaymış gibi görünüyorum.

Efektin kendisinin haricinde, kafamda uzun vadeli bir

strateji var. Kaba tabirle, kendi ölümümü planlıyorum. Ne de olsa konuya yabancı değilim. Yıllar boyunca Julia dul hayatı sürerken ölmüş kocayı oynadım. Tesla'nın şeytanî cihazından o kadar geçtikten sonra, kendi ölümümü tezgâhlama fikri kolay geliyor..

Seneye sahneden temelli çekilmek istiyorum. Bitmek bilmeyen turnelerden, uzun seyahatlerden, tiyatro lojmanlarında konaklamalardan, tiyatro amirleriyle girilen kavgalardan kurtulmak istiyorum. Yaptığım işle ilgili her şeyi gizli tutmaktan gına geldi; hem, her an Borden'dan bir saldırı daha gelir diye korkuyorum.

Üstelik, çocuklarım büyürken yanlarında olmak istiyorum. Edward yakında üniversiteye gitmek için evden ayrılacak; kızların evlenmesi de yakındır.

Seneye bu vakitler, dediğim gibi, mali açıdan özgür olacağım; akıllı bir yatırımla Caldlow mülkü ailemi hayat boyu geçindirir. Dünyanın geri kalanıysa Muhteşem Danton'un, Rupert Angier'ın hayatının, 1903 senesinin bir sonbahar günü, mesleğindeki sıkıntıların getirdiği kanserle son bulduğunu öğrenecek.

Bu esnada, 14. Colderdale Kontu, hemen hemen aynı zamanda sessiz sedasız bir şekilde mirasının yönetimini ele alacak.

İşte Koenig'in sağlığımla ilgili yorumunun izahı. O, hakkımda istemediğim kadar çok şey bilen, zeki biri.

Borden'ın bir değil iki kişi olduğuna dair teorisini çok düşündüm. Hâlâ emin değilim.

Mesele fikrin mümkün olmaması değil (adamım Cutter bunu tek başına akıl etmişti). Mesele bu kandırmacayla yaşamanın getireceği bitmek bilmez zorluklar. Bunların birkaçını Koenig soyunma odamdayken düşünmüştüm bile.

Peki ya günlük hayat? Mesleğinde ne kadar başarılı olursa olsun, kimse sürekli çalışmaz. Gönüllü gönülsüz

dinlenme dönemleri mutlaka olur. Programlar arasında mecburi gecikmeler meydana gelir. Gösteriler ve turneler tam başlayacakken iptal edilir. Tatiller, hastalıklar, aile meseleleri...

Borden bir değil iki kişiyse ve bir tanesi "tek" görünecek diye öteki hep saklanıyorsa, nereye ve nasıl saklanıyor? Saklanırken hayatında neler oluyor? Kardeşiyle nasıl temas kuruyor? Hiç buluşuyorlar mı, buluşuyorlarsa kimsenin görmemesini nasıl sağlıyorlar?

Aldatmacadan başka kimlerin haberi var ve Borden sırrının emin ellerde olduğuna nasıl emin olabiliyor?

Başkalarından bahsetmişken, ya Borden'ın karısı? Ya çocukları?

Borden iki kişiyse, ikisi birden kadına kocalık, çocuklara babalık edemez. Acaba hangisi koca, hangisi baba? Borden'ın karısı iyi bir geçmişe sahip biri ve kesinlikle aptal değil. Gerçekte Borden hakkında ne biliyor?

Borden'ın gerçek kimliği hakkında, karanlıkta mı bırakılmış?

Saklanma ve aldatmaca, evlilik müessesine, karı koca yatağına bile başarıyla sızmış olabilir mi? Kadın iki adam arasındaki farkı anlamıyor, hiçbir şeyden şüphe duymuyor olabilir mi?

Peki ya aile geçmişi, özel şakalar ve konuşmalar, şahsi hatıralar, mahrem hususlar? İki adamın işbirliğinin, şahsi konuları bile bir sahne illüzyonunu kuşatan tedbirlere ve gizliliğe kurban edecek kadar ileri gitmesi mümkün mü?

Tersine inanması daha da güç; Borden'ın karısı gerçeği biliyor ve buna razı. Bu doğru olsa, kandırmaca seneler önce ters giderdi.

Kardeşlerden biri anlaşmanın küçük ortağı durumuna düşerdi; bir tanesi (tekrar Borden-2 diyelim) evlilik merasimine katılamazdı. Bu sebeple kadın ona Borden-1'e nazaran daha az koca gözüyle bakardı; kadınlık vazife-

lerine gelince ne olurdu peki? Daha da ötesi, Borden-2 çocukların gerçek babası olmazdı (ahlâk gereği evlenmeyen Borden-2'nin çocukların babası olmadığını farz ediyorum). Borden-2 çocukların, onlardan fiziksel ve duygusal bakımdan uzak amcaları olurdu. Zevce, anne, onun aleyhine ayrımcılık yapmaya engel olamazdı.

Bu, istikrarsızlıkla dolu bir durum.

İki açıklama da o kadar imkânsız görünüyor ki bir üçüncüye inanmaya mecburum. Borden kardeşler kadına gerçeği anlatmadılar ve onu aldatmaya çalıştılar ama kadın aldatmacayı önemsiz kıldı. Bir başka deyişle, neler olduğunu anladı (nasıl anlamaz ki?) ama kendine göre sebepler nedeniyle buna ayak uydurmaya karar verdi.

Kendi sorularını barındırmasına rağmen bu teori akla en uygun açıklama gibi geliyor. Yine de tüm bunlara inanmak zor.

Sırlarımı korumak için çok ileri gidebilirim ama gizliliğin saplantıya dönüşmesine izin vermem. Borden ve var olduğunu düşündüğümüz kardeşi, Koenig'in söylediği kadar saplantılı olabilirler mi?

Bu konuda ikiye bölünmüş haldeyim!

Neticede fark etmiyor. Numara numaradır; görenler bir aldatmaca sergilendiğinin bilincindedir. Ama Julia kavga yüzünden korkunç acılar çekti; ben de ölümden döndüm. Bence Borden sırlarını takıntı haline getirecek *bir* adam ve ona bulaşmak benim talihsizliğim.

Aynı zamanda talihim; kavga nedeniyle, servetimi kazandığım illüzyonu hazırladım!

Wakefield-Leeds arasında bir yer 27 Kasım 1902

Julia ve çocuklarla Derbyshire'da uzun ve faydalı bir tatil geçirdikten sonra çalışmaya döndüm. Yarın Leeds'teki King William Tiyatrosu'nda sahneye çıkacağım. Hafta sonuna kadar her gece iki gösterim var..

Oradan Dover'a, afişin en üstünde olduğum Overcliff Tiyatrosu'na. Oradan Noelden önceki hafta için Portsmouth'a.

Yorgun ama mutluyum...

Bazen insanlar görünüşümü fark edip ne kadar kötü olduğuma dair iyi niyetli yorumlar yapıyorlar. Metin olacağım.

1 Ocak 1903

Rupert Angier'ın hayatını kaybedeceği yıla geldik. Vefatımın kesin tarihini henüz belirlemedim ama Amerika turnemin bitişinden çok sonra olacak.

Yarından üç hafta sonra New York'a gitmek için Liverpool'dan ayrılacağız ve Nisan'a kadar dönmeyeceğiz. Prestij malzemelerinden kurtulma meselesi kısmen çözüldü sadece ama bu, **ŞİMŞEK GİBİ**'yi haftada bir sergileyecek olduğum gerçeği sayesinde sorun olmaktan çıkıyor. Gerekirse daha önce yaptığımı yapacağım ama Wilson bir çözüm bulduğunu söylüyor. Ne olursa olsun, gösteri devam edecek.

Julia'y ve çocuklar da bu veda turnemde yanımda olacaklar.

30 Nisan 1903

Unwin'e yıl sonuna kadar ve 1904'ün ilk aylarındaki gösteri tekliflerini kabul etmesini söyledim Mamafih, Eylül sonunda ölmüş olacağım. Bir ihtimal 19 Eylül'de gerçekleşecek.

Lowestoft'ta 15 Mayıs 1903

New York, Washington DC, Baltimore, Richmond, St Louis, Chicago, Denver, San Francisco, Los Angeles'taki baş döndürücü tecrübelerden sonra... Suffolk Lowestoft' tayım. ABD'de servetimi kazanıyor olabilirim ama

rızkımı Lowestoft'taki Pavilion Tiyatrosu gibi yerlerden sağlıyorum.

Yarın bir haftalık programıma başlayacağım.

20 Mayıs 1903

Bu geceki iki gösteriyi de iptal ettim; yarın geceki de tehlikede. Bu sözleri yazarken heyecanla Julia'nın gelmesini bekliyorum.

Aptalın tekiyim, kahrolası bir *aptal*!

Dün gece ikinci gösterinin ortalarıydı. Bunu yazmak için kendimi zar zor toparlıyorum.

Sakin olmalıyım.

Son günlerde repertuvarıma yeni bir iskâmbil numarası ekledim. Bu numarada, seyircilerden birini sahneye çağırıyorum. Bir kart alıp üzerine ismini yazıyor. Kartın köşesini yırtıyorum ve tutması için gönüllüye veriyorum. Kartın geri kalanını kâğıttan bir zarfın içine koyuyorum ve zarfı yakıyorum. Alevler söndüğünde büyük bir portakal çıkarıyorum. İkiye kestiğimde içinden yaktığım kâğıt çıkıyor ve yırtık köşe tabii ki yerine oturuyor.

Dün gece gönüllüm, oralı olduğunu sandığım biriydi. Uzun ve iri yarı, yüzüne kan gelmiş biriydi. Konuşunca Suffolk aksanını ayırt ettim. Gösterinin başlarında onu fark etmiştim; ön sıranın ortalarında oturuyordu; sevimli ve zekâ yoksunu yüzünü gördüğüm anda, uygun bir gönüllü adayı olarak aklımda tuttum. Sahneye birini çağırdığım anda ayağa fırladı; bir terslik olacağını anlamalıydım. Bununla beraber, numarayı yaparken beni daha üstün göstermekte çok başarılı oldu, evcil mizah anlayışı ve sıradan yorumlarıyla salondan bir iki kahkaha bile kopardı. ("Bir kart alın," dedim. "Ne, benim mi olcak, bayım?" dedi, gözlerini kocaman açmış ve memnun etmeye hevesli bir ifadeyle.)

Onun Borden olduğunu nasıl tahmin edemedim?!

Bana ipucu bile verdi; kâğıda yazdığı isim *Alf Redbone*'du, bariz bir harf oyunu. Aklımdaki onca şeyle gerçek adı olduğunu farzettim

İskambil numarası bittiğinde elini sıktım, adıyla seslenip teşekkür ettim ve şu anki bayan asistanım Hester tarafından koltuğuna doğru götürülürken, seyircinin alkışına eşlik ettim.

Redbone'un koltuğunun birkaç dakika sonra, **ŞİMŞEK GİBİ**'ye başlarken hâlâ boş olduğunu fark etmedim.

Bu gösteriye başlayacak olmanın gerginliğiyle, yokluğu kafamın arkasında bir yere yerleşti sadece. Bir terslik olduğunu biliyordum ama ne olduğunu tam olarak düşünemiyordum. Tesla cihazından akım geçmeye başladığında, gerilim arkının uzantıları vücuduma dolandığında ve seyircinin beklentisi en üst seviyeye çıktığında birden adamın yokluğunu fark ettim. Bunu anlamamla yıldırım çarpmışa döndüm. Artık çok geçti; cihaz çalışıyordu ve numarayı tamamlamak zorundaydım.

Gösterinin bu noktasında hiçbir şeyi değiştirmek mümkün değildir. Seçtiğim hedef bölge bile sabitlenmiştir; koordinatları ayarlamak, gösteri öncesi haricinde yapılamayacak kadar karmaşık ve vakit alan bir işlem. Evvelki gece, aleti dünkü iki gösteri için idarenin boş tuttuğu, sahnenin solundaki en üst locaya varacağım şekilde ayarlamıştım. Loca ana balkonla hemen hemen aynı yükseklikteydi ve oditoryumun her tarafından rahat görünebiliyordu.

Locanın korkuluklarının tam üstünde maddeleşecek, spot ışığı tarafından izlenecek, aşağıdaki koltuklara bakarken dengemi korumak için kollarımı deli gibi sallayarak çırpınacaktım. İlk gösterimde her şey plana göre gitti; sihirli dönüşümümün yol açtığı çığlıkları, ikazları ve telaşlı bağırışları Hester'ın bana savurduğu iple sahneye inmemle kopan alkış takip etti.

Locaya yüzüm seyirciye dönük bir halde varmam için, Tesla cihazının içinde sırtım locaya dönük durmalıydım. Seyirciler bunu bilmiyor tabii ama vücudumun şekli, varış anında bire bir tekrarlanıyor. Bu sebeple, cihazın içinde durduğum yerden nereye varacağımı göremiyordum.

Borden etrafta bir yerdedi; beni yeniden sabote edeceğine dair korkunç bir fikir kafama dank etti! Ya locada saklanıyorsa ve pervaza vardığım anda beni iterse? Elektrik geriliminin etrafımda önüne geçilmez bir şekilde yükseldiğini hissettim. Endişeyle dönüp locaya bakmaktan kendimi alamadım. Mavi beyaz elektrik kıvılcımları arasından zor bela seçebiliyordum. Her şey yolunda gibiydi. Oraya varmamı engelleyecek hiçbir şey yoktu; locanın koltuklarını pek göremiyordum ama kimse varmış gibi de görünmüyordu. Borden'ın niyeti çok daha sinsiymiş; bir an sonra ne olduğunu öğrendim. Locaya bakmak için döndüğümde, iki şey birden oldu

İlki, vücudumun nakli başladı.

İkincisi, cihazın gücü ve akım bir anda kesildi... Mavi alevler kayboldu, elektrik alanı yok oldu.

Sahnede, seyircilerin gözü önünde cihazın ahşap kafesinin içinde kaldım. Omzumun üstünden locaya bakıyordum.

Nakil yarıda kesilmişti! Ama durmadan önce başlamıştı; korkulukların tepesinde kendi görüntümü; yarı dönmüş, yarı çömelmiş vaziyette, yukarı ve uzağa bakar haldeki bir anlık duruşumu almış hayaletimi, *doppelgänger*'ımı gördüm.

Benim ince, şeffaf bir kopyamdı; kısmî bir prestijdi.

Ben bakarken görüntüm telaşla doğruldu, kollarını salladı ve sırtüstü locanın içine düşüp gözden kayboldu!

Gördüğüm şeyden tüylerim ürpermiş bir halde Tesla'nın Kafesi'nden çıktım. Tam zamanında, spot ışığı

yandı ve orada maddeleştiğimi göstermek için tüm locayı aydınlattı. Seyirciler beklenti içinde locaya baktılar. Alkışlamaya başladılar ama ses çabucak kesildi. Görecek hiçbir şey yoktu.

Sahnede bir başıma durdum. İllüzyonum mahvolmuştu.

"Perde!" diye bağırdım. "Perdeyi indirin!"

Sanki sonsuza dek sürdü ama sonunda teknisyen beni duydu. Perde indi ve beni seyircilerden ayırdı. Hester koşuşturuyordu; locada belirdiğimde kopan alkış onun işaretiydi. Şimdi kafa karışıklığıyla kanattaki yerinden ayrılmıştı.

"Ne oldu?" diye haykırdı.

"Sahneye çıkan seyirci! Nerede o?"

"Bilmiyorum! Koltuğuna döndü sanıyordum."

"Kulise girmiş! Yerine döndüğünden emin olmalıydın!"

Öfkeyle onu yana itip perdenin ağır kumaşını kaldırdım. Eğilerek altından geçtim ve ramp ışıklarına doğru gittim. Salonun ışıkları yanmıştı ve seyirciler koridorlardan yavaş yavaş çıkışa doğru gidiyorlardı. İnsanlar bariz bir şaşkınlık ve memnuniyetsizlik içindeydiler ama sahneye dikkat etmiyorlardı.

Locaya baktım. Spot ışığı sönmüştü; loş salon ışıklarında hiçbir şey göremiyordum.

Bir kadın çığlık attı, sonra bir daha bağırdı. Locaların arkasında bir yerlerdeydi...

Çabucak kanatlara doğru yürüdüm ve beni bulmak için sahneye koşan Wilson'la karşılaştım. Anlayamadığım bir şekilde ciğerlerim zorlandığından, nefes nefese cihazı söküp sandığa koymasını söyledim. Koşarak yanından geçtim, balkonlara ve localara giden merdivenlere ulaştım. Seyirciler aşağı iniyorlardı. Aralarından geçerek merdivenleri çıkarken görgüsüzlüğüm yüzünden

homurdandılar; az önce inanılmaz bir şekilde başarısız olan sihirbaz olduğumu anlamamışlardı. Başarısızlık insanı ne çabuk unutturuyor.

Attığım her adım daha da zorlaşıyordu. Nefesim boğazımda hırıldıyordu; kalbim, yokuş yukarı bir kilometre koşmuşum gibi atıyordu. Hep zinde olmuşumdur; idman yapmak hiçbir zaman zor gelmemiştir ama aniden hımbıl ve kilolu gibiymişim gibi hissettim. İlk basamakların tepesine vardığımda daha ileri gidecek gücüm kalmamıştı. Demir trabzanlara tutunup nefesimi toparlamaya çalışırken merdivenlerden inen seyirciler bana çarpmak zorunda kaldılar. Birkaç saniye dinlendim ve sonraki basamakları çıkmaya başladım.

İki basamak çıkmıştım ki şiddetiyle hayrete düştüğüm, korkunç bir öksürüğe tutuldum. Hiç mecalim kalmamıştı. Kalbim yerinden fırlayacakmış gibi atıyordu, şakaklarım zonkluyor, her yanımdan ter fışkırıyor ve kuru, acı veren öksürük göğsümü parçalayacak gibiydi. O kadar zayıf, bitap düşmüştüm ki zor bela nefes alabiliyordum; biraz hava almayı başardığımda, korkunç bir hırıltıyla bir kez daha öksürdüm. Dik duramıyordum, taş basamaklara uzandım. Kalan birkaç seyirci yanımdan geçerken, ayakkabıları zavallı kafamdan sadece birkaç santim uzaktaydı.

Sonunda Wilson beni buldu. Beni kaldırdı ve ben nefesimi toparlamak için mücadele ederken, bir çocuk gibi kucağına aldı.

Sonunda kalbim ve nefesim biraz düzeldi ve büyük bi üşüme hissine kapıldım. Göğsüm acıdan kabarmış bir sivilce gibiydi; öksürmemeyi başarsam da aldığım her nefesi zorlukla dışarı atıyordum.

Nihayet, "Ne olduğunu gördün mü?" dye sormayı başardım.

"Alfred Borden kulise girmiş olmalı, efendim."

"Onu demiyorum! Güç kesildiğinde olanı kastediyorum."

"Kumanda panelinin başındaydım, Bay Angier. Her zamanki gibi."

Wilson, **ŞİMŞEK GİBİ** sırasında sahnenin arkasında, arka perdeyle seyircilerden gizleniyor. Yaptığım her şeyden haberdar olduğu halde illüzyonun çoğunda beni göremiyordu.

Bir an gördüğüm hayalet prestijimi nefes nefese tarif ettim. Wilson'ın kafası karışmış gibiydi ama hemen kendisinin gidip bakmasını teklif etti. Ben çıplak taş basamaklarda çaresiz halde yatarken gitti. Bir iki dakika sonra döndüğünde, hiçbir şey göremediğini söyledi. Locadaki sandalyelerin yere saçıldığını, onun dışında bir tuhaflık olmadığını söyledi. Dediklerini kabul ettim; Wilson'ın zeki ve güvenilir bir asistan olduğunu öğrenmiştim.

Beni merdivenlerden indirip sahneye götürdü. O zamana kadar desteksiz duracak kadar kendime gelmiştim. En üst locaya ve artık boş olan oditoryumun geri kalanına baktım ama prestijimden iz yoktu.

Konuyu aklımdan çıkarmalıydım. Düşünmem gereken en acil şey, aniden güçten düşmemdi. Her hareketimde zorlanıyordum; öksürük göğsüme çöreklenmiş, her an parçalayıp çıkmaya hazır gibiydi. Öksürmekten korkarak hareketlerimi kısıtladım ve nefesimi düzene sokmaya çalıştım.

Wilson bir araba tutup beni otelime gönderdi ve Julia'ya haber yolladı. Bir doktor çağırıldı ve gelip beni iyice muayene etti. Hiçbir terslik göremediğini söyledi. Parasını ödeyip sabah başka bir doktor bulmaya karar verdim. Uyumakta büyük zorluk çektim ama nihayet uyumayı başardım.

Sabah uyandığımda kendimi daha güçlü hissettim ve yardım almadan aşağı indim. Wilson, Julia'nın öğle üzeri

geleceğini söylemek için otelin lobisinde beni bekliyordu. Bu sırada, iyi görünmediğimi söyledi ama ben iyileşmeye başladığım konusunda ısrar ettim. Kahvaltıdan sonra çok az takatim olduğunu fark ettim.

Bu geceki iki gösteriyi de istemeye istemeye iptal ettim. Wilson tiyatrodayken, ben de olanları yazdım.

Londra'da 22 Mayıs 1903

Julia'nın zorlaması ve Wilson'ın tavsiyesi üzerine Lowestoft programımın kalanını iptal ettim. Gelecek hafta Highgate'teki Court Tiyatrosu'nda yapacağım gösteriler de iptal oldu. Haziran'ın ilk haftasında Derby'deki Astoria gösterisini ne yapacağıma hâlâ karar veremedim...

Moralimi mümkün mertebe yüksek tutmaya çalışıyorum ama kalbimin derinliklerinde gizli bir korku barınıyor. Kısacası, sağlığımın kötüye gitmesi bir daha hiç sahneye çıkamayacağım anlamına gelebilir. Borden'ın saldırısından sonra kısmen yatalak oldum.

Lowestoft'ta otele geleni ve Londra'daki kendi doktorumu da sayarsak üç doktora muayene oldum. Hepsi de iyi olduğumu ve hastalık alâmeti göstermediğimi söylediler. Nefes almakta zorlandığımı söylüyorum, göğsümü dinleyip temiz hava al diyorlar. Merdiven çıkarken kalbim sıkışıyor diyorum, kalbimi dinleyip yediğime dikkat etmemi ve her şeyi dert etmememi söylüyorlar. Çabuk yorulduğumu söylüyorum, dinlenip erken yatmamı tavsiye ediyorlar.

Londra'daki devamlı doktorum, korkularımı gidermek için bile olsa tahlil yapmasını istediğimden, kanımdan örnek aldı. Kanımın "cılız" olduğunu, böyle bir durumun benim yaşımdaki biri için normal olduğunu söyledi ve demir ilacı verdi.

Doktor gittikten sonra tartıldım ve şaşırtıcı bir netice

aldım. Neredeyse on üç kilo kaybetmiş görünüyorum. Yetişkinliğim boyunca aşağı yukarı yetmiş altı kilo geliyordum. Hayatımda istikrarlı şekilde devam eden çok az şeyden biri buydu. Bu sabah altmış üç kilonun biraz üstünde olduğumu fark ettim.

Aynada her zamanki gibi görünüyorum: Yüzüm süzülmüş değil, gözlerime kan oturmamış, elmacık kemiklerim fırlamamış, avurtlarım çökmemiş. Yorgun görünüyorum, evet, benzim de sararmış ama basamakların yarısında nefesi kesilecek birine benzemiyorum. Ağırlığının neredeyse altıda birini kaybedecek biri gibi de görünmüyorum.

Bunun en normal veya mantıklı izahı, Tesla dönüşümünün yarım kalması olabilir. İlk akım gerçekleşti. Sonrasında, elektrik sinyali tamamen gönderilemedi. Borden'ın ikinci akımdan önce gücü kesmesi, diğer uçta birleşmeyi önledi.

Müdahalesi, bir kez daha beni ölümün eşiğine getirdi!

Sonra

Julia beni semirterek sağlığıma kavuşturmayı kendine görev edindiğini söyledi. Öğle yemeği boldu. Gel gör ki yarısında yoruldum ve midem bulandı; bitiremedim. Kısa bir uyku çektim.

Uyanınca, aklıma bir fikir geldi; sonuçlarına hâlâ kafa yoruyorum.

Bu sayfanın emniyeti içinde, ister provada ister gösteride olsun, Tesla cihazını her kulllandığımda cebime mutlaka iki üç altın para koyduğumu söyleyeyim. Bunu yapmamın sebebi açık; bu servete sadece aldığım ücretlerle kavuşmadım.

Doğrusu, Tesla'nın böyle bir harekete karşı beni uyardığımı söylemeliyim. Çok yüksek ahlâki değerlere sahip biri; kalpazanlık hususunda bana uzun bir nutuk

attı. Ayrıca bilimsel sebeplerden dolayı cihazın benim vücut ağırlığıma (belli emniyet toleransı dahilinde) göre ayarlandığını ve küçük ama yoğun kütleye sahip nesnelerin, mesela altın paraların uzun mesafede nakil işleminin isabetine zarar verebileceğini söyledi.

Tesla'nın bilgisine güvendiğimden ilk başta yanıma sadece kâğıt para aldım ama seri numaralarının kopyalanması sorun yaratıyordu. Her gösteride yanımda birkaç büyük banknot taşımaya devam ediyorum ama çoğunlukla altın taşımayı tercih ediyorum. Gittiğim mesafenin kısalığından olsa gerek, Tesla'nın ikaz ettiği gibi bir isabet sorunu yaşamadım.

Bugün, öğle uykusundan sonra Salı akşamı cebimde taşıdığım üç altın parayı aradım. Elime aldığımda normalden daha hafif olduklarını fark ettim. Çalışma odamdaki teraziye koyup cihazdan gönderilmemiş paralarla karşılaştırdığımda, gerçekten de hafif olduklarını gördüm.

Hesaplarıma göre ağırlıklarının yüzde on yedisini kaybetmişler. Aynı görünüyorlar, sıradan paralarla aynı ebattalar, hatta taş zemine düştüklerinde aynı sesi çıkartıyorlar ama *ağırlıklarından* kaybetmişler.

29 Mayıs1903

Bu hafta iyileşme gösteremedim. Hâlâ mecalsiz vaziyetteyim. Gerçi *iyiyim;* ateşim, yaram berem yok, acı duymuyorum, hastalık hissetmiyorum; buna rağmen bedensel çaba gösterdiğim anda bitkinliğe yenik düşüyorum. Julia beni besleyerek sağlığıma kavuşturma çalışmalarına devam ediyor ama çok az kilo alabildim. İkimiz de iyileşiyormuşum gibi davranıyoruz ama böyle yaparak bariz olanı görmezden geliyoruz: Kaybettiğim parçamı asla geri alamayacağım.

Bu mecburi bedensel durgunlukta zihnim çalışmaya

devam ediyor ve bu da sıkıntımı daha da arttırıyor.

Yakınlarımın tavsiyesi üzerine, istemeyerek de olsa tüm programlarımı iptal ettim. Oyalanmak için Tesla'nın cihazını çalıştırıp altın para yolluyorum. Açgözlü değilim, bir anda aşırı zengin olup dikkatleri üzerime çekmek istemiyorum. Kendimin ve ailemin uzun vadedeki rahatını sağlamaya yetecek kadar para istiyorum sadece. Her seferinde paraları tartıyorum; her şey yolunda...

Yarın, Caldlow Malikânesi'ne döneceğiz.

Derbyshire'da 18 Temmuz1903

Muhteşem Danton öldü. İllüzyonist Rupert Angier'ın ölümü, Lowestoft'taki Pavilion Tiyatrosu,'nda yaptığı gösterinin ters gitmesi neticesinde aldığı yaralardan kaynaklandı. Londra, Highgate'teki evinde vefat etti, arkasında dul bir eş ve üç çocuk bıraktı.

14. Colderdale Kontu, sağlık durumu iyi olmasa da, hayatta. Bir şekilde, *The Times*'dan kendi ölüm ilanını okumanın, herkese nasip olmayan, karmaşık zevkine erdi. Ölüm ilanının altında imza yoktu ama Borden'ın yazmadığına emin oldum. Kariyerimin adil ve olumlu bir bakış açısıyla özetlenmesi doğaldı ama merhum meslektaşının ardından birkaç kelime yazması istenen rakibin sözlerinde rastlanan kıskançlık ve alttan alta kin, burada yoktu. Borden'ın en azından buna burnunu sokmaması beni rahatlatmıştı. Angier'ın işleri artık bir avukatlık firmasının elinde. Angier gerçekten öldü ve cesedi gerçekten tabuta kondu. Angier'ın gördüğüm son illüzyonu bu oldu; kendi cesedinin gömülmesi, Julia'nın resmen dul, çocuklarının yetim kalması... Hepsi, Highgate Mezarlığı'nda aile içinde düzenlenen törende hazır bulundular. Basın, dulun ricası üzerine uzak durdu ve hayranlardan gelen olmadı.

Aynı gün, Adam Wilson ve ailesiyle, isimsiz bir

şekilde Derbyshire'a gidiyordum. O ve Gertrude para karşılığı yol arkadaşlığı yapmayı kabul ettiler. Onları gayet iyi ödüllendirmeye gücüm yeter.

Julia'yla çocuklar buraya üç gün sonra döndüler. Şimdilik Angier'ın dul eşi ama insanlar bizi unutmaya başlayınca sessizce hakkını alıp Leydi Colderdale olacak.

Kendi ölümümü yaşamaya aşina olduğumu sanıyordum ama bu sefer geri dönüş yok. Sahneye geri dönemem ve ağabeyimin benden esirgediği roldeyim. Önümdeki günleri nasıl geçireceğimi merak ediyorum.

Lowestoft'ta başıma gelen olayın kabul edilemez sarsıntısından sonra, yeni hayatıma alıştım. Hiçbir şeyi inkâr etmiyorum ve durumum istikrarını koruyor. Çok az gücüm ve enerjim var ama bir anda ölüp gidecek gibi bir halim yok. Buradaki doktor, Londra'dakinin söylediğini tekrarlıyor; sağlıklı yemek, idman ve olumlu düşünmenin zamanla iyileştiremeyeceği bir şeyim yok.

Colorado'dan döndükten kısa bir süre sonra planladığım hayatı yaşamaya başladım. Evde ve arazide yıllardır ihmal edilmiş ve ilgilenilmesi gereken çok şey vardı. Neyse ki ailem ne zamandır ilk defa en ciddi sorunlar için gerekeni yapacak maddi güce sahip.

Wilson'a Tesla cihazını mahzene kurmasını söyledim. Sahneye dönme hazırlığı içinde zaman zaman **ŞİMŞEK GİBİ**'yi prova edeceğimi söyledim. Gerçek amacım başka, elbette.

19 Eylül 1903

Esasında bugünü Rupert Angier'ın öleceği gün olarak planladığımı söylemek istedim sadece. Bugün de her gün gibi geçti; sessiz ve -kötüye giden sağlığımı düşününce- huzurlu.

3 Kasım 1903

Zatürreeden yeni yeni çıkıyorum. Neredeyse beni haklıyordu! Eylül'ün sonundan beri Sheffield'daki Kraliyet Hastanesi'nin revirinde kalıyordum. İyileşmem mucize oldu. Bugün evde yazabilecek kadar uzun süre oturduğum ilk gün. Penceremden muhteşem bir kır manzarası görünüyor.

30 Kasım 1903

İyileşiyorum. Londra'dan geldiğimdeki halime geri döndüm neredeyse. Bir başka deyişle, resmi olarak iyi, gayrıresmi olarak kötü.

15 Aralık 1903

Adam Wilson bu sabah on buçukta okuma odasına gelip aşağıda beni görmek isteyen bir ziyaretçi olduğunu söyledi. Gelen Arthur Koenig'di! Kartvizitine bakarken şaşırdım, ne istediğini merak ediyordum. "Şu anda müsait olmadığımı söyle," dedim ve düşünmek için çalışma odama gittim.

Ziyaretinin cenazemle bir ilgisi olabilir miydi? Kendi ölümümü tezgâhlamak kanun dışı sayılabilirdi; gerçi bundan kime ne zarar gelir bilemiyorum. Ama Koenig'in burada olması, cenazenin düzmece olduğunu bildiğini gösteriyordu. Bana şantaj mı yapacaktı? Bay Koenig'e hâlâ fazla güvenmiyorum, hareketlerinin sebebini de anlayamıyorum.

Alt katta on beş dakika kadar beklettim, sonra da Adam'a onu yukarı çağırmasını söyledim.

Koenig ciddi görünüyordu. Selamlaştıktan sonra, masamın önündeki rahat koltuklardan birine oturdum. Söylediği ilk şey, ziyaretinin gazetedeki işiyle ilgili olmadığıydı.

"Elçi olarak buradayım, Lordum," dedi. "Sihir

dünyasına olan ilgimden haberdar olan ve eşinize yaklaşmamı isteyen üçüncü bir şahıs adına burada bulunuyorum.

Samimi bir şaşkınlıkla, "Julia'ya yaklaşmak mı?" dedim. "Ona söyleyecek bir şeyiniz mi var?

Koenig bariz bir şekilde sıkıntılı görünüyordu.

"Eşiniz, Lordum, Rupert Angier'ın dul eşi. Bu sebeple ona yaklaşmam istendi. Ama geçmişte olanları düşününce, ilk size gelmemin daha iyi olacağına karar verdim."

"Neler oluyor, Koenig?"

Beraberinde küçük bir deri çanta getirmişti. Eline alıp kucağına koydu.

"Kendisi adına geldiğim bu... üçüncü şahıs, eşinizin ilgisini çekecek bir deftere, özel bir hatırata rastlamış. Daha doğrusu, Leydi Colderdale'in, yani Bayan Angier'ın bu defteri satın alacağı ümidi var. Bu, ee, üçüncü şahsın, Lordum, sizin hâlâ hayatta olduğunuzdan haberi yok; yani sadece beni bu göreve yollayan kişiye değil, konuşmam gereken kişiye de ihanet ediyorum. Ama bu koşullar altında düşündüm ki..."

"Kiminmiş bu defter?"

"Alfred Borden'ın."

"Yanınızda mı?"

"Tabii ki yanımda."

Koenig çantaya uzandı ve kilitlenebilir bir mandalı olan, kumaş ciltli bir defter çıkardı. İncelemem için bana verdi; kilitli olduğu için içindekileri okuyamıyordum. Koenig'e tekrar baktığımda, anahtarı tuttuğunu gördüm.

"Benim... müşterim beş yüz pound istiyor, efendim."

"Hakiki mi bu defter?"

"Sizi temin ederim. Buna ikna olmak için birkaç satır okumanız yeterli olur."

"Ama beş yüz pound eder mi?"

"Bence daha fazla ettiğini düşüneceksiniz. Borden'ın

kendi eliyle yazılmış ve doğrudan sihrinin sırlarını konu ediyor. Sihirbazlık teorisini ayrıntılı olarak açıklıyor ve birçok numarasını nasıl yaptığını anlatıyor. İkizlerin gizledikleri hayatları ima ediliyor. Gayet ilginç buldum; sizin de öyle bulacağınıza eminim."

Defteri elimde çevirdim; içindekileri merak ediyordum.

"Müşteriniz kim, Koenig? Parayı kim istiyor?" Rahatsız olmuş gibiydi, böyle şeylere alışkın olmadığı belliydi. "Müşterinize zaten ihanet ettiğinizi söylediniz. Aniden vicdanınıza mı kulak verdiniz?"

"Bilmediğiniz çok şey var, Lordum. Tavrınızdan, getirdiğim büyük haberi henüz duymadığınız anlaşılıyor. Borden'ın öldüğünden haberiniz var mı?" Sarsılmış ifademden istediği cevabı aldığına şüphe yoktu. "Daha doğrusu, iki kardeşten biri öldü."

"Emin değil gibisiniz," dedim. "Neden?"

"Çünkü kesin delil yok. İkimiz de Borden'ların hayatlarını nasıl sakladıklarını biliyoruz; birinin ölümünde de hayatta kalanın aynısını yapmasına şaşmamalı. İzini sürmek çok zor oldu."

"O halde tüm bunları nereden biliyorsunuz? Ah, anlıyorum... size görev veren üçüncü şahıs, tabii."

"Bir de ikinci derece deliller var."

"Ne gibi? diye diye direttim.

"Meşhur illüzyon artık Le Professeur'ün programına dahil değil. Son altı haftadır gittiğim hiçbir gösterisinde sergilemedi."

"Bunun pek çok nedeni olabilir," dedim. "Birkaç gösterisine gitmişliğim var; o numarayı hep yapmıyor." "

"Doğru. Ama en makul sebep, sergilemek için iki kardeşe ihtiyaç olması."

"Bence müşterinizin adını söylemelisiniz, Koenig."

"Lordum, zannımca eskiden Olive Wenscombe

adında Amerikalı bir kadını tanırdınız..."

İsmi, buraya yazdığım şekliyle söylediğini şimdi anlıyorum ama o anın şaşkınlığıyla Olivia Svenson dediğini sandım. Bu yüzden aramızda bir anlaşmazlık çıktı. Başta aynı kişiden bahsettiğimizi düşündüm, sonra isim meselesini açıklığa kavuşturduğumuzda başka birinden söz ettiğini sandım. Neden sonra Olivia'nın Borden'a yaklaşırken annesinin kızlık soyadını aldığını hatırladım.

Her şey açığa kavuştuğunda "Anlayışla karşılayacağınıza şüphe duymadığım sebeplerden dolayı,"dedim, "Bayan Svenson'dan asla bahsetmem."

"Evet, evet. Onu andığım için özür dilerim. Yalnız, onun defter konusuyla yakından ilgisi var. Bayan Wenscombe, ya da sizin tanıdığınız adıyla Svenson'ın yıllar önce yanınızda çalıştığını ama Borden'ın tarafına geçtiğini anlıyorum. Bir süre Borden'ın sahne asistanlığını yaptı ama bu çok uzun sürmedi. Galiba o zamanlar onunla teması kaybettiniz."

Öyle olduğunu teyit ettim.

Koenig "Görünen o ki," diye devam etti, "Borden ikizlerinin Kuzey Londra'da gizli bir karargâhları varmış. Daha açık olmak gerekirse Hornsey'nin varlıklı kesiminde bir daireymiş ve kardeşlerden biri burada gizlice yaşarken diğeri St. Johns Wood'daki evin tadını çıkarıyormuş. Düzenli olarak yer değiştiriyorlarmış. Bayan Wenscombe... taraf değiştirmesinden sonra Hornsey'deki daireye yerleştirilmiş ve o zamandan beri orada oturuyor. Aleyhine yapılan resmi işlemler geçersiz olursa orada oturmaya devam edecek

"İşlemler mi?"

Bu kadar çok şeyi birden idrak etmekte oldukça zorlanıyordum.

Koenig devam etti: "Kirayı ödeyemediğinden, daireyi

boşaltması için ihbarname geldi; önümüzdeki hafta çıkarılacak. Kalıcı ikâmetgâhı olmayan bir yabancı ülke vatandaşı olduğu için, sınır dışı edilecek. Bu nedenle bana geldi, Bay Borden'a olan ilgimden haberdardı. Kendisine yardım edebileceğimi düşündü."

"Bana para için yaklaşarak."

Koenig mutsuz bir ifadeyle yüzünü ekşitti. "Tam olarak değil ama..."

"Devam edin."

"Bayan Wenscombe'un iki kardeş konusundan haberi olmadığını ve bugün bile aldatıldığına inanmayı reddettiğini bilmek ilginizi çekecektir.

"Bir keresinde kendim sormuştum,"dedim Richmond' daki tiyatroda yapığımız karamsar konuşmayı hatırlayarak. "Borden'ın tek adam olduğunu söylemişti. Şüphelerimden haberi vardı. Ama buna şimdi inanmakta güçlük çekiyorum."

"Ölen Borden, Hornsey'deki dairede hastalanmış. Galiba kalp krizi geçirmiş. Bayan Wenscombe, Borden' ın doktorunu çağırmış; ceset götürüldükten sonra polis gelmiş. Bayan Wenscombe ölenin kimliğini onlara söyledikten sonra, polisler soruşturma için ayrılmışlar ama bir daha geri dönmemişler. Kadın daha sonra doktorla temas kurmuş ama müsait olmadığını öğrenmiş. Doktorun asistanı Bay Borden'ın çabucak iyileştiğini ve az önce taburcu edildiğini söylemiş. Bayan Wenscombe ölürken onunla beraber olduğu için buna inanmamış. Polise tekrar gitmiş ama onların da bunu teyit ettiğini görüp şaşırmış.

"Bütün bunları bizzat Bayan Wenscombe'dan dinledim. Bana anlattığına göre, Borden'ın ikinci bir ev geçindirdiğinden haberdar değilmiş. Adam tamamen gözünü boyamış. Borden gece gündüz yanındaymış; olmadığı zamanlarda da nerede olduğunu biliyormuş." Koenig

hikâyesiyle beni eğlendiriyormuş gibi sandalyesinden öne doğru eğilmişti. "Borden aniden ölmüş ve kadın o duruma düşen herkesin yapacağı gibi sarsılmış ve üzülmüş ama bunda alışılmadık bir şey olduğuna inanmak için sebebi yok. Borden'ın kesinlikle öldüğünü söylüyor. Doktor gelmeden önce cesedin yanında bir saatten fazla kaldığını söylüyor; doktor gelene kadar ceset soğumuş. Doktor cesedi inceledikten sonra ölümü teyit etmiş ve otopsiden sonra belge imzalayacakmış. Buna rağmen Bayan Wenscombe herkesin inkârıyla değil, Alfred Borden'ın sağ salim sahneye çıkıp gösteri yaptığı gibi yadsınamaz bir gerçekle yüz yüze gelmiş."

"Borden'ın tek kişi olduğunu düşünüyorsa, bunu nasıl açıklıyor?" diye araya girdim.

"Bunu ona sordum elbette. Bildiğiniz gibi, kendisi illüzyon dünyasına yabancı değil. Uzun uzun düşündükten sonra üzülerek, Alfred Borden'ın sihirbazlık teknikleri kullanarak kendi ölümünü tezgâhladığı, mesela bir nevi ilaç içtiği ve tüm bunların kendisini terk etmek için düzenlenmiş bir piyes olduğu sonucuna varmış."

"Borden'ların ikiz olduklarını söylediniz mi?"

"Evet. bu fikre burun kıvırdı ve bir kadın bir adamla beş yıl yaşarsa hakkındaki her şeyi bilir dedi. İki Borden olduğu fikrini kesinlikle reddetti.

(Daha önce, Borden ikizlerinin eşi ve çocuklarıyla ilişkisini sorgulamıştım. Bu bilgiler, yeni sorular ortaya çıkarıyor. Görünüşe bakılırsa metres de aldatılmış ama bunu kabul etmek istemiyor ya da sadece bilmiyor.)

"Yani bu defter bir anda tüm sorunlarını çözmek için ortaya çıktı," dedim.

Koenig bana dalgın dalgın baktı, sonra da "Hepsini değilse de galiba en öncelikli olanlarını çözecek," dedi. "Lordum, iyi niyetimin ispatı olarak ödeme vaadi olmadan defteri incelemenize izin vereceğim."

Anahtarı bana uzattı ve ben kilidi açarken sandalyesine yaslandı.

Defter düzenli ve eşit aralıklı satırlarla ama ilk bakışta okunaklı olmayan küçük bir el yazısıyla yazılmıştı. İlk sayfalara baktıktan sonra, bir iskambil destesinin kenarından parmaklarımı geçiriyormuşum gibi, defterin kalan sayfalarından hızla geçmeye başladım. Sihirbazlık içgüdüm, Borden'ın hilelerine karşı hazır olmamı söylüyordu. Bunca yıldır devam eden kavgamız, bana zarar vermeye ne kadar istekli olduğunu belli etmişti. Defterin yarısına geldiğimde durdum. Derin düşünceler içinde deftere baktım.

Bunun, Borden'ın şimdiye kadar yaptığı en ayrıntılı saldırı olması gayet mümkündü.

Sadece Koenig'in sözüyle hareket ediyordum. Bu da bir hileyse, defterde ne vardı? Beni yanlış bir tepki vermeye itecek, karmaşık bir aldatmacalar labirenti mi? Bana kalan tek huzurlu şeyi, Julia'yla mucizevî bir şekilde tamir olan evliliğimi Olivia Svenson vasıtasıyla tehdit edecek bir şey mi?

Görünüşe bakılırsa defteri tutmak bile benim için tehlike arzediyordu.K oenig'in sesi düşüncelerimi böldü.

"Cüretimi bağışlarsanız, Lordum, aklınızdan geçenleri tahmin edebilir miyim?"

"Hayır, edemezsiniz," dedim.

"Benden şüphe ediyorsunuz," diye ısrar etti Koenig. "Borden'ın bunu getirmem için beni tuttuğunu veya başka bir şekilde zorladığını düşünüyorsunuz, öyle mi?"

Koenig, "Size anlattıklarımı çeşitli yollardan araştırabilirsiniz," diye devam etti. "Horsney'deki dairenin sahibinin Bayan Wenscombe'a açtığı dava, bir ay önce Hampstead'deki mahkemede görüldü. Mahkeme kayıtlarını inceleyebilirsiniz. Whittington Hastanesi' ndeki kayıtlarda, tarifi Borden'a uyan, kimliği belirsiz bir

kalp krizi kurbanının, Bayan Wenscombe'un Borden'ın öldüğünü söylediği gün hastaneye getirildiği yazıyor. Ayrıca cesedin bir doktor tarfından aynı gün çıkarıldığına dair bir kayıt var.

"Koenig, on yıl önce beni asılsız delillerin peşinden yollamıştınız," dedim

"Doğru. Bundan dolayı duyduğum pişmanlığın sonu yok; davanıza kendimi adamamın sebebinin, yaptığım o hata olduğunu söylemiştim. Defterin gerçek olduğuna, elime anlattığım gibi geçtiğine ve dahası, hayattaki Borden'ın onu almak için çırpındığına dair yemin ederim."

"Elinden nasıl kaçırmış?" dedim.

"Bayan Wenscombe muhtemelen kitap olarak basılırsa taşıyacağı gerçek değerin farkına varmış. Paraya olan ihtiyacı acil hale gelince, defterin sizin, ya da son günlerdeki olayların ışığında dul eşiniz için daha değerli olacağını düşündü. Tabiatıyla, kitabı saklı tuttu. Borden elbette ki defteri almak için kadına doğrudan yaklaşamadı. Ama Bayan Wenscombe'un dairesinin on gün önce hallaç pamuğu gibi atılması tesadüf değildir herhalde? Hiçbir şey alınmamış. Başka bir yere sakladığı defter, kendisinde kalmış."

Defteri parmağımla işaretlediğim yerden tekrar açtım; kenarları yaldızlı sayfalarda dolaşan parmaklarımın hareketinin, bir iskambil kâğıdını gönüllüye zorlayan sihirbazın klasik hareketlerine çok benzediğini düşünüyordum. Bu düşünce sağ taraftaki bir sayfanın alt yarısındaki bir satıra bakıp ismimin yazılı olduğunu gördüğümde güçlendi. Borden o sayfayı açmaya beni zorlamıştı sanki.

El yazısına yakından baktım ve kısa süre sonra cümlenin tamamını söktüm: "Ona cevabı vermezsem Angier'ın tüm gizi asla çözemeyecek olmasının sebebi bu."

"Beş yüz pound mu istiyor demiştiniz?"

"Evet, Lordum."

"Alacak."

19 Aralık 1903

Koenig'in ziyareti beni yordu; o gittikten kısa süre sonra (altı yüz poundla; fazlası kısmen şimdiye kadar girdiği zahmet, kısmen de sessiz kalması ve ortadan kaybolması için) yatağıma gittim ve akşama kadar orada kaldım. O gün olanları şimdi yazıyorum; ertesi gün ve ondan sonraki gün azıcık bir şey yemek ve bol bol uyumaktan başka bir şey yapamadım.

Dün nihayet Borden'ın defterinin birazını okudum. Koenig'in daha önce söylediği gibi, sürükleyici buldum.

Julia'ya alıntılar gösterdim; aynı derecede ilginç buldu. Bana göre daha aklı başında davranıyor ve ona kızıp kıymetli enerjimi harcamamamı söylüyor.

Aslında, öfke duymuyorum; gerçi benim de bildiğim bazı olayları çarpıtması hem acınacak, hem de sinir bozucu bir şey. En çok ilgimi çeken nokta, Alfred Borden'ın sonunda ikizlerin komplosunun bir ürünü olduğunun ortaya çıkması. Hiçbir yerde belirtmiyorlar ama defterin iki elden çıktığı aşikâr.

Birbirlerine birinci tekil şahısla sesleniyorlar. Başlangıçta bunu kafa karıştırıcı buldum; muhtemelen amaçları buydu ama Julia'ya gösterdiğimde, defteri başkalarının okuması gibi bir niyetlerinin olmadığı izlenimini edindiğini söyledi.

Bu da birbirlerini "ben" diye çağırmalarının bir alışkanlık olduğunu ve ömürleri boyunca bunu yaptıklarını gösteriyor. Defterin satır aralarını okurken (ki okumam şart), hayatları boyunca yaşadıkları tüm olayların tek ve ortak bir tecrübe olarak toplanmış olduğunu fark ettim. Sanki çocukluklarından beri, gizlice birbirlerinin yerini alacakları illüzyon için hazırlanmışlar. Beni ve gösterilerini izleyenleri aptal yerine koydu ama

sonunda aptal durumuna düşen Borden olmadı mı?

Birleştirilen iki hayat, bu hayatların ikiye bölünmesi demek. Biri dünyada yaşarken; diğeri yoklukta saklanan, var olmayan, pusuya yatmış bir hayalet, bir *doppelgänger*, bir *prestij*.

Yarın daha fazlasını yazacağım.

25 Aralık 1903

Ev ve arazi, son iki gündür yağan yoğun karla dışarıya kapandı. Bununla beraber yakacağımız ve erzağımız var ve bir yere gitmemize gerek yok. Noel yemeğimizi yedik; çocuklar yeni eşyalarıyla oynuyorlar, Julia'yla rahatımıza bakıyoruz.

Ona, zavallı vücudumda yeni yeni baş gösteren endişe verici bir arazdan bahsetmedim. Göğsümde, kolumun üst kısmında ve kasıklarımda mor bereler çıktı. Antiseptik sürdüğüm halde henüz iyileşme belirtisi göstermediler. Buzlar çözülür çözülmez doktor çağıracağım.

31 Aralık 1903

Doktor en sonunda etkisini gösterir gibi olan antiseptik tedavisine devam etmemi salık verdi. Gitmeden önce Julia'ya cildimdeki bu nahoş ve acı veren kabarıkların, organik veya kanla bağlantılı daha ciddi bir soruna işaret edebileceğini söyledi. Julia her gece yatmadan önce yaraları özenle temizliyor. Kilo kaybetmeye devam ediyorum ama son günlerde hızı azaldı.

Mutlu Yıllar!

1 Ocak 1904

Yeni yılı, sonunu göremeyecek olma şüphesinin verdiği karamsar düşüncelerle karşıladım.

Borden'ın defterini okuyarak kafamı çektiğim sıkıntılardan uzaklaştırıyordum. Sonuna kadar okudum;

kendimi kaptırdığımı itiraf etmeliyim. Yöntemleri, görüşleri, atladıkları, hataları, kendini kandırdığı noktalar vesaire hakkında notlar aldım.

Borden'dan nefret etmeme ve korkmama rağmen (ve hâlâ sağ ve dışarıda bir yerlerde olduğunu unutamıyorum), sihre bakışını kışkırtıcı ve harekete geçirici buluyorum.

Bunu Julia'ya söyledim, o da hemfikir. Fazla bir şey söylemiyor ama Borden'la rakip değil, ortak olsaydık daha iyi olacağını düşündüğünü hissediyorum.

26 Mart 1904

Çok hastalandım, en az iki hafta ölüm döşeğinde olduğuma inandım. Belirtiler kokunçtu: Sürekli mide bulantısı ve kusma, yaraların daha da yayılması, sağ bacağımda felç, ağızda yaralar ve belimde dayanılmaz bir ağrı. Bu zamanın büyük bölümünü Sheffield'daki bakımevinde geçirdiğimi söylememe gerek yok.

Ama küçük bir mucize gerçekleşti; iyileşmeye başlıyor gibiyim. Yaralar iz bırakmadan kayboldu; acı ve kırıklık azalıyor. Son bir haftadır evdeyim; yatakta olmama rağmen moralim her gün biraz daha düzeldi.

Bugün yataktan çıktım ve serada bir şezlonga oturmuş araziye bakıyorum. Uzakta ağaçlar görünüyor; onların ötesinde Curbar Sırtı'nın, üzerinde hâlâ kar olan yalçın kayalıkları yükseliyor. Moralim çok düzgün; Borden'ın defterini yeniden okuyorum. Bu son iki gerçeğin birbiriyle bağlantısı yok.

6 Nisan 1904

Borden'ın notlarını toplam üç kere okudum ve açıklamalar ekleyip ayrıntılı referanslar verdim. Julia düzeltip epey genişlettiğim metni temize çekmeye hazırlanıyor.

İyileşmem devam ediyor ve son birkaç gündür daha da iyi hissediyor olsam da genel sağlığımın kötüye gittiği gerçeğiyle yüzleşmeliyim. Hayatımın kalan bu son birkaç ayında, düşmanımdan son bir intikam almaya niyetliyim. Bu duruma o sebep oldu; bedelini ödemeli. Defterini ele geçirmek bana bunun için bir yol gösterdi. Kitabı yayınlatmayı düşünüyorum.

Sihirbazlıkla ilgili çok fazla eser yok. Pek çok kitap yazılıp yayınlanıyor ama çocuklar için hazırlanan basit kitaplar ve gözbağcılık veya el çabukluğu üzerine ciltler dışında, bu kitaplar büyük yayınevleri tarafından basılmıyor. Sıradan kitabevlerinde nadiren bulunabiliyor. Onun yerine, bu konuda uzmanlaşmış birkaç yayıncı tarafından, sadece sihirbazlık camiası içinde dağıtılmak üzere basılıyor. Çoğunlukla dört ya da beş düzinelik baskılarla yayınlanıyor ve bununla orantılı olarak pahalı bir fiyattan satılıyor. Böyle kitaplardan oluşan bir koleksiyon elde etmek zor ve maliyetli bir iş; pek çok sihirbaz ancak meslektaşlarından biri öldüğünde ve kitapları ailesi tarafından satıldığında böyle bir koleksiyona sahip olabiliyor. Yıllar geçtikçe ben de kendime ait bir koleksiyon sahibi oldum ve varolan illüzyonları kullanmak ya da uyarlamak istediğimde bu kitaplara başvurdum. Bu hususta diğer sihirbazlardan farklı değilim. Böyle kitaplar dar bir okur kitlesine sesleniyor ama bu kitle, akla gelebilecek en yoğun ve bilgili okurlardan oluşuyor.

Borden'ın defterini okurken, çeşitli kereler diğer sihirbazlar yararına yayınlanmayı hak ettiğini düşündüm. Sihirbazlık sanatı ve teknikleri hakkında mantıklı yorumlar ihtiva ediyor. İlk baştaki niyeti ne olursa olsun (inandırıcılıktan uzak bir şekilde sözlerinin sadece yakın ailesi ve şefkatle hayal ettiği bir "gelecek nesil" için olduğunu söylüyor) kitabı kendi basamaz. Kitabı

kaybetmiş; ne dikkatsiz adam!

Onun adına yayınlamayı son hareketim olarak görüyorum. Açıklamalı nüshayı tamamladığımda baskıya vereceğim.

Eğer benden çok yaşarsa, ki öyle görünüyor, intikamımın ne kadar ince ve çok katmanlı olduğunu keşfedecek.

Başlangıç olarak, Borden en büyük meslekî sırlarının izni olmadan yayınlandığını görünce hiç hoşnut kalmayacak. Benim sorumlu olduğumu öğrenince sıkıntısı daha da artacak. Bunu her nasılsa mezardan yaptığımı anlayınca kafası daha da karışacak. (Benim öldüğüme inanıyor; bu gerçeği defterin kendisinden edindim.) Nihayet, açıklamalı metni okursa, son intikamımın ardındaki gerçek inceliği keşfedecek.

Kısacası bu metni daha açık hale getirerek, üstü kapalı geçiştirdiği pek çok ilginç genel başlığı genişleterek, razı olma teorisini çok sayıda örnekle pekiştirerek, bir çok büyük illüzyonistin yöntemlerini tarif ederek geliştirdim. İcat ettiğini ve sergilediğini bildiğim tüm numaralarının ayrıntılı açıklamalarını ekledim ve her birini, merkezindeki sırrı açığa vurmadan açıkladım.

Hepsinden öte, **YENİ YER DEĞİŞTİREN ADAM** adını verdiği illüzyonunun etrafındaki esrar perdesini kalınlaştırdım ama hiçbir şeyi açığa vurmadım. Borden'ların ikiz oldukları gerçeğinden söz etmedim bile.

Böylece hayatta kalan Borden son sözü benim söylediğimi, kavganın bittiğini ve zaferin benim olduğunu anlayacak. Özel hayatına müdahale ederken aynı zamanda saygı gösterebildiğimi gösterdim. Bu sayede aramızda beslediği husumetin beyhude ve yıkıcı olduğunu ve birbirimizi hedef alırken içimizdeki kabiliyeti harcadığımızı anlamasını umuyorum. Dost olmalıydık.

Bunu ona bırakacağım ki ömrünün geri kalanında

düşünsün.

Bir şeyi dışarıda bırakarak bir intikam daha alacağım; Tesla'nın cihazının sırrını asla öğrenemeyecek.

25 Nisan 1904

Borden'ın metni üzerinde yaptığım çalışma çok iyi gidiyor.

Geçen hafta ikisi Londra'da, biri Worcester'da bulunan, sihirbazlık kitapları üzerine uzmanlaşmış üç yayıncıya yazdım. Kendimi sihre meraklı bir *amatör* olarak tanıtıp konumumu ve servetimi çeşitli sahne sihirbazlarına destek olmak için kullandığımı ima ettim. Önde gelen illüzyonistlerimizden birinin anılarını yayına hazırladığımı açıkladım (bu safhada isim belirtmedim). Prensip olarak kitabı basmakla ilgilenip ilgilenmeyeceklerini sordum.

Şu ana kadar iki tanesi cevap verdi. İki mektubun da bağlayıcılığı yok ama kitabı yollamamı istiyorlar. Bu cevaplar, ne kadar üstü kapalı olursa olsun şahsi servetimden bahsetmememem gerektiğini de hatırlattı; iki mektup da basım masraflarına katkıda bulunursam kitabın beğenilmesi ihtimalinin daha yüksek olacağını söylüyor.Tabiatıyla, bugünlerde bu benim için mesele değil ama Julia da ben de karar vermeden önce üçüncü cevabı bekliyoruz.

18 Mayıs 1904

Eser tamamlandı ve metni ilk yayıncıya yolladık.

2 Temmuz 1904

Old Bailey, Londra'daki Goodwin & Andrewson Beyefendiler'le yayın anlaşması yaptık.Borden'ın kitabını bu yıl bitmeden basacaklar. İlk baskı yetmiş beş adet olacak ve her nüsha üç gineden satılacak. Bol miktarda

illüstrasyon ve sürekli okurlarına gönderecekleri şahsa özel mektuplardan oluşacak yoğun bir reklam kampanyası vaat ettiler. Baskı masrafları için yüz pound ödemeye razı oldum. Bay Goodwin metni okuduktan sonra sunum için birkaç yeni fikir üretti.

4 Temmuz 1904

Son dört haftada iyileşmem sona erdi ve hastalık tüm gücüyle geri döndü. Önce mor bereler, bir iki gün sonra da ağız ve boğazdaki yaralar geri geldi. Üç hafta önce bir gözüm kör oldu; bir iki gün sonra diğer gözüm onu takip etti. Son bir haftadır katı yiyecek yiyemiyorum. Julia'nın günde üç kere getirdiği ılık çorba beni hayatta tutuyor. Öyle acı duyuyorum ki kafamı yastıktan kaldıramıyorum. Doktor günde iki kere geliyor ama hastaneye gidemeyecek kadar zayıf olduğumu söylüyor. Belirtiler o kadar sıkıntı verici ki ayrıntılı olarak tarif edemiyorum. Doktor vücudumun enfeksiyona bağışıklığının hasar gördüğünü söylüyor. Julia'ya gizlice göğsümün bir kez daha enfeksiyon kapması halinde direnecek gücümün kalmayacağını anlatmış (Julia da bana anlattı).

5 Temmuz 1904

Rahatsız bir gece geçirdim; bu sabah şafak sökerken, dünya üzerindeki son günümü yaşadığıma inanmıştım. Mamafih vakit gece yarısına yaklaşıyor ben hâlâ buradayım.

Bu akşam erkenden öksürmeye başladım. Doktor doğrudan beni görmeye geldi ve ıslak havluyla silinmemi tavsiye etti; rahatlamamı sağladı. Vücudumun hiçbir yerini oynatamıyorum.

6 Temmuz 1904

Bu sabaha karşı üçe çeyrek kala, bir öksürük nöbetini

ve sürekli iç kanamayı takip eden ani bir kalp kriziyle hayatım sona erdi.

Ölümüm uzun, acılı, berbat oldu ve Julia'ya, çocuklarıma ve bana sıkıntı verdi. Hepimiz ölümün sefaleti karşısında sarsıldık ve boyun eğdik.

Ölüm emsalsiz bir şekilde hayatımı kuşatıyor!

Bir keresinde, zararsız bir aldatmacayla, Julia skandalsız bir dul hayatı sürsün diye ölmüş gibi yapmıştım. Tesla'nın cihazını her kullandığımda, haftada birkaç kere ölümü tecrübe ettim. Rupert Angier'ın nihayet sahte bir son yolculuğa uğurlanmasına şahit oldum.

Ölümü kimbilir kaç kere kandırdım. Ölüm bu sayede benim için bir hakikatsizlik hissi edindi. Görünüşe bakılırsa bir paradoks sayesinde daima hayatta kalmam, sıradan bir hadiseye dönüştü.

Şimdi kendimi ölüm döşeğinde, kanserden ölürken gördüm. Bu habis ve acı dolu ölümden sonra, günlüğüme yazmak için buradayım. 6 Temmuz 1904 Çarşamba, öldüğüm gün.

Kimse benim şahit olduklarımı görecek kadar biçare olmamalı.

Sonra

Borden'ın bir tekniğini ödünç aldım; ben, ben olduğum kadar kendimim.

Bunu yazan ben ölen benimle aynı değilim. Lowestoft'taki o gece Borden, Tesla'nın cihazının arıza yapmasına sebep olduğunda iki varlık olduk. İki hayat, iki Rupert Angier. Ayrı yollara gittik. Mart ayının sonunda Caldlow Malikânesi'ne döndüğümden beri beraberdik; yani kanserden geçici olarak kurtulmamın başlangıcına denk gelen zaman...

Henüz yaşıyorken, tek kişi olduğum illüzyonunu

korudum. Bir tanem ölüm döşeğindeydi, diğerim son düşüncelerini kaydediyordu. Bu günlük, 26 Mayıs'tan beri benim tarafımdan yazılıyor.

İkimiz de birbirimizin prestijleriyiz..

Ölmüş prestijim aşağıda, açık tabutun içinde yatıyor ve iki gün içinde aile kabristanına defnedilecek. Ben, onun yaşayan prestiji, devam edeceğim.

Ben, 14. Colderdale Kontu, Julia'nın kocası, Edward, Lydia ve Florence'ın babası, İngiltere'nin Derbyshire İlçesi'ndeki Caldlow Malikânesi'nin Lordu, Saygıdeğer Rupert David Angier.

Hikâyemi yarın anlatacağım. Bugün olanlar beni de tüm ev ahalisi gibi, kederden başka bir şeye yoğunlaşamayacak kadar üzdü.

7 Temmuz 1904

Hayatımın geri kalanı bugün başlıyor. Benim gibi biri ne umutlar besleyebilir ki! Aşağıda yazılan, benim hikâyem.

1

19 Mayıs 1903 akşamı, Lowestoft'taki Pavilion Tiyatrosu'nun boş bir locasında var oldum. Hayatım, ahşap korkuluğun üzerinde dengede dururken başladı. Derhal sırt üstü düştüm, locanın zeminine çarparak iskemleleri devirdim.

Aklımdaki ilk şey, bir saniye önce aklıma gelen korkmuş düşünceydi; Borden'ın bir şekilde locaya çıktığı ve beni beklediği fikriydi. Öyle olmadığı açıktı! Fiziksel olarak yönümü bulmak için locanın iskemleleri arasında debelenirken Borden'ın sabote etmesine rağmen makinenin nakli tamamlayacak kadar çalıştığını fark ettim. Borden orada değildi.

Spot yandığında, parlak bir ışık locaya doldu. İki üç

saniyeden fazla vakit geçmemişti. Düşündüm ki: İllüzyonu kurtarmak için hâlâ fırsat var! Korkuluğa geri tırmanıp devam edebilirim!

Yuvarlandım, dizlerimin ve ellerimin üstünde durdum ve korkuluğa tırmanmaya hazırlanıyordum ki sahnede, perdenin indirilmesini isteyen bir ses duyunca şaşakaldım. Kafamı alçakta tutarak İlerledim ve sahneye baktım. Perdeler kapanıyordu; görüşüm tamamen engellenmeden bir an sahnede hareketsiz haldeki kendimi, prestijimi gördüm!...

Tesla'nın cihazının kaidesinde nakil işlemi gerçekleşirken prestijin otomatik olarak içine düştüğü bir bölme var. Eski vücudum, prestij, bu sayede seyircilerden saklanarak illüzyonun etkisini arttırıyor.

Bu sefer, Borden'ın müdahalesi bölmenin çalışmasını engellemiş, prestiji göz önünde bırakmıştı!

Çabucak düşündüm. Adam Wilson'la Hester sahne arkasındaydılar ve perdenin öte yanındaki acil durumla uğraşmaları gerekiyordu. Hayattaydım, güçlüydüm ve tüm hislerim yerli yerindeydi. Sahne arkasına gidip Borden'la son kez ve kesin olarak karşılaşmanın benim sorumluluğunda olduğunu fark ettim.

Locadan çıktım, koridorda hızla yürüdüm, merdivenleri koşarak indim. Bayan görevlilerden birinin yanından geçtim. Önünde kayarak durdum ve mümkün mertebe acil bir şekilde sordum: "Tiyatrodan çıkmaya çalışan birini gördünüz mü?"

Sesim sert bir fısıltı gibi geldi!

Doğrudan bana bakan kadın korku içinde haykırdı. Kopardığı korkunç feryatla sağır olmuş, çaresiz bir halde bir an kalakaldım. Gözlerini devire devire nefes aldı ve gene çığlık attı. Vakit kaybettiğimi anladım ve yavaşça kenara itmek için elimi koluna koydum. Elim, kadının kolunun etine gömüldü!

Kadın titreyip inleyerek basamaklara yığılırken ben merdivenlerin dibine ulaşıp sahne arkasına açılan kapıyı bulmuştum. Kapıyı açmak için ittim, bir kez daha ellerimin ve kollarımın ahşabın *içine* gömüldüğünü hissettiğimde geri çekildim. Aklım Borden'ı bulmakla meşguldü ve hiçbir şeye dikkat etmiyordum.

Adam Wilson sahnenin arkasındaki yerinden koşarak, beni fark etmeden çıktı; arkasından bağırdım ama beni duymadı. Bir an durup Borden'ın nerede olabileceğini düşünmeye başladım. Cihazın elektriğini kestiğine göre, sahne altına girmiş demekti. Wilson'la ben her şeyi, idarenin yeni takdırdığı, mahzendeki elektrik kutusuna bağlamıştık.

Aşağı inen basamakları buldum ama en üst basamağa adım attığımda bana doğru koşan ayak sesleri duydum; bir an sonra karşımda Borden belirdi. Üzerinde hâlâ o taşralı kıyafetleri ve makyajı vardı. Basamakları ikişer ikişer çıkıyordu. Donakalmıştım. Aramızda bir birbuçuk metre kalmamıştı ki nereye gittiğini görmek için yukarı baktı. Onun yerine beni gördü! Bir kez daha, bayan görevlinin yüzünü çarpıtan dehşet dolu ifadeye şahit oldum. Borden'ın ivmesi bana doğru yoluna devam etmesine sebep oldu. Yüzü sarsılmış bir ifadeyle çarpılmıştı; kollarını önüne uzatmıştı. Neredeyse bir anda çarpıştık.

Birlikte yere yuvarlandık ve koridorda taş zemine düştük. Bir an üzerimdeydi ama ondan sıyrılmayı başardım. Ona doğru uzandım.

"Benden uzak dur!" diye bağırdı ve eğilmiş vaziyette ilerleyerek, düşe kalka kaçtı.

Ona doğru atladım, ayak bileğinden tuttum ama kaçtı. Tek ses çıkarmadan dehşet dolu çığlıklar atıyordu.

Ona, "Borden, bu tehlikeli düşmanlığı bitirmeliyiz!" diye bağırdım ama sesim bir kez daha hırıltı halinde ve

duyulamayacak kadar kısık çıktı, sesten ziyade nefesti.

"Kazayla oldu!" diye bağırdı.

Ayağa kalkmıştı, korku dolu bir ifadeyle arkasına bakarak benden uzaklaşıyordu. Boğuşmayı ve onu bıraktım.

2

O geceden sonra Londra'ya döndüm ve sonraki on ay orada, kendi seçimim ve kararımla, yarım bir dünyada yaşadım.

Tesla'nın cihazında meydana gelen kaza, bedenimi ve ruhumu birbirinin yerine geçirmişti. Fiziksel olarak, eski halimin hayaleti olmuştum. Yaşıyordum, nefes alıyordum, yiyordum, dışkı atıyordum, duyup görüyordum, sıcağı ve soğuğu hissediyordum ama fiziksel açıdan bir tayftım. Parlak ışıkta, çok dikkatli bakmazsanız yüzümün solgunluğu dışında aşağı yukarı normal görünüyordum. Hava kapalıyken veya güneş battıktan sonra suni olarak aydınlatılmış bir odadaysam bir hayalet görünümü alıyordum. Görülebiliyor ama aynı zamanda *arkamı gösteriyordum.* Silüetim kalıyordu; insanlar yeterince dikkatli bakarlarsa yüzümü, kıyafetlerimi vesaireyi seçebiliyorlardı ama çoğu kişinin gözünde ölüler dünyasından çirkin bir imgeydim. Bayan görevli de Borden da hayalet görmüş gibi davranmışlardı, aslında haklıydılar. Bu şartlar altında fark edilirsem karşılaştığım insanları korkutmakla kalmadığımı, kendimi de tehlikeye attığımı öğrenmem uzun sürmedi. İnsanların korktukları zaman ne yapacakları belli olmuyor; bir iki defasında uzak tutmak için bana bir şeyler fırlattılar. Bunlardan biri yanan bir gaz lambasıydı ve neredeyse isabet ediyordu. O sebeple mümkün mertebe gözden uzak kaldım.

Buna karşın, zihnim bir anda bedenin sınırlamalarından kurtulmuştu. Tetikte, hızlı düşünen, olumlu ve daha önce kendimde görmediğim pek çok özelliğe sahip olmuştum. Bunun yarattığı çelişkilerden biri, genellikle güçlü ve yapabilecek gibi hissetmeme rağmen gerçekte çoğu bedensel işi yapamıyor olmamdı. Kalem ve alet gibi nesneleri tutmayı öğrenmem gerekti; dikkatsiz bir tutuş elimden kayıp gitmesine yol açabilirdi. Kendimi sinir bozucu ve karamsar bir vaziyette bulmuştum; çoğu sefer, yeni sahip olduğum zihinsel enerji, iki Borden'dan bana saldırana karşı saf iğrenme ve korkuya dönüşüyordu. Tıpkı, hareketiyle bedensel varlığımı çektiği gibi, zihinsel enerjimi çekmeye devam ediyordu. Her açıdan görünmez olmuştum; bir ölüden farkım yoktu.

3

İstediğim zaman görünür veya görünmez olabildiğimi keşfetmem uzun sürmedi.

Alacakaranlıktan sonra hareket eder ve gösteri sırasındaki sahne kıyafetlerini giyersem, neredeyse her yere görünmeden girebiliyordum. Normal hareket etmek istersem başka kıyafetler giyiyor ve yüz hatlarımı somutlaştırmak için makyaj malzemesi kullanıyordum. Netice mükemmel olmuyordu; gözlerimde rahatsız edici, boş bir görünüş vardı. Bir keresinde, loş bir otobüsteki bir adam bağırarak eldivenimle kolumun yeni arasındaki açıklanamaz boşluğa dikkat çekti ve erkenden inmek zorunda kaldım

Para, yemek, konaklama benim için sorun değil. Ya görünmez halde istediğimi alıyorum veya parasını ödüyorum. Böyle şeylerin önemi yok.

Asıl derdim, prestijimin sağlığı.

Gazetede okuduğum haber, sahneye attığım anlık bakışın beni yanılttığını öğrenmemi sağladı. Haberde Muhteşem Danton'un Lowestoft'taki gösterisi sırasında yaralanarak gelecek programlarını iptal etmek zorunda kaldığı ama evde dinlendiği ve yakında sahnelere döneceği yazıyordu.

Bunu duymak beni rahatlatmış, bir o kadar da şaşırtmıştı! Perdeler inerken gördüğüm şeyin, "prestijli" dediğim, yarı ölü yarı sağ halde donmuş prestijim olduğunu sanmıştım. Prestij, nakilde kullanılan, Tesla'nın cihazında kalan ve ölüye benzer haldeki kaynak vücut. Bu prestijli vücutları saklamak ve onlardan kurtulmak, illüzyonu halka sunmadan önce halletmem gereken en büyük meseleydi.

Bu hastalık ve program iptalleri ile ilgili haberlerle, o gece farklı bir şeyin meydana geldiğini anladım. Nakil işlemi kısmen gerçekleşmişti ve hazin sonucu bendim. Büyük bölümüm geride kalmıştı.

Ancak ben de prestijim de Borden'ın müdahalesi sonucu çok şey kaybetmiştik. İkimizin de başetmesi gereken sorunları vardı. Ben hayaletvari bir haldeydim, prestijim sağlığını kaybetmişti. O etten kemikten ve dünya üzerinde hareket hürriyetine sahipken, kaza anından itibaren ölmeye mahkumdu; buna karşın ben gölgelerin arasında bir hayata hapsolmuştum ama sağlığım yerindeydi.

Lowestoft'tan iki ay sonra, Temmuz'da ben hâlâ felaketle barışmaya çalışırken prestijim, Rupert Angier'ın ölümünü sahnelemeye karar verdi. Aynı durumda olsam benim de yapacağım bu olurdu; bunu düşündüğüm anda onun ben olduğunu anladım. İlk kez aynı karara ayrı ayrı varmıştık. Her ne kadar ayrı ayrı var olsak da duygusal açıdan tek kişiydik.

Kısa süre sonra, prestijim mirası devralmak üzere Caldlow Malikânesi'ne döndü. Tekrar, benim de yapacağım bu olurdu..

Gerçi ben o zaman için Londra'da kaldım. Halletmem gereken karanlık bir işim vardı ve bunu, niyetlendiğim şeye Colderdale adını bulaştırmadan halletmek istiyordum.

Kısacası, Borden'la nihayet hesaplaşılması gerektiğine karar vermiştim. Onu, daha doğrusu ikisinden birini öldürmeyi planlıyordum. Sürdüğü gizli çifte hayat, cinayeti hayata geçirilebilir bir intikam kılıyordu: İkizlerin varlığını ispatlayan kayıtlarla oynamış ve hayatını kendisinin yarısını saklayarak geçirmişti. Kardeşlerden birini öldürmek bu aldatmacaya bir son verecekti ve benim gözümde ikisini birden öldürmek kadar tatmin edici ve tesirli olacaktı. Bunun yanında, bu hayaletvari durumdayken ve bilinen tek kimliğim ölmüş ve gömülmüşken, ben, Rupert Angier, bırakın yakalanmayı, cinayetin zanlısı bile olmayacaktım.

Londra'da planlarımı uygulamaya koyuldum. Kısmi görünmezliğimi, işine gücüne bakan Borden'ı takip etmek için kullandım. Onu evinde gördüm, atölyesinde gösterisini hazırlarken izledim, illüzyonlarını sergilerken kanatlarda durdum, Olivia Svenson'la paylaştığı, Kuzey Londra'daki gizli yuvasına kadar takip ettim... hatta bir kere, Borden'ın kısa bir süre, gizlice karanlık bir sokakta ikiziyle buluştuğuna, derhal ve şahsen sona *erdirilmesi* gereken bir iş için bilgi değiş tokuşu yaptığına şahit oldum.

Onu Olivia'yla birlikte gördüğümde, nihayet ölmesi gerektiğine karar verdim. O eski ihanetten kalan hisler, öfkeye acı eklemeye yetiyordu.

Kasıtlı cinayete karar vermenin, bu korkunç işin en zor yanı olduğunu rahatça söyleyebilirim. Sık sık kışkırt-

malara kapılmama rağmen, munis ve kendi halinde biri olduğuma inanıyorum. Kimseye zarar vermek istememekle beraber, yetişkinliğim boyunca kendimi sık sık Borden'ı "öldürmeye" veya "haklamaya" yemin ederken bulmuşumdur. Genellikle tek başına ve sessizce edilen bu yeminler, Borden'ın beni sık sık içine düşmeye zorladığı haksızlığa uğramış kurban halinin bildik, elinden bir şey gelmez sayıklamalarıydı.

O günlerde ciddi olarak onu öldürme niyetinde değildim ama Lowestoft'ta yaptığı saldırı her şeyi değiştirdi. Bir hayalet olmuştum; diğer bense eriyip gidiyordu. Borden bir bakıma o gece ikimizi de öldürmüştü; intikam için yanıp tutuşuyordum.

Öldürmenin düşüncesi bile bana öyle bir heyecan ve memnuniyet duygusu verdi ki kişiliğim değişti. Ölümün üzerindeki ben, öldürmek için yaşıyordum.

Kararı verdikten sonra, suçu ertelemek olmazdı. Borden ikizlerinden birinin ölümünü, kurtuluşumun anahtarı olarak görüyordum.

Ama şiddet konusunda tecrübeli değildim, bir şey yapmadan önce en iyi şekilde nasıl yapacağıma karar vermeliydim. Borden'ın ölürken kendisini kimin ve neden öldürdüğünü anlamasını sağlayacak yakın ve kişisel bir şey, bir *bahane* lâzımdı. Basit bir eleme usulüyle onu bıçaklamaya karar verdim. Böyle korkunç bir hareketi hayal etmek bende yine baş döndürücü bir heyecan duygusu uyandırdı.

Bıçaklamaya şöyle karar verdim: Zehir çok yavaştı, kullanması tehlikeli ve kişisellikten uzaktı; ateş etmek gürültülüydü ve yine şahsi temastan yoksundu. Öyle veya böyle fiziksel güç gerektiren hareketlerde yetersizdim; o nedenle sopa veya boğma söz konusu olamazdı. Denemelerim neticesinde gördüm ki uzun bir bıçağı iki elimle birden sağlam bir şekilde ama çok

sıkmadan tutarsam, ete girmeye yetecek bir güçle itebiliyordum.

4

Hazırlıklarım tamamladıktan iki gün sonra Borden'ı tüm hafta ilk sırada sahne alacağı, Baiham'daki Queen's Tiyatrosu'na kadar takip ettim. Günlerden çarşambaydı; akşamki gösteri haricinde bir de matine vardı. Borden'ın gösteriler arasında soyunma odasına kapanıp koltukta biraz kestirmeyi alışkanlık edindiğini biliyordum.

Gösterisini karanlık kanatlardan izledim, sonra da kasvetli koridorlar ve merdivenler boyunca soyunma odasına kadar takip ettim. İçeri girip kapıyı kapattıktan ve kulisin her zamanki gürültüsü bir miktar dindikten sonra, cinayet silahını sakladığım yere gittim ve kimsenin olmadığına emin olduktan sonra bir karanlık köşeden diğerine geçerek Borden'ın odasının dışındaki koridora vardım.

Üzerimde, görülmeden hareket etmek istediğimde giymeyi alışkanlık haline getirdiğim, Lowestoft'tan kalma sahne kıyafetlerim vardı ama bıçak normal bir bıçaktı. Biri beni görecek olursa, bıçak havada süzülüyormuş gibi görünürdü; dikkat çekmeyi göze alamazdım...

Borden'ın odasının dışında, kapının karşısındaki gölgeli bir girintide sessizce durarak nefesimi toparladım, kalbimin atışını denetlemeye çalıştım. Sessizce iki yüze kadar saydım.

Kimsenin yaklaşmadığına bir kez daha emin olduktan sonra kapıya gittim ve yaslandım. Suratımı ahşabın içine yavaşça ama kararlı bir şekilde bastırdım. Başımın ön kısmı birkaç saniye içinde kapıdan geçti; odanın içini görebiliyordum. Sadece bir lamba yanıyor, küçük ve düzensiz odaya loş bir ışık yayıyordu. Borden koltuğunda

uzanmıştı; gözlerini kapatmış, ellerini göğsünde kavuşturmuştu.

Yüzümü geri çektim.

Bıçağı sıkı sıkı tutarak kapıyı açtım ve içeri girdim. Borden hareketlendi ve bana doğru baktı. Kapıyı kapatıp sürgüledim.

"Kim var orada?" dedi Borden gözlerini kısarak.

Onunla çene çalmaya gitmemiştim. Dar zeminde iki adım attım, kanepeye sıçrayıp Borden'ın üzerine çıktım. Karnına çöreklendim ve bıçağı iki elimle kaldırdım. Borden bıçağı gördü, sonra bana odaklandı. Loş ışıkta anca seçilebiliyordum. Üzerinde otururken kollarımın siluetini, göğsünün üzerinde titreyen bıçağı görebiliyordum. Yabani ve korkunç bir manzara teşkil ediyordum herhalde; iki aydan beri ne saçlarımı kesebilmiş ne de tıraş olabilmiştim ve yüzüm berbat bir haldeydi. Korkmuştum ve ümitsizdim. Karnının üstünde oturuyordum. Bıçağı tutmuş, öldürücü darbeyi vurmaya hazırlanıyordum.

"Nesin sen?" Borden'ın nefesi kesilmişti. Hayalet bileklerimi tutmuştu, beni uzak tutmaya çalışıyordu. Ama kendimi ondan kurtarmam çok basit bir işti. "Kim...?"

"Ölmeye hazır ol, Borden" diye bağırdım; duyduğu boğuk ve korkutucu fısıltının, çıkarabildiğim tek ses olduğunu bilerek.

"Angier? Ne olur! Ne yaptığımı bilmiyordum! Zarar vermek istemedim!"

"Bunu yapan sen miydin? Yoksa öteki miydi?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Sen miydin ikiz kardeşin mi?"

"Kardeşim yok benim!"

"Ölmek üzeresin! Gerçeği itiraf et!"

"Tek başımayım!"

"Çok geç!" diye bağırdım ve ellerimi, öğrendiğim gibi,

bıçağa en çok gücü tatbik edeceğim şekilde tuttum. Çok sıkı tutarsam bıçak elimden kayardı; o yüzden bıçağı kalbinin üzerinde bir noktaya yerleştirip bastırmaya başladım. Sabit baskının bıçağı hedefine ulaştıracağını biliyordum. Gömleğinin yırtıldığını ve bıçağının ucunun etine saplandığını hissettim.

Sonra Borden'ın yüzündeki ifadeyi gördüm. Korkudan donakalmıştı. Elleri kafamın üzerinde bir yerdeydi, beni tutmaya çalışıyordu. Çenes açılmış, dili dışarı sarkmıştı. Ağzının kenarlarından ve çenesinden salyalar akıyordu. Göğsü, soluk soluğa inip kalkıyordu.

Konuşmaya çalışıyordu ama ağzından kelimeler dökülmedi. Kendi dehşetinde boğulan bir adamın tıslayıp gevelemesi geldi kulağıma.

Artık güçlü bir adam olmadığını anladım. Saçına aklar düşmüştü. Gözlerinin etrafı yorgunlukla kırış kırış olmuştu. Boynu kırışmıştı. Altımda yatıyor, onu öldürmek için gelen, göğsüne çöreklenmiş soyut bir iblise karşı hayat mücadelesi veriyordu.

Bu düşünce beni iğrendirdi. Cinayet sonuna kadar götüremezdim. Böyle öldüremezdim.

Tüm korku, öfke ve gerilim içimden akıp gitti.

Bıçağı kenara fırlattım ve ustaca yuvarlandım. Yapabilecekleri karşısında savunmasızdım, bu kez taş kesilme sırası bendeydi. Ondan uzaklaştım.

Borden kanepede kaldı ve acı içinde nefes almaya, korku ve rahatlamayla titremeye devam etti. Orada kaderine razı, bu adam üzerinde yarattığım etkiyle yerin dibine geçmiş bir halde durdum.

Sonunda, doğruldu.

"Kimsin sen?" dedi; korku dolu sesi inip çıkıyordu, son kelimede çatladı...

"Ben Rupert Angier'ım," diye fısıltıyla cevapladım.

"Ama sen öldün!"

"Evet."

"O hale nasıl...?"

"Bunu hiç başlatmamalıydık, Borden," dedim, "Ama bitirmenin yolu seni öldürmek değil."

Yapmaya çalıştığım şeyin rezilliğiyle utanmıştım; şu noktaya kadar hayatıma hakim olan temel ahlâk kuralları dizginleri yeniden ele alıyordu. Birini soğukkanlılıkla öldürebileceğimi nasıl düşünebilmiştim? Üzüntüyle Borden'a arkamı döndüm ve kendimi ahşap kapıya doğru gitmeye zorladım. Yavaşça kapıdan geçerken, Borden'ın dehşet dolu hırıltılı ciyaklamalarını yeniden işittim.

5

Borden'ın hayatına kastettiğim için bir ümitsizlik ve kendimden iğrenme nöbetine kapıldım. Kendime, prestijime (ki kendisi hiçbir hareketimden haberdar değildi), Julia'ya, çocuklarıma, babamın adına, tanıdığım tüm dostlarıma ihanet ettiğimi biliyordum. Borden'la düşmanlığımın berbat bir hata olduğunu gösteren delil, nihayet elimdeydi. Geçmişte yaptığı hiçbir şey böylesine bir vahşiliği haklı çıkaramazdı.

Sefil ve hissiz bir halde yaşadığım yere döndüm, hayatımla yapabileceğim bir şey kalmadığını düşünüyordum. Uğruna yaşayacak bir şeyim kalmamıştı.

6

Ölüp gitmeyi planladım ama benim gibi birinde bile, böyle kararların önünü kesen bir yaşama isteği var. Yiyip içmezsem ölümün hemen geleceğini sandım ama deneyince susuzluğun delicesine bir saplantı olduğunu

ve buna direnmek için benimkinden daha kuvvetli bir iradeye sahip olmak gerektiğini anladım. Nefsimi köreltmek için birkaç damla aldığım her sefer, ölümümü biraz daha geciktirdim. Aynı şey yemek için de geçerli; açlık bir canavar.

Bir müddet sonra buna alıştım ve hayatta kaldım; Borden'ın olduğu kadar benim de eserim olan, en azından bana öyle gelen, zavallı bir yarı-dünya sakini...

Kışın büyük bölümünü bu zavallı, sefil bir halde, kendini imha etmekte bile beceriksiz olarak geçirdim.

Şubat ayında içimde bir şeyin büyüdüğünü hissettim. Bunu önce, Lowestoft'tan beri hissettiğim kaybın, Julia'yla çocukları bir daha göremeyecek olma gerçeğinin daha da şiddetlenmesine yordum. Korkunç görüntümün onlar üzerindeki tesirinin, onlarla olma ihtiyacıma baskın çıkmasıyla kendimi bundan men etmiştim. Aylar geçtikçe, bu hüzün içimde korkunç bir sancı halini aldı. Ama bu sancının bir anda böyle büyümesine sebep olacak bir şey hissetmemiştim.

O zaman diğer Ben'in, Lowestoft'ta arkamda kalan prestijin hayatını düşündüğümde, şiddetli bir odaklanma hissettim. Sıkıntıda olduğunu derhal anladım. Başına bir kaza gelmişti ya da -belki de Bordenlar'dan biri tarafından- tehdit ediliyordu, hatta belki de sağlığı, beklediğimden daha hızlı kötüleşiyordu

Bir kez daha, bilhassa sağlığını düşündüğümde, neler olduğunu hemen anladım. Hastaydı, hatta ölüyordu. Onun yanında olmalı, elimden gelen yardımı yapmalıydım.

O sırada ben de bir sağlık abidesi değildim. Kazanın zayıf düşürdüğü vücuduma ilaveten, kötü beslenme ve idmansızlık beni bir iskelete çevirmişti. Karanlık odamdan nadiren ayrılıyor, çıktığım zaman da kimseye görünmemeye dikkat ediyordum. Korkunç bir görüntüye

sahip olduğumun, her yönden tam bir hortlağa döndüğümün farkındaydım. Derbyshire'a yapmayı düşündüğüm uzun seyahat, muhtemel tehlikelerle doluydu. Bu yüzden görünüşümü iyileştirmek için bilinçli bir çabaya giriştim... Makul miktarlarda yiyecek içecek tüketmeye başladım. Uzun ve darmadağın olmuş saçlarımı kesip kendime yeni bir takım elbise çaldım. Lowestoft'taki olay sonrası görüntüme kavuşmak için bile haftalar geçmesi gerekiyordu ama kendimi daha iyi hissetmeye başlamıştım bile; moralim düzelmişti.

Buna karşın, prestijimin çektiği acının farkında olmak tahammül edilir bir şey değildi.

Her şey kaçınılmaz olarak ailemin evine döneceğimi gösteriyordu; Mart'ın son haftası Sheffield'a giden gece trenine bilet aldım.

7

Eve dönmemin yarattığı etki üzerine bildiğim tek şey, aniden ortaya çıkışımın prestijimi şaşırtmayacağıydı...

Caldlow Malikânesi'ne güneşli bir bahar gününün sabahı vardım. Gün ışığında fiziksel görüntüm tümüyle ortadaydı. Yine de şaşırtıcı bir görünüm sergilediğimi biliyordum; Sheffield istasyonundan araba, otobüs ve yine arabayla yaptığım kısa yolculukta meraklı bakışları üzerimde toplamıştım. Buna Londra'dan alışkındım ama Londra ahalisi de şehrin tuhaf sakinlerini görmeye alışmıştı. Burada geniş kenarlı şapka takmış, koyu kıyafetler içindeki iskelet gibi bir adam, garip cildi, düzensiz kesilmiş saçı ve çukura kaçmış gözleriyle merak ve endişe uyandırıyordu

Eve gidince kapıya vurdum. İçeri girebilirdim ama beni neyin bekleyeceğini bilmiyordum. Habersiz gelişimi ağırdan almanın en iyisi olacağını hissettim.

Kapıyı Hutton açtı. Şapkamı çıkardım ve önünde öylece durdum. Bana doğru düzgün bakmadan konuşmaya başladı ama beni görünce sesi kesildi. Tek kelime etmeden baktı, yüzü ifadesizdi. Sessizliğinin şaşkınlığına alâmet olduğunu bilecek kadar iyi tanıyordum onu.

Ona kim olduğumu kabul edecek kadar vakit tanıdığımda, "Hutton," dedim, "Seni tekrar gördüğüme sevindim."

Konuşmak için açtığı ağzından bir şey çıkmadı.

"Lowestoft'ta olanlardan haberin vardır, Hutton," dedim. "Ben o günün talihsiz neticesiyim."

"Evet, efendim," diyebildi sonunda.

"İçeri girebilir miyim?"

"Leydi Colderdale'e burada olduğunuzu bildireyim mi, efendim?

"Onu görmeden önce seninle konuşmak istiyorum, Hutton. Gelişimin telaşa yol açacağını biliyorum."

Beni mutfağın yanındaki odasına götürüp yeni demlediği çaydan ikram etti. Yanında dururken çayı yudumladım, nasıl izah edeceğimi bilmiyordum. Hutton'ın soğukkanlılığını her zaman takdir etmişimdir; kısa süre sonra durumu ele aldı.

"Bence en iyisi, efendim," dedi, "ben hanımefendilerine geldiğinizi haber verirken burada beklemeniz olur. Sizi görmeye gelecektir diye düşünüyorum. Ne yapacağınıza beraber karar verirsiniz."

"Hutton, söyle bana. Benim...? Yani, sağlığı nasıl...?"

"Lord cenapları çok hastaydı, efendim. Mamafih, konulan teşhis şahane ve bu hafta hastaneden döndü. Yatağını bahçe odasına taşıdık; orada istirahat ediyor. Zannımca hanımefendileri şu an onun yanında."

"Bu içinden çıkılmaz bir durum, Hutton," dedim.

"Öyle, efendim."

"Bilhassa senin için, yani."

"Benim, sizin ve herkes için, efendim. Lowestoft'ta olanları öğrendim efendim. Lord cenapları, yani siz, efendim, bana sırrını açtı. Prestij malzemelerinin atılmasında büyük rol oynadığımı hatırlarsınız. Emrettiğiniz gibi, Lordum, bu evde hiçbir sır yok."

"Adam Wilson burada mı?"

"Evet, burada."

"Bunu duyduğuma sevindim."

Hutton birkaç dakika sonra gitti ve beş dakika sonra Julia'yla beraber geri döndü. Julia yorgun görünüyordu; saçını topuz yapmıştı. Hemen yanıma geldi ve hararetle sarıldık ama ikimiz de endişeliydik. Birbirimizin kollarındayken gergin olduğunu hissedebiliyordum.

Hutton izin istedi. Yalnız kaldığımızda, aşağılık bir sahtekâr olmadığıma dair Julia'yla birbirimizi temin ettik. O uzun kış ayları boyunca benim bile kendi kimliğimden şüphelendiğim zamanlar olmuştu. Hezeyanın gerçeğin yerini aldığı bir delilik anları vardır; böyle bir maraz çoğu zaman her şeyi açıklar görünüyordu; bir zamanlar Rupert Angier'dım ama sürdüğüm hayatı kaybetmiştim ve sadece hatıralarla kalmıştım veya deliliği içinde Angier olduğuna inanan zavallı bir ruhtum.

Fırsatım olduğunda Julia'ya bedensel var oluşumun sınırlarını; parlak ışık olmadan nasıl göz önünden silindiğimi, katı cisimlerden nasıl geçtiğimi anlattım.

O da benim, prestijimin yakalandığı kanserden ve mucize eseri kendi kendine nasıl iyileşip benim, kendisinin eve nasıl geri döndüğünden bahsetti.

"Tamamen iyileşecek mi?" diye sordum heyecanla.

"Cerrah bazen bir anda tamamen iyileşilebileceğini ama çoğu zaman iyileşmenin kısa süreli olduğunu söyledi. Onun fikrine göre sen, o..." ağlayacak gibiydi, elini tuttum. Kendisini toparladı ve sıkıntıyla konuştu. "Bunun sadece geçici bir iyileşme olduğuna inanıyor.

Kanser habis, yayılmış ve muhtelif."

Sonra bana en şaşırtıcı haberleri verdi: Borden, daha doğrusu Borden ikizlerinden biri ölmüştü ve defteri benim, bizim elimize geçmişti.

Bunları duymak beni hayrete düşürdü. Borden'ın, onu öldürmeye kalkışımdan üç gün sonra öldüğünü öğrendim mesela; bu iki olay bağlantılıydı şüphesiz. Julia, ölüm sebebinin kalp krizi olduğunu düşündüklerini söyledi; acaba yüreğine saldığım korkudan kaynaklanmış olabilir mi? Dehşet içinde çıkardığı korkunç sesleri, zar zor nefes alışını, hasta ve bitkin görüntüsünü hatırladım. Gerginliğin kalp krizine yol açabileceğini biliyordum ama şu ana kadar, ben gittikten sonra Borden'ın kendini toparlayıp eninde sonunda normale döndüğünü sanıyordum.

Julia'ya hikâyemi anlattım ama o iki olayın bağlantılı olduğunu düşünmedi. Daha da ilginç olan, Borden'ın defteriyle ilgili haberlerdi. Julia defterin birazını okuduğunu ve sayfalarında Borden'ın sihrinin büyük bir bölümünün izah edildiğini söyledi. Ona benim, yani prestijimin defterle ilgili planları olup olmadığını sordum ama Julia hastalığın her şeyi bozduğunu söyledi. Borden'a karşı hissettiğim pişmanlığın bir kısmını kendisinin de paylaştığını, prestijimin de aynı fikirde olduğunu söyledi.

"Nerede o," dedim, "Bir arada olmalıyız."

"Yakında uyanır," diye cevapladı.

8

Kendime kavuşmam tarihte eşi görülmemiş bir şeydi! O ve ben birbirimizi mükemmelen tamamlıyorduk. Bende eksik olan her şeye o sahipti; onun kaybettiği her

şey bendeydi. Elbette ki aynıydık; birbirimize ikiz kardeşlerden daha yakındık.

İkimizden biri konuşurken, diğeri cümleyi tamamlayabiliyordu. Aynı şekilde yürüyorduk, aynı jest ve mimiklere sahiptik, aynı anda aynı şeyi düşünüyorduk. Onun hakkında her şeyi biliyordum; o da benimle ilgili her şeyi... Aramızda eksik olan her şey, ayrı kaldığımız birkaç ayda ayrı ayrı yaşadığımız tecrübelerdi; fakat bunları birbirimizle paylaştıktan sonra ortada fark kalmadı. Borden'ın canına kastetmemi anlatırken titredi; ben de hastalığın verdiği acıyı ve eziyeti ikinci elden yaşadım.

Bir kere bir araya gelmiştik artık; hiçbir şey bizi ayıramazdı. Hutton'a bahçe odasında ikinci bir yatak hazırlamasını söyledim ki benim iki yarım hep beraber olsun.

Bunların hiçbiri ev halkından saklanamazdı; kısa süre sonra çocuklarıma, Adam ve Gertrude Wilson'a ve Bayan Hutton'a kavuştum. Herkes yarattığımız çifte etki karşısında hayrete düştü. Bu haberin gelecekte çocuklarım üzerinde yaratacağını düşünmeye korkuyorum ama iki parçam da Julia da gerçeğin bir başka yalandan daha iyi olacağında hemfikiriz.

Kısa süre sonra, kanser beraber geçirdiğimiz vaktin kısalmasına sebep oldu. Yapacak bir şey kaldıysa, bunun için tam zamanı olduğunu fark ettik.

9

Nisan başından Mayıs ortasına kadar Borden'ın defterinin yeniden düzenlenmesi ve yayına hazırlanması üzerinde çalıştık. İkiz kardeşim (prestijimden böyle bahsetmek doğru gelmeye başladı) yeniden hastalandı; her ne kadar başlangıçta kitap için çok şey yaptıysa da eseri

tamamlayan ve yayıncıyla pazarlık eden ben oldum.

Kimliğini kullanarak, vefatına kadar günlük tutan da bendim. Dün çifte hayatımız sona erdi; onunla beraber benim kısa hayat hikâyem de sona eriyor. Şimdi sadece ben varım, bir kez daha ölümden sonra yaşıyorum.

8 Temmuz 1904

Bu sabah Wilson'la birlikte mahzene inip Tesla'nın cihazını inceledik. Çalışır durumdaydı ama son kullandığımdan beri uzun zaman geçtiğinden, her şeyin yerinde olup olmadığını görmek için Bay Alley'ın notlarına baktım. Bay Alley'le uzaktan uzağa yaptığımız işbirliği hoşuma gitmiştir hep. Kılı kırk yaran notlarıyla çalışmak bir zevk. Wilson cihazı söküp sökmeyeceğimizi sordu.

Bir an düşündükten sonra, "Cenazeye kadar böyle kalsın," dedim.

Tören yarın öğle vakti yapılacak.

Wilson gittikten sonra mahzene açılan kapıyı kilitledim, cihazı çalıştırdım ve daha çok altın nakletmekte kullandım. Oğlum 15. Kont'un, zevcem dul leydinin geleceğini düşünüyordum. Bu sorumlulukların hepsine birden yetişemiyordum. Sadece beni değil masum ailemi de engelleyen beceriksizliğimin ağırlığını bir kez daha üzerimde hissediyordum.

Cihazla yarattığımız serveti saymamıştım ama prestijim bana mahzenin en karanlık köşesinde, gizli bir bölmede biriktirdiği hazineyi göstermişti. Julia'nın acil ihtiyaçları için iki bin pound çıkardım ve kalana yeni paraları ekledim. Ne kadar basarsak basalım yetmeyeceğini düşünüyorum.

Bu sebeple, Tesla'nın cihazı Alley'in talimatlarıyla beraber yerinde kalmalı. Bir gün, Edward bu günlüğü bulup bu cihazı kullanmanın en iyi yolunu anlayacak.

Daha Sonra

Cenazeye sadece birkaç saat kaldı; bu sayfalara yazacak çok vaktim yok. Bu yüzden sadece şunu belirteyim.

Saat akşamın sekizi; ölmeden önce prestijimle paylaştığım bahçe odasındayım. Curbar Sırtı, gün batımıyla altın rengine bürünmüş. Bu oda gün batımına bakmıyor olsa da yukarıda kehribar rengi bulutları görebiliyorum. Birkaç dakika önce araziyi dolaşıp yaza has kokuyu içime çektim, çocukluğumda çok sevdiğim bu kırlık bölgenin sesini dinledim.

Sonu, en sonu planlamak için güzel, sıcak bir akşam.

Kendimin bir suretiyim. Hayat yaşamaya değmez artık. İçinde bulunduğum vaziyet, beni sevdiğim her şeyden men ediyor. Ailem beni kabul etti. Kim ve ne olduğumu, bu hale isteyerek gelmediğimi biliyorlar. Yine de, sevdikleri adam öldü; onun yerini dolduramam. Ayrılmam onlar için daha iyi olacak, böylece ölen adamın yasını tam anlamıyla ve istedikleri gibi tutabilirler. Matem, kendi içinde matemden çıkışı da barındırıyor.

Varlığım yasal değil: Sihirbaz Rupert Angier öldü ve defnedildi, 14. Colderdale Kontu yarın son yolculuğuna uğurlanacak.

Varlığım bir işe yaramıyor. Aşağılık bir yarı-hayat haricinde bir şey yaşayamam. İnandırıcılıktan uzak bir kisveye bürünmeden veya insanların ödünü patlatıp kendimi tehlikeye atmadan seyahat edemem. Sürebileceğim tek hayat, kendimin hayaleti bir olarak, ailemin gerçek hayatlarının bir köşesinde ebediyen asılı kalıp geçmişimi ve geleceklerini rahat bırakmamak.

O yüzden şimdi bitmeli; öleceğim...

Ama hayatın laneti benim de peşimi bırakmıyor! Yaşama isteğinin içimde ne kadar büyük bir ateşle

yandığını öğrenmiştim zaten; üstelik cinayet gibi, intihar da ahlâki açıdan benim için imkânsız. Bir keresinde ölmeyi istediğimde, bu isteğin o kadar güçlü olmadığını görmüştüm. Ancak başaramayacağıma dair küçük bir umut olduğuna dair ikna olursam kendimi öldürmeyi deneyebilirim.

Bu notları tamamlar tamamlamaz bu günlüğü ve önceki ciltlerini, mozolede yatan prestijlerin arasına saklayacağım. Sonra mahzendeki bölmeyi açıp eninde sonunda içindeki altını bulması için oğluma bırakacağım. Bu günlük altının tamamı harcanmadan bulunmamalı; içinde, defalarca yaptığım kalpazanlığı itiraf ediyorum.

Tüm bunları tamamladıktan sonra Tesla'nın cihazını çalıştırıp son kez kullanacağım.

Kariyerimin en sansasyonel gösterisini tek başıma, gizlice sergileyerek Kendimi boşluktan nakletmeyi planlıyorum.

Son bir saati, koordinatları becerebildiğim en ufak isabet değerine kadar ölçüp doğrulayarak geçirdim.

Binlerce kişi izleyecekmiş gibi hazırlanıp prova ediyorum. Ama bu sihirbazlık gösterisi emsalsiz bir şekilde ben yalnızken, etrafta şahit yokken gerçekleşmeli.

Kendimi, prestijimin ölü bedenine yollamayı planlıyorum; orada sonum gelecek!

Oraya varacağım, buna şüphem yok; Tesla'nın cihazı isabet konusunda henüz hiç şaşmadı. Ama bu ölümcül kavuşmanın sonunda ne olacak?

Başarısız olursa, prestijimin zavallı, kanser yuvası, iki gündür ölü, *rigor mortis'* le kaskatı vücudunda maddeleşecek ve ben de hiçbir şeyin farkında olmadan derhal öleceğim. Yarın cesedi son uykusuna yatırırlarken beni de gömecekler

Ama düşündüğüm başka bir olasılık var ki yaşama

arzumun şiddetini gösteriyor: Maddeleşme beni öldürmeyebilir!

Prestijimin vücuduna varışımın ona hayat vereceğine neredeyse eminim. Son bir kavuşma olacak.

Benden kalan, ondan kalanlarla birleşecek ve bir kez daha bütün olacağız.

Onun sahip olmadığı ruh bende. Ruhumla vücudunu hareket ettireceğim. Kaybettiği yaşama isteği bende. Onu geri vereceğim. Yoksun olduğu hayat kıvılcımı bende. Saf sağlığımla yaralarını, berelerini, urlarını iyileştireceğim; damarlarına tekrar kan pompalayacağım; katılaşmış kaslarını ve eklemlerini yumuşatacağım; solgun benzine renk vereceğim ve kendi vücudumu tamamlamak için onunla bir kez daha birleşeceğiz.

Böyle bir şeyin mümkün olduğuna inanmak delilik mi?

Eğer delilik buysa, deli olmaktan memnunum; çünkü yaşayacağım.

Ölümümü planlarken, hâlâ umut olduğuna inanacak kadar deliyim. Bu umudun beslediği güç beni devam etmeye teşvik ediyor.

Prestijimin dirilmiş, delirmiş vücudu açık tabutundan çıkacak ve hemen bu evden ayrılacak. Men edildiğim her şey geride kalacak. Bu hayatı ve içinde bulunduğum sürelerde başka hayatları sevmiştim. Ama yaşamak için tek umudum aklı başında kimsenin tasvip etmeyeceği bir hareketten geçtiği için sürgüne gitmem, sevdiğim herkesi geride bırakmam, dünyayı dolaşmam, bulduklarımla idare etmem gerekiyor.

Yapacağım!

Sona yalnız gideceğim.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Prestijler

1

Kardeşimin sesi hiç durmadan bana sesleniyordu: Buradayım, gitme, benimle kal, tüm hayatın yakınında, gel.

Uyumaya çalışıyordum; kar fırtınası başlamadan önce evden ayrılmadığım için kendi kendime küfrederek büyük, soğuk ve fazla yumuşak yatakta bir o yana bir bu yana dönüp duruyordum. Çoktan annemle babamın evinde, kendi yatağımda olurdum. Ama bunu her düşündüğümde ses ısrar etti: burada kal, gitme, sonunda bana gel.

Yataktan çıkmalıydım. Ceketimi omuzlarıma atıp karanlık koridorun karşısındaki tuvalete, işemeye gittim. Ev karanlık, sessiz ve soğuktu. Klozetin önünde titrerken nefesim beyaz bir buhar halinde çıkıyordu. Sifonu çektikten sonra, üzerimde ceketten başka bir şey olmadığı halde koridoru tekrar geçmek zorunda kaldım. Geniş merdivenden aşağı baktığımda alt kattan gelen ışığı fark ettim. Kapılardan birinin altındaki aralıktan ışık sızıyordu.

Berbat durumdaki yatak odasına döndüm ama soğuk yatağa girmek içimden gelmiyordu. Yemek odasındaki şömineni yanında duran rahat koltuğu anımsadım. Çabucak giyindim, eşyalarımı aldım ve alt kata indim. Gecenin ikisini geçmişti... Kardeşim: pekala, şimdi, dedi.

Kate hâlâ yemek odasındaydı, ateşin başındaki koltuğunda oturuyordu. Yanında şöminenin üzerine konmuş portatif radyoyu dinliyordu. Beni gördüğüne şaşırmadı

"Soğuk," dedim. "Uyuyamadım. Neyse, gidip onu

bulmam gerek."

"Dışarısı çok daha soğuk." Pencerenin ardındaki karanlığı işaret etti. "Bunlara ihtiyacın olacak."

Karşısında duran koltuğun üstüne birkaç kışlık giysi koymuştu; yün kazak,kalın bir palto, atkı, eldiven, bir çift lastik çizme ve iki büyük fener.

Kardeşim tekrar konuştu. Onu duymazdan gelemiyordum.

Kate'e, "Bunu yapacağımı biliyordun," dedim.

"Evet. Düşünüyordum."

"Bana ne olduğunu biliyor musun?"

"Bildiğime inanıyorum. Gidip onu bulmalısın."

"Benimle gelecek misin?"

Şiddetle başını salladı. "Dünyada olmaz."

"Nerede olduğunu biliyor musun peki?"

"Hayatım boyunca bildim galiba ama aklımdan uzaklaştırmak daha kolay oldu hep. Seninle karşılaşınca yaşadığım en büyük zorluk, çocukken beni sarsan şeyin hâlâ aşağıda olduğunu anlamam oldu."

2

Kar yağışı kesilmişti ama rüzgâr inatla soğuk hava üfleyerek her şeyi deliyordu. Kar kalınlığı büyük bahçenin kenarlarında derindi ama ortada -engebeli zeminde takılarak da olsa- yürümeme izin verecek kadar azdı. Birkaç kez kaydım ama düşmedim.

Kate hırsız alarmını çalıştırmıştı; her yan parlak ışıkla doluydu. Yolumu görmeme yardım ediyordu ama arkama baktığımda ışıktan başka bir şey görmüyordum.

Kardeşim; *Üşüyorum, bekliyorum,* dedi.

Yürümeye devam ettim. Fenerimin ışığı, çimenlik olduğunu tahmin ettiğim yerin karşısında, güllerin bittiği

ve karanlık ağaçların ilerideki manzarayı engellediği ve Kate'in söylediği yerde, tuğladan örülmüş kemeri aydınlattı. Kemerin tabanında kar birikmişti.

Kapı kilitli değildi; kulpa asılınca kolayca açıldı. Kapı dışarı açılıyor, yerde biriken kar yüzünden zorlayordu ama yekpare meşeden yapılmıştı; bir kere çekince yerdeki karı sürüyerek, kapının arasından geçebileceğim kadar açmayı başardım.

Kate bana iki büyük fener vermiş, mümkün olduğunca çok ışığa ihtiyacım olacağını söylemişti. ("Daha gerekirse eve gelip alırsın," demişti. "Benimle gelip fenerlerden birini tutsan daha iyi değil mi?" diye sormuştum. Ama üzerine basa basa kafasını sallamıştı.) Kapıyı açınca elimdeki fenerlerden büyük olanın ışığını tutarak içeri baktım. Görecek fazla bir şey yoktu; aşağı eğimli kayalık bir tavan, kabaca yontulmuş birkaç basamak ve basamakların altında, ikinci bir kapı.

Evet kelimesi kafamın içinde şekil aldı.

İkinci kapının kilidi ya da mandalı yoktu, dokununca hafifçe açıldı. Fenerlerimden çıkan ışık etrafı dolaştı; bir tanesi elimde çevreyi kolaçan ediyor, diğeri koltuğumun altında yolumu aydınlatıyordu.

Derken ayağımı zeminden fırlamış bir şeye çarptım ve takıldım. Kayalık duvara çarpınca kolumun altındaki fener kırıldı. Bir dizimin üzerine çöktüm ve sağlam fenerle diğerinin durumuna baktım.

Işık var, dedi kardeşim.

Tek fenerin ışığını yeniden etrafta gezdirdim. Bu kez, iç kapıya yakın bir yerde ahşap kirişe sıkıştırılmış elektrik kablosunu gördüm. Omuz hizasında sıradan bir elektrik düğmesi vardı. Düğmeyi çevirdim. Önce hiçbir şey olmadı.

Sonra, mağaranın daha içinde, tepenin altında bir motor sesi duydum. Jeneratör hızlanırken tüm mağara

boyunca ışık yandı. Kayalık tavana öylesine yerleştirilmiş ve siperlikleri olan, düşük mumlu ampullerdi sadece ama fenere gerek bırakmayacak kadar ışık vardı artık.

3

Mağara, kayanın içinde, sonradan tünellerin ve oyuklar eklenmiş, doğal bir yarık gibi görünüyordu. Kaya çıkıntılarının oluşturduğu yedi adet doğal raf, tünel duvarlarına açılmış oyuklarla desteklenmişti. Yerdeki küçük çentikler ve kaya parçaları, zemini düzeltmek için çaba harcandığını gösteriyordu. İç kapıya yakın bir yerde duvardan sızan kaynak suyu, arkasında kireç artığından oluşan büyük, sarı bir iz bırakıyordu. Suyun zemine ulaştığı yerde, suyu molozla dolu bir tahliye deliğine boşaltan ilkel ama etkili bir sistem kurulmuştu.

Hava şaşırtıcı derecede temiz ve dışarıya göre fark edilir derecede sıcaktı.

Ellerimi iki taraftaki kayalık duvarlara dayayıp dengemi sağlayarak mağarada birkaç adım ilerledim. Zemin düzensiz ve bozuktu, ampuller zayıftı ve geniş aralıklarla yerleştirilmişti; ayağını koyacak güvenli bir yer bulmak zor oluyordu. Elli metre kadar mesafeden sonra, zemin dik bir şekilde aşağı inip sağa dönüyordu. Ana tünelin sol tarafında, girişin yuvarlaklığından yapay olarak açıldığı anlaşılan büyük bir oyuk vardı. Tavan yaklaşık ikibuçuk metre yüksekliğindeydi, başla tavan arasında büyük boşluk kalıyordu. Açıklık elektrikle aydınlatılmamıştı; kalan fenerimi yaktım.

Bir anda keşke yakmasaydım dedim. Oyuk eski mi eski tabutlarla doluydu. Çoğu yatay olarak üst üste yığılmıştı; bir düzine kadarı dik olarak duvara dayanmıştı. Her boydaydılar ama büyük çoğunluğu, iç karartıcı

bir şekilde, çocuklar için yapılmış küçük tabutlardı. Tüm tabutlar çeşitli derecelerde çürümüştü. En eskileri dik duranlardı: Geçen zamanla ahşaplar kararmış, çürümüş ve kırılmıştı. Bir çoğunda kapaklar içeri göçmüştü. Yığınların en üstündeki birkaç tanesinin yan tahtaları düşmüştü.

Yığınların altında, büyük olasılıkla kemiklere ait olan kahverengi, kırık parçacıklar vardı. Dik duran tabutların kapakları, gevşek bir halde tabutlara yaslanmıştı.

Hemen ana tünele geri döndüm ve girdiğim kapıyı görmek için yukarı baktım. Hafif bir dönüş vardı ve çıkış yolum görünmüyordu. Mağaranın derinliklerinde bir yerde, jeneratör çalışmaya devam etti.

Titriyordum. Uzaktaki motor, elimdeki fener, aniden karanlığa gömülme tehlikesiyle aramda sadece bunlar vardı

Geri dönemezdim. Kardeşim oradaydı.

Bu işi bir an önce sonuca bağlamaya kararlı bir halde, sağa dönerek aşağı doğru çıkıştan uzaklaşan dik yolu izledim. Bir merdiven daha çıktı; burada ampuller birbirine daha yakın yerleştirilmişlerdi çünkü basamaklar farklı yükseklikteydi ve yana doğru açı yapıyordu. Elimle duvardan destek alarak basamaklardan indim. Tünel hemen daha geniş bir mağaraya açıldı.

Mağara kahverengiye boyanmış, krom kaplı vida ve somunlarla tutturulmuş modern, metal raf sıralarıyla doluydu. Her sırada üst üste üç büyük raf vardı. Ana koridor boyunca sıralanmış her rafın yanında dar bir geçiş yolu vardı. Geçiş yollarının üzerine yerleştirilmiş ampuller, raflarda olan şeyleri aydınlatıyordu.

4

Raflarda insan vücutları vardı; açıkta yatıyorlardı.

Hepsine akşam kıyafeti giydirilmişti; bir frak, siyah papyon, beyaz gömlek, sade bir yelek, kenarı boyunca saten çizgileri olan, dar bir pantolon, beyaz çoraplar ve rugan ayakkabılar. Ellerinde beyaz keten eldivenler vardı.

Tüm vücutlar birbirlerinin tıpa tıp aynıydı. Adam solgun yüzlü, gaga burunlu ve ince bıyıklıydı. Dudaklarının rengi uçmuştu. Dar bir alnı vardı; seyrelen saçları briyantinle geriye yapıştırılmıştı. Bazılarının yüzleri üstlerindeki raflara ya da kayalık tavana bakıyordu. Bazılarının da boyunları yan dönmüş; ya bir tarafa ya da diğerine bakıyorlardı.

Tüm cesetlerin gözleri açıktı.

Çoğu gülümseyip dişlerini gösteriyordu. Her birinin ağzındaki sol üst azı dişinin köşesinden bir parça eksikti.

Cesetlerin hepsi değişik şekillerde yatıyordu. Bazıları düz, bazıları dönmüş ya da eğilmişti. Vücutların hiçbiri yatıyormuş gibi durmuyordu. Çoğunun bir ayağı diğerinin önündeydi; rafta yatarken öndeki ayak diğerinin üzerine yükselmişti.

Cesetlerin hepsinin bir ayağı havadaydı.

Kollar da değişik konumlardaydı. Bazıları kafanın üzerine kalkmış, bazıları bir uyurgezerin kolları gibi öne uzanmıştı, diğerleri cesedin yanında düz duruyordu.

Cesetlerin hiçbirinde çürüme belirtisi yoktu. Sanki yaşamın içinde donmuşlardı, öldürülmeden hareketsiz bırakılmışlardı.

Üzerlerinde toz yoktu, cesetlerden koku gelmiyordu.

5

Her bir rafın ön tarafına beyaz birer kart iliştirilmişti. Her bir kart el yazısıyla yazılmış, rafın alt tarafına ustaca

yapıştırılmış plastik bir kılıfa yerleştirilmişti. İlk baktığım kartta şöyle yazıyordu:

Dominion Tiyatrosu, Kidderminster
14/4/01
öğleden sonra 3.15 [M]
2359/23
25g

Bir üstteki rafa ait kartta yazılanlar neredeyse aynıydı:

Dominion Tiyatrosu, Kidderminster
14/4/01
akşam 8.30 [E]
2360/23
25g

Bir diğer cesedin etiketi:

Dominion Tiyatrosu, Kidderminster
15/4/01
öğleden sonra 3.15 . [M]
2361/23
25g

Yan raf sırasında benzer şekilde etiketlenip tarihlenmiş üç ceset daha vardı. Tarih sırasına göre sıralanmışlardı. Ertesi hafta, tiyatro değişiyordu: Northampon'daki Fortune Tiyatrosu. Altı gösteri. Sonra iki hafta civarında bir aranın ardından ilçe tiyatrolarında, üçer gün aralıklı, bir dizi tek gösteri. On iki ceset böyle etiketlenmiş ve sıralanmıştı. Brighton, Palace Pier Tiyatrosu'nda Mayıs'ın yarısını kapsayan bi sezon (altı raf sırası, on sekiz ceset).

Ortadaki koridora sıkışarak mağaranın diğer ucuna kadar devam ettim. Orada, son sıranın en üst rafında, küçük bir çocuğun cesedine rastladım.

6

Deli gibi çırpınarak ölmüştü. Kafası geriye yaslanmış, sağa doğru eğilmişti. Ağzı açıktı, dudakları aşağıya kıvrılmıştı. Gözleri faltaşı gibi açıktı ve yukarı doğru bakıyordu. Saçları karmakarışıktı. Tüm uzuvları, kurtulmak için çırpınıyormuş gibi gerilmişti. *The Magic Roundabout*'tan karakterlerin olduğu vişne çürüğü bir kazak, paçaları kıvrılmış küçük bir kot pantolon ve mavi bez ayakkabılar giymişti.

Onun da etiketi elle yazılmıştı ve şöyle diyordu:

Caldlow Malikânesi
17/12/70
akşam 7.45
0000/23
0g

En üstte çocuğun adı vardı: Nicholas Julius Borden.

Etiketi alıp cebime koydum ve uzanıp çocuğu kendime doğru çektim. Kaldırıp kucağıma aldım. Ona dokunduğum anda, kardeşimin arka plandaki sürekli varlığı yok olup gitti.

Hayatımda ilk defa *yokluğundan* haberdardım.

Kucağımda ona bakarken, taşımak için daha rahat bir konuma getirmeye çalıştım. Kolları bacakları, boynu ve gövdesi sert bir esnekliğe sahipti; sanki kauçuktan yapılmışlardı. Konumlarını değiştirebiliyordum ama bıraktığım anda onu bulduğum hale dönüyorlardı.

Saçını düzeltmeye çalıştığımda, o da inatçı bir şekilde eski haline dönüyordu.

Sıkı sıkı sarıldım. Ne soğuk ne de sıcaktı. Korkuyla yumruk yapıp ileriye uzattığı ellerinden biri, yüzüme

dokunuyordu. Onu bulmanın verdiği rahatlama hissi her şeyi bastırıyordu, bu yerin yarattığı korku dışında. Dönüp çıkışa doğru gitmek istedim ama bunu yapmak için rafların arasından geçmem gerekiyordu. Geçmiş hayatımı kollarımda tutuyordum ama arkamda ne durduğunu bilmiyordum.

Ama bir şey vardı.

7

Ağır ağır geriye doğru yürümeye başladım, çevreme bakmıyordum. Ana koridora geldiğimde ve yavaşça dönerken, en yakındaki cesedin kalkmış ayağı Nicky'nin başına sürtündü. Rugan ayakkabı yavaş yavaş aşağı yukarı sallandı. Korkuyla geri çekildim. Koridorun bu ucunda, olduğum yerden bir iki metre uzakta başka bir oda olduğunu gördüm. Jeneratörün sesi buradan geliyordu. Oraya doğru gittim. Oyuğun girişi eğimli ve alçaktı, genişletmek ya da girişi rahatllatmak için herhangi bir çaba harcanmamıştı.

Jeneratörün sesi artık daha gürültülüydü; içinden gelen yakıt kokusunu alabiliyordum. Girişin ötesinde, odanın içinde birkaç lamba daha vardı. Lambaların ışığı ana koridorun eğri büğrü zeminine yayılıyordu. Nicky' nin vücudunu yere koymadan açıklıktan geçemezdim; eğilip içeride ne olduğunu görmeye çalıştım.

Taşlı zeminin görebildiğim kısmına baktım, sonra doğruldum.

Daha fazlasını görmek istemedim. İçim ürperdi.

Hiçbir şey görmemiştim. İçerideki tüm sesler, jeneratörün mekanik gürültüsünde boğulmuş olmaydı. Hareket eden hiçbir şey yoktu.

Mümkün olduğu kadar sessizce bir adım, sonra bir

adım daha geri gittim.

O odada biri vardı, sessiz, hareketsiz, görüş alanımın hemen dışında duruyor, içeri girmemi ya da geri çekilmemi bekliyordu.

Rafların arasındaki dar ve gölgeli koridorda, Nicky'nin başı ya da ayakları raflardaki cesetlere değmesin diye sağa sola hareket ederek geri çekilmeye devam ettim. Dehşet duygusu gücümü yok ediyordu. Dizlerim titriyordu; Nicky'nin ağırlığıyla gerilmiş olan kol kaslarım seyirip ağrıyordu.

Odanın içinden gelen bir erkek sesi, koridorda yankılandı. "Sen bir Borden'sın, değil mi?"

Hiçbir şey söyleyemedim, korkudan taş kesilmiştim.

"Sonunda onun için geleceğini biliyordum." Kulak tırmalayan bir nefes, kayıtsız bir hırıldama duyuldu. Ses fısıltıdan biraz fazlaydı, cılız ve yorgundu ama mağarada yankılanarak yükseliyordu. "O sensin, Borden, bunları hepsi de benim. Onunla birlikte gidecek misin? Yoksa kalacak mısın?"

Kabaca inşa edilmiş girişin ilerisinde bir gölgenin izini gördüm; dehşet içinde, jeneratörün sesinin hızla azaldığını fark ettim

Ampuller sönmeye başladı: Sarı, kehribar, donuk kırmızı, siyah.

Zifiri karanlıktaydım. Fener cebimdeydi. Küçük çocuğun ağırlığını dengeleyip feneri aldım.

Titreyen ellerimle yaktım. Feneri iyi tutmaya ve Nicky'i kucağımdan düşürmemeye çalışırken, ışık huzmesi delice açılar yaparak etrafı dolaştı. Döndüm.

Kalkmış bacakların gölgeleri, mağara duvarlarında hareket etti.

Dirseğimin içiyle Nicky'nin başını beceriksizce korumaya çalışırken koridorun geri kalanını geçmeye başladım; omuzlarım ve kollarım raflara çarpıyor ve

etiketlerin bazılarını düşürüyorlardı.

Arkama bakmaya cesaretim yoktu. Adam peşimden geliyordu! Bacaklarımda güç kalmamıştı, her an düşebileceğimi biliyordum.

Koridorun çıkışındaki yamuk basamakları çıkarken, başımı tavandaki bir kaya çıkıntısına çarptım. O kadar acıdı ki neredeyse Nicky'i düşürecektim. Eğilerek ve aceleyle devam ettim, fenerin ışığını sabit tutmaya bile çalışmıyordum. Yolun kalanı yokuş yukarıydı; Nicky her adımda daha da ağırlaşıyordu. Ayağımı burktum, tünel duvarına çarptm, tekrar kalktım ve ilerlemeye devam ettim. Korku bana hız veriyordu.

Sonunda iç kapı önümde göründü. Duraksamadan, çizmeli ayağımla ittim ve kapıdan geçtim.

Arkamda, tünelin taş kaplı zemininde düzenli adımlarla arkamdan gelen ayak seslerini duyabiliyordum.

Merdivenlerden koşarak çıkıp yüzeye ulaştım ama kar içeri girip en üstteki dört beş basamağı kaplamıştı. Kaydım, öne doğru düştüm ve küçük çocuk kollarımdan yuvarlandı! İleri atıldım, bütün ağırlığımı verip kapıyı açtım.

Karla kaplı araziyi ve evin siyah silüetini gördüm. Aydınlık iki pencere, ilerisinde ışık olan açık bir kapı, gökyüzünden savrulan kar!

Kafamın içinde bağıran kardeşim!

Geri döndüm, basamaklarda uzanmış olduğunu gördüm ve aldım. Tökezleyerek dışarı çıktım.

Kalın kar tabakasında güçlükle ve sendeleyerek kapıya doğru ilerliyor, sürekli başımı çevirip omzumun üstünden mozolenin açık girişine bakıyor, beni izleyen şey her neyse oradan çıkmasından korkuyordum.

Aniden, evin yanında bulunan hırsız ışığı devreye girdi ve gözlerimi kamaştırdı. Tipi, yoğun ışıkta arttı. Kate açık kapıda, üzerinde kalın bir hırkayla belirdi..

Bağırarak onu uyarmaya çalıştım ama nefesimi toparlayamadım. Kucağımda Nicky'le karda güçlükle yürümeye devam ettim. Sonunda kapının eşiğine geldim, karla kaplı betonda kaydım ve Kate'i itip arkadaki aydınlık koridora girdim.

Hiçbir şey söylemeden kucağımdaki çocuğa baktı. Nefes almaya çalışarak dönüp kapıya geri gittim, pervaza yaslanıp karla kaplı bahçenin diğer ucundaki mozolenin girişine baktım. Kate yanımdaydı.

"Mozoleye bak!" dedim. Söyleyebildiğim tek cümle buydu. "Bak!"

Orada, karın öbür yanında hiçbir şey kımıldamıyordu. Bir adım geri atıp Nicky'nin vücudunu usulca taş zemine bıraktım.

Ceplerimi karıştırıp Nicky'nin rafındaki etiketi buldum. Kate'e uzattım. Hâlâ nefes almak için çabalıyordum, artık hiçbir zaman normal nefes alamayacakmışım gibi hissettim.

Nefesim kesilerek, "Şuna bak! El yazısı! Aynı mı?" dedim.

Etiketi benden aldı, ışığa tuttu ve dikkatle baktı. Sonra gözlerimin içine baktı. Gözleri korkuyla faltaşı gibi açılmıştı.

"Aynı, değil mi?" diye bağırdım.

Ellerini kolumun üst kısmına koyup bana yaslandı. Titrediğini hissedebiliyordum.

Hırsız ışığı söndü.

"Yeniden yak!" diye bağırdım.

Kate arkasına uzandı, düğmeyi buldu. Sonra tekrar kolumu tuttu.

Kar ışıkta savruldu. Mozolenin girişini hayal meyal görebiliyorduk. İkimiz de mozolenin kapısından bir adam silüetinin çıktığını gördük. Siyah giyinmişti ve havaya karşı örtünmüştü. Kapüşonunun altından uzun siyah

saçlar dökülüyordu. Parlak ışıktan korunmak için bir elini gözüne götürdü. Orada olduğumuzu, onu izlediğimizi biliyor olmalıydı; buna rağmen bize karşı bir merak ya da korku belirtisi göstermedi. Bize ya da evin yönündeki herhangi bir şeye bakmadan, basamaklardan düz zemine çıktı; kar fırtınasında büzülerek sağa, ağaçların arasına, tepeden aşağı inip gözden kayboldu.

KARANLIĞIN RENGİ BEYAZ

Kerim Altınok-Selim Altınok

Görme engelli, hukukçu, yazar, müzisyen, satranç şampiyonu ikiz kardeşler; hayat öykülerini anlattıkları kitaba bu ismi vermişler: 'Karanlığın Rengi Beyaz'. Altınok kardeşlerin yaşam öykülerini okuduğunuzda, "bir hayat ancak bu kadar aydınlatılabilir" diyeceksiniz.

Ayşe Kulin'in yorumuyla: "Gönül gözüyle bakmak, dünyaya gönül gözüyle bakarak, bambaşka boyutlar algılayabilen Kerim ve Selim Altınok kardeşler okuyor, düşünüyor, üretiyor, müzik ve spor yapıyorlar; yetmiyor, gözlerimizle baktığımız halde derinlikler kaçıran bizlerle, tüm yetilerini cömertçe paylaşıyorlar."

ANADOLU KORKU ÖYKÜLERİ

Demokan Atasoy-Galip Dursun-Koray Günyaşar

Kayra "Keri" Küpçü-Ayşegül Nergis-Işın Beril Tetik

Altı genç yazarın öykülerinin derlendiği kitabı en iyi 'Üstad' Giovanni Scognamillo anlatıyor:

...

"Büyük kent korkuları başka, kırsal alan korkuları bambaşkadır; doğa ile doğanın gücü ile batıl inançlarla iç içedir ve çarpıklıklarını da onlardan alır, ola ki inandırılırcıklarını da...

Öykülerin tümü, özgünlüklerinden bir şey kaybetmeksizin, anlattıkları ortamların –köyler, ormanlar, tepeler, mağaralar- özelliklerini koruyarak dayandıkları malzemelerin –batıl inançlar, hayaletler, büyüler, büyücüler- yerinde kullanılışı ile gerçekten kimi Anadolu korkularını, okurları etkileyecek –ve düşündürecek- şekilde canlandırıyor. Kaldı ki ücra köylerin, geleneklere bürünmüş kasabaların, kuytu ormanların, bir görünene bir kaybolan mağaraların ve nerelere kadar uzandığı bilinmeyen kuyuların gizleri ve dağıttığı, dağıtabildikleri heyecanlar, korkular ve kabuslar bunlarla bitmiyor, ola ki başlıyor..."